

ZWIASTOWANIE

PISMO DIECEZJI RZESZOWSKIEJ R 22 (2013) NR 3

PODZIĘKOWANIE ZA POSŁUGI
BISKUPA KAZIMIERZA GÓRNEGO
I BISKUPA DIECEZJI RZESZOWSKIEJ

Zwiastowanie

Pismo Diecezji Rzeszowskiej
R 22 (2013) Nr 3

KURIA DIECEZJALNA W RZESZOWIE

Kolegium redakcyjne:
ks. Wiesław Szurek (przewodniczący)
ks. Marek Dyło, ks. Andrzej Motyka,
ks. Stanisław Walczak, ks. Sławomir Zych

Redaktor numeru:
ks. Wiesław Szurek

Redakcja techniczna:
Elżbieta Chęłpa

Korekta:
s. Hieronima Janicka

211/2013

ISSN 1426-1790

25093

Adres Redakcji:
Kuria Diecezjalna w Rzeszowie, ul. Zamkowa 4
35-032 Rzeszów, tel./fax 17 852 44 19

Druk: BONUS LIBER Sp. z o.o.,
Wydawnictwo i Drukarnia Diecezji Rzeszowskiej
35-020 Rzeszów, ul. 17 Pułku Piechoty 7,
tel. 17 852 59 38
[www. bonusliber.pl](http://www.bonusliber.pl)

PODZIĘKOWANIE ZA POSŁUGĘ BISKUPA KAZIMIERZA GÓRNEGO I BISKUPA DIECEZJI RZESZOWSKIEJ

SŁOWO BISKUPA RZESZOWSKIEGO NA ZAKOŃCZENIE POSŁUGI I BISKUPA DIECEZJI RZESZOWSKIEJ

Drodzy Bracia Kapłani,
Drodzy Bracia i Siostry,
Kochana Młodzieży, drogie Dzieci

1. Pod koniec ubiegłego roku złożyłem Ojcu Świętemu rezygnację z pełnienia posługi biskupa rzeszowskiego, w związku z wymogami prawa kanonicznego odnośnie wieku. Obecnie na moje miejsce Ojciec Święty mianował Księdza Biskupa Jana Wątrobę, który wkrótce obejmie posługę biskupa rzeszowskiego. Ksiądz Biskup Jan Wątroba był dotychczas biskupem pomocniczym diecezji częstochowskiej. Pochodzi z Wielunia. Ma 60 lat życia. Jako alumn służył w wojsku, potem jako młody kapłan odbył studia w Rzymie, gdzie przez kilka lat opiekował się także polskimi pielgrzymami. W Częstochowie był sekretarzem Księdza Arcybiskupa Stanisława Nowaka, a później pełnił funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego. Biskup Jan cieszy się wielkim szacunkiem u kapłanów i wiernych. Z radością więc oczekujemy Jego przybycia do nas, aby nam przewodniczył w drodze do Boga.

2. Po zakończeniu mojej posługi biskupa rzeszowskiego pragnę serdecznie podziękować wszystkim, rozpoczynając od Księdza Biskupa Edwarda i księży pracujących w Kurii, w Sądzie, w Wyższym Seminarium Duchownym, w Instytucie Teologicznym za dobrą i życzliwą współpracę przez ponad 21 lat. Moje podziękowanie składam księżom dziekanom, proboszczom, seniorom, wikariuszom, kapłanom – misjonarzom, kapelanom i księżom zakonnym. Dziękuję Wam, Drodzy Bracia Kapłani, za kapłańską gorliwość i miłość do Kościoła Rzeszowskiego, dziękuję za zrozumienie i życzliwe wspieranie podejmowanych inicjatyw, które nieraz były trudne. Zawsze mogłem na was li-

czyć. Wdzięczność wyrażam także siostronom zakonnym za ich służbę w diecezji i modlitwę.

Z wielkim szacunkiem dziękuję wszystkim braciom i siostronom – wiernym świeckim, za współpracę i ofiarność w budowaniu świątyń, Seminarium Duchownego, Domu Książy Seniorów i w działalności Caritas, we wszystkich jej wymiarach, za troskę o domy rekolekcyjne i wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży, a także za życzliwość we wszystkich inicjatywach podejmowanych w życiu naszej Diecezji. Dziękuję nauczycielom i katechetom za trud wychowania i kształcenia młodego pokolenia w duchu miłości Boga i Ojczyzny. Wszystkim chorym i osobom starszym dziękuję za wspieranie biskupów i kapłanów modlitwą i cierpieniem. Dziękuję samorządom, wszystkim szczeblom, za dobrą współpracę i troskę o rodziny, a zwłaszcza o najbardziej potrzebujących. Wdzięczność wyrażam służbom mundurowym wszystkich formacji za wspieranie nas i pomoc w podejmowanych działaniach.

Drodzy Diecezjanie, noszę was wszystkich w moim sercu, i Bogu za Was dziękuję. Przez wszystkie lata mojej służby spotykałem się zawsze z Waszą ogromną życzliwością oraz wiernością Chrystusowi i Kościołowi. Dziękuję Wam za świadectwo wiary i miłości chrześcijańskiej, którą się zawsze budowałem. Ufam, że takie piękne świadectwo i współpracę będziecie również okazywać wobec nowego biskupa. „Wdzięcznym Cię tedy sercem Panie wyznawamy, bo nad nie przystojniejszej ofiary nie mamy”.

Pragnę także życzliwie przeprosić, jeśli nieświadomie uczyniłem komuś przykrość. W modlitwie polecam Was wszystkich opiece Bożej i o modlitwę proszę. Ufam, że nadal, w miarę sił, będę mógł pomagać w duszpasterstwie Diecezji.

3. Zapraszam serdecznie, razem z Księdzem Biskupem Edwardem, wszystkich do katedry rzeszowskiej na uroczysty ingres Biskupa Jana. Uroczyste objęcie Diecezji przez nowego Biskupa Rzeszowskiego odbędzie się, z udziałem wielu biskupów w sobotę, 20 lipca, o godz. 16.30. Zapraszam kapłanów, siostry zakonne, przedstawicieli ruchów, stowarzyszeń i organizacji oraz delegacje z każdej parafii i dekanatu do udziału w tej uroczystości.

Posługę nowego Biskupa Rzeszowskiego, całą Diecezję i każdego z Was polecam Matce Bożej, Pani Rzeszowa.

Wszystkich Was mile pozdrawiam i z serca błogosławię
Kazimierz Górny

19 czerwca 2013 r.

SŁOWO WPROWADZENIA
KS. DRA JERZEGO BUCZKA
podczas Mszy św. dziękczynnej za 21 lat posługi
I Biskupa Rzeszowskiego Kazimierza Górnego
Rzeszów katedra 14 lipca 2013 r.

Gromadzimy się na dziękczynieniu Bogu za wielkie dary, które stały się naszym udziałem, a zwłaszcza za wizytę w Rzeszowie Ojca Świętego Jana Pawła II w czerwcu 1991 r. i beatyfikację św. Józefa Sebastiana Pelczara, patrona diecezji. Za utworzenie naszej Diecezji, 25 marca 1992 r., bullą *Totus Tuus Poloniae Populus* i nominację pierwszego Biskupa Rzeszowskiego. Uwielbiamy dzisiaj Boga za obfite błogosławieństwo przez 21 lat tworzenia Kościoła diecezjalnego ze wszystkimi strukturami, za wiele dzieł duchowych i materialnych, za owocne współdziałanie duchownych i świeckich i ich świadectwo wiary nadziei i miłości, za ogrom dobra, które zrealizowało się w diecezji, instytucjach, parafiach, duszpasterstwach, ruchach i stowarzyszeniach.

To wszystko mogło zaistnieć dzięki posłudze pierwszego Pasterza i Ojca naszej Diecezji J.E. Ks. Biskupa Kazimierza Górnego, który od początku nam przewodzi, i pod którego kierunkiem i inspiracją, z twórczą obecnością we wszystkim, ze stałym wsparciem i błogosławieństwem Diecezja Rzeszowska może wzrastać, dojrzawać i realizować Boży plan zbawienia. Pragniemy więc Bogu dziękować za osobę Ks. Biskupa i Jego posługę pośród nas.

Z wdzięcznością gromadzi się duchowieństwo Diecezji, z Księżmi biskupami: Ks. Abpem Edwardem Nowakiem, naszym Rodakiem z Rzymu i Ks. Biskupem Janem Ozgą z Kamerunu, Ks. Biskupem Janem Niemcem z Kamieńca Podolskiego, Ks. Biskupem Edwardem Białogłowskim, biskupem pomocniczym naszej Diecezji. Są obecni alumni Seminarium i siostry zakonne z wielu zgromadzeń, rodzina Księdza Biskupa, parlamentarzyści – euro-posłowie, senatorowie i posłowie, samorządowcy wszystkich szczebli na czele z panem marszałkiem województwa podkarpackiego, starostą rzeszowskim i prezydentem Miasta Rzeszowa, przedstawiciele administracji rządowej, na czele z panią wojewodą, służby mundurowe na czele z panami generałami i panami komendantami, przedstawiciele uczelni z ich magnificencjami rektorami, reprezentanci szkół z dyrekcjami, członkowie różnych organizacji, kombatanaci, poczty sztandarowe, delegacje parafii całej diecezji, duszpasterstw, ruchów i stowarzyszeń.

Boże w Trójcy Świętej Jedyny, bądź uwielbiony za błogosławionego Jana Pawła II, za Diecezję i wszystkie jej dzieła, a zwłaszcza za obecność wśród nas i posługę pierwszego Biskupa Rzeszowskiego.

Czego chcesz od nas Panie, za twe hojne dary, czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary? Wdzięcznym Cię tedy sercem, Panie wyznawamy, bo nad nie przystojniejszej ofiary nie mamy.

Po modlitwie pokomunijnej

W imieniu wszystkich zgromadzonych słowa podziękowania Księdzu Biskupowi wypowiedzą teraz przedstawiciele kapłanów, władz administracyjnych i samorządowych, służb mundurowych i rodzin naszej diecezji. Wszyscy, którzy chcieliby wyrazić swoją wdzięczność osobiście, będą mogli to uczynić bezpośrednio po Mszy św. w dolnym kościele.

Księży Biskupów, kapłanów (*kapituły, księży dziekanów, pracowników instytucji diecezjalnych*), rodzinę Ks. Biskupa, parlamentarzystów, przedstawiciele władz, uczelni, służb mundurowych, ruchów i stowarzyszeń po zakończonej uroczystości zapraszamy do sali papieskiej na poczęstunek.

Wszyscy uczestnicy uroczystości przy wyjściu z Katedry otrzymają pamiątkowe obrazki.

KAZANIE BPA EDWARDA BIAŁOGŁOWSKIEGO podczas Mszy św. dziękczynnej za 21 lat posługi I Biskupa Rzeszowskiego Kazimierza Górnego Rzeszów katedra – 14.07.2013 r.

Ekscelencjo, Najdostojniejszy nasz Arcypasterzu ,
Księżu Arcybiskupie Edwardzie, Księżu Biskupie Janie,
Czcigodni Prezbiterzy,
Siostry zakonne, Alumni, Szanowni Goście pozdrowieni przez Ks.
Kanclerza, Siostry i Bracia świeccy zgromadzeni w rzeszowskiej katedrze
i łączący się z nami przez Katolickie Radio VIA,
Bądźcie pozdrowieni w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa!

1. Dzisiejsza niedziela dla Kościoła katolickiego obrządków rzymsko i greko-katolickich w Polsce i na Ukrainie ma znaczenie szczególne. W 70 rocznicę tragedii na Wołyniu, gdzie nienawiść i ukraiński szowinizm nacjonalistyczny doprowadziły do rzezi ponad 130 tys. Polaków i kilkunastu tysięcy Ukraińców, stajemy z modlitwą przebiegłą, polecamy niewinne ofiary tej tragedii. Prosimy o opamiętanie dla zbrodniarzy. Modlimy się, aby nigdy więcej nienawiść nie zbierała tragicznych owoców. *W Deklaracji Kościołów katolickich*

w Polsce i na Ukrainie, podpisanej 28 czerwca br. czytamy: „Dlatego myśląc o obecnych i przyszłych pokoleniach, powtarzamy w imieniu naszych Kościołów, że nienawiść i przemoc zawsze jest degradacją człowieka i narodu; przebaczenie, braterstwo, współczucie, pomoc i miłość stają się natomiast trwałym i godnym fundamentem kultury współzycia ludzkiego”. Oby zadeklarowane stanowiska zostały wprowadzone w życie!

2. Ks. Kanclerz Dr Jerzy Buczek przywitał nas i wprowadził w liturgię dzisiejszej niedzieli i w klimat dziękczynienia. Za chwilę Celebrans wezwie nas do wdzięczności słowami prefacji: Dzięki składajmy Panu Bogu naszemu. Odpowiemy: Godne to i sprawiedliwe!

Tak! Godne i sprawiedliwe, abyśmy Panu Bogu składali dziękczynienie. Bo Bóg jest Miłością, miłością obdarowuje i broni nas przed złem, a zanurzonym w grzech podaje zbawczą, ocalającą dłoń. Bóg w czynieniu dobra posługuje się zawsze ludźmi. Im bardziej człowiek zaufa Bogu tym więcej dobra Bóg ześle przez Jego posłannictwo i posługę.

Dzisiaj dziękujemy Panu Bogu za Biskupa Kazimierza, który został posłany do nas 21 lat temu przez Pana Boga i Kościół jako pierwszy Biskup Rzeszowski. W tym szczególnym dla Niego i dla diecezji dniu pragniemy złożyć hołd Jego Rodzicom, Rodzinie, Nauczycielom i Wychowawcom, świeckim i duchownym, którzy przygotowali Go do życia i do kapłańskiej służby. Dziękujemy za wszystkich Dobrodziejów i Współpracowników, którzy wspomagali Go i nadal wspierają w pełnionej misji. Teologia uczy nas, że przez chrzest każdy chrześcijanin otrzymuje udział w potrójnej misji Chrystusa. Jednak szczególną misję w Kościele otrzymuje biskup, nazywany bywa filarem lub zwornikiem Kościoła.

3. Dzisiejsza liturgia słowa uczy nas o tej potrójnej misji. Pierwsze czytanie przywołuje Mojżesza, który pełniąc misję prorocką wzywał kiedyś Naród Wybrany a dzisiaj nas, Lud Nowego Przymierza, abyśmy słuchali słowa Bożego, strzegli Jego przykazań, które Bóg dał nam dla naszego dobra, abyśmy się nie pogubili i nie utracili szczęścia, które On dla nas przygotował. Biskup jest pierwszym Nauczycielem słowa Bożego. Podczas sakry biskupiej nad głową konsekrowanego biskupa trzyma się Ewangeliarz, aby unaocznić prawdę o pierwszeństwie nauczania Ludu Bożego przez biskupa. Pasterzu, dziękujemy Ci dziś za wszystkie homilie, katechezy, wykłady, prelekcje, przemówienia, dopowiedzenia, listy, artykuły, książki, odezwy, życzenia, komunikaty do diecezjan, posłów i innych przedstawicieli życia społecznego. Za całą posługę prorocką słowa!

4. W Liście św. Pawła Apostoła do Kolosan, usłyszeliśmy – w drugim czytaniu – Pawłową teologię kapłaństwa Chrystusowego. Przez Chrystusa Ojciec

wszystko powołał do istnienia, przez Chrystusa dokonał naszego Odkupienia na Krzyżu, przez Chrystusa dokonuje się nasze zbawienie a Ofiara Krzyża jest uobecniata w każdej Eucharystii. W tym dziele szczególną rolę pełnią biskupi i prezbiterzy, którzy uczestniczą w służebnym kapłaństwie Chrystusa. Pasterzu, dziękujemy Ci za wierne posługiwanie kapłańskie, za celebrowanie Tajemnicy Eucharystii, za święcenia kapłanów, za troskę o kapłanów, współpracowników biskupa, za Wyższe Seminarium Duchowne i dwie jego siedziby, za Księży moderatorów i wykładowców, za posługujące tam Siostry Rodziny Maryi i świeckich pracowników, za Stowarzyszenie Przyjaciół Wyższego Seminarium Duchownego, za ofiarność na cele seminaryjne diecezjan, za księży seniorów, za nowe kościoły, za domy rekolekcyjne, za wybierzmowanych, za wszystkie inne sakramenty sprawowane przez Ciebie mocą kapłańskiego charyzmatu, za Twoje biskupie modlitwy za siebie i za Lud, Kościół diecezjalny i Kościół powszechny, któremu pomagałeś przez posyłanie misjonarzy i pomoc materialną.

5. Dzisiejszy tekst Ewangelii obok przypowieści o Miłosiernym Ojcu i niedużym synach, należy do najpiękniejszych tekstów ewangelicznych. Zwraca naszą uwagę na królewski wymiar posłannictwa Chrystusa i Kościoła. Chrystus króluje z krzyża przez miłość. Umarł, aby zniszczyć wrogość i objawić światu prawdę, że każdy człowiek jest dzieckiem Boga, każdy człowiek jest bliźnim. Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie ukazuje niezmiernie doniosłą rzeczywistość posługi – miłosierdzie chrześcijańskie, które na Osobie Chrystusa buduje braterstwo. W uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata, w roku liturgicznym „A” czytany jest tekst Ewangelii wg św. Mateusza o Sądzie Ostatecznym, sąдени będziemy z miłości miłosiernej. Rządzić przez miłość to wielka sztuka! Pasterzu, Miłosierdzie chrześcijańskie jest szczególnym rysem Twojego posługiwania. Ks. Prałat Stanisław Słowik słusznie szczeni się faktem, że pierwszą agendą powołaną do istnienia w diecezji 8 maja 1992 r. jest Caritas Diecezji Rzeszowskiej, a sądzę, że jej ikoną jest pierwszy jej dyrektor.

Za charytatywne oblicze diecezji, za sławny Ośrodek Caritas w Myczkowcach, za Ośrodek Rehabilitacji im. Jana Pawła II i budowane Centrum w Budach Głogowskich, za WTZ i Ś D P S, Szkolne Koła Caritas, Caritas Akademicką, a nade wszystko Parafialne Zespoły Caritas, prawie we wszystkich parafiach diecezji. To bardzo ważne znamię diecezji Rzeszowskiej. Nie sposób pominąć troski o media: Katolickie Radio VIA, prasa katolicka z dodatkami diecezjalnymi i bardzo ważne wydarzenie jakim był I Synod Diecezji Rzeszowskiej, który ujednolicił tradycję Kościoła lokalnego, utworzonego z części przemyskiej i tarnowskiej.

6. Ważnym przedmiotem Twojej troski jest los rodziny, instytucji, która na różne sposoby jest w ostatnich czasach atakowana przez środowiska liberalne. Należąc do Rady ds. Rodziny Konferencji Episkopatu Polski oraz kierując tą Radą od wielu lat, okazałeś się nie tylko znawcą problematyki rodzinnej ale również obrońcą katolickiego modelu rodziny. Twoje wypowiedzi na forum KEP, w mediach oraz w dyskusji nad zagrożeniami i atakami, jak również nad pracami ustawodawczymi w polskim sejmie i senacie pozostaną bardzo ważnym głosem i świadectwem w narodowej debacie nad doniosłością życia rodzinnego.

7. W spojrzeniu na Twoją biskupią posługę nie sposób również pominąć wielkiego tematu patriotyzmu. Twoje wypowiedzi i troska o Ojczyznę, tę wielką i małą. Włożyłeś wiele starań, aby Rzeszów był miastem uniwersyteckim, dziękujemy Ci za te starania. Po trosce charytatywnej i rodzinnej tematy patriotyczne należą do bardzo ważkich zagadnień często podejmowanych w Twoich wypowiedziach oraz w modlitwie za Ojczyznę, którą propagowałeś prawie na wszystkich obrazkach, które rozprowadziłeś w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy.

8. Wielka jest Twoja troska o zaplecze modlitwne dla Kościoła lokalnego ze strony zakonów a szczególnie kontemplacyjnych Siostry Karmelitanki i Wizytki oraz świątynie z adoracją Najświętszego Sakramentu, Bazyliki – w Rzeszowie i Gorlicach, świątynie – w Jaśle, Kolegiata i parafialna św. Stanisława oraz sanktuarium u Ks. Saletynów w Rzeszowie – z tzw. Wieczystą adoracją Najświętszego Sakramentu, adoracja we wszystkich kościołach w I niedzielę miesiąca – to bardzo ważne działania w szerzeniu kultu eucharystycznego i apostołacie modlitwnym. Dbasz o piękno liturgii. Wystarałeś się u Ojca Świętego o tytuł Bazyliki Mniejszej dla świątyń w Rzeszowie, Gorlicach i Dębowcu. Utworzyłeś kapituły: katedralną i kolegiackie w Bieczu, Kolbuszowej, Strzyżowie i Jaśle – pragnąc aby księża kanonicy uświetniali doniosłe uroczystości kościelne.

9. Na koniec pragnę zwrócić uwagę na Twoją troskę o kult maryjny. Jako czciciel Matki Bożej doprowadziłeś w diecezji do koronacji wielu Jej wizerunków. Zacząłeś od koronacji Pani Fatimskiej w katedrze, potem koronacja na prawie papieskim Matki Bożej Saletyńskiej w Dębowcu, wizerunki Matki Bożej w Chmielniku, Czudcu, Ropczycach, Rzeszowie – u Księży Saletynów i w kościele Krzyża Św., w Skalniku, a ostatnio włożyłeś korony na skronie Opiekunki Ludzkich Dróg w Sokołowie Małopolskim. Dziękujemy za troskę o Rzeszowską Pieszą Pielgrzymkę na Jasną Górę oraz o Rzeszowską Pieszą

Pielgrzymkę do Lwowa. Dziękujemy za Twoją troskę o żywotność sanktuariów maryjnych diecezji. To tylko niektóre osiągnięcia zrodzone dzięki Twojej posłudze rządzenia czyli kierowania naszym Kościołem Diecezjalnym. W przededniu przekazania kierowania Diecezji Rzeszowskiej Twojemu następcy na urządzie biskupa diecezjalnego, Ks. Biskupowi Janowi, mówimy Ci dziś wszyscy: Bóg zapłać i Szczęść Boże w dalszej posłudze Biskupa Seniora, który ten Kościół lokalny zna, kocha i – ufamy – będzie Mu nadal służył swoim doświadczeniem, cierpieniem, modlitwą i pracą, która bardzo lubi seniorów. *Ad multos Annos!* Amen.

SŁOWO PODZIĘKOWANIA
BPA SENIORA KAZIMIERZA GÓRNEGO
wygłoszone w katedrze rzeszowskiej na zakończenie Mszy św.
dziękczynnej za 21 lat posługi w Diecezji Rzeszowskiej
Rzeszów, 07.07.2013 r.

Moi Drodzy!

1. Tak szybko przeminięło 21 lat – od 11 kwietnia 1992 r. Panu Bogu dziękujemy za błogosławieństwo, a naszym patronom – św. Józefowi Pelczarowi i Błogosławionej Karolinie za opiekę. Pamiętam, że kiedy z niepokojem przeżywałem przeniesienie z Krakowa do Rzeszowa, do nowej diecezji Rzeszowskiej, Pan doktor Stanisław Kownacki, lekarz i ojciec wielodzietnej rodziny, dziś Sługa Boży – pocieszał mnie: „Niech się Ksiądz biskup nie martwi, spotka tam Ksiądz dobrych ludzi”. I potwierdzam to przez 21 lat – te słowa się spełniły, spotkałem tu dobrych kapłanów, z Biskupem Edwardem, spotkałem dobrych wiernych świeckich – braci i siostry, dobrą młodzież i dzieci.

Dzisiaj dziękuję Opatrzności Bożej, że mogliśmy razem, w zgodzie, tworzyć od podstaw strukturę diecezji Rzeszowskiej. „Dzięki Ci Przedwieczny Panie, boś udzielił łaski nam” (Stanisław Moniuszko).

2. Wyrażam wdzięczność Wszystkim Wam, Drodzy Bracia i Siostry, za zycziwą współpracę Księdzu Biskupowi, Kapłanom w Kurii, w Wyższym Seminarium Duchownym, wszystkim kapłanom – seniorom, dziekanom, proboszczom, profesorom, kapelanom i wikariuszom, Siostrom zakonnym. Wyrażam wdzięczność wszystkim Drogim Wiernym świeckim z różnych środowisk, Władzom Miasta i Województwa, Władzom Uczelni, Dyrektorom Szkół

i wszystkich Instytucji, Służbom Mundurowym i Służbie Zdrowia. Szczególną wdzięczność wyrażam Panom Generalom: Gen. Fryderykowi Czekałowi z Rzeszowa, Panu Gen. Januszowi Bronowiczowi, Panu Gen. Stanisławowi Olszańskiemu i Panu Gen. Policji Józefowi Gdańskiemu, przybyłym znad morza, gdzie pracują. Dziękuję także Ks. Płk Januaremu Wątrobie, Wikariuszowi Generalnemu Ordynariatu WP. Dziękuję za lata współpracy, a także za dzisiajszą obecność, którą sobie cenię. Dziękuję za obecność Księżom Prowincjałom – między innymi – Księży Saletynów, Misjonarzy Świętej Rodziny i Ojców Karmelitów oraz Matkom Generalnym i Prowincjalnym.

3. W atmosferze dzisiejszej liturgii przypomina mi się pewna scena z książki Melchiora Wańkowicza pt. „Monte Cassino”. Po zwycięskiej bitwie odbyła się, po pewnym czasie, uroczystość wojskowa z udziałem najwyższych władz – przedstawicieli wielu narodów. Wśród wielu, przemówił brytyjski generał Aleksander. Zwrócił się do żołnierzy polskich z największym uznaniem za ich bohaterstwo: „Żołnierze polscy, gdyby mi kiedykolwiek powierzono kierowanie jakimś wojskiem, wybrałbym Was, Polaków”. Parafrazując te słowa, a myślę, że nie będzie to nadużycie, pragnę powiedzieć: gdyby mi powierzono kierować jakąś diecezją, wybrałbym was – Drodzy Bracia Kapłani, Drodzy Wierni Świeccy, Bracia i Siostry diecezji Rzeszowskiej.

W Liście po złożeniu mojej rezygnacji, napisałem, m.in.: „Drodzy Diecezjanie, noszę was wszystkich w moim sercu i Bogu za Was dziękuję. Przez wszystkie lata mojej służby spotykałem się zawsze z Waszą ogromną życzliwością oraz wiernością Chrystusowi i Kościołowi. Dziękuję Wam za świadectwo wiary i miłości chrześcijańskiej, którą się zawsze budowałem”.

W Roku Jubileuszu 500-lecia Pani Rzeszowa, Jej opiece polecam całą Diecezję, mojego Następcę Biskupa Jana, Biskupa Edwarda, kapłanów i wszystkich was, Drodzy Bracia i Siostry”.

PREZYDENT RZESZOWA

Rzeszów, 14 lipca 2013 r.

Jego Ekscelencja
Ksiądz Biskup
Kazimierz GÓRNY
Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej

W dniu 25 marca 1992 r., o godz. 12.00 Radio Watykańskie ogłosiło że Ojciec Święty Jan Paweł II utworzył 13 nowych diecezji wśród nich również Diecezję Rzeszowską oraz ustanowił Waszą Ekscelencję jej Biskupem. Od tej chwili stolica Podkarpacka stała się również duchową stolicą dla wiernych nowej Diecezji.

Myszę, że w pierwszym sensie prorocze były słowa Waszej Ekscelencji wygłoszone w katedrze rzeszowskiej 11 kwietnia 1992 r. podczas uroczystego ingresu, o tym, że Rzeszów jest jedynym z piękniejszych miast w Polsce. Przez dwadzieścia jeden lat posługi biskupiej Waszej Ekscelencji Rzeszów rozbudowywał się i stawał się coraz większy. Wierzę, że przyczyniło się do tego również błogosławieństwo Waszej Ekscelencji udzielane hejnie nowo powstającym budynkom użyteczności publicznej, szkołom, obiektom kulturalnym, mostom, drogom.

Sądzę, że godnym upamiętnieniem wizyty w Rzeszowie bl. Ojca Świętego Jana Pawła II, która miała miejsce 2 czerwca 1991 r. oraz wydarzeń z tym związanych, między innymi z beatyfikacją bpa Józefa Sebastiana Pelczara, który dziś wraz z bl. Karoliną Kórkówną jest patronem Diecezji, jest powstający Park Papieski – jeden z największych parków w Rzeszowie, zajmujących 17 ha. Mieszkańcy miasta będą mogli w nim poznać i nauczać Jana Pawła II, a przede wszystkim odpoczywać wśród zieleni, drzew, alejek, fontann i placu zabaw.

Duszpasterzka opieka Waszej Ekscelencji sprzyjała również rozwojowi kulturowemu i oświatowemu Rzeszowa. Jako stolica nowej diecezji nasze miasto zyskało nową uczelninę wyższą, jaką jest Wyższe Seminarium Duchowne, którego wykładowcy współpracują z pozostałymi rzeszowskimi uczelniami, w tym z rzeszowską Alma Mater – powstałym 1 września 2001 roku Uniwersytetem Rzeszowskim. Dzięki przychylności Waszej Ekscelencji powstały w Rzeszowie również katolickie szkoły i przedszkola.

Wasza Ekscelencjo, jesteśmy wdzięczni za dobro, które dzięki mądrej duszpasterkiej opiece powstało w czasie pełnienia przez Waszą Ekscelencję posługi biskupiej w Diecezji Rzeszowskiej. Wyraży sympatię jakże otrzymuje Wasza Ekscelencja od wiernych Diecezji, w tym także od wiernych z Rzeszowa są – jak sądzę – potwierdzeniem powstałych więzi przyjaźni i życzliwości. Wierzę, że widoczny rozwój Rzeszowa, a przede wszystkim zadowolenie jego mieszkańców mogą być dla Waszej Ekscelencji powodem do w pełni zadowolonej satysfakcji i poczucia spełnienia z dobrze wypełnionych obowiązków opieki nad wiernymi diecezji. Wyrazem szacunku ze strony mieszkańców Rzeszowa jest również przyznany tytuł Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa.

Jeszcze raz dziękuję za wszelką okazaną miastu pomoc i owocną współpracę. Życzę wiele zdrowia i pogody ducha, a także życzliwości i nieustannej sympatii okazywanej przez mieszkańców Rzeszowa.

Z poważaniem

Prezydent Miasta Rzeszowa

Tadeusz FERENC

INGRES BISKUPA RZESZOWSKIEGO JANA WĄTOBY DO KATEDRY RZESZOWSKIEJ

20 lipca 2013

SŁOWO BISKUPA RZESZOWSKIEGO JANA WĄTROBY z okazji ingresu do Katedry Rzeszowskiej

Umiłowani Diecezjanie,
Siostry i Bracia w Chrystusie.

1. W dniu 14 czerwca bieżącego roku ogłoszona została decyzja Ojca Świętego Franciszka, który posyła mnie do Was, abym głosił Ewangelię i jako Wasz Biskup troszczył się o wspólnotę diecezjalną.

Spośród wielu myśli, uczuć i refleksji, jakie towarzyszą mi nieustannie od tamtego dnia i stale dojrzewają, na pierwsze miejsce coraz bardziej wysuwają się te, które już św. Paweł wyraził w swoim Liście do Rzymian. Pisze Apostoł: „Gorąco pragnę was zobaczyć, aby wam użyzyć nieco daru duchowego dla waszego umocnienia, to jest abyśmy się u was nawzajem pokrzepili wspólną wiarą – waszą i moją” (Rz 1,11-12).

Tak właśnie widzę i ja moją posługę pośród Was, jako wzajemne umacnianie się w wierze przez służbę prawdzie i pięknu Ewangelii, która poprowadzi nas do radosnego spotkania z Chrystusem. Bo też – jak nam to przypomniał papież Benedykt XVI – „u początku bycia chrześcijaninem nie ma decyzji etycznej czy jakiejś wielkiej idei, jest natomiast spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, które nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie” (Deus caritas est, 1). Nie ma nic piękniejszego i ważniejszego, co mógłbym zrobić z Wami i dla Was, jak właśnie prowadzić do takiego spotkania z Jezusem, Jedynym Odkupicielem człowieka. Świat nie potrzebuje większego dobra, nawet jeśli często nie jest świadomy tej potrzeby. Tej prawdzie pragnę służyć z odwagą, ale i z szacunkiem, by w wielu sercach rozniecić na nowo nadzieję, która nie zawodzi.

2. W tym historycznym momencie kieruję moje serdeczne pozdrowienie do Księdza Biskupa Kazimierza, ojca i budowniczego Rzeszowskiego Kościoła. Niech w tym pozdrowieniu usłyszy głęboki szacunek, podziw i wdzięczność za trud, który przyniósł tak piękne owoce 21-letniej posługi Ludowi Bożemu na tej ziemi. Bardzo liczę na współpracę i zapewniam o modlitewnej pomocy.

Braterskim pozdrowieniem obejmuję drogiego mi Księdza Biskupa Edwarda, wiernego i radosnego współpracownika Biskupa Kazimierza od pierwszych dni istnienia diecezji, niezmordowanego pielgrzyma jasnogórskiego, któremu już teraz dziękuję za okazaną mi zyczliwość i pomoc.

Myślą obejmuję wszystkich kapłanów, diecezjalnych i zakonnych, pierwszych współpracowników w trudzie apostołskim. Szczególnie ciepłym pozdrowieniem ogarniam najstarszych braci, kapłanów seniorów, schorowanych i utrudzonych pracowników winnicy Pana, a także alumnów naszego Seminarium, którzy pozwalają patrzeć w przyszłość z nadzieją i radością.

Pozdrawiam serdecznie kochane siostry zakonne i osoby życia konsekrowanego, powierzając ich modlitwie i siostrzanej miłości całą moją posługę w Kościele.

Serdeczną myśl kieruję do wszystkich rodzin naszego Kościoła, od których tak bardzo zależy jego dziś i jutro, jego wierność Chrystusowi i Jego nauce, jak również przyszłość Narodu i Ojczyzny. Chcę razem z Wami dzielić troski, starania, ale i radości i nadzieje.

Z nadzieją i troską myślę też o ludziach młodych, uczniach i studentach odpoczywających na wakacjach, pytających o swe życiowe powołanie, poszukujących pracy a czasem sensu życia. Modlę się za Was i już liczę na pierwsze spotkania.

Wreszcie zwracam się do wszystkich samotnych, dotkniętych cierpieniem, dźwigających krzyż choroby, niesprawności czy choćby podeszłego wieku.. Już dziś niosę Was w swoim sercu, ale też proszę, byście swoje trudne doświadczenia ofiarowali za Kościół Rzeszowski, w tym za jego nowego pastora.

3. Trzyście lat temu jako zawołanie dla biskupiej posługi wybrałem słowa z Listu do Hebrajczyków: „Oto idę, aby spełnić wolę Twoją” (Hbr 10,9). Wskazują one przede wszystkim na tajemnicę Słowa Wcielonego, które przez całkowitą uległość woli Ojca, przez doskonałe posłuszeństwo dokonało dzieła zbawienia świata. Jednocześnie przypominają, że jest to podstawowe zadanie dla tych, których Pan powołuje i posyła, by kontynuowali Jego zbawcze dzieło. Dziś te słowa nabierają dla mnie szczególnego znaczenia. Nie tylko dlatego, że trzeba zostawić tak dobrze mi znany i bliski Kościół Częstochowski i stanąć na czele nowej wspólnoty wiary. To przede wszystkim nowe wezwanie do szukania, poznawania i pełnienia woli Bożej, do całkowitej uległości i posłuszeństwa Bożym zamysłom. Tak czynił nasz Mistrz, dla którego pokarmem było wypełnić wolę Tego, który Go posłał (por. J 4,34), i który był posłuszny Ojcu aż do śmierci. Taka też była postawa Maryi, pokornej służebnicy Pańskiej. W Jej „Fiat” słyhać wyraźnie: oto idę, aby spełnić wolę Twoją. Bardzo pragnę

ić z Wami, umiłowani bracia i siostry, drogami wiary w stylu i duchu Maryi z Nazaretu. Proszę Was, módlcie się dla mnie o tę łaskę.

4. We wspomnianym Liście do Rzymian św. Paweł modli się, by kiedyś utworzyła się przed nim droga, po której mógłby przybyć do wyznawców Chrystusa. (por. Rz 1,10). Modlitwa została wysłuchana.

Jak kiedyś dla Apostoła Narodów, tak teraz przede mną wije się taka droga. Nie jest to jednak droga z kamienia czy z asfaltu. To jest droga serca. To droga, na której chcę razem z Wami współuczestniczyć w prawdzie i miłosierdziu, w sprawiedliwości i pokoju. To droga, po której Duch Jezusa poprowadzi nas razem w ramiona Ojca.

Na tę wspólną drogę z serca wszystkim błogosławię w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Wasz Biskup Jan

Rzeszów, 20.07.2013 r.

KOMENTARZ LITURGICZNY

Przed rozpoczęciem liturgii

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.

Dzisiejszy dzień zapisze się bardzo mocno w historii diecezji rzeszowskiej. Za chwilę bowiem rozpocznie się uroczysta Msza św. połączona z ingresem nowego Biskupa Rzeszowskiego, Jego Ekscelencji Ks. Biskupa Jana Wątroby.

Posługa Biskupa, którego zawsze dla Kościoła lokalnego mianuje i ustanawia Ojciec Święty – Następca św. Piotra, jest niezastąpiona w każdej diecezji, a dokumenty Kościoła stawiają przed każdym Biskupem bardzo poważne zadania:

- Jest on przede wszystkim nauczycielem wiary i *heroldem Bożego Słowa*. Cała działalność ewangelizacyjna biskupa ma prowadzić wiernych do wiary i umacniać ich życie. Dlatego jest on pierwszym głosicielem Ewangelii w diecezji: słowem i świadectwem własnego życia (*Pastores Gregis* 26).
- Biskup odpowiada też za liturgię, celebrując wszystkie sakramenty oraz uświęcając powierzonych sobie wiernych (*Pastores Gregis* 32). Z jego posłania kapłani realizują misję Chrystusa we wspólnotach parafialnych.
- Biskup jest także prawdziwym pasterzem, pochylającym się w służbie wszystkim wiernym w diecezji i miłującym ich jak Ojciec (*Pastores Gregis* 42).
- Wreszcie w posłudze biskupa wpisana jest wielka troska o jedność Kościoła: ma on strzec jedności, umacniać ją i ukazywać, że tylko jedność czyni

z nas prawdziwych świadków Chrystusa i Jego Ewangelii we współczesnym świecie (*Pastores gregis* 55).

Obrzędy ingresu ukazą nam w sposób symboliczny i za pośrednictwem znaków liturgicznych wszystkie cechy charakterystyczne posługi biskupa. Najpierw Ksiądz Biskup w otoczeniu koncelebransów wejdzie w procesji do kościoła katedralnego, gdzie zostanie powitany przez proboszcza parafii. Następnie Ks. Arcybiskup Nuncjusz ogłosi w diecezji pismo nominacyjne podpisane przez Papieża Franciszka – znak jedności nowego Biskupa Rzeszowskiego z całym Kościołem Powszechnym, którego widzialną głową jest Następca Św. Piotra. Później Ksiądz Biskup Jan otrzyma pastorał – znak pasterskiej troski o powierzony sobie Kościół diecezjalny, po czym zasiądzie na katedrze, czyli na miejscu, z którego będzie przewodniczył każdej liturgii w tym kościele katedralnym. Wreszcie – wygłosi homilię – Słowo Boże, którym od tej pory będzie nas często karmił, dając życie pochodzące od Chrystusa.

Procesji wejścia i obrzędowi ingresu przewodniczyć będzie Ksiądz Arcybiskup Celestino MIGLIORE, Nuncjusz Apostolski w Polsce, którego w otaczają: Ks. Biskup Senior Kazimierz Górny i Ks. Biskup Jan Wątroba.

Dzisiejszą Eucharystię będą sprawować z nami także Księża Biskupi Goście:

Ks. Arcybiskup Józef MICHALIK, Metropolita Przemyski
Ks. Arcybiskup Wacław DEPO, Metropolita Częstochowski
Ks. Arcybiskup Mieczysław MOKRZYCKI, Metropolita Lwowski
Ks. Arcybiskup Stanisław BUDZIK, Metropolita Lubelski
Ks. Arcybiskup Henryk HOSER, biskup warszawsko-praski
Ks. Arcybiskup Edward NOWAK z Rzymu
Ks. Arcybiskup Stanisław NOWAK z Częstochowy
Ks. Arcybiskup Juliusz PAETZ z Poznania
Ks. Biskup Jan OZGA z Kamerunu
Ks. Biskup Marian BUCZEK, biskup charkowsko-zaporoski z Ukrainy
Ks. Biskup Edward JANIĄK, biskup kaliski
Ks. Biskup Andrzej JEŻ, biskup tarnowski
Ks. Biskup Piotr LIBERA, biskup płocki
Ks. Biskup Krzysztof NITKIEWICZ, biskup sandomierski
Ks. Biskup Marian ROJEK, biskup zamojsko-lubaczowski
a także:
Ks. Biskup Jan ŚRUTWA i Ks. Biskup Mariusz LESZCZYŃSKI z Zamościa
Ks. Biskup Antoni DŁUGOSZ z Częstochowy
Ks. Biskup Jan NIEMIEC z Kamieńca Podolskiego
Ks. Biskup Jan ZAJĄC i Ks. Biskup Damian MUSKUS z Krakowa
Ks. Biskup Adam SZAL i Ks. Biskup Stanisław JAMROZEK z Przemysła

Jubileusz 50-lecia kapłaństwa arcybiskupa Edwarda Nowaka

**Dziękczynienie za posługę pasterską I Biskupa Rzeszowskiego
Kazimierza Górnego**

Ingres JE Ks. Biskupa Jana Wątroby

Wielki Jubileusz 500-lecia Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej

Ks. Biskup Edward FRANKOWSKI z Sandomierza

Ks. Biskup Mieczysław CISŁO z Lublina

Ks. Biskup Jacek JEZIEŃSKI z Olsztyna

Ks. Biskup Adam BAŁABUCH ze Świdnicy

Ks. Biskup Wiesław LECHOWICZ z Tarnowa

Wśród nas jest także Ksiądz Biskup Edward BIAŁOGŁÓWSKI – biskup pomocniczy naszej Diecezji.

Dzisiejszą Mszę św. po raz pierwszy z nowym biskupem celebryją liczni kapłani, diecezjalni i zakonni oraz kapłani goście z Archidiecezji Częstochowskiej i innych diecezji, a także przedstawiciele zakonów i zgromadzeń męskich, na czele z księżmi prowincjami zakonu ojców pijarów i karmelitów oraz zgromadzenia księży saletynów i redemptorystów. Obecni są klerycy rzeszowskiego seminarium oraz siostry zakonne wraz z przełożonymi generalnymi i prowincjalnymi.

Dzisiejsza uroczystość ukazuje oblicze Kościoła rzeszowskiego, który obejmuje wszystkie stany i środowiska. Uczestniczymy w Eucharystii wraz z przedstawicielami władz Rzeczypospolitej, z panem ministrem, z deputowanymi do Parlamentu Europejskiego, posłami i senatorami z naszego regionu, przedstawicielami władz wojewódzkich, na czele z panią wojewodą oraz samorządowych, na czele z marszałkiem województwa, starostą powiatu rzeszowskiego i prezydentem Rzeszowa. Obecny jest także Starosta Wieluński wraz z towarzyszącymi osobami, oraz delegacja z parafii Kamięńsk.

Nasz Kościół tworzy także środowisko akademickie Rzeszowa i całego Podkarpacia. Są z nami przedstawiciele uczelni z ich Magnificencjami Rektorami: Uniwersytetu Rzeszowskiego, Politechniki Rzeszowskiej, Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Wyższej Szkoły Prawa i Administracji, Wyższej Szkoły Zarządzania, Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej oraz Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. bł. ks. Władysława. Findysza w Jaśle. W dzisiejszej Eucharystii uczestniczą także reprezentanci uczelni katolickich naszego kraju z Księdzem Prorektorem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II i profesorami oraz delegacje Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Są także przedstawiciele Instytutu Teologicznego w Częstochowie oraz rektorzy Wyższych Seminarium Duchownych z Częstochowy, Przemyśla i Zamościa.

W Katedrze gromadzą się także przedstawiciele służb mundurowych z panami dowódcami i komendantami: wojska, policji, straży pożarnej, służby więziennej i służby celnej, a także reprezentanci związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, kombatanci, harcerze i Strzelec, oraz delegacje wielu innych instytucji i organizacji, z pocztami sztandarowymi, które tworzą spójną panoramę całej naszej diecezji.

Uczestniczymy w ingresie jako Żywy Kościół, w którym niezastąpione miejsca zajmują wspólnoty parafialne, ruchy, wspólnoty i stowarzyszenia religijne, rodziny, dzieci, młodzież, osoby starsze, chore, cierpiące i niepełnosprawne.

Dzisiejsza uroczystość transmitowana jest na żywo przez media: Radio VIA oraz Telewizję TRWAM, a także Telewizję i Radio Rzeszów oraz Radio Fiat z Częstochowy, dzięki czemu wiele osób może się łączyć z nami w modlitwie.

Otoczmy dziś naszą szczególną modlitwą Księdza Biskupa Jana i całą diecezję. Po zakończeniu Mszy św. Ks. Biskup pozostanie w kościele i każdy, kto pragnie złożyć mu życzenia będzie to mógł uczynić. Za kilka chwil wyruszy procesja otwierająca Mszę św.). W skupieniu oczekujemy na rozpoczęcie uroczystości.

Po pozdrowieniu:

Słowa powitania i pozdrowienia wypowie teraz Pierwszy Biskup Rzeszowski Kazimierz Górny.

Po powitaniu przez Ks. Biskupa Kazimierza Górnego:

Każdy Biskup otrzymuje swój urząd z polecenia Papieża – Następcy Świętego Piotra i w jedności z nim. Dlatego pierwszym znakiem objęcia diecezji i przyjęcia w niej posługi jest odczytanie wobec wszystkich zgromadzonych dzisiaj w Katedrze bulli nominacyjnej Ojca Świętego Franciszka. Pismo nominacyjne odczyta Nuncjusz Apostolski w Polsce – Ksiądz Arcybiskup Celestino Migliore.

Po śpiewie *Chwała Ojcu*:

Ksiądz Biskup Senior Kazimierz Górny przekazuje teraz pastorał, symbol władzy biskupiej w diecezji księdzu Arcybiskupowi Nuncjuszowi. Ksiądz Arcybiskup Nuncjusz z kolei wręczy go Księdzu Biskupowi Janowi Wątrobie, który od dzisiaj staje się pasterzem Kościoła rzeszowskiego. Następnie Ksiądz Arcybiskup Nuncjusz zaprosi Biskupa Rzeszowskiego do zajęcia miejsca na Katedrze biskupiej, skąd od tej pory będzie on głosił Słowo Boże, przewodniczył Eucharystii i pełnił urząd pasterza.

Ostatnim obrzędem objęcia urzędu biskupa diecezjalnego jest homagium, czyli znak czci, szacunku i posłuszeństwa od przedstawicieli całego Kościoła diecezjalnego. Homagium złożą: jako pierwszy Ksiądz Biskup Edward Białogłowski, biskup pomocniczy oraz przedstawiciele prezbiterium diecezji. Następnie do Księdza Biskupa podejść reprezentanci zgromadzeń zakonnych męskich i żeńskich działających w diecezji oraz osób konsekrowanych, a także rodziny oraz osoby chore i cierpiące. Homagium składane nowemu biskupowi to znak, że diecezja wita swojego Ojca i Pasterza.

Po homagium:

Nasze uczestnictwo w liturgii, której po raz pierwszy przewodniczy nowy Biskup Rzeszowski, rozpoczniemy śpiewem hymnu *Chwała na wysokości Bogu*.

Po modlitwie po Komunii św.

1. Swoje słowo skierują teraz Ksiądz Arcybiskup Józef Michalik, Metropolita Przemyski
2. Obecnie przemówi Ks. Arcybiskup Wacław Depo, Metropolita Częstochowy, skąd pochodzi nasz Pasterz.
3. W imieniu całej diecezji wyrazi powitania i życzeń wobec Księdza Biskupa wyrazi Ksiądz Biskup Edward Białogłowski. Towarzyszą mu najstarszy kapłan diecezji oraz neoprezbiter.
4. W imieniu władz państwowych i samorządowych przemówi Pan Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl. Towarzyszą mu Pani Wojewoda, Pan Starosta i Pan Prezydent Miasta Rzeszowa.
5. W imieniu środowiska akademickiego Rzeszowa i diecezji przemówi Pan Profesor Aleksander Bobko, Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego. Towarzyszą mu Panowie Rektorzy Politechniki Rzeszowskiej i Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania.
6. W imieniu świeckich przemówi Pani Prezes Akcji Katolickiej w Polsce Halina Szydełko. Towarzyszy jej młodzież z Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży i Ruchu Światło-Życie.
7. Słowa pozdrowienia skieruje teraz do nas nowy Pasterz Ks. Biskup Jan Wątroba.

Po błogosławieństwie i pieśni na zakończenie procesja uda się do zakrystii. Ksiądz Biskup Jan pozostanie w Katedrze, przyjmując życzenia od wszystkich, którzy będą pragnęli je złożyć.

Wszystkich zaproszonych gości prosimy, aby po zakończeniu Mszy św. udali się na spotkanie do Instytutu Teologiczno-Pastoralnego im. Św. Bpa Józefa Sebastiana Pelczara przy ul. Witolda 11a. Osoby, które nie wiedzą jak dojechać do Instytutu poprowadzi motocykl policyjny. Prosimy ustawiać się na pasie autobusowym przy wyjeździe z placu katedralnego na prawo.

Wszyscy uczestnicy uroczystości przy wyjściu z katedry otrzymają pamiątkowe obrazki. Przed katedrą będzie można również skorzystać z poczęstunku: rogalików przygotowanych przez Seminarium Duchowne oraz wody Alfred z Doliny Strugu.

*Ks. Jacek Szczęch
Prefekt WSD w Rzeszowie*

**SŁOWO ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO
DIECEZJI RZESZOWSKIEJ
BPA KAZIMIERZA GÓRNEGO**

**wyłoszone na powitanie nowego Biskupa Diecezjalnego
Bpa Jana Wątroby z okazji ingresu do katedry rzeszowskiej
w dniu 20.07.2013 r.**

W dziejach naszej jeszcze młodej diecezji rzeszowskiej uczestniczymy w drugim ingresie (pierwszy był w 1992 r. – 11.04 – po utworzeniu diecezji przez Jana Pawła II). Gromadzimy się w katedrze Najśw. Serca Pana Jezusa, budowanej mimo nadzwyczaj wielkich trudności w czasach systemu komunistycznego, poświęconej w 1991 r. przez Bł. Jana Pawła II, który tutaj także beatyfikował biskupa Józefa Sebastiana Pelczara.

Bardzo serdecznie witam wśród nas abp Celestino Migliore Nuncjusza Apostolskiego w Polsce, witam metropolitów: abpa Józefa Michalika z Przemysła, abpa Mieczysława Mokrzyckiego ze Lwowa, abpa Wacława Depo z Częstochowy, cieszymy się obecnością innych Księża Arcybiskupów, Biskupów, którzy zostali powitani przed Mszą świętą.

Szczególnie ciepło witam bpa Jana, nowego biskupa diecezji rzeszowskiej, jak również Jego Szanowną Mamę z najbliższą Rodziną. Pozdrawiam przybyłych na uroczystość kapłanów, zwłaszcza Kapłanów – Gości, Przedstawicieli Kapituł Katedralnych i Kolegiackich, kapłanów, pracujących na misjach, Księża Infułatów i Prowincjałów. Przedstawiciele Parlamentu, Uczelni – KUL, Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła z Krakowa, Instytutu Teologicznego z Częstochowy. Rzeszowskie Uczelnie, Seminarium Duchowne, przedstawiciele zakonów męskich i żeńskich, władz samorządowych i państwowych: województwa, powiatu i miasta, z Panem Marszałkiem, Panią Wojewodą i Panem Prezydentem, witam przedstawiciele służb mundurowych, Kuratorium i szkół, Strzelca, Harcerzy, młodzieży i dzieci. Serdecznie witam Braci i Siostry – delegacje z parafii. Witam przedstawiciele środków społecznego przekazu.

Nowy biskup diecezjalny przybywa do nas z Częstochowy, dokąd każdego roku 4 sierpnia wyrusza Piesza Pielgrzymka Rzeszowska. Widzimy zatem, że biskup Jan jest darem od tronu Matki Najświętszej, Królowej Polski. Tym bardziej więc wszyscy serdecznie Go witamy.

Księżu Biskupie Janie, pragnę Cię zapewnić, że spotkasz tu bardzo gorliwych kapłanów, z Bpem Edwardem, wiernych Chrystusowi Panu, wrażliwych na ubogich i cierpiących oraz na potrzeby misji. Spotkasz tu dobrych, ofiarnych i wrażliwych wiernych świeckich, którzy dają świadectwo miłości Boga i troskowania o naszą umiłowaną Ojczyznę. Spotkasz nauczycieli, służby mun-

durowe, służbę zdrowia, ludzi różnych stopni i profesji, a zwłaszcza władze samorządowe, doceniające pracę kapłanów i zawsze chętne do współpracy. Życzliwa współpraca kapłanów i wiernych zaowocowała wieloma dziełami duchowymi i materialnymi, dla przykładu podam, że wybudowano 60 nowych świątyń i wielkie dzieło Caritas. Wyrażam więc szczególną wdzięczność Biskupowi Edwardowi i Drogim Braciom Kapłanom, także zakonnym, i siostrom oraz wiernym świeckim za tę współpracę.

Drogi Księżę Biskupie Janie – Twoją posługę Biskupa Rzeszowskiego zawierzam Matce Najświętszej – Pani Rzeszowa – w jubileusz 500-lecia Jej objawień oraz wstawiennictwu Patronów diecezji: św. Józefa Sebastiana Pelczara i Bł. Karoliny Męczennicy, a także wstawiennictwu naszego Rodaka, Błogosławionego Księdza Władysława Findysza, męczennika za świętość małżeństw i rodzin.

Prowadź, w jedności z Chrystusem Panem, diecezję rzeszowską do świętości – wypłyn na głębię – *duc in altum*.

HOMILIA BISKUPA RZESZOWSKIEGO JANA WĄTROBY podczas Mszy św. z okazji Ingresu do katedry rzeszowskiej w dniu 20.07.2013

Najdostojniejszy Księżę Arcybiskupie Nuncjuszu,
Najdostojniejszy Księżę Arcybiskupie Metropolito przemyski,
Przewodniczący KEP,
Najdostojniejsi Księża Arcybiskupi i Biskupi po imieniu powitani przed
Mszą św.,
Czcigodni współbracia w kapłaństwie,
Kochane Siostry zakonne i osoby życia konsekrowanego,
Kochani alumni,
Szanowni przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich,
samorządowych, miejskich oraz przedstawiciele wszystkich środowisk
akademickich,
Siostry i Bracia w Chrystusie!

1. Oto przed chwilą usłyszeliśmy najpiękniejsze orędzie, radosną wiadomość, dobra nowinę: „Bóg jest Miłością”. Źródłem tej wiadomości nie jest człowiek, nawet tak święty, jak umiłowany uczeń – Apostoł Jan. To sam Wszechmocny dał się poznać jako Bóg Miłość, choć czynił to stopniowo i przez różne wydarzenia i obrazy.

Jednym z nich jest obraz Dobrego Pasterza. W Księdze Ezechiela Bóg, rozczarowany postawą królów i wodzów narodu, postanawia sam zatroszczyć się o swój lud. On sam będzie szukał swoich owiec i będzie miał o nie pieczę. Poprowadzi je na dobre pastwiska. Będzie je pasł sprawiedliwie. Zagubioną odszuka, skaleczoną opatrzy, chorą umocni, a mocną będzie ochraniał. W tych słowach wypowiedział prawdę o swej niezgłębionej miłości do człowieka, miłości wiernej, cierplivej, życzliwej, mądrej i miłosiernej. Wolno nam w tych słowach doszukiwać się dalekiej aluzji do ewangelicznej alegorii o Dobrym Pasterzu, a zwłaszcza do przypowieści o zagubionej owcy. To w Chrystusie w pełni objawiła się miłość Ojca. To On jest obrazem Boga Niewidzialnego, Dobrym Pasterzem, który nie tylko zna owce swoje, prowadzi je, karmi, ochrania, szuka zagubionych, ale życie swoje oddaje za owce. To On też, jedyny i najwyższy Pasterz, troszczy się o to, aby Jego owce, nowy naród wybrany, nie były pozbawione pasterzy. To On sam – jak przed wiekami – wybiera ich, powołuje, nazywa swymi przyjaciółmi i posyła, by przedłużali i czynili obecną Jego pasterską miłość. Dlatego zaprasza ich wciąż do swojej szkoły, mówiąc: „uczcie się ode Mnie”. To On jest jedynym Mistrzem, którego mają naśladować Jego uczniowie.

2. Zapraszając do swojej szkoły Chrystus bezpośrednio wskazuje na swoje serce. „Uczcie się ode Mnie, bo jestem łagodny i pokorny sercem”. W czasie swojej publicznej działalności wypowiedział wiele poleceń i rad. Ale tylko raz, tylko to polecenie poprzedził tym wstępem: „uczcie się ode Mnie”. Słowa „łagodny i pokorny sercem” są właściwie synonimami i oznaczają uległość wobec Boga. Chrystus jest łagodny i pokorny sercem, bo ma pełną miłości świadomość, że wszystko to, co posiada, ma od Ojca. To zaś, co posiada od Ojca, może przekazać nam. Stawia jednak jeden warunek, byśmy mogli otrzymać ten dar. Mamy tak, jak On, być ulegli Bogu, posłuszni Jego woli, „łagodni i pokorni sercem”. Całe nasze szczęście tu na ziemi i po śmierci będzie się wiązać z tym, czy upodobnimy się do Chrystusa, czy będziemy posiadać te właśnie cechy Jego charakteru, czyli serce pełne miłosnej uległości wobec Boga.

Właśnie Najświętsze Serce Jezusa jest najpełniejszym i najbardziej wiarygodnym znakiem i obrazem miłości, jaką Bóg ma ku nam. To serce Pasterza, który oddał życie za owce. Serce przybite do krzyża, zranione za nasze grzechy, serce czci najgłośniejsze. Ono najgłośniej woła: „Bóg jest Miłością”.

3. Znajdujemy się w katedrze rzeszowskiej pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusa. To tutaj 22 lata temu Jan Paweł II ogłosił błogosławionym biskupa Józefa Sebastiana Pelczara, pasterza Kościoła przemyskiego. Rok później błogosławiony biskup Pelczar został głównym patronem nowopowstałej die-

cezji rzeszowskiej, a ta świątynia, poświęcona przez Ojca Świętego, katedrą. Mówił wtedy Jan Paweł II: Niech będzie poświęcony ten Dom Boży związany z Boskim Sercem, tak jak był z nim związany błogosławiony Józef Sebastian. Chrystus przemówił do niego tak jak i do nas przemawia: „Uccie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem” Ileż razy ten kapłan a potem biskup przemyski powtarzał: „Uczyni serce moje według Serca Twego”.

Ten gorliwy pasterz wiedział dobrze, że nie ma lepszej i bezpieczniejszej drogi do osobistej świętości, jak tylko cześć Serca Jezusowego. Pytał: „Dlaczego należy czcić Serce Jezusa? Oto dlatego, że to Serce jest świątynią Bóstwa, tronem łaski, stolicą miłosierdzia i źródłem życia nadprzyrodzonego, życia Bożego na ziemi. Jest źródłem pociech i skarbnicą pełną darów, z której wszyscy mogą czerpać, bo dla wszystkich jest otwarte... Jest ogniskiem miłości Pana Jezusa, a więc miłości niepojętej, która Go uczyniła wyniszczonym, pokornym, miłościwym, która Mu kazała płakać nad grobem Łazarza i dopuścić do swoich stóp pokutującą grzesznicę; tej miłości, która Go przybiła do krzyża i uczyniła więźniem naszych przybytków. Otóż tę miłość wyobraża Jego Najświętsze Serce i tę miłość chce On przelać w nasze serca”.

4. Jezus mówi i dziś: „Uccie się ode Mnie, bo jestem łagodny i pokorny sercem”. Wielki to dla nas program. Łagodność, dobroć, pokora, cichość okazują się mocą i zwycięstwem. Łagodność to cecha usposobienia ludzi, u których brak postaw agresywnych wobec innych. To ciągłe dążenie do pokoju i zgody związane z wewnętrzną cichością, czyli opanowaniem w sobie chęci odwetu i gniewu. Pius XI w encyklice „Rerum omnium” (1923) napisze o niej: „Łagodność to cnota, która tak pięknie oddaje i wyraża łagodność Jezusa Chrystusa i tyle potrafi dla przyciągania ludzi. Jeśli ona powszechnie przeniknie dusze, to czy sprawy publiczne i prywatne nie dadzą się z łatwością ułożyć? Czy z tą cnotą, którą słusznie nazwałbyś ozdobą Boskiej miłości, nie ustanawia się najgłębszy spokój i zgodność we współżyciu domowym a także w społeczeństwie?”

5. Za ten ewangeliczny program, tak konsekwentnie i mądrze realizowany od początku istnienia Diecezji Rzeszowskiej pragnę dziś podziękować jak najserdeczniej Ojcu tej Diecezji i jej budowniczem, Ks. Biskupowi Kazimierzowi Górnemu. To Ks. Biskup wraz z najbliższymi współpracownikami, z Biskupem Edwardem, prezbiterium i wiernymi, kładł fundamenty, a na nich wznosił tę Bożą budowlę. W tej szkole Jezusowego Serca formował kolejne zastępy młodych pasterzy, gorliwych pracowników winnicy Pana. Posłuszny słowem Apostoła: „Jeśli Bóg tak nas umiłował, to i my winniśmy się wzajemnie miłować” – właśnie tę konkretną, wzajemną miłość uczynił znakiem

i wizerunkiem Kościoła rzeszowskiego. Liczne ośrodki Caritas, różnorodna i dobrze zorganizowana pomoc osobom potrzebującym, bogate formy pomocy dzieciom i młodzieży, także zza wschodniej granicy, stałe uwrażliwianie i pogłębianie wyobraźni miłosierdzia – to tylko niektóre przejawy odpowiedzi na miłość Serca Jezusowego. Gdy do tego dołączymy ojcowską troskę o kapłanów chorych, utrudzonych, przechodzących na emeryturę; o siostry zakonne zamknięte za klauzurą, jak również oddające się dziełom apostołskim; troskę o rodziny, młodzież i dzieci; o ruchy, stowarzyszenia, bractwa i różnorodne wspólnoty odnowy życia chrześcijańskiego, wrażliwość na wołanie krajów misyjnych a także nowej emigracji o gorliwych duszpasterzy, wreszcie serdeczną troskę i promocję miasta i regionu – otrzymamy jeszcze barwniejszy i bogatszy obraz diecezjalnej wspólnoty kształtowanej według ewangelicznego wezwania do miłości wzajemnej.

Kiedy dziś dane mi jest stanąć na czele tej umiłowanej wspólnoty, przyjmując ciężar odpowiedzialności za jej zbawienie, to ciężar ten łagodzi świadomość, że poniesie mnie wiara i miłość, ukształtowana w szkole Jezusowego Serca. Z ufnością wchodzę w ten wartki nurt żywej wiary i pobożności wraz ze wszystkimi kapłanami, najbliższymi współpracownikami i braćmi w posłudze apostołskiej. Kapłaństwo to miłość Serca Jezusowego – powie św. Jan Vianney. Niech łagodność i pokora będą zawsze znakiem naszej posługi.

Serce Boże ma szczególne upodobanie w duszach całkowicie Mu poświęconych, w siostrach zakonnych i osobach życia konsekrowanego. Kochane siostry, zapraszam Was do kontynuowania rozpoczętej drogi, do nowej ewangelizacji przez radosne świadectwo życia i ewangeliczny radykalizm, do wynagradzania Boskiemu Sercu i do stałej modlitwy za Kościół święty.

Z nadzieją i radością myślę o alumnach naszego Seminarium, tych, którzy teraz pukają do jego drzwi i tych, którzy z każdym rokiem coraz bardziej przybliżają się do kapłaństwa. Pielęgnujcie w sobie to wielkie pragnienie: chęć być kapłanem według Serca Bożego.

Mam świadomość, jak wiele dobra zrodziło się w harmonijnej współpracy z przedstawicielami urzędów i instytucji świeckich na wszystkich szczeblach odpowiedzialności. Bardzo liczę na kontynuowanie tej współpracy, zawsze w trosce o konkretnego człowieka, rodzinę, ale też o nasze miasto i region.

6. Jezusowe zaproszenie do Jego szkoły i Jego ewangeliczne błogosławieństwo odnosi się nie tylko do ludzi doskonałych w wierze, w cichości i łagodności. Dotyczy także tych, którzy dopiero starają się osiągnąć ten stan uległości i posłuszeństwa wobec Boga. Sam wysiłek już jest zasługą. Nie zmienia to jednak faktu, że jest to trudna droga, a kroczenie nią wiąże się z wysiłkiem, walką, niejedną porażką, a nawet zniechęceniem. Sam Jezus nazywa to jarz-

mem: „Weźmijcie Moje jarzmo na siebie”. Ale właśnie w tym znaku jarzma jest cała nasza nadzieja. To konkret wzięty z życia rolników. Jarzmo to rodzaj drewnianej ramy ze splecionymi sznurkami, zakładanej na parę zwierząt pociągowych, gwarantującej równomierne rozłożenie sił a tym samym lżejszą pracę. Kiedy Jezus mówi: „Weźmijcie Moje jarzmo na siebie, oznacza to, że On sam już jest obok i bierze część mojego ciężaru, trudu, potu, zmęczenia na siebie. On dostosowuje swój krok do mojego tempa, do rytmu moich kroków, zawsze gotów pomóc, ulżyć, zrozumieć.

7. „Weźmijcie Moje jarzmo na siebie i uccie się ode Mnie, bo jestem łagodny i pokorny sercem”. To jest wyraźne polecenie. To jest Jego wola wypowiedziana dzisiaj wobec mnie, na progu posługi w Kościele rzeszowskim. Kiedy 13 lat temu za hasło biskupiej posługi obierałem sobie słowa: „Oto idę, aby spełnić Twoją wolę”, nie myślałem o takich konsekwencjach tamtego wyboru. Na pewno nie o tym, że trzeba będzie wyjść z domu i Kościoła częstochowskiego i pójść do ziemi i do ludzi, których mi wskaże Pan. Ale odczytując je w świetle dzisiejszego słowa i przez pryzmat Najświętszego Serca Jezusowego wiem, że jest to nowe wezwanie do jeszcze większej uległości i posłuszeństwa woli Bożej. Jest to także przypomnienie, że i ja, na wzór Jezusa, mam brać na siebie jarzmo moich braci i siostr i tak pomagać im w naśladowaniu Jezusa łagodnego i pokornego. Więc zwracam się do wszystkich, którym teraz smutno i ciężko, którzy cierpią na duszy i ciele, którzy przeżywają różne kryzysy i uginają się pod krzyżem bolesnych doświadczeń: chcę razem z wami, sam słaby, ale uzbrojony w Jezusową moc, nieść wasze jarzmo. Modlitwą, słowem i posługą, całym trudem codzienności pragnę towarzyszyć rodzinom, dzieciom i młodzieży oraz wszystkim, których od dziś Pan stawia na mojej drodze.

I bardzo chciałbym to czynić w duchu i stylu Maryi z Nazaretu. Jej „Fiat” zawiera przecież tę samą prawdę, która została wyrażona w słowach: „Oto idę aby spełnić Twoją wolę”. To Ona, obok Wcielonego Słowa – Jezusa, najwierniej pełniła wolę Bożą – od Nazaretu przez Ain Karim, Betlejem, ucieczkę do Egiptu aż po Golgotę i Wieczernik Pięćdziesiątnicy. Ona jest Nauczycielką i wzorem dla każdego z nas. Ale też u Niej trzeba nam szukać pomocy i wsparcia, gdy ludzkie siły okażą się zbyt mizerne. Więc się chronię pod Jej królewski płaszcz liliami ozdobiony, Jej zawierzam całą moją posługę i Kościół rzeszowski i do Niej wołam: „Bądź pozdrowiona Pani Rzeszowa! Bądź pozdrowiona Matko Serca Jezusowego! Przybliżaj nas wszystkim do Twego Syna, do tego Serca, które jest dobroci i miłości pełne”. Amen.

**SŁOWO GRATULACJI METROPOLITY PRZEMYSKIEGO
I PRZEWODNICZĄCEGO KEP
ABPA JÓZEFA MICHALIKA**

**KONGREGACJA DO SPRAW BISKUPÓW
Czcigodnemu Bratu
Józefowi MICHALIKOWI
ARCYBISKUPOWI METROPOLICIE PRZEMYSKIEMU
OBRZĄDKU ŁACIŃSKIEGO**

Kongregacja do Spraw Biskupów wyraża tymże pismem znak wielkiej radości, oznajmiając, że Ojciec Święty Franciszek, Bożej Opatrzności Papież, wyznaczył dzisiaj nowego Biskupa Kościołowi Rzeszowskiemu, podlegającemu Twojej władzy Metropolity

*Czcigodnego Brata Jana Franciszka WĄTROBĘ,
dotychczas Biskupa tytularnego Bisca
oraz Biskupa Pomocniczego Częstochowskiego,*

którego dary zarówno umysłu jak i serca przynoszą nadzieję, że poprowadzi Lud Boży ku wzrostowi wiary i obyczajów.

Ta zatem Kongregacja, wyprosiwszy Tobie tymi słowami bogactwo łaski, zachęca Cię gorliwie, abyś nowego Biskupa ustanowionego Sufraganem [w Metropolii Przemyskiej] przyjął po bratersku do Biskupiego Kolegium i do Hierarchii Kościoła Katolickiego. Ponadto zachęca także, abyś go wsparł, gdyby zwrócił się do Ciebie, prosząc o pomoc i radę w sprawach duszpasterskich, które wymagałyby większego doświadczenia, tak, żeby mógł skuteczniej wypełniać urząd sobie powierzony dla dobra swojego Kościoła.

Dano w Rzymie, w siedzibie Kongregacji, dnia 14 czerwca 2013 r.

*Marc kardynał Ouellet
prefekt Kongregacji do spraw Biskupów*

Księdza Biskupa Jana Wątrobę jako nowego Biskupa Rzeszowskiego wszyscy przyjmujemy szczerym sercem, świadomi, że do naszej metropolii po zasłużonym pierwszym biskupie diecezji, Kazimierzu Górnym przychodzi biskup i pasterz sprawdzony wielorakimi sytuacjami posługi duszpasterskiej w znamienitej archidiecezji Częstochowskiej od Matki Bożej, ale z tym

większą przyjmujemy Księdza Biskupa Jana radością, że wiemy od zawsze, że ujawnił się w różnych sytuacjach w ramach KEP w Częstochowie, w Rzymie i wszędzie gdziekolwiek Opatrzność Go postawiła, jako człowiek solidnej pracy i dobrego serca a przy tym wierny syn Kościoła.

Dziękujemy zatem Ojcu Świętemu Franciszkowi za tę nominację i zapraszamy do braterskiej współpracy w metropolii Przemyskiej.

Na koniec pragnę złożyć Księdzu Biskupowi gratulacje, że przychodzi do diecezji, której lud od wieków cechuje wierność Kościołowi i Ojczyźnie, wierność, za którą przychodziło płacić wielką cenę ofiar. A i dziś jest to diecezja mająca prężną Akcję Katolicką, żywotne ruchy i stowarzyszenia katolickie, wzorcowe inicjatywy obrońców życia i dobre relacje ludzkie. Warto tym ludziom oddać pasterskie serce, a nawet życie. Pamiętając przy tym, że o wielkości diecezji nie stanowi wielkość jej terytorium, a nawet nie aspiracje do powiększenia ilości mieszkańców, ale droga w głąb, do pogłębiania wiary, droga prowadząca do świętości kapłanów, zakonów i świętych rodzin poprzez radosne i wytrwałe naśladowanie Chrystusa. Kochać ofiarnie jak On i przebaczać jak On. Piękna i fascynująca to droga, a w naszym chrześcijańskim życiu droga jedyna.

Niech nie zabraknie na niej łaski Bożej, pomocy biskupa Seniora, biskupa Pomocniczego, szczerego oddania kapłanów i wiernego ludu diecezji rzeszowskiej, zaszczyconej dziś nowym pasterzem.

+ Józef Michalik
Metropolita Przemyski

20 lipca 2013 r., w Rzeszowie
Ingres Biskupa Jana Wątroby

SŁOWO GRATULACJI **BPA EDWARDA BIAŁOGŁOWSKIEGO**

Ekscelencjo, nasz Arcypasterzu!

Delegaci Duchowieństwa, pragną przywitać naszego nowego Pasterza, w Bożym dziedzictwie, któremu na imię diecezja rzeszowska. Czynimy to w imieniu wszystkich kapłanów diecezjalnych i zakonnych, poczynając od stulatków Ks. Prałata Wł. Aszklara i Ks. Infułata Józefa Sondeja, aż po 16 neoprezbiterów, wyświęconych w tej katedrze 18 maja br., Witamy również

w imieniu sióstr i braci zakonnych oraz osób życia konsekrowanego żyjących w świecie i wiernych świeckich.

Przybywasz do nas z ziemi wieluńskiej, naznaczonej jako pierwsza w Polsce, stygmatem męczeństwa wyciśniętym przez niemieckich najęźdźców w dniu 1 września 1939 r. w czasach II wojny światowej. Na ręce Twojej Mamy składamy wyrazy wdzięczności dla Twoich Rodziców i wszystkich Formatorów, którym Cię powierzała. A Twojej siostrze składamy podziękowanie dla całej rodziny, dla przyjaciół i znajomych, którzy pomagali Ci w drodze do zrealizowania Bożego powołania.

Przynosisz dzisiaj do nas swoje bogate życiowe doświadczenia zdobyte podczas formacji szkolnej, seminaryjnej, zmaganie z komunistycznym reżimem podczas służby wojskowej w Bartoszycach, doświadczenie studiów rzymskich i troskę o pielgrzymów w Rzymie. Bogaty posługą biskupiego sekretarza, profesora i rektora Częstochowskiego Seminarium oraz kilkunastoletnią służbą biskupią.

Dziękujemy Ojcu Świętemu Franciszkowi za Twoją nominację, Księżom Arcybiskupom Stanisławowi i Wacławowi oraz Kościołowi Częstochowskiemu za wspańiałomyślny dar.

Modlimy się za Ciebie i diecezję rzeszowską słowami hymnu: *Salvum fac, populum tuum Domine, et benedic hereditatem tuam!* Polecamy Twoją biskupią posługę wstawiennictwu Pani Rzeszowskiej wołając słowami wieszcza narodowego: „Panno święta co jasnej bronisz Częstochowy i w Ostrej świecisz bramie...”, prosimy Cię, otaczaj płaszczem swej opieki Pasterza Jana, Święty Józefie Sebastianie i błogosławiona Karolino, módlcie się za Pasterza Jana, Kazimierza i całą diecezję, abyśmy wszyscy umieli pełnić Bożą wolę każdego dnia. *Ad multos annos!*

PRZEMÓWIENIE MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WŁADYSŁAWA ORTYLA na ingresie bpa Jana Wątroby Biskupa Rzeszowskiego

Ekscelencjo, Księżu Biskupie. Witam serdecznie na Podkarpackiej Ziemi. Jako gospodarz województwa jestem tu obecny wraz z zarządem, przewodniczącym sejmiku, wojewodą, starostą i prezydentem. Oczekiwaliśmy w modlitwie na wiadomość o nominacji na Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej. Decyzję papieża Franciszka przyjęliśmy z radością. To właśnie tu – w diecezji rzeszowskiej Ksiądz Biskup będzie mógł pełnić swoją dalszą duszpasterską posługę.

Podkarpacie to miejsce, gdzie jest czyste środowisko i nowoczesna gospodarka, ale przede wszystkim pracowici i wierni Kościołowi mieszkańcy. Ich motywacja do osiągania celu oraz umiejętność łączenia dziedzictwa z nowoczesnością, wspomniana pobożność są szczególnymi cechami, stanowiącymi o wyjątkowym charakterze wspólnoty mieszkańców Podkarpacia. To było zasadniczym powodem umieszczenia krzyża maltańskiego w herbie województwa. Właśnie ten herb, który przekazujemy jako skromny dar, niech przypomina Księdzu Biskupowi o tej religijności mieszkańców naszej podkarpackiej ojczyzny, na którą przybyłeś.

Ecce venio – Oto idę, aby spełniać wolę Twoją – z tym biskupim zawołaniem Eksceleńcja przybywa do nas jako pielgrzym z Częstochowy, miejsca szczególnego dla Polaków. Przed cudowny obraz Matki Boskiej na Jasnej Górze co roku pielgrzymują również mieszkańcy wszystkich diecezji znajdujących się w obrębie Podkarpacia. Dziś wychodzisz naprzeciwko tym właśnie pielgrzymom, przychodzisz tu do nas do Rzeszowa.

Wiem, że cenne doświadczenie, jakie Ksiądz Biskup zdobył w swojej posłudze w Archidiecezji Częstochowskiej, a także wcześniejsza posługa księdza w Rzymie, pozwolą Jego Eksceleńcji odpowiedzialnie pełnić funkcję Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej. Proszę o objęcie swoją duchową i modlitewną opieką całą Wspólnotę Wiernych Województwa Podkarpackiego, dając jego mieszkańcom oraz władzom samorządowym siłę i wsparcie w staraniach o kształtowanie Podkarpacia, jako dobrego miejsca do życia, pracy, opartego na dekalogu, poszanowaniu wartości i godności człowieka. Tu gdzie nie wypomina się krzyża czy postawy klęczącej. Wiedząc i doceniając jakie znaczenie oraz rolę, jaką wypełnia Kapłan, Biskup i Nasz Kościół.

Ksiądz Biskup Kazimierz Górny, ostatnio powiedział: „Gdyby mi ponownie powierzano kierowanie jakąś diecezją, wybrałbym raz jeszcze was drodzy kapłani i wierni diecezji rzeszowskiej”. Eksceleńcio, życzymy jako przedstawiciele władz wojewódzkich, powiatów, gmin, miasta Rzeszowa, aby każdego dnia towarzyszyło księdzu biskupowi takie samo wrażenie. Życzymy też Bożej pomocy, deklarujemy wsparcie, modlitwę i wolę współdziałania. Szczęść Boże na Podkarpackiej Ziemi.

SŁOWA GRATULACJI HALINY SZYDEŁKO

Prezesa Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej

Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Biskupie

W imieniu wszystkich katolików świeckich naszej diecezji pragnę powitać Jego Ekscelencję w naszej żywej wspólnotce wiary na pięknej i gościnnej ziemi rzeszowskiej.

Witamy Waszą Ekscelencję jako naszego Pasterza i Kapłana, który – jak mówi Katechizm Kościoła Katolickiego – poprzez akt konsekracji w sposób szczególny i dostrzegalny przejmuje rolę samego Chrystusa stając się prawdziwym i autentycznym nauczycielem wiary.

My, świeccy, na mocy sakramentu chrztu i bierzmowania jesteśmy powołani do współpracy i jedności w Kościele z pasterzami. Jesteśmy żywą częścią Kościoła powszechnego, w którym uczniowie „trwają jednomyślnie w nauce apostołów, we wspólnotce, łamaniu chleba i modlitwie”.

Pragniemy dobrze odczytywać znaki czasów, w których żyjemy. Naszą misją jest wspieranie kapłanów. Wspierając kapłanów, bronimy przecież Kościoła. Zwłaszcza dzisiaj, gdy nie ma dnia abyśmy nie doświadczali nowych ataków ze strony nieprzyjaciół Kościoła, pragniemy żywą wiarą przeciwstawiać się zagrożeniom nowych ideologii, niosących szkodę Kościołowi i godzących w człowieka.

„Dziś trzeba nowej wiary, nowej nadziei, i nowej miłości. Trzeba odnawiać świadomość prawa Bożego i odkupienia w Chrystusie” – tak mówił do nas tu w Rzeszowie 2 czerwca 1991 r. nasz umiłowany Ojciec Święty bł. Jan Paweł II. Ufamy, że obecność i posługa Księdza Biskupa wśród nas przyczyni się do dalszego umocnienia nas wszystkich na drodze budowania żywego Kościoła, w tym miejscu, w Kościele Rzeszowskim.

Prosimy w modlitwie, aby Duch Święty wspomagał Jego Ekscelencję w sprawowaniu najwyższego kapłaństwa, aby z miłością i mądrością Apostołów przez wiele lat mógł Ksiądz Biskup służyć Kościołowi i Ludowi Bożemu. Szczęść Boże!

KOŚCIÓŁ W ŚWIECIE

„MIGRANCY I UCHODŹCY: KU LEPSZEMU ŚWIATU” Orędzie na 100. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy

Drodzy Bracia i Siostry!

W naszych społeczeństwach jak nigdy dotąd w historii zachodzą procesy wzajemnego uzależniania i interakcji na skalę światową, które choć obejmują również elementy problematyczne lub negatywne, mają na celu polepszenie warunków życia rodziny ludzkiej, nie tylko w aspekcie ekonomicznym, ale i politycznym oraz kulturalnym. Każda osoba bowiem należy do ludzkości i podziela nadzieję na lepszą przyszłość z całą rodziną ludów. Z tego stwierdzenia wywodzi się wybrany przeze mnie temat tegorocznego Światowego Dnia Migranta i Uchodźcy: «Migranci i uchodźcy: ku lepszemu światu».

Pośród rezultatów nowoczesnych przemian rosnące zjawisko przemieszczania się ludności jawi się jako «znak czasów», jak to określił Papież Benedykt XVI (por. Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2006 r.). O ile bowiem z jednej strony migracje często wskazują na braki i słabe punkty państw i wspólnoty międzynarodowej, o tyle z drugiej ukazują także dążenie ludzkości do życia w jedności z poszanowaniem różnic, otwartość i gościnność, które pozwalają na sprawiedliwy podział dóbr ziemi, ochronę i umacnianie godności oraz centralnego miejsca każdej istoty ludzkiej.

Z chrześcijańskiego punktu widzenia również w zjawiskach migracyjnych, podobnie jak w innych rzeczywistościach ludzkich, występuje napięcie między pięknem stworzenia, naznaczonego przez łaskę i odkupienie, a tajemnicą grzechu. Z solidarnością i gościnnością, gestami braterstwa i zrozumienia kontrastują odrzucenie, dyskryminacja, handel połączony z wyzyskiem, bólem i śmiercią. Niepokój budzą przede wszystkim sytuacje, w których migracja jest nie tylko przymusowa, ale wręcz urzeczywistniana poprzez różne formy handlu ludźmi i ich zniewalania. «Praca niewolnicza» jest dziś chlebem powszednim! Jednakże mimo problemów, ryzyka i trudności do pokonania tym, czym kierują się liczni migranci i uchodźcy, jest połączenie ufności i nadziei; mają oni w swoich sercach pragnienie lepszej przyszłości nie tylko dla samych siebie, ale również dla swoich rodzin i bliskich im osób.

Co oznacza tworzenie «lepszego świata»? Wyrażenie to nie odnosi się po prostu do abstrakcyjnych koncepcji bądź rzeczy nieosiągalnych, ale wskazuje

raczej, że należy dążyć do autentycznego i integralnego rozwoju, działać tak, aby istniały godne warunki życia dla wszystkich, aby były zaspokajane we właściwy sposób potrzeby osób i rodzin, aby był szanowany, strzeżony i pielęgnowany świat stworzony, którym Bóg nas obdarzył. Czcigodny Paweł VI opisywał następującymi słowami dążenia dzisiejszych ludzi: «Uwolnić się od nędzy, zapewnić sobie środki do życia, zdrowie i stałe zatrudnienie; zdobyć pełniejszy udział w odpowiedzialności, wyzволić się od ucisku i warunków obrażających godność człowieka; zdobyć lepsze wykształcenie; jednym słowem: więcej robić, więcej umieć i więcej mieć, ażeby więcej znaczyć» (enc. *Populorum progressio*, 26 marca 1967 r., n. 6).

Nasze serce pragnie «więcej», co nie oznacza po prostu umieć więcej lub mieć więcej, lecz przede wszystkim bardziej być. Nie można sprowadzać rozwoju do samego wzrostu gospodarczego, osiąganego często bez oglądania się na osoby słabsze i bezbronne. Świat może stać się lepszy tylko wtedy, gdy uwaga skupiona jest głównie na osobie, gdy promocja osoby jest integralna, obejmuje wszystkie jej wymiary, wraz z wymiarem duchowym; gdy nie zaniebuje się nikogo, również ubogich, chorych, więźniów, potrzebujących i przybyszów (por. Mt 25,31-46); gdy potrafi się przejść od kultury odrzucania do kultury spotkania i gościnności.

Migranci i uchodźcy nie są pionkami na szachownicy ludzkości. Są to dzieci, kobiety i mężczyźni, którzy opuszczają bądź są zmuszeni do opuszczenia swoich domów z różnych powodów, którzy mają takie samo słuszne pragnienie, by umieć więcej, by mieć więcej, ale przede wszystkim, by więcej być. Wstrząsająca jest liczba osób, które emigrują z jednego kontynentu na drugi, jak również tych, które przemieszczają się wewnątrz własnych krajów bądź regionów geograficznych. Dzisiejsze ruchy migracyjne stanowią największe w całych dziejach zjawisko przemieszczania się osób, jeśli nie ludów. Wędrując razem z migrantami i uchodźcami, Kościół stara się zrozumieć przyczyny leżące u źródeł migracji, a także pracować nad przezwyciężeniem ich negatywnych skutków oraz ukazywać ich pozytywne efekty dla wspólnot, z których pochodzą migranci, dla tych, w których przebywają czasowo, i docelowych.

Zachęcając do rozwoju w kierunku lepszego świata, nie możemy, niestety, pominąć milczeniem zgorzienia, jakim jest ubóstwo w swoich rozmaitych wymiarach. Przemoc, wyzysk, dyskryminacja, spychanie na margines, restrykcyjne podejście do podstawowych wolności, zarówno jednostek, jak i zbiorowości, to kilka głównych elementów ubóstwa, które należy przezwyciężyć. Bardzo często te właśnie aspekty znamionują ruchy migracyjne, łącząc migracje z ubóstwem. Uciekając od nędzy bądź prześladowań, w poszukiwaniu lepszych perspektyw lub by ratować życie, miliony osób wyruszają w podróż

jako migranci z nadzieją, że spełnią się ich oczekiwania, a tymczasem często spotykają się z nieufnością, zamknięciem i odrzuceniem, przydarzają się im też inne nieszczęścia, niejednokrotnie jeszcze poważniejsze, które ranią ich ludzką godność.

Zjawisko migracji, w takich wymiarach, jakich nabiera w naszej epoce globalizacji, wymaga, by podejść do niego i nim pokierować w nowy sposób, sprawiedliwy i skuteczny, co wymaga przede wszystkim kooperacji międzynarodowej oraz ducha głębokiej solidarności i współczucia. Ważna jest współpraca na różnych poziomach, z zastosowaniem przez wszystkich narzędzi normatywnych, chroniących i promujących osobę ludzką. Papież Benedykt XVI wskazał tę drogę, mówiąc, że «Ową politykę należy rozwijać poczynając od ścisłej współpracy między krajami, z których pochodzą emigranci, a krajami, do których przybywają. Muszą jej towarzyszyć stosowne rozporządzenia międzynarodowe pozwalające na zharmonizowanie różnych systemów prawa, tak aby zabezpieczyć potrzeby i prawa emigrujących osób oraz rodzin, a jednocześnie społeczeństwa, w którym się znajdują» (enc. Caritas in veritate, 29 czerwca 2009 r., n. 62). Wspólna praca na rzecz lepszego świata wymaga wzajemnej pomocy krajów, udzielanej z gotowością i ufnością, bez wznoszenia nieprzekraczalnych barier. Dobre współdziałanie może być zachętą dla rządzących, by zajęli się rozwiązaniem problemów nierówności społeczno-ekonomicznych i pozbawionej reguł globalizacji, należących do przyczyn migracji, w których osoby są bardziej ofiarami niż podmiotami. Żaden kraj nie może sam stawić czoła trudnościom związanym z tym zjawiskiem, które jest tak rozległe, że już na wszystkich kontynentach obserwuje się zarówno ruchy imigracyjne, jak i emigracyjne.

Ważne jest podkreślenie, że początkiem owej współpracy jest wysiłek, który powinien podjąć każdy kraj, by stworzyć lepsze warunki ekonomiczne i socjalne u siebie, tak aby emigracja nie była jedynym rozwiązaniem dla osób szukających pokoju, sprawiedliwości, bezpieczeństwa i pełnego poszanowania godności ludzkiej. Tworzenie możliwości pracy w lokalnych gospodarkach pozwoli także uniknąć rozdzielania rodzin i zapewni warunki stabilnego i spokojnego życia jednostkom i zbiorowościom.

Wreszcie, w odniesieniu do rzeczywistości migrantów i uchodźców, jest trzeci element, który chciałbym uwydatnić na drodze do budowania lepszego świata, a jest nim przewyżczenie uprzedzeń i przedrozumienia w podejściu do migracji. Nierzadko bowiem przybycie migrantów, uchodźców, osób ubiegających się o azyl budzi w lokalnych społecznościach podejrzliwość i wrogość. Rodzi się strach, że zagrożone będzie publiczne bezpieczeństwo, że powstanie ryzyko utraty tożsamości i kultury, że wzrośnie konkurencja na rynku pracy, a nawet, że pojawiają się nowe czynniki przestępczości. Środki społeczne-

go przekazu mogą odegrać na tym polu bardzo odpowiedzialną rolę: to one powinny bowiem przełamywać stereotypy i podawać prawdziwe informacje, w których niekiedy będzie mowa o błędach pewnych ludzi, ale ukazane będą też uczciwość, prawość i wielkoduszność większości. W tym zakresie potrzebna jest zmiana postawy wszystkich wobec migrantów i uchodźców; przejście od postawy obronnej, nacechowanej strachem, brakiem zainteresowania i tendencją do marginalizacji – która ostatecznie odpowiada właśnie «kulturze odrzucania» – do postawy opartej na «kulturze spotkania», jedynej, która potrafi budować świat bardziej sprawiedliwy i braterski, lepszy świat. Również środki przekazu powołane są do włączenia się w to «nawrócenie postaw» i do sprzyjania tej zmianie nastawienia do migrantów i uchodźców.

Myszę o Świętej Rodzinie z Nazaretu, która również zaznała odrzucenia na początku swojej drogi: Maryja «powiła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie» (Łk 2,7). Zaiste Jezus, Maryja i Józef doświadczyli, co to znaczy opuścić swoją ziemię i być migrantami: zagrożeni przez żądź władzy Heroda, zmuszeni byli uciekać i schronić się w Egipcie (por. Mt 2,13-14). Lecz matczyne serce Maryi i troskliwe serce Józefa, Stróża Świętej Rodziny, zachowały zawsze ufność, że Bóg nigdy nie opuszcza. Niech za ich wstawiennictwem w sercu migranta i uchodźcy będzie zawsze mocna ta pewność.

Kościół, który wypełnia polecenie Chrystusa: «Idźcie i nauczajcie wszystkie narody», powołany jest do tego, by być ludem Bożym, obejmującym wszystkie ludy, i wszystkim ludom głosi Ewangelię, ponieważ w obliczu każdej osoby odzwierciedla się oblicze Chrystusa! W tym tkwi najgłębszy korzeń godności istoty ludzkiej, którą należy zawsze szanować i chronić. Podstawą godności osoby są nie tyle kryteria efektywności, wydajności, pozycji społecznej, przynależności etnicznej bądź religijnej, lecz fakt, że jesteśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boga (por. Rdz 1,26-27), a jeszcze bardziej fakt, że jesteśmy dziećmi Boga; każda istota ludzka jest dzieckiem Boga! Odcisnięty jest w niej wizerunek Chrystusa! Chodzi zatem o to, byśmy dostrzegli jako pierwsi i pomagali innym widzieć w migrancie i uchodźcy nie tylko problem, z którym trzeba się zmierzyć, ale brata i siostrę, których należy przyjąć, szanować i kochać, okazję, którą daje nam Opatrzność, byśmy wnosili wkład w budowanie sprawiedliwszego społeczeństwa, doskonalszej demokracji, solidarniejszego kraju, bardziej braterskiego świata i bardziej otwartej wspólnoty chrześcijańskiej, w zgodzie z Ewangelią. Migracje mogą stworzyć możliwości nowej ewangelizacji, otworzyć przestrzenie rozwoju nowej ludzkości, zapowiedzianej w tajemnicy paschalnej: ludzkości, dla której każda obca ziemia jest ojczyzną, a każda ojczyzna jest ziemią obcą.

Drodzy migranci i uchodźcy! Nie traćcie nadziei, że i dla was jest przeznaczona bezpieczniejsza przyszłość, że na swoich drogach możecie spotkać wycią-

gniętą dłoń, że dane wam będzie doświadczyć braterskiej solidarności i ciepła przyjaźni! Was wszystkich i tych, którzy wam poświęcają swoje życie i energię, zapewniam o modlitwie i z serca udzielam Błogosławieństwa Apostolskiego.

Watykan, 5 sierpnia 2013 r.

CODZIENNE SPRAWOWANIE MSZY ŚWIĘTEJ RÓWNIEŻ POD NIEOBECNOŚĆ WIERNYCH

Wiadomo, że w ostatnich latach niektórzy kapłani zaczęli praktykować tak zwany «post celebracyjny», polegający na wstrzymywaniu się od czasu do czasu, a nawet cotygodniowo, od celebrowania Mszy Świętej w którymś z dni powszednich, pozbawiając w ten sposób możliwości uczestniczenia w niej także wiernych. W innych przypadkach kapłan, który nie pełni bezpośrednio posługi duszpasterskiej, uważa, że codzienna celebrowanie nie jest konieczna, jeżeli nie ma możliwości sprawowania jej dla wspólnoty. I wreszcie niektórzy myślą, że w zasłużonym okresie odpoczynku, podczas wakacji, mają prawo «nie pracować», a w związku z tym zawieszają też codzienną Celebrowanie eucharystyczną. Cóż powiedzieć na to wszystko? Streszczamy odpowiedź w dwóch punktach: nauki Magisterium i kilka uwag teologiczno-duchowych.

1. Magisterium

Nie ulega kwestii, że w dokumentach Magisterium brak stwierdzenia o ścisłym zobowiązaniu kapłana do codziennego celebrowania Mszy Świętej, lecz jest równie ewidentne, że jest to nie tylko sugerowane, ale wręcz zalecane. Podajemy kilka przykładów. *Kodeks Prawa Kanonicznego* z roku 1983, w kontekście kanonu wskazującego na obowiązek dążenia do świętości przez kapłanów, mówi też: «usiłnie zachęca się kapłanów, aby codziennie sprawowali Ofiarę eucharystyczną» (kan. 276, § 2 n. 2 KPK). Do codziennej częstotliwości celebrowania winni oni być przygotowywani już od pierwszych lat formacji: «Sprawowanie Eucharystii winno być centrum całego życia seminarijnego, tak żeby alumni, uczestnicząc codziennie [...] czerpali głównie z tego najbogatszego źródła siłę ducha do pracy apostołskiej oraz dla swego duchowego życia» (kan. 246 § 1 KPK).

W odniesieniu do tego ostatniego kanonu, Jan Paweł II podkreślił: «Potrzeba zatem, by seminarzyści każdego dnia uczestniczyli w Eucharystii i by to codzienne sprawowanie sakramentu stało się później regułą ich kapłańskiego

życia. Należy ponadto tak ich wychowywać, aby Eucharystia była dla nich *najważniejszym wydarzeniem dnia*» (*Anioł Pański*, 01.07.1990, n. 3).

W posynodalnej Adhortacji Apostolskiej *Sacramentum Caritatis* z roku 2007, Benedykt XVI przypominał przede wszystkim, że «Biskupi, kapłani i diakoni, każdy według swego stopnia, powinni uważać celebrację za swe zasadnicze zadanie» (n. 39). Z tego Papiież wyciągnął naturalne wnioski:

«Duchowość kapłańska jest ze swej istoty eucharystyczna. [...] *zalecam kapłanom codzienną celebrację Mszy św., również i wtedy, gdy nie uczestniczą w niej wierni* (*Propositio* 38 Synodu Biskupów). To zalecenie jest przede wszystkim odpowiedzią na obiektywnie nieskończoną wartość każdej celebracji eucharystycznej; znajduje też uzasadnienie w jej szczególnej skuteczności duchowej, ponieważ Msza św., przeżywana z wiarą, kształtuje człowieka w najgłębszym znaczeniu tego słowa, sprzyja bowiem upodabnianiu się do Chrystusa oraz utwierdza kapłana w jego powołaniu » (n. 80)

Dziedziczące te i inne nauki *Dyrektorium o posłudze i życiu prezbiterów*, wydane przez Kongregację ds. Duchowieństwa w najnowszej redakcji (2013), w n. 50, poświęconym «środkom duchowego życia» kapłanów, przypomina: «Konieczne jest, aby w życiu modlitwy prezbitera nie zabrakło [...] nigdy codziennej Celebracji eucharystycznej, poprzedzonej odpowiednim przygotowaniem i zakończonej dziękczynieniem».

Te i inne nauki Magisterium z ostatnich lat zasadzają się – co jest naturalne – na wskazaniach Soboru Watykańskiego II, który w n. 13 Dekretu *Presbyterorum Ordinis* mówi:

«W misterium Ofiary eucharystycznej, w którym kapłani wypełniają swoje główne zadanie, dokonuje się nieustannie dzieło naszego odkupienia i dlatego *usilnie się zaleca jej codzienną celebrację; nawet jeżeli wierni nie mogliby być przy tym obecni, jest ona czynnością Chrystusa i Kościoła*».

2. Główne motywy

Już samo przytoczenie tych wskazań Magisterium powinno wystarczyć, żeby zachęcić wszystkich kapłanów do wiernego codziennego celebrowania Mszy Świętej, w obecności wiernych lub pod ich nieobecność. Podajemy jednak dodatkowo, w możliwie największym skrócie, również główne przyczyny teologiczno-duchowe, leżące u podstaw nauczania Kościoła w tym zakresie, ograniczając się w tym do ich najistotniejszych elementów.

a) *Uprzywilejowany środek świętości kapłana*. Msza Święta jest «źródłem i szczytem» całego kapłańskiego życia: z niej kapłan czerpie nadprzyrodzoną siłę i karmi ducha wiary, którego absolutnie potrzebuje, by upodabniać się do Chry-

stusa i godnie Mu służyć. Na równi z manną z Księgi Wyjścia, którą należało zbierać na nowo każdego dnia, kapłan potrzebuje pić codziennie ze źródła łaski, jakim jest ofiara Golgoty, która powtarza się sakramentalnie w Mszy Świętej. Pominąć tę codzienną celebrację – oprócz przypadku rzeczywistej niemożności – oznacza pozbawić się głównego pokarmu niezbędnego dla własnego uświęcenia i apostołskich posługi kościelnej, a także narazić się na ryzyko pewnego pelagianizmu duchowego, ufnego bardziej w siłę człowieka niż w dar Boga.

b) *Główny obowiązek kapłana, identyczny z jego tożsamością*. Kapłan jest ustanowiony jako taki głównie z racji i w związku z Celebracją eucharystyczną, jak wynika z faktu, że ta posługa kościelna została ustanowiona przez Chrystusa jednocześnie z samą Eucharystią, podczas Ostatniej Wieczerzy. Celebracja Mszy Świętej nie jest jedynym zadaniem kapłana, ale jest to jego zadanie główne. Przypomniał o tym cytowany powyżej Dekret *Presbyterorum Ordinis*: sprawując Ofiarę eucharystyczną «kapłani wypełniają swoje główne zadanie». Podejmuje ten temat Jan Paweł II w posynodalnej ahortacji *Pastores Dabo Vobis* z 1992 roku: «Otóż kapłani, jako szafarze rzeczy świętych, są przede wszystkim sługami ofiary Mszy Św.» (n. 48).

c) *Najdoskonalszy czyn miłości duszpasterskiej*. Wśród dzieł miłości, jakie kapłan może czynić dla wiernych, nie ma takiego, które byłoby większe lub miało większą wartość od Mszy świętej. Przypomina o tym Sobór Watykański II w następujących słowach: «Pozostałe zaś sakramenty, *tak jak i wszystkie kościelne posługi i dzieła apostołstwa*, wiążą się ze świętą Eucharystią i ku niej zmierzają. W najświętszej Eucharystii zawiera się bowiem całe dobro duchowe Kościoła, to znaczy sam Chrystus. [...] ponieważ Eucharystia jawi się jako *źródło i szczyt całej ewangelizacji*» (*Presbyterorum Ordinis*, n. 5).

d) *Pomoc duszom zmarłych*. Duszpasterska miłość kapłana – która zwykle może dosięgnąć jedynie wiernych *viatores* – w Mszy Świętej wykracza poza granice czasu i przestrzeni. Celebrując *in persona Christi*, kapłan spełnia dzieło ponad wymiar skuteczności ludzkiego czynu, która ogranicza się do własnego czasu i przestrzeni oraz do historii swoich skutków. Dzieło kapłana wychodzi poza granice tego, co po ludzku osiągalne. Sprawia to wartość zasługi Chrystusa, który w Mszy Świętej oddaje się w ofierze Ojcu za nas i za wielu. Wśród «wielu», za których Chrystus ofiarował się ostatecznie na krzyżu i nadal się ofiaruje na sakramentalnej Golgocie, jaką są ołtarze naszych kościołów, są również wierni umarli, którzy czekają na dostąpienie wizji Boga w wieczności. Od zawsze Kościół modli się za nich w liturgii, o czym świadczą wspomnianie o zmarłych w modlitwach eucharystycznych. «Kościół od początku czcił pamięć zmarłych i ofiarował im pomoce, a w szczególności Ofiarę eucharystyczną, by po oczyszczeniu mogli dojść do uszczęśliwiającej wizji Boga» (*Katechizm Kościoła Katolickiego*, n. 1032).

KOŚCIÓŁ W POLSCE

DEKLARACJA

**Arcybiskupa Większego Światosława Szewczuka,
Metropolity Kijowsko-Halickiego Ukraińskiego Kościoła
Greckokatolickiego,**

**Arcybiskupa Józefa Michalika, Metropolity Przemyskiego obrz. łac.,
Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski,**

**Arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego,
Metropolity Lwowskiego obrz. łac.,**

**Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Rzymskokatolickiego
Ukrainy,**

**Arcybiskupa Jana Martyniaka, Metropolity Przemysko-Warszawskiego,
Kościoła bizantyńsko-ukraińskiego.**

„Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej
wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to,
co jednoczy, niż to, co dzieli” *(bł. Jan Paweł II)*

Spotykamy się w Warszawie, w przededniu obchodów 70-tej rocznicy zbrodni na Wołyniu, których symbolem stały się wydarzenia z 11 lipca 1943 r. Ofiarami zbrodni i czystek etnicznych stały się dziesiątki tysięcy niewinnych osób, w tym kobiet, dzieci i starców, przede wszystkim Polaków, ale także Ukraińców, oraz tych, którzy ratowali zagrożonych sąsiadów i krewnych. Ofiara ich życia wzywa nas w tych rocznicowych dniach do szczególnie głębokiej refleksji, do gorliwej modlitwy o odpuszczenie grzechów i przebaczenie, a także o łaskę stawania w prawdzie wobec Boga i ludzi. 70-lecie tych tragicznych wydarzeń stanowi również kolejną okazję, aby zwrócić się z apelem do Polaków i Ukraińców o dalsze kroki na drodze do braterskiego zbliżenia, które jest niemożliwe bez szczerego pojednania. Zachęca nas także do tego obchodzony w tym roku jubileusz 1025-lecia Chrztu Rusi oraz pierwszy rok przygotowań do obchodów 1050-lecia Chrztu Polski. A przecież ochrzczony człowiek i naród przyjmuje nie tylko odpuszczenie grzechów i otrzymuje nadzieję zbawienia, ale także gotowość życia Ewangelią Jezusa Chrystusa z jej nakazem przebaczenia win.

Jesteśmy świadomi, że tylko prawda może nas wyzwolić (por. J 8,32); prawda, która niczego nie upiększa i nie pomija, która niczego nie przemilcza, ale prowadzi do przebaczenia i darowania win. Jako dzieci jednego Ojca w niebie kierujemy do Jego miłosierdzia prośbę o przebaczenie w duchu słów Modlitwy Pańskiej: „Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom”. Pamiętamy przy tym o pięknych kartach współzycia naszych narodów, o radościach i sukcesach współpracy, ale i o krzywdach, jakie zostały wyrządzone zwłaszcza w trakcie II wojny światowej i w jej następstwie. Wiemy, że chrześcijańska ocena zbrodni wołyńskiej domaga się od nas jednoznacznego potępienia i przeproszenia za nią. Uważamy bowiem, że ani przemoc, ani czystki etniczne nigdy nie mogą być metodą rozwiązywania konfliktów między sąsiadującymi ludami czy narodami, ani usprawiedliwione racją polityczną, ekonomiczną czy religijną.

Pragniemy dzisiaj oddać hołd niewinnie pomordowanym, ale i przepraszać Boga za popełnione zbrodnie oraz raz jeszcze wezwać wszystkich, Ukraińców i Polaków, zamieszkujących zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce oraz gdziekolwiek na świecie, do odważnego otwarcia umysłów i serc na wzajemne przebaczenie i pojednanie.

Przypominamy słowa kard. Lubomira Huzara z 2001 r., że „niektórzy synowie i córki Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego wyrządzali zło – niestety świadomie i dobrowolnie – swoim bliźnim z własnego narodu i z innych narodów”. Jako zwierzchnik Kościoła greckokatolickiego pragnę powtórzyć te słowa dzisiaj i przeprosić Braci Polaków za zbrodnie popełnione w 1943 r.

W imię prawdy uważamy, że przeproszenia i prośby o wybaczenie wymaga postawa tych Polaków, którzy wyrządzali zło Ukraińcom i odpowiadali przemocą na przemoc.

Jako przewodniczący Episkopatu Polski kieruję do Braci Ukraińców prośbę o wybaczenie.

Do dzisiaj Polacy i Ukraińcy noszą w swojej pamięci bolesne rany i wspomnienia tragedii wołyńskiej. W sposób szczególnie widoczne są one w społeczeństwie współczesnej Ukrainy, którego dobro duchowe jest najważniejsze także dla Kościoła Rzymskokatolickiego na Ukrainie. Dlatego z gorącą troską, jako przewodniczący Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy przyłączam się do apelu o pojednanie. Mam nadzieję, że pomimo tragicznej przeszłości możliwe są dobrosąsiedzkie i chrześcijańskie relacje Polaków i Ukraińców, gdziekolwiek się spotykają, współpracują i myślą o przyszłości.

Za godny potępienia uważamy skrajny nacjonalizm oraz szowinizm. To on bowiem, obok ateistycznego i totalitarnego komunizmu oraz nazizmu, był ideologią, która w trakcie XX stulecia spowodowała miliony ofiar.

To, co niektórym jawiło się wówczas jako usprawiedliwione w oczach Boga, okazało się bezwzględny deptaniem Jego przykazań. Przed obliczem Pana, w świetle Jego kategorycznego żądania „Nie zabijaj!”, wyrażamy gorzką świadomość przewinień, gdyż nic nie usprawiedliwia wzajemnej wrogości, prowadzącej aż do przelewu bratniej krwi.

Obiektywne poznanie faktów oraz uznanie rozmiarów tragedii i dramatów przeszłości staje się dzisiaj pilną sprawą historyków i specjalistów, bo tylko poznanie prawdy historycznej wyciszyć może narosłe wokół tej sprawy emocje. Apelujemy więc do polskich i ukraińskich naukowców o dalsze badania oparte na źródłach i o współdziałanie w wyjaśnianiu okoliczności tych przerażających zbrodni, jak również sporządzenie listy imion wszystkich, którzy ucierpieli. Widzimy też potrzebę godnego upamiętnienia ofiar w miejscach ich śmierci i największego cierpienia.

Pragniemy przypomnieć, że katolicycy biskupi polscy i ukraińscy rozpoczęli rozmowy o potrzebie pojednania obu Kościołów i narodów już w październiku 1987 r. na spotkaniu w Rzymie poprzedzającym millennium chrztu Rusi Kijowskiej. W rok później doszło do historycznej liturgii na Jasnej Górze z udziałem kard. Józefa Glempa oraz kierującego Kościołem Grekokatolickim kard. Myrosława Lubaczińskiego. Milenijne obchody Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego na Jasnej Górze, w duchowej stolicy Polski, były istotnym krokiem zwiastującym wyjście tego Kościoła z podziemia w ZSRR, prześladowanego tam i zakazanego.

Profetyczne znaczenie miały słowa bł. Jana Pawła II wypowiedziane we Lwowie w 2001 r.: „Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to, co jednoczy, niż to, co dzieli, ażeby razem budować przyszłość opartą na wzajemnym szacunku, na braterskiej współpracy, na braterskiej wspólnocie, na braterskiej współpracy i autentycznej solidarności”.

W czerwcu 2005 r. w Warszawie i we Lwowie ogłoszony został wspólny list Synodu Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego i Konferencji Episkopatu Polski. Obie strony wypowiedziały wówczas słowa: „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie!”, będące wcześniej fundamentem pojednania polsko-niemieckiego, z nadzieją, że zaowocują teraz w relacjach polsko-ukraińskich. Wolę takiego działania potwierdziły tysiące wiernych, odpowiadając: „Amen”.

Dzisiaj oddajemy hołd i czcimy pamięć tych Ukraińców i Polaków, którzy ryzykując życiem, ratowali bliźnich przed zagładą lub też w inny sposób stawali w ich obronie w tych dramatycznych czasach. Modlimy się wspólnie o wieczne odpoczywanie dla wszystkich niewinnych ofiar, które zginęły w 1943 roku na Wołyniu. Modlimy się także o miłosierdzie Boże dla tych, którzy ulegli ideologii przemocy i nienawiści, a także o to, by wojna, która już dawno wygasła na naszych ziemiach, nie trwała dziś w sercach ludzi. Dlatego myśląc o obec-

nych i przyszłych pokoleniach, powtarzamy w imieniu naszych Kościołów, że nienawiść i przemoc zawsze jest degradacją człowieka i narodu, przebaczenie, braterstwo, współczucie, pomoc i miłość stają się natomiast trwałym i godnym fundamentem kultury współzycia ludzkiego.

Myśląc o przyszłości jesteśmy świadomi, że bez wzajemnego pojednania nasz Kościół nie byłby wiarygodny w wypełnianiu swej ewangelicznej misji, a nasze narody nie będą miały perspektywy współpracy i rozwoju w płaszczyźnie tak religijnej, jak i politycznej. Uważamy też, że współpraca wolnej Polski z wolną Ukrainą jest niezbędna, by w tej części Europy panował pokój, ludzie cieszyli się wolnością religijną, a prawa człowieka nie były zagrożone. Widzimy też potrzebę wspólnego świadectwa chrześcijan z Polski i Ukrainy w jednoczącej się Europie. Wspólnie stajemy w obliczu wyzwań, jakie stwarza sekularyzacja i próba organizacji życia „jakby Bóg nie istniał”. Jesteśmy częścią historii Bożej miłości i – zgodnie z zachętą Ojca Świętego Franciszka – powinniśmy być ogniwem tej miłości w świecie. Kościoły, które doświadczyły męczeństwa, mają szczególne prawo do przypominania Europie o jej chrześcijańskich korzeniach.

Niech Bóg wejrzy na Kościół żyjący na naszych ziemiach i pomoże polskiemu oraz ukraińskiemu narodowi, aby żyjąc w pokoju dzieliły się swym duchowym bogactwem oraz wносиły swój wkład w jedność i przyszłość Europy!

Ślemy też braterskie pozdrowienia Braciom Prawosławnym, wierząc, że proces wzajemnego pojednania uzdrowi rany, które są przeszkodą nie tylko w harmonijnym współzyciu narodów, ale i w szczerym dążeniu do jedności Chrystusowego Kościoła.

+ Józef Michalik

*Arcybiskup Metropolita Przemyski obrz. łac.
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski*

+ Światosław Szewczuk

*Arcybiskup Większy Metropolita Kijowsko-Halicki
Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego*

+ Jan Martyniak

*Arcybiskup Metropolita Przemysko-Warszawski
Kościoła bizantyńsko-ukraińskiego*

+ Mieczysław Mokrzycki

*Arcybiskup Metropolita Lwowski obrz. łac.
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy*

Warszawa, 28 czerwca 2013 r.

OJCIEC – ŚWIADEK WIARY I TRZEŻWOŚCI

Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na sierpień – miesiąc abstynencji

Sierpniowa abstynencja – potrzebna, cenna i możliwa

Rozpoczyna się sierpień – w polskiej historii miesiąc szczególny. To dobry czas, by przypomnieć, że osoby niepełnoletnie zobowiązane są do całkowitej abstynencji, zaś wszystkich dorosłych obowiązuje umiar w spożywaniu napojów alkoholowych. W sierpniu prosimy o coś więcej, niż zachowanie trzeźwości. Prosimy o szczególny dar, jakim jest abstynencja! Ten apel wzbudza wiele kontrowersji. Dlatego ponownie przypominamy jego istotę.

Abstynencja – to słowo bardzo sponiewierane w świecie nieograniczonej konsumpcji. Jednak także w XXI w. jest ona potrzebna i cenna, a przede wszystkim – możliwa. Nie jest to smutne ograniczenie, ale szansa, źródło mocy wewnętrznej, źródło życia i radości! Takie świadome i dobrowolne wyrzeczenie bardziej niż nakazy i zakazy pokazuje, co jest w życiu cenne. Warto rozumieć abstynencję jako dzieło duchowe, jako dar miłości, jaki składamy z czegoś, do czego jako dorośli mamy prawo. Takie rozumienie tej postawy przekazali nam wielcy Polacy: Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki, założyciel Ruchu Oazowego i Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, a wcześniej ks. Jan Kapica – proboszcz w Tychach, gorliwy krzewiciel abstynencji na przełomie XIX i XX wieku. Abstynencja to dążenie ku pełnej wolności, która jest po to, aby kochać Boga, siebie samego i drugiego człowieka.

Dlatego również w tym roku zachęcamy: bracia i siostry, podejmijcie abstynencję w sierpniu! Właśnie w Roku Wiary ta prośba nabiera szczególnego znaczenia, bowiem wiele osób przez brak trzeźwości traci wiarę. Niech nasza sierpniowa abstynencja będzie ofiarą w intencji ich powrotu do jedności z Bogiem. Podejmijmy ją także z pobudek patriotycznych i społecznych. Pamiętajmy, że sierpień jest miesiącem, w którym przeżywamy wiele ważnych świąt maryjnych i rocznic narodowych – niech abstynencja będzie jedną z form podkreślenia doniosłości tych dni. Nie zamykajmy oczu na zagrożenia, które niszczą życie milionów rodzin, osłabiają Kościół i całą naszą ojczyznę. Nie lekceważmy bólu i cierpienia dzieci, żon i matek, bezmiaru ich smutku, rozpacz, utraconej nadziei i zaprzepaszczonej marzeń. Nie przechodźmy obojętnie obok tych problemów. Niech abstynencja stanie się odważnym znakiem naszej troski o życie narodu.

Prośba o abstynencję nie jest adresowana jedynie do osób, które borykają się z problemem alkoholowym. Sierpniowy apel nie jest też moralnym szan-

tażem wobec tych, którzy nie nadużywają alkoholu, ale nie widzą nic złego w umiarkowanym towarzyskim piciu podczas wakacji. Jest to apel o wolność, o radość i życie wartościami. Naszym świadectwem sierpniowej abstynencji możemy pokazać, że zależy nam na trzeźwości drugiego człowieka i całego narodu. Jednocześnie sami przed sobą możemy udowodnić, że potrafimy żyć bez alkoholu, że możemy bez niego wytrzymać tych kilka sierpniowych tygodni.

Prośba o abstynencję ma nam również przypomnieć, że alkohol nie jest dla człowieka substancją neutralną. Ze względu na swoje właściwości jest substancją podstępna, wręcz zdradzieczą. Spójrzmy na niemal milion osób uzależnionych, na wiele milionów pijących ryzykownie i szkodliwie. Polacy wydali w ubiegłym roku ponad 30 miliardów złotych na alkohol. Spożycie alkoholu na osobę od 15 roku życia wynosi 13,6 litra. Należy do tego dodać od 2 do 3 litrów alkoholu nierejestrowanego. To nie są jednostkowe problemy – to jest wielki problem społeczny. Zjawisko to dotyka nas w sposób szczególnie upokarzający. Inni mówią o nas: pijany jak Polak. Mówią tak nawet ci, którzy piją dużo więcej, gdyż widocznie obnosimy się z naszą słabością, a niekiedy nawet absurdalnie się nią szczycimy! Oswoił się z tą wadą, uważamy ją za oczywistą. Niestety dotyczy to także wielu młodych, którym poprzez nieustanną promocję wmówiono, że bez alkoholu nie ma dobrej zabawy. Dlatego szczególnie młodym przypominamy, że w problemy alkoholowe wpada się łatwo i szybko, a wychodzi z nich z wielkim trudem, a często przegrywa się życie.

Ojciec – świadek wiary i trzeźwości

W Apostolstwie Trzeźwości przeżywamy ten rok pod hasłem: „Ojciec – świadek wiary i trzeźwości.” Pierwszym krokiem na drodze do dojrzałego ojcostwa jest naśladowanie Boga w Jego miłości. W miłości wiernej i ofiarnej, ale jednocześnie mądrej, to znaczy nie tolerującej zła, lecz stawiającej wymagania. Nie ma nic piękniejszego dla ojca, niż możliwość powiedzenia o sobie: *moja miłość, troska i odpowiedzialność pomogły mojemu dziecku poznać i zrozumieć miłość Boga*. Nie ma większej nagrody niż świadomość, że wiarą i modlitwą oraz codziennym przykładem życia, pomogło się dziecku stworzyć prawdziwy obraz Boga.

Niestety wielu ojców nie wypełnia właściwie swojej misji: nie zachowują umiaru, ulegają towarzyskiemu przymusowi picia. Nic nie usprawiedliwia społecznej tolerancji dla upijania się, naszego łaskawego przyzwolenia na to kompromitujące zachowanie. Zwłaszcza jeśli dotyczy to ojców, opiekunów, wychowawców, duszpasterzy i innych osób obdarzonych społecznym autorytetem. Co jest dumne w chwiejącym się po alkoholu Polaku, zwłaszcza jeśli jest to oj-

ciec rodziny? Czy jego dzieci mogą być z niego dumne, czy czują się przez niego ochraniań? Czy czują się przez niego kochane? Swoim uwikłaniem w alkohol ojcowie wytuczają dzieciom ścieżkę do nałogów i innych ryzykownych zachowań. Eksperci ostrzegają: jeżeli dziecko ma uzależnionego rodzica, to prawdopodobieństwo jego uzależnienia jest czterokrotnie wyższe, niż rówieśników.

Dzisiaj potrzeba nam ojców, którzy staną w pierwszym szeregu troski o trzeźwość. Którzy będą liderami pozytywnych zmian obyczajowych. Potrzeba ojców odważnych i świadomych, kochających i troszczących się o swoich najbliższych oraz dbających o dobro społeczeństwa.

Patriotyczny i społeczny wymiar troski o trzeźwość narodu

W antycznym Rzymie osoby ważne i zasłużone dla życia społecznego określano mianem „ojców ojczyzny”. Chcemy ten zaszczytny i zobowiązujący tytuł przypomnieć wszystkim, którzy odpowiadają za dobro wspólne. Aktualna sytuacja wymaga od rządzących odpowiedzialności, odwagi i zdecydowanego działania.

Rodzina, której misją jest wychowywanie młodego pokolenia do trzeźwości, musi być otoczona opieką i wsparciem władz centralnych i samorządowych. Trzeba tworzyć warunki prawne i społeczne sprzyjające ochronie trzeźwości, sprzyjające rozwojowi zdrowej rodziny i nowoczesnego społeczeństwa, w oparciu o wskazania współczesnych badań naukowych. Konieczny jest więc zakaz reklamy i promocji alkoholu. Nie można w tej sprawie ulegać lobbyistom twierdzącym, że stracą na tym cenne inicjatywy sponsorowane przez producentów alkoholu. Nowoczesne społeczeństwo powinno być zdolne do ograniczenia fizycznej dostępności alkoholu, czyli zmniejszenia liczby miejsc i czasu jego sprzedaży. Należy również ograniczyć ekonomiczną dostępność alkoholu. Z opracowań specjalistów wynika, że społeczne i ekonomiczne koszty nadużywania alkoholu i uzależnienia od niego kilkakrotnie przewyższają dochody państwa z tytułu podatków z jego sprzedaży. Naukowcy twierdzą, że koszty te sięgają nawet do 3 procent PKB. W Polsce byłoby to więc około 45 miliardów złotych rocznie. Każdy z nas płaci za skutki nadmiernego spożycia alkoholu.

Potrzeba nam dzisiaj odwagi i szczerości w walce o trzeźwość. Hipokryzją władz i służb publicznych jest komentowanie kolejnych tragedii spowodowanych przez pijane osoby, gdy jednocześnie robi się tak niewiele, aby powstrzymać falę negatywnych zjawisk. Hipokryzją dziennikarzy jest podawanie zatrzwożonym głosem informacji o tysiącach pijanych kierowców, jeżeli to właśnie w mediach alkohol ukazywany jest jako podstawa dobrej zabawy, nieodłączny element przeżywania emocji sportowych, czy wypoczynku po

pracy. Hipokryzją profesorów są artykuły potępiające upadek etosu i poziomu studentów, podczas gdy kampusy uczelni i akademiki zamieniają się w miejsca handlu alkoholem przy niemej tolerancji, a czasami jawnej akceptacji władz.

Apelujemy także do przedstawicieli mediów, aby z równą gorliwością, jak nagłaśniają przypadki pojedynczych dramatów związanych z alkoholem, promowali liczne dzieła wspinających ludzi poświęcających się bezgranicznie ochronie trzeźwości, ludzi pomagających odzyskać lub umocnić trzeźwość tysięcy osób w całej Polsce.

Nie możemy też pominąć roli kapłanów, którzy są duchowymi ojcami dla wiernych. Bez kapłanów abstynentów nie będzie trzeźwej Polski. Kapłani, ze względu na swoje powołanie, mają być liderami troski o trzeźwość. Powinni łączyć osobiste świadectwo z mądrym zaangażowaniem społecznym, z troską o rozwój ruchów trzeźwościowych i abstynenckich wśród dorosłych, a szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Mają także czuwać, aby uroczystości kościelne były przeżywane bez alkoholu. W sposób szczególnie powinni zachęcać nowożeńców do organizowania wesel bezalkoholowych.

Aby Polska była trzeźwa!

Abstynencja jest darem miłości, który wymaga odwagi pójścia pod prąd, sknfrontowania się z negatywnymi opiniami i powszechnymi praktykami. To dlatego jest darem tak cennym i pięknym. Jest spełnieniem prośby bł. Jana Pawła II wołającego o nową „wyobraźnię miłosierdzia”, która chroni nie tylko ciało i psychikę człowieka, ale zwłaszcza życie duchowe. Podjęcie abstynencji jest również spełnianiem jednego z ważnych przyrzeczeń, zawartych w Jasnogórskich Ślubach Narodu. Dziękujemy wszystkim, którzy mimo trudności potrafią złożyć dar abstynencji. Dziękujemy za waszą odwagę i poświęcenie, za wytrwałość i odpowiedzialność. Prosimy wszystkich, aby włączali się w lokalne i ogólnopolskie inicjatywy na rzecz trzeźwości. To jedna z najważniejszych spraw dla przyszłości Kościoła i naszego narodu. Tę wielką intencję polecamy pielgrzymom, którzy już zmierzają, bądź wkrótce wyruszą do Sanktuarium Jasnogórskiego. Złożmy u stóp naszej Matki i Królowej wołanie zwłaszcza o to, aby ojcowie byli prawdziwymi świadkami wiary i obrońcami trzeźwości.

*Bp Tadeusz Bronakowski
Przewodniczący Zespołu Konferencji Episkopatu Polski
ds. Apostolstwa Trzeźwości*

Łomża, dnia 24 czerwca 2013 r.

WYCHOWYWAĆ DO WARTOŚCI

List Pasterski Episkopatu Polski z okazji III Tygodnia Wychowania 15-21 września 2013 roku

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia,
Kochani Rodzice, Nauczyciele i Wychowawcy,
Droga Młodzieży, Kochane Dzieci!

Jutro w polskich szkołach i przedszkolach rozpocznie się nowy rok szkolny i katechetyczny. W trwającym Roku Wiary po raz kolejny otwieramy nasze serca i umysły na dar wiary. Wiara nadaje sens wszystkim naszym wysiłkom. Pomaga odkrywać prawdziwe dobro, ustala prawidłową hierarchię wartości, przenika całe życie człowieka – jak uczy papież Franciszek w encyklice o wierze (por. *Lumen fidei* 4).

Na początku nowego roku szkolnego, w dniach od 15 do 21 września, będziemy przeżywać III Tydzień Wychowania. Niech to będzie czas wspólnej refleksji, a zwłaszcza wspólnotowej modlitwy o ducha mądrego wychowania w polskich domach i w polskiej szkole. Po uświadomieniu sobie, że wszyscy powinniśmy wychowywać oraz że istotną rolę w wychowaniu odgrywa rodzina, w tym roku pragniemy zwrócić naszą uwagę na konieczność wychowania do wartości. Nie chodzi jednak o jakiegokolwiek wartości, ale o te, które są istotne dla rozwoju człowieka, dla jego życia w duchu chrześcijańskim i życia zgodnego z wiarą. Znakiem dzisiejszych czasów jest bowiem zanik przejrzystej hierarchii wartości i upadek autorytetów, których życie weryfikowałoby wyznawane wartości oraz ich hierarchię. Zauważmy, że brak wychowania do podstawowych wartości często prowadzi do utraty sensu i celu życia, do wygodnictwa życiowego, a nawet relatywizmu moralnego.

1. Bóg miłuje pokornych

Tak jak w każdą niedzielę, wsłuchujemy się dziś w słowo Boże. Stawiamy pytanie: co dzisiaj w odczytywanych tekstach mówi do nas Pan Bóg? Podczas liturgii Słowa słyszeliśmy: „Synu, z łagodnością wykonuj swe sprawy, a każdy, kto jest prawy, będzie cię miłował. O ile wielki jesteś, o tyle się uniażaj, a znajdziesz łaskę u Pana. Wielka jest bowiem potęga Pana i przez pokornych bywa chwalony” (Sy 3,17). „Każdy bowiem, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony” (Łk 14,11).

Słowem, które spaja dzisiejsze teksty biblijne jest POKORA. Chrześcijanin, wierny nauce Ewangelii, powinien każdego dnia coraz bardziej iść drogą pokory. Pokora bowiem to umiejętność patrzania na siebie w prawdzie.

Człowiek pokorny nie wywyższa się nad innych, a zwłaszcza nie uznaje siebie za centrum świata. Pokora jest przeciwieństwem pychy, czyli przesadnego skupienia na sobie. Drogę pokory otworzył sam Bóg, który w Jezusie Chrystusie wszedł w historię zbawienia jako zwyczajny człowiek. W tym mamy być podobni do Jezusa, który zwracając się do swoich uczniów, mówił: „Uczcie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem” (Mt 11,29). Tą drogą podążali później także święci, a wśród nich św. Stanisław Kostka, patron polskiej młodzieży, którego święto będziemy obchodzić w Tygodniu Wychowania.

Pokora nie oznacza, że człowiek ma się czuć osobą mniej wartościową. Przeciwnie – może i powinien on być świadomy swoich możliwości oraz otrzymanych od Boga talentów. Zauważmy, że właśnie pokora jest podstawą budowania bezinteresownych i pozytywnych relacji z drugim człowiekiem, nacechowanych szacunkiem i odpowiedzialnością. Natomiast pycha i koncentrowanie się na sobie nie pozwalają na budowanie takich relacji. Jeśli takie postawy są akceptowane w wychowaniu, to zarówno wychowankowie, jak i wychowawcy skupiają się tylko na swoim sukcesie i nie zauważają wokół siebie innych.

Można dziś dostrzec, że wielu młodych ludzi patrzy w przyszłość z lękiem. Z niepokojem pytają: jak mamy żyć w społeczeństwie, w którym tak wiele jest niesprawiedliwości i cierpienia, w którym nie liczy się prawość i uczciwość? Jak reagować na egoizm i przemoc, które czasem zdają się dominować? Jak nadać swojemu życiu prawdziwy sens? To są właśnie pytania o wartości, czyli o to, co w życiu najważniejsze.

2. Wychowanie do wartości

Kiedy mówimy o wychowaniu do wartości, najczęściej myślimy o wartościach ogólnoludzkich, a rzadziej chrześcijańskich. Życie pokazuje, że obecnie wychowanie skierowane jest przede wszystkim na wartości praktyczne, materialne i sprawiające przyjemność. Wydaje się, że problemem jest również brak zgodności między wartościami deklarowanymi i rzeczywiście przekazywanymi, co wywołuje dezorientację wśród dzieci i młodzieży. Sytuacja taka prowadzi z kolei do wzrostu nieufności, poczucia uczestnictwa w grze pozorów, a w rezultacie do cynizmu i agresji wobec wszelkich przekazów związanych z wartościami. Dotyczy to w pierwszym rzędzie rodziny i szkoły, wobec których oczekiwania są przecież największe, a rozczarowania najbardziej bolesne.

Wśród wartości niezbędnych w życiu chrześcijańskim trzeba wskazać – obok pokory – na związane z nią: łagodność, dobroć, cierpliwość, gotowość do wyba-

czania, wierność, uprzejmość, opanowanie (por. Ga 5,22-24 i Kol 3,12-14). Są one dziś szczególnie zagrożone wszechobecną agresją, brutalnością słów i zachowań, a także bezwzględną walką o własne korzyści, obojętnością na sytuację słabszych, powszechną nieufnością, a nawet wzajemną nienawiścią. Taka sytuacja wymaga od wszystkich środowisk wychowawczych ogromnego wysiłku wychowywania do wartości i postaw chroniących relacje międzyludzkie.

Wychowanie do wartości rozpoczyna się w rodzinie. Cechmy zatem czas wspólnych rodzinnych spotkań, rozmów, posiłku, wspólnego wypoczyniania. Codzienne bycie razem uczy bowiem wzajemnego zrozumienia, zaufania, ofiarnej miłości i prawdziwej przyjaźni. Wspólne przebywanie kształtuje ponadto postawę służby i dobroci gotowej na dzielenie się radością, a jednocześnie odpornej na trudne problemy i emocje. W rodzinie powinniśmy uczyć się zwracaniu do siebie z miłością, szacunkiem i serdecznością.

Ogromne pole do działania w zakresie wychowania do wartości ma szkoła, która powinna wspierać rodziców w wychowywaniu dzieci. Niezwykle ważne jest, aby szkoła budowała swój program wychowawczy w ścisłym porozumieniu z rodzicami. W programie tym powinny być wyraźnie nazwane i wyjaśnione wartości, na których oparty jest system wychowawczy.

Wobec coraz odważniejszych prób wprowadzania do polskich szkół edukacji seksualnej, sprzecznej z chrześcijańską wizją człowieka, apelujemy do rodziców: czuwajcie nad tym, co szkoła przekazuje waszym dzieciom! Przypominamy, że bez zgody rodziców szkoła nie może realizować programu wychowawczego ani pozwalać na nauczanie przedmiotów, których treści są sprzeczne z ich przekonaniami lub wprost demoralizujące. Prawo oświatowe mówi wyraźnie o konieczności respektowania przez szkołę publiczną chrześcijańskiego systemu wartości (por. *Ustawa o systemie oświaty – preambuła*). Powierając swoje dziecko szkole, rodzice nie powinni zgodzić się na edukację, która byłaby sprzeczna z ich przekonaniami i wyznawanymi wartościami.

Jak zawsze w wychowywaniu do wartości rolę nie do przecenienia pełnią sami wychowawcy. Będąc przykładem i wzorem dla swoich uczniów, muszą być świadomi, że własnym życiem prezentują określony świat wartości. Nauczyciel i wychowawca nie może być neutralny. Nie powinien więc zagubić właściwej hierarchii wartości zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym. Musi być świadkiem wartości, które wyznaje.

3. Pokorna odwaga wiary

Szczególną wartością, w oparciu o którą i do której należy wychowywać młode pokolenie, jest wiara. Wiara jest łaską, a więc niezasłużonym darem

Bożym. Domaga się jednak świadomej i wolnej odpowiedzi człowieka. Ten związek wiary z wychowaniem uświadamiamy sobie wyraźnie w trwającym Roku Wiary. Wyznawanie wiary przejawia się w odważnym i mężnym stawianiu w obronę wartości z niej wypływających. Chodzi o obronę wartości chrześcijańskich, coraz częściej eliminowanych z życia publicznego, a zwłaszcza chrześcijańskiej wizji miłości, małżeństwa i rodziny.

Wiara potrzebuje również pokory prowadzącej do przekonania, że na Bogu, jako fundamencie, mamy budować nasze życie. Niech zatem pokora będzie podstawą wychowania do wartości. Jest ona dlatego tak ważna, że Bóg gotów jest dać wszystko człowiekowi, który jest świadomy własnej niewystarczalności i słabości. Wiara i ufność pokładana w Bogu, dla którego nie ma rzeczy niemożliwych, niech więc przenikają nasze życie oparte na chrześcijańskich wartościach.

Zakończenie

Zachęcamy wszystkie środowiska wychowawcze do włączenia się we wspólne przeżywanie III Tygodnia Wychowania. Zaproszenie to kierujemy do rodziców, duszpasterzy, nauczycieli i wychowawców, do osób odpowiedzialnych za kształt edukacji, do samorządowców i wszystkich ludzi dobrej woli, którym zależy na wychowaniu przyszłych pokoleń Polaków. Niech Maryja, pokorna Służebnica Pańska, uczy nas wiary i pokory w poszukiwaniu tego, co najważniejsze; niech uczy mądrości i pomaga otwierać się na „wielkie rzeczy”, jakie Bóg czyni dla nas i przez nas.

Na nowy rok pracy wychowawczej i kolejny Tydzień Wychowania udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

***Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 362. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski***

Kraków 21 czerwca 2013 r.

KOMUNIKAT Z 362. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI Wieliczka – Kraków, 23.06.2013 r.

W dniach 21 i 22 czerwca 2013 r. odbyło się w Wieliczce zebranie plenarne Konferencji Episkopatu Polski. Obradami kierował Przewodniczący Konferencji, abp Józef Michalik.

1. Przed rozpoczęciem zebrania biskupi spotkali się z dziećmi i młodzieżą z Wieliczki na wspólnej modlitwie i udzielili młodym oraz ich nauczycielom i wychowawcom błogosławieństwa na rozpoczynające się wakacje. W kolejnym dniu wzięli udział w poświęceniu Domu dla Ubogich im. Brata Alojzego Kosiby obok klasztoru franciszkanów, w którym Sługa Boży przez 60 lat pełnił posługę kwestarza i opiekuna ubogich. Po zakończeniu obrad, w niedzielę, członkowie Konferencji Episkopatu wzięli udział w poświęceniu sanktuarium bł. Jana Pawła II w Krakowie. Biskupi dziękowali też Bogu za 50 lat kapłaństwa metropolity krakowskiego kard. Stanisława Dziwisza i innych członków Episkopatu.

2. Biskupi przyjęli nowelizację IV przykazania kościelnego. W miejsce dotychczasowego zapisu, który brzmi: „*Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach*” przyjęto nowe brzmienie: „*Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w czasie Wielkiego Postu powstrzymać się od udziału w zabawach*”. Oznacza to, że okres formalnego zakazu zabaw został ograniczony do Wielkiego Postu. Nie zmienia to jednak w niczym dotychczasowego charakteru każdego piątku jako dnia pokutnego, w którym katolicy powinni „modlić się, wykonywać uczynki pobożności i miłości, podejmować akty umartwienia siebie przez wierniejsze wypełnianie własnych obowiązków, zwłaszcza zaś zachowywać wstrzemięźliwość” (por. kan. 1249-1250). Wyjątkiem są jedynie przypadające wtedy uroczystości. Jeśli więc w piątek katolik chciałby odstąpić ze słusznej przyczyny od pokutnego przeżywania tego dnia, winien uzyskać odpowiednią dyspensę.

3. Konferencja Episkopatu Polski zatwierdziła tekst deklaracji, która będzie podpisana podczas spotkania abp. Józefa Michalika ze zwierzchnikiem Kościoła Bizantyjsko-Ukraińskiego, abp. Światosławem Szewczukiem, który przybywa pod koniec czerwca do Warszawy. Deklaracja odnosi się do zbrodni wołyńskiej, której 70. rocznicę będziemy wkrótce po tej wizycie przeżywać. Tekst deklaracji, przygotowany w dialogu obu stron, wyrasta z ducha Ewangelii, która wzywa do uznania prawdy i wyznania win, aby wejść na drogę pojednania. Zachęcamy wszystkich do modlitwy za ofiary rzezi wołyńskiej, zwłaszcza w dniu 11 lipca i w poprzedzającą niedzielę.

4. Podczas posiedzenia biskupi z uwagą przyjęli informacje dotyczące nauczania religii w szkole, zwłaszcza w sprawie umożliwienia młodym ludziom zdawania egzaminu z religii na maturze, jeśli wybraliby ten przedmiot jako dodatkowy. Wobec zdecydowanej odmowy ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej biskupi przypominają, że w efekcie prowadzonych od wielu lat rozmów zostały opracowane przez stronę kościelną jasno określone standardy egzaminacyjne dla tego przedmiotu. Przeprowadzono także specjalistyczny pilotaż, znowelizowano podstawę programową nauczania religii tak, aby jej język był przystosowany do języka podstawy programowej kształcenia ogólnego opracowanej przez MEN.

Strona kościelna nie kryje zaskoczenia z powodu odmówienia młodym ludziom prawa do zdawania na maturze przedmiotu, którego uczą się wiele lat, otrzymując z niego ocenę na podstawie jawnych kryteriów wiedzy (a nie wiary – jak się to często błędnie sugeruje), ocena ta jest wliczana do średniej i widnieje na państwowym dokumencie, jakim jest świadectwo szkolne. Biskupi wyrażają nadzieję, że sprawa wyboru religii na maturze powróci do tematów zespołu wspólnego przedstawicieli strony kościelnej oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej.

5. W związku z nasilającymi się próbami narzucania przez różne podmioty krajowe i zagraniczne demoralizujących treści i metod związanych z edukacją seksualną w przedszkolach i szkołach, biskupi wyrażają swój niepokój i zdecydowany sprzeciw. Zwracają się z apelem do wszystkich wierzących rodziców o czujność w tym względzie. Należy dołożyć wszelkich starań, aby chronić polskie dzieci i młodzież przed demoralizacją.

6. Biskupi zajęli się także sprawami Ruchu Światło-Życie, będącego jednym z najważniejszych katolickich ruchów odnowy w Polsce. Wyrazili życzenie, aby Ruch pozostał jednością, zgodnie z wolą swojego założyciela. Domy Kościół stanowi rodzinną gałąź tego Ruchu, zgodnie z zapisami zawartymi w „Statutach Stowarzyszenia Diakonia Ruchu Światło-Życie” zatwierdzonych przez biskupów polskich w roku 2000.

Biskupi dziękują rodzicom, nauczycielom, katechetom i wychowawcom za całoroczny trud pracy edukacyjnej w szkole. Niech nadchodzące wakacje będą okresem wypoczynku oraz odkrywania Boga w pięknie stworzenia. Na ten czas biskupi błogosławią dzieciom i młodzieży, a zwłaszcza wszystkim udającym się na Światowe Dni Młodzieży w Rio de Janeiro.

Podpisali:

Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Wieliczka – Kraków, 23.06.2013 r.

KOMUNIKAT W SPRAWIE WŁĄCZENIA IMIENIA ŚW. JÓZEFA DO MODLITW EUCHARYSTYCZNYCH

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji Dekretu Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dnia 1 maja 2013 r., na mocy którego w Modlitwach Eucharystycznych II, III i IV, ma być odtąd wymieniane imię Świętego Józefa, Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny, zaraz po imieniu Najświętszej Maryi Panny, przesyłam poniższe wyjaśnienie.

W dniu 26 lipca 2013 r. nadeszła odpowiedź na zapytanie polskiej Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów KEP, dotyczące kwestii użycia imienia św. Józefa w Mszału Rzymskim wg drugiego wydania typicznego, gdyż Dekret Kongregacji „zarządza, aby imię Świętego Józefa (...) zostało odtąd włączone do Modlitw eucharystycznych II, III i IV, w trzecim wydaniu typicznym Mszału Rzymskiego.”

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów objaśnia, iż w krajach, w których nie ma jeszcze zatwierdzonego przekładu III wyd. typicznego Mszału, należy imię św. Józefa włączać do Modlitw Eucharystycznych w aktualnie obowiązującym Mszału, w wersji zatwierdzonej przez Kongregację.

Przypomina się zatem, że Kongregacja zatwierdziła polskie brzmienie wstawki o św. Józefie, które brzmi następująco:

- II Modlitwa eucharystyczna: «z Najświętszą Bogurodzącą Dziewicą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, ze świętymi Apostołami»;
- III Modlitwa eucharystyczna: «z Najświętszą Dziewicą, Bogurodzącą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, ze świętymi Apostołami»;
- IV Modlitwa eucharystyczna: «z Najświętszą Dziewicą, Bogurodzącą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, z Apostołami».

+Adam Bałabuch
Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego
i Dyscypliny Sakramentów

KOMUNIKAT BISKUPÓW DIECEZJALNYCH Z JASNEJ GÓRY

Jasna Góra, 26 sierpnia 2013 r.

W uroczystość Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej biskupi diecezjalni celebrowali pod przewodnictwem abp. Józefa Kowalczyka, Prymasa Polski, Mszę św. na watach Jasnej Góry. Następnie uczestniczyli w zebraniu poświęconym głównie Światowym Dniom Młodzieży w Krakowie w 2016 r. i związanej z nimi wizycie Ojca Świętego Franciszka w naszym kraju. Przewodniczył mu abp Józef Michalik. Na zebraniu był również obecny abp Celestino Migliore, nuncjusz apostolski w Polsce.

1. Biskupi diecezjalni wyrazili wdzięczność Ojcu Świętemu Franciszkowi za zapowiedź wspólnej kanonizacji papieża Jana Pawła II i Jana XXIII. Są przekonani, że prawdopodobny wiosenny termin kanonizacji umożliwi głębsze duchowe przygotowanie do tego wydarzenia. Już teraz zachęcają do podejmowania inicjatyw duszpasterskich w parafiach, diecezjach, zakonach, wspólnotach i ruchach, przygotowujących do przeżycia kanonizacji wielkich papieży. Biskupi ustalili, że ogólnopolskie dziękczynienia za ogłoszenie bł. Jana Pawła II świętym, odbędą się 3 maja 2014 r. w Częstochowie, 4 maja w Gnieźnie, 11 maja w Krakowie i 1 czerwca w Warszawie.

2. Radością i nadzieją Kościoła w Polsce są kolejne Światowe Dni Młodzieży, które w 2016 r. odbędą się w Krakowie. Będzie to spotkanie młodzieży z całego świata z Ojcem Świętym, ale także pierwsza pielgrzymka papieża Franciszka do naszej Ojczyzny. Okazją do tego jest również 1050. rocznica chrztu Polski.

Biskupi podjęli tematy związane z przygotowaniem duchowym Polaków do czekających nas wydarzeń w 2016 r. Jego ważnym elementem będzie peregrynacja Krzyża Światowych Dni Młodzieży w Polsce, powiązana z misjami ewangelizacyjnymi w różnych środowiskach naszej Ojczyzny. Zarówno spotkanie młodzieży, jak i pielgrzymka papieża są dla Kościoła w Polsce wielką duszpasterską szansą, pod warunkiem zaangażowania się wszystkich w ich przygotowanie.

Konferencja Episkopatu Polski zaproponowała skład ogólnopolskiego zespołu ds. wizyty Ojca Świętego w czasie Światowych Dni Młodzieży. Na jego czele stanął kard. Stanisław Dziwisz. W jego skład weszli m.in. kard. Kazimierz Nycz, arcybiskupi Józef Kowalczyk, Józef Michalik, Stanisław Gądec-ki, Wacław Depo oraz biskupi Henryk Tomasik i Wojciech Polak.

3. W lutym 2014 r. biskupi polscy złożą wizytę ad limina Apostolorum. Będą przebywać w Stolicy Apostolskiej przez osiem dni i spotkają się w pięciu grupach z Ojcem Świętym Franciszkiem oraz złożą wizyty w poszczególnych watykańskich kongregacjach i radach.

4. Biskupi podjęli temat posługi egzorcystów w Kościele w Polsce. Podziękowali za trud tej odpowiedzialnej misji. Zwrócili też uwagę na niektóre zagrożenia związane z tą posługą. Zachęcili do zachowania dużej roztropności przy wprowadzaniu modlitw o uzdrowienie w czasie Mszy św. Powołali też zespół do opracowania wskazań dla pracy egzorcystów.

Biskupi modlą się i polecają wstawiennictwu Maryi, Jasnogórskiej Królowej Polski, wszystkich uczniów i rodziców, nauczycieli i wychowawców rozpoczynających nowy rok szkolny. Błogosławią rodakom w Polsce i poza jej granicami.

Podpisali:

Biskupi diecezjalni Kościoła katolickiego w Polsce

KOMUNIKAT KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KEP w sprawie przygotowania do sakramentów

W związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski przypomina, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów świętych: Pierwszej Komunii św., sakramentu pokuty i pojednania oraz bierzmowania odbywa się podczas systematycznej katechezy parafialnej oraz w trakcie lekcji religii w szkole.

Wynika z tego jednoznacznie, że uczeństwo w zajęciach z etyki nie spełnia w żadnym zakresie wymogu przygotowania do sakramentów i nie może być respektowane przy podejmowaniu decyzji o wyrażeniu zgody co do ich przyjęcia.

W imieniu Komisji
bp Marek Mendyk
Przewodniczący

Warszawa, 28 sierpnia 2013 r.

JAN PAWEŁ II – PAPIEŻ DIALOGU

List Episkopatu Polski na XXVII Niedzielę zwykłą zapowiadający obchody XIII Dnia Papieskiego – 13 października 2013 roku

Wstęp

Umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry! Ostatnie lata pokazały, z jaką trudnością przychodzi nam prowadzenie dialogu. Zauważa się to w wielu dziedzinach życia: w rodzinie i w pracy, w życiu społecznym i w polityce, w relacjach z bliskimi i z obcymi, którzy do nas przybywają. Ludziom trudno jest porozumieć się między sobą w kwestiach światopoglądu, etyki, kultury, nie mówiąc o polityce czy gospodarce. Trudny, ale potrzebny jest dialog na temat współczesnej rodziny czy wychowania.

Pontyfikat Jana Pawła II był czasem wielkiego dialogu, czyli rozmowy Papieża z Bogiem na modlitwie, w czasie Liturgii i w osobistych kontaktach. Lata papieskiego posługiwania były również naznaczone jego dialogiem z człowiekiem i ze współczesnym światem. Temu zagadnieniu chcemy poświęcić tegoroczny Dzień Papieski, który odbędzie się w najbliższą niedzielę. Jego tematem będą słowa: *Jan Paweł II – Papież Dialogu*.

1. Potrzeba dialogu

Drodzy Bracia i Siostry! Odczytane dziś słowo Boże przypomina nam, że Bóg od początku historii zbawienia wchodził w dialog z człowiekiem, dając wyraz miłości Stwórcy do stworzenia, dobrego Ojca do swych dzieci. Dialog z Bogiem wynikał również z potrzeby ludzkiego serca, które odpowiadało w ten sposób na miłość Boga. Dialog ten został zakłócony przez grzech pierwszych rodziców, którzy wchodząc w rozmowę z wężem – szatanem, zerwali dialog miłości ze Stwórcą. Grzech wprowadził w relację człowieka do Boga lęk i niepokój, brak zaufania i podejrzliwość.

W sercu człowieka pozostała jednak tęsknota za prawdziwym i szczerym dialogiem ze Stwórcą. Wyrazem zagubienia ludzkiego i tęsknoty za Bogiem są słowa z Księgi proroka Habakuka: „Dokąd, Panie, wzywać Cię będę, a Ty nie wysłuchujesz? Wołać będę ku Tobie... a Ty nie pomagasz?” (Ha 1,2). Bóg jednak odpowiada na ludzkie lęki i niepokoje, wysyłając proroków, by ostatecznie dać odpowiedź w swoim Synu Jezusie Chrystusie. W Nim Bóg nieustannie rozmawia z człowiekiem. W dzisiejszej Ewangelii tę prawdę odkry-

wają Apostołowie, prosząc Chrystusa o przymnożenie wiary, ponieważ ona jest przestrzenią dialogu człowieka z Bogiem.

Psalm responsoryjny z dzisiejszej niedzieli zachęca, abyśmy słysząc głos Pana serc nie zatwardzali, abyśmy usłyszeli głos Jego (por. Ps. 95,7). Ostatecznym celem dialogu Boga z człowiekiem jest bowiem jego zbawienie. Kościół, będąc w Chrystusie znakiem i narzędziem zbawienia, „posługuje się – jak przypomina bł. Jan Paweł II – metodą dialogu, aby prowadzić nas do nawrócenia, pokuty, odnowy sumienia i życia w świetle tajemnicy odkupienia (por. RP 25).

2. Zasady prawdziwego dialogu

Drodzy Bracia i Siostry! Autentyczny dialog domaga się zachowania kilku istotnych zasad. Według bł. Jana Pawła II podstawowym warunkiem dialogu jest poszanowanie prawdy. Jej biblijne pojęcie opiera się na spotkaniu człowieka z Bogiem, na wierności Przymierzu, które w pełni objawiło się w Jezusie Chrystusie.

Kolejną ważną zasadą dialogu jest wierność Jezusowi Chrystusowi, który jest „drogą, prawdą i życiem” (J 14,6) oraz założonemu przez Niego Kościołowi. Błogosławiony Papież widział pewne niebezpieczeństwo w tym, że człowiek w imię powierzchownie pojmowanego kompromisu i chęci zachowania spokoju gotów jest zrezygnować z niektórych prawd wiary. Taka postawa wobec wiary w sposób oczywisty godzi w jej integralność i tożsamość. W 1979 r., w Częstochowie Jan Paweł II w przemówieniu do Konferencji Episkopatu Polski zaznaczył: „W dialogu trzeba jasno mówić, kim ja jestem, żebym mógł rozmawiać z kimś drugim, który jest inny. Trzeba bardzo jasno to mówić, bardzo stanowczo: kim ja jestem, kim ja chcę być i kim chcę pozostać”.

Dialog to coś więcej niż wymiana poglądów, krytyka, spór czy polemika. Zaczyna się on od spotkania człowieka z człowiekiem, cierpliwego słuchania, zadawania pytań, aż po możliwość wypowiedzenia się. Tak rozumiany dialog zakłada otwartość i dobrą wolę oraz wzajemny szacunek. Daje możliwość przemyślenia własnych argumentów, ich zweryfikowania oraz zrozumienia drugiej strony. Nie jest mu obce doświadczenie trudności i braku zrozumienia. Wierzmy jednak, że prawda jest silniejsza i ma moc pokonać przeciwności. Takim procesem dialogu kieruje Duch Święty – Dawca Mądrości, na którego powinniśmy się nieustannie otwierać. Dialog kończy się, jeśli miejsce życzliwości zajmie wrogość czy chęć dominacji. Jego zaprzeczeniem jest na przykład kompromis za wszelką cenę, godzący się na odstępowania od prawdy. Nie wolno bowiem godzić się na łamanie prawdy Bożej nawet kosztem utraty

popularności. Św. Paweł w liście do Tymoteusza przypomina, że: „nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości, i trzeźwego myślenia” (2 Tm 1,7).

Ojciec Święty Jan Paweł II, obok słów, pozostawił nam także przykład takiego dialogu. Pamiętamy choćby międzyreligijne spotkanie modlitwne w Asyżu (1986) nieustanny dialog z młodzieżą, rozmowy z przywódcami religijnymi, spotkania z dyplomatami niemal wszystkich krajów świata, przemówienia w parlamentach czy organizacjach międzynarodowych, jak chociażby w ONZ. Wszystkie te działania miały swe źródło w ciągłym dialogu Błogosławionego Papieża z Bogiem na modlitwie.

Nie ulega wątpliwości, że każde spotkanie ludzi stwarza okazję do dialogu. Myślmy tutaj szczególnie o narzeczeństwie i małżeństwie, o spotkaniu w rodzinie, sąsiedztwie i społeczności lokalnej, w miejscu nauki czy pracy, w świecie kultury i mediów, w sferze społecznej czy w debacie politycznej. Ojciec Święty Jan Paweł II przypominał też o dialogu w łonie samego Kościoła. We wspomnianej już adhortacji o pojednaniu i pokucie napisał: „U podstaw owego dialogu z innymi Kościołami i Wspólnotami kościelnymi, a także innymi religiami, jako warunek jego wiarygodności i skuteczności, winien znaleźć się szczerzy wysiłek stałego i odnowionego dialogu wewnątrz samego Kościoła katolickiego. Kościół ten jest świadomy (...) istniejących w jego łonie napięć, mogących stać się czynnikami podziału” (RP 25). Przewycięzenie napięć i konfliktów w Kościele jest możliwe, jeśli człowiek staje wobec słowa Bożego i, odrzucając własne subiektywne zapatrywania, szuka prawdy tam, gdzie się ona znajduje. Źródłem prawdy jest słowo Boże i jego autentyczna interpretacja, podawana przez Magisterium Kościoła. W tym świetle trzeba wsłuchiwać się we wzajemne opinie, wstrzymując się od pospiesznych ocen i sądów.

3. Wplerajmy wspólne dzieło

Bracia i Siostry! Z radością oczekujemy na bliską już kanonizację Naszego Papieża, który był i jest darem Opatrzności Bożej dla Kościoła. Pragniemy też nadać głębszy wyraz temu wydarzeniu, podejmując wysiłek realizacji Jego wskazań i nauki. Dlatego też za tydzień, podczas XIII Dnia Papieskiego, obchodzonego pod hasłem: *Jan Paweł II – Papież Dialogu*, będziemy mieli okazję wspomóc także dzieło, które od lat nazywane jest „żywym pomnikiem” Jana Pawła II. Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia poprzez stypendia wspiera materialnie i duchowo ponad 2500 stypendystów z całej Polski, pochodzących głównie z rodzin wielodzietnych. Dzięki ofiarności Polaków z kraju i z zagranicy mogą oni realizować swoje marzenia edukacyjne. W duchu wartości, którym służył Błogosławiony Papież, stypendyści pragną dobrze przygotować się

do zadań czekających ich w dorosłym życiu. To wielkie i piękne dzieło wszystkich Polaków, bł. Jan Paweł II już za życia określił jako pomnik najbliższy jego sercu. Tym bardziej zachęcamy do wspierania tego dzieła modlitwą, dobrym słowem, cierpieniem i ofiarą. W przyszłą niedzielę, podczas kwesty przy kościołach, na ulicach i w miejscach publicznych, będziemy mogli wesprzeć także materialnie ten wyjątkowy pomnik wdzięczności, budowany Błogosławionemu Papieżowi. Jest to możliwe właśnie dzięki zbiórce w Dzień Papieski, za którą wszystkim serdecznie dziękujemy.

Na czas przeżywania XIII Dnia Papieskiego udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

***Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 362. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski w Krakowie
w dniu 21 czerwca 2013 r.***

KOŚCIÓŁ DIECEZJALNY

SEKRETARIAT STANU SEKCJA PIERWSZA – SPRAWY OGÓLNE

Watykan, 27 maja 2013 r.

Ekscelencjo,
Czcigodny Księżę Biskupie,

Jego Świątobliwość Franciszek jednoczy się duchowo z organizatorami i uczestnikami Koncertu „Jednego Serca, jednego Ducha”, który po raz pierwszy odbywa się w Rzeszowie z okazji Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. Wszystkich, którzy gromadzą się, by przez muzykę i śpiew wielbić Boga, serdecznie pozdrawia i zapewnia o pamięci w modlitwie.

Ojciec Święty, w homilii wygłoszonej w bazylice św. Pawła za murami w Rzymie, nawiązując do Księgi Apokalipsy, przypomniał o potrzebie adoracji i uwielbienia Boga: „miliardy aniołów, wszystkie stworzenia, istoty żyjące, starcy upadli i oddali pokłon *przez* tronem Boga i Baranka, którym jest Chrystus, któremu należy się błogosławieństwo i cześć, i chwała (por. Ap 5,11-14). Chciałbym, abyśmy wszyscy postawili sobie pytanie: czy ty, czy ja czcimy Pana? Zwracamy się do Boga tylko po to, aby prosić, dziękować, czy też idziemy do Niego także, aby Go adorować? Cóż zatem oznacza adorować Boga? *Oznacza to uczyć się przebywania z Nim... Oznacza przyznać Mu miejsce, które Mu się należy. Adorować Boga oznacza wierzyć, wyznawać, że tylko On naprawdę kieruje naszym życiem (...), że jest On jedynym Bogiem naszego życia, Bogiem naszej historii. (...) Adorować to znaczy wyzbyć się naszych bożków, także tych najbardziej ukrytych, i wybrać Pana jako centrum, jako główną drogę naszego życia*” (14.IV.2013 r.).

W nawiązaniu do tych słów Ojciec Święty życzy uczestnikom okolicznościowego koncertu w Rzeszowie, by był on okazją do zamyśleń nad głębią i pięknem muzyki, nad sprawami ducha, nad obecnością Boga wśród nas i naszej relacji do Niego. Niech to wydarzenie umocni w sercach radość płynącą z wiary, ożywi ducha apostołstwa, by wierzący z odwagą stawali się wiarygodnymi świadkami Chrystusa i Jego Ewangelii wszędzie tam, gdzie żyją i działają na co dzień.

Organizatorom Koncertu „Jednego Serca, jednego Ducha” i wszystkim uczestnikom, Ojciec Święty z serca udziela Apostolskiego Błogosławieństwa.

Z Chrystusowym pozdrowieniem
Arcybiskup Angelo Becciu
Substytut Sekretariatu Stanu

Jego Ekscelencja
Ks. Biskup KAZIMIERZ GÓRNY
Biskup Rzeszowski
ul. Ks. Józefa Jałowego 2
35-010 RZESZÓW
POLONIA

SŁOWO DYREKTORA SEKCJI POLSKIEJ „POMOC KOŚCIOŁOWI W UCISKU”

„Miłość do bliźniego może tylko wypływać z miłości do Boga i w niej istnieć”

Ojciec Werenfried van Straaten

Drodzy w Chrystusie,

Z wielką radością po raz kolejny mam przyjemność podziękować Naszym Dobrodziejom za dobry rok. Wasze wsparcie zarówno poprzez modlitwę jak i pomoc materialną jest znakiem solidarności i miłości chrześcijańskiej dla wielu naszych sióstr i braci, którzy dzisiaj, czasami za cenę przelania krwi zachowują wierność Chrystusowi.

Rok 2012 był rekordowym rokiem dla naszego Stowarzyszenia w 17 krajach zebraliśmy ponad 90 milionów euro! Także wkład Polaków zaczyna być coraz bardziej widoczny. Za zaufanie jakim darzycie Nasze Stowarzyszeniowe składam Serdeczne Bóg zapiać.

W niesieniu dobra i pociechy cierpiącym niech nas umacniają słowa „kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat”.

Z wyrazami wdzięczności i zapewnieniem o pamięci w modlitwie
ks. dr hab. Waldemar Cisło
Dyrektor Sekcji Polskiej

ZAPROSZENIE BISKUPA RZESZOWSKIEGO do udziału w XXXVI Pieszej Pielgrzymce Rzeszowskiej na Jasną Górę

Umiłowani Diecezjanie,

W letnich miesiącach – lipcu i sierpniu – polska ziemia przybiera zupełnie wyjątkowy kształt piękna. Gdyby spojrzeć na nią z lotu ptaka, ukazałyby się niezliczone grupy pątników, zmierzających ze wszystkich kierunków do duchowej stolicy Polski – Częstochowy.

W ten pielgrzymkowy pejąż wpisuje się już po raz trzydziesty szósty Piesza Pielgrzymka Rzeszowska. W Roku Wiary jest ona szczególnie czytelnym znakiem i przypomnieniem podstawowej prawdy o ostatecznym celu życia człowieka. Jest nim pełne zjednoczenie z Trójjedynym Bogiem, radosne i uszczęśliwiający spotkanie w domu Ojca Niebieskiego. Pielgrzymka przypomina nam, że tu na ziemi jesteśmy nieustannie w drodze do prawdziwego domu.

Tegorocznej pielgrzymce towarzyszyć będzie hasło: „Maryjo wierzących broń”. Na jej czele stanie – jak to było w latach ubiegłych – niezmordowany duchowy przewodnik i pielgrzym – Ksiądz Biskup Edward. Pielgrzymkę rozpocznie uroczysta Eucharystia, odprawiona w niedzielę, 4 sierpnia, o godz. 6.30 przed rzeszowską Farą. Już wtedy złożymy na ołtarzu intencje, w jakich pielgrzymi wyruszą na pątniczy szlak. Do modlitwy za umiłowaną Ojczyznę, za Kościół powszechny, a zwłaszcza za naszą diecezję, dołączymy prośby w intencji naszych rodzin, młodzieży i dzieci, wspierając również wszystkich walczących z nałogiem pijaństwa. Ufamy, że połączona z trudem i znęceniem modlitwa ta pomoże nam wszystkim w pokonywaniu codziennych trudności, a zwłaszcza umocni w radosnym dawaniu ewangelicznego świadectwa wiary.

Nie wszyscy mogą pielgrzymować w sposób fizyczny. Ale każdy z nas może stać się duchowym pielgrzymem, gdy łączyć się będzie myślą, modlitwą i osobistą ofiarą z tymi, którzy przez dziesięć dni będą przemierzać polskie drogi ku Jasnej Górze, niosąc w swych sercach także nasze sprawy. Niech chwilą szczególnej bliskości i duchowej łączności będzie godzina Apelu Jasnogórskiego.

Bardzo serdecznie zapraszam wszystkich Diecezjan, a szczególnie was, drodzy młodzi przyjaciele, do odważnego włączenia się w tegoroczne pielgrzymowanie. Niech to będzie także wasza odpowiedź na słowa papieża Franciszka i przesłanie Światowych Dni Młodzieży w Rio.

Wszystkim drogim pielgrzymom życzę potrzebnych sił i wytrwania oraz obfitych owoców duchowych. Powierzam was macierzyńskiej opiece Maryi i z serca błogosławię.

+ Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski

APEL O MODLITWĘ I POST W INTENCJI POKOJU W SYRII I NA ŚWIECIE

Drodzy Diecezjanie,

W odpowiedzi na apel papieża Franciszka wyrażony przed modlitwą „Anioł Pański” 1 września br., bardzo proszę Was o włączenie się do modlitwy w intencji pokoju na świecie w sobotę 7 września. Ojciec Święty ogłosił ten dzień, w wigilię święta Narodzenia Maryi, Królowej Pokoju, dniem postu i modlitwy w intencji pokoju w Syrii, na Bliskim Wschodzie i na całym świecie. Papież w tym dniu spotka się z wiernymi na placu św. Piotra, aby od 19.00 do 24.00, na modlitwie w duchu pokuty, błagać Boga o wielki dar pokoju dla narodu syryjskiego oraz w intencji przezwyciężenia wszystkich sytuacji konfliktowych i przemocy na świecie.

Zachęcam wszystkich diecezjan, parafie, ruchy, stowarzyszenia i wspólnoty do włączenia się do tej modlitwy przez indywidualne bądź wspólnotowe nabożeństwa oraz podjęcie postu. Ufam, że wstawienictwo Maryi, Królowej Pokoju, pozwoli przezwyciężyć trudną sytuację i przywrócić pokój.

+ Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski

SŁOWO BISKUPA RZESZOWSKIEGO POŚWIĘCONE DZIAŁALNOŚCI KATOLICKIEGO RADIA „VIA”

Drodzy Diecezjanie!

W dzisiejszą niedzielę wspominamy świętych archaniołów: Michała, Gabriela i Rafała. Archanioł Gabriel jest patronem m.in. radia i telewizji. Na kartach Pisma św. pojawia się po raz pierwszy w Księdze Daniela. Wyjaśnia znaczenie tajemniczych wizji oraz tłumaczy prorockie przepowiednie. W tradycji chrześcijańskiej przynosi Dobrą Nowinę. Ukazuje się Zachariaszowi zapowiadając mu narodziny syna Jana Chrzciciela. Zwiastuje także Maryi, że zostanie Matką Syna Bożego.

Archanioł Gabriel jest patronem wszystkich głoszących Ewangelię, w tym Katolickiego Radia „Via”. Program rozgłośni zbudowany jest na przekonaniu,

iz Dobrej Nowiny nie można zatrzymać dla siebie. Trzeba o niej mówić bez lęku i zakłopotania. Trzeba mówić otwarcie i głośno, gdyż jest źródłem nadziei i zbawienia dla każdego człowieka. Głoszenie to czasami przypomina intymne spotkanie Archanioła Gabriela z Maryją. Innym razem jest jednocześnie skierowane do całych rzesz otwartych na Słowo Boże.

Katolickie Radio „Via” swoją misję związaną z ewangelizacją rozpoczęło 8 grudnia 1994 roku. To już blisko 20 lat, jak współpracuje z Biskupami Rzeszowskimi w ich podstawowym zadaniu – głoszeniu Dobrej Nowiny. Swoją działalnością wpisuje się w apel zawarty w papieskim orędziu na 47. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, który przeżywaliśmy w Polsce 15 września br.: „aby umożliwić poznanie miłości Bożej aż po krańce ziemi”. Na antenie, w ciągu każdego dnia, słowa Pisma św. pojawiają się wielokrotnie, począwszy od porannej audycji „Karmić się słowem”, aż po wieczorną: „Biblia na każdy dzień”. Słowo Boże pojawia się również w codziennych katechezach, a nade wszystko podczas transmitowanych Mszy św. z rzeszowskich kościołów: Św. Krzyża, ojców bernardynów i katedry. Osoby chore proszę szczególnie o wspólną modlitwę w czasie uroczystości diecezjalnych transmitowanych przez radio. Wszystkich zachęcam do słuchania audycji, które proponuje rozgłośnia. Są wśród nich także programy społeczne i kulturalne. Informacje o wybranych audycjach można znaleźć na stronie internetowej radia oraz w „Niedzieli Rzeszowskiej”.

Ojciec Święty w tegorocznym orędziu na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu skupił się przede wszystkim na portalach społecznościowych w Internecie, które nazwał nowymi przestrzeniami ewangelizacji. Niezależnie od środków w jakich się nawzajem komunikujemy zachęca, aby nadążać za duchem czasu i pozwalać nieskończonemu bogactwu Ewangelii znaleźć takie formy wyrazu, które byłyby w stanie dotrzeć do umysłów i serc wszystkich ludzi. Ojciec Święty przypomina, iż korzystając z środków ludzkich winniśmy zawsze ufać w moc działania Boga. Tak też dzieje się na antenie Katolickiego Radia „Via”, gdzie znaczna część programu poświęcona jest modlitwom. Do tych, które redaktorzy radia odmawiają razem ze słuchaczami, należą: Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia i Różaniec. Dzięki słuchaczom z wszystkich rejonów diecezji, a nawet spoza jej granic, fale radiowe stają się wyjątkową przestrzenią uwielbienia i błagania Boga.

Na zakończenie pragnę serdecznie podziękować wszystkim, którzy wspierają materialnie i duchowo naszą diecezjalną rozgłośnię. Działalność radia wymaga pracy wielu osób, jak również specjalistycznego sprzętu oraz wiąże się z wydatkami związanymi z koncesją. W wielu parafiach istnieją Koła Przyjaciół Radia „Via”. Bardzo dziękuję za tę Waszą przyjaźń i wszelkie formy pomocy. Polecam wszystkim diecezjanom troskę o głoszenie Ewangelii, prosząc

o materialne wsparcie w czasie dzisiejszej zbiórki do puszek. Obyśmy razem mogli, zgodnie z zachętą Ojca Świętego, umożliwić poznanie Bożej miłości aż po krańce ziemi.

+ Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski

KOMUNIKATY

KOMUNIKATY KURII DIECEZJALNEJ

15. Niedziela zwykła

W niedzielę, 07.07.2013 r. obchodzimy 70-rocznicę „Rzezi Wołyńskiej” Prosimy o dodanie w tym dniu na wszystkich Mszach św. wezwania do modlitwy wiernych przygotowanego przez Episkopat Polski:

„Módlmy się o pokój wieczny dla pomordowanych przed 70 laty na Wołyniu, o przebaczenie win i Boże miłosierdzie dla sprawców śmierci i cierpień swoich bliźnich, a także o łaskę wzajemnego przebaczenia i pojednania narodu polskiego i ukraińskiego”.

W załączeniu przesyłamy:

1. Deklarację w 70 rocznicę zbrodni na Wołyniu do wykorzystania duszpasterskiego
2. Plakat TVP o transmisjach ze Światowych Dni Młodzieży w Rio (25-29.07.2013 r.)
3. Materiały formacyjne dla organistów
4. Dwumiesięcznik Jasna Góra
5. Dla Rzeszowa – Zaproszenie na „Piknik rodzinny” Osiedla Biała w Rzeszowie.
6. Propozycje Kina Helios dla dzieci na wakacje.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 04.07.2013 r.

16. Niedziela zwykła

1. Nowy Biskup Rzeszowski Jan Wątroba obejmie kanonicznie diecezję w piątek o godz. 11.00. Od tego czasu w kanonie wymieniamy imię nowego Biskupa Rzeszowskiego. Ingres nowego Pasterza naszej diecezji do Katedry odbędzie się w sobotę 20 lipca o godz. 16.30. Kapituły prosimy o przybycie do

Katedry w strojach chórowych, pozostałych kapłanów prosimy o przywiezienie alby, cingulum i stuły w kolorze białym lub złotym. Kapłani celebrycy ubierają się na 15 min. przed rozpoczęciem celebry i udają się na wyznaczone miejsca. Po zakończonej uroczystości kapłanów zapraszamy do Instytutu Teologiczno-Pastoralnego na poczęstunek. Ingres będzie także transmitowany przez Radio Via i Telewizję Trwam.

2. Nowy Biskup Rzeszowski wystosował list do wszystkich diecezjan. Prosimy go odczytać na wszystkich Mszach św. w najbliższą niedzielę.

3. Referat Misyjny przypomina, że od 21 do 28 lipca trwać będzie XIV Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa. Tydzień ten, związany z przypadającym 25 lipca wspomnieniem patrona kierowców i podróżujących, jest okazją do przekazania daru na środki transportu dla misjonarzy. W związku z tym prosimy przy okazji poświęcenia pojazdów o zbiórkę do puszek na środki transportu dla misjonarzy – organizowane przez MIVA Polska. Ofiary prosimy przekazać do Referatu lub na konto Referatu Misyjnego.

4. W Rio de Janeiro odbywa się Światowy Dzień Młodzieży. W dniach 16-20 lipca młodzież przebywa w różnych diecezjach Brazylii, natomiast w dniach 21-29 lipca – gromadzi się w Rio. W dniach 22-28 lipca w SDM w Rio będzie uczestniczył Ojciec Święty Franciszek.

Młodzież naszej Diecezji zapraszamy do udziału w Dniu łączności z Rio w sobotę 27 lipca w Tarnowcu. Rozpoczęcie o godz. 15.00, zakończenie o godz. 18.30. Wszystkich Duszpasterzy, a zwłaszcza prowadzących wakacyjne turnusy młodzieżowe, prosimy o zachęcenie młodzieży do udziału w tym Dniu i zorganizowanie przyjazdu grup. Prosimy także o zachęcenie wiernych do łączności z Rio przez transmisje telewizyjne TVP i TV Trwam.

5. W środę, 24 lipca, o godz. 8.00 odbędzie się szkolenie porządkowych dla Pielgrzymki Rzeszowskiej w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Rzeszowie, Al. Wyzwolenia 4. Kandydaci przywożą dowód osobisty lub prawo jazdy. Zgłoszenia osób do szkolenia dokonują przewodnicy grup do ks. Witolda Wójcika, email: witwoj75@gmail.com.

6. W związku ze zmianą Biskupa Rzeszowskiego został przygotowany pamiątkowy album o Diecezji. Przesyłamy po jednym egzemplarzu na parafię. Zamówienia można składać w Wydawnictwie. Przesyłamy również zdjęcia nowego Biskupa do kościoła i kancelarii (po 3 na parafię). Zamówienia dodatkowych zdjęć, w tym czy innym formacie (np. A4) prosimy składać w Wydawnictwie.

7. Ośrodek Rekolekcyjny w Lipinkach zaprasza na:

- a) Rekolekcje powołaniowe dla dziewczyn – 29.07. – 2.08.2013 r.
- b) Dzień skupienia dla małżeństw i par niesakramentalnych – 4.08.2013 r.
- c) Rekolekcje trzeźwościowe – 23-25.08.2013 r.

Zapisy u ks. Łukasza Leśniaka na stronie www.rekolekcionista.pl lub
tel. 535 099 735 lub e-mail lukles@o2.pl

8. Przesyłamy:

- List Biskupa Rzeszowskiego do odczytania wiernym;
- Plakat zapraszający na dzień łączności z Rio w Tarnowcu (prosimy usunąć poprzedni – zmiana programu);
- Album o diecezji i zdjęć nowego Biskupa Rzeszowskiego, cena 25 zł;
- Pismo „Caritas”, nr 2/2013.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 19.07.2013 r.

17. Niedziela zwykła

1. Uprzejmie informujemy, iż Biskup Rzeszowski dekretem z dnia 22.07.2013 r. (l.dz. 1050/2013) zgodnie z kan. 29 KPK, potwierdził nominacje na urzędy kościelne w Diecezji Rzeszowskiej, dokonane przez poprzednika w sposób następujący:

- nominacje na urzędy powierzone na czas określony obowiązują do zakończenia kadencji z zachowaniem kan. 184 §1 KPK.
- nominacje na urzędy, na które biskupowi diecezjalnemu przysługuje prawo wyznaczenia kandydatów w drodze swobodnego nadania, przedłużył aż do odwołania. Dekret wszedł w życie z dniem 22.07.2013 r. i promulgowany jest w Komunikatach Kurii w dniu 25.07.2013 r.
- Ponadto Biskup Rzeszowski powierzył Ks. Bp Edwardowi Białogłowskiemu nadal pełnienie funkcji wikariusza generalnego, zaś Ks. infułata Wiesława Szurka mianował nadal wikariuszem biskupim ds. stałej formacji kapłańskiej.

2. W związku z rozpoczynającym się sierpniem – miesiącem abstynencji „Kościół prosi wszystkich Polaków o świadectwo abstynencji z motywów religijno-moralnych, wychowawczych i patriotycznych. Abstynencję możemy ofiarować Bogu jako wynagrodzenie za grzech pijaństwa. Jest ona także znakiem troski o zbawienie tych, którzy nadużywają alkoholu lub są zagrożeni uzależnieniem. Możemy ją ofiarować drugiemu człowiekowi w trosce o jego godność” (Bp T. Bronakowski). Zachęmy wiernych do abstynencji w tym

miesiącu i podejmijmy różne inicjatywy trzeźwościowe. Przesyłamy Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na sierpień – miesiąc abstynencji, do duszpasterskiego wykorzystania.

3. Sierpień jest miesiącem wielkich wydarzeń patriotycznych: „Cud nad Wisłą” w 1920 r., Powstanie Warszawskie w 1944 r. i wielki zryw narodo-
wy i powstanie Solidarności w 1980 r. to tylko niektóre z ważnych wydarzeń w historii Polski, które miały miejsce w sierpniu. Pamiętajmy w tym miesiącu o tematyce ojczyźnianej i o gorącej modlitwie za Polskę.

4. W niedzielę, 4 sierpnia br. wyruszy Rzeszowska Pielgrzymka na Jasną Górę. Msza św. na rozpoczęcie Pielgrzymki będzie miała miejsce przy Rzeszowskiej Farze o godz. 6.30. Zapraszamy do udziału i duchowego towarzyszenia pielgrzymom. Biskup Rzeszowski kieruje do Diecezji zaproszenie do łączności z pielgrzymką. Prosimy je odczytać w ramach ogłoszeń na wszystkich Mszach św. w niedzielę 28 lipca br.

5. Informujemy że Dożynki Diecezjalne odbędą się w niedzielę 25 sierpnia w Rzeszowie przy Katedrze. Początek o godz. 11.00. Msza św. o godz. 12.00. Zachęcamy do przygotowania wieńców i delegacji z parafii. Prosimy w tym czasie nie organizować innych dożynek czy uroczystości.

6. We wtorek, 30 lipca Wyścig Kolarski „Tour de Pologne” zawita do Rzeszowa. W związku z tym przewiduje się całkowite zamknięcie lub ograniczenie ruchu na kilku ulicach w centrum Rzeszowa oraz na terenie dzielnicy Budziwój. Organizatorzy i Władze Miasta proszą o ograniczenie poruszania się w tym czasie samochodami osobowymi oraz o ostrożność i wyrozumiałość z powodu utrudnień.

7. Księży Dziekanów prosimy o przybycie do Kurii po aplikaty ze zmianami duszpasterzy 12 sierpnia (poniedziałek) na godz. 12.00. Zmiany powinny się dokonać do 24 sierpnia (sobota).

8. Przesyłamy:

- Zaproszenie Biskupa Rzeszowskiego na Pielgrzymkę;
- Plakaty zapraszające na Dożynki Diecezjalne;
- Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na sierpień;
- Materiały Misyjne.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 25.07.2013 r.

18. Niedziela zwykła

1. W niedzielę, 4 sierpnia br. wyruszyła Rzeszowska Pielgrzymka na Jasną Górę. Zapraszamy do duchowego towarzyszenia pielgrzymom i do korzystania z relacji Radia „VIA” ze szlaku pielgrzymkowego.

Od 4 do 13 sierpnia w kościele Św. Krzyża w Rzeszowie codziennie w duchowej łączności z pielgrzymami o godz. 20.30 będzie modlitwa różańcowa, nowenna do Matki Bożej Częstochowskiej i Apel Jasnogórski. Modlitwa będzie transmitowana przez Radio VIA.

2. Sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Cmolasie zaprasza na uroczystości odpustowe. Mszy św. w niedzielę 4 sierpnia o godz. 11.00 będzie przewodniczył Ks. Bp Edward Frankowski z Sandomierza i Ks. Bp Kazimierz Górny. We wtorek w Uroczystość Przemienienia Pańskiego, 6 sierpnia, Mszy św. o godz. 11.00 będzie przewodniczył Biskup Rzeszowski Jan Wątroba. Zapraszamy do udziału.

3. Ks. Arcybiskup Edward Nowak z Rzymu, nasz Rodak, przeżywa w tym roku jubileusz 50-lecia świeceń kapłańskich. Uroczystości jubileuszowe będą miały miejsce 23 sierpnia, we wspomnienie bł. Władysława Findysza, w Nowym Żmigrodzie o godz. 11.00. Biskup Rzeszowski kieruje do Diecezji zaproszenie na tę uroczystość, do odczytania w ramach ogłoszeń w najbliższą niedzielę.

4. Ogólnopolska Pielgrzymka Rolników na Jasną Górę odbędzie się w dniach 31 sierpnia – 1 września. Rozpoczęcie w sobotę 31 sierpnia Mszą św. w Bazylice o godz. 19.00, zakończenie w niedzielę, 1 września Sumą z błogosławieństwem wieńców żniwnych o godz. 11.00. Zachęcamy rolników do udziału.

5. Rektorat Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie informuje, że II tura egzaminów wstępnych, dla osób ubiegających się o przyjęcie do WSD w Rzeszowie, odbędzie się 31 sierpnia 2013 r. (sobota), początek o godz. 9.00. Zachęcamy do modlitwy o nowe powołania kapłańskie.

6. W związku z dekretem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dnia 1 maja 2013 r., na mocy którego w Modlitwach Eucharystycznych II, III i IV, ma być odtąd wymieniane imię Świętego Józefa, Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny, zaraz po imieniu Najświętszej Maryi Panny. Kongregacja objaśnia, iż w krajach, w których nie ma jeszcze zatwierdzonego przekładu III wyd. typicznego Mszału, należy imię św. Józefa włączać do Modlitw Eucharystycznych w aktualnie obowiązującym Mszale, w wersji zatwierdzonej przez Kongregację. Polskie brzmienie wstawki o św. Józefie brzmi następująco:

- II Modlitwa eucharystyczna: *«z Najświętszą Bogurodnicą Dziewicą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, ze świętymi Apostołami»;*

- III Modlitwa eucharystyczna: «z Najświętszą Dziewicą, Bogurodzicą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, ze świętymi Apostołami»;
- IV Modlitwa eucharystyczna: «z Najświętszą Dziewicą, Bogurodzicą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, z Apostołami».

7. Przesyłamy:

- Zaproszenie na Jubileusz 50-lecia kapłaństwa Ks. Arcybiskupa Edwarda Nowaka.
- Plakaty zapraszające na Dożynki Ogólnopolskie na Jasnej Górze, opłata 5 zł dla Krajowego Duszpasterstwa Rolników (przeznaczona na plakaty, pamiątkowe certyfikaty dla przywożących wieńce, obrazki dla wszystkich uczestników oraz organizację 3 sympozjów w ciągu roku i uroczystości dożynkowej).
- „Zwiastowanie”, nr 2/2013.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
 Kanclerz Kurii

Rzeszów, 01.08.2013 r.

20. Niedziela zwykła

1. W piątek 23 sierpnia, przeżywać będziemy wspomnienie bł. Władysława Findysza, kapłana męczennika. W tym dniu chcemy dziękować Bogu za 50-lecie świeceń kapłańskich Ks. Arcybiskupa Edwarda Nowaka z Rzymu, Rodaka Nowego Żmigrodu. Uroczystości jubileuszowe będą miały miejsce 23 sierpnia, w Nowym Żmigrodzie o godz. 11.00. Serdecznie zapraszamy do udziału w tej uroczystości kapłanów, siostry zakonne i wiernych świeckich.

2. Serdecznie zapraszamy na Dożynki Diecezjalne, które odbędą się w niedzielę 25 sierpnia w Rzeszowie przy Katedrze. Początek o godz. 11.00. Msza św. o godz. 12.00. Zachęcamy do przygotowania wieńców i przybycie kapłanów i delegacji parafii z całej diecezji.

3. Zapraszamy na II serię rekolekcji kapłańskich do Seminarium w dniach 25-28.08.2013 r. w WSD Rzeszów, ul. Witolda 11a. Równocześnie przypominamy o obowiązku odprawienia corocznych rekolekcji. Zgłoszenia prosimy kierować na furtę WSD, tel. 17 871 24 00; seminarium@wsd.rzeszow.pl

4. Kongregacje katechetyczne przed rozpoczęciem roku szkolnego odbędą się w piątek 30 sierpnia o godz. 13.00 dla kapłanów w Jaśle u OO. Franciszka-

nów, w sobotę 31 sierpnia o godz. 9.00 dla kapłanów w Domu Diecezjalnym „Tabor”, także w sobotę 31 sierpnia o godz. 9.00 w Katedrze dla katechetów świeckich i sióstr zakonnych. W programie wykład P. Lecha Dokowicza (reżyser): „Katecheza w służbie nowej ewangelizacji”.

5. W załączeniu przesyłamy Dekret Konferencji Episkopatu Polski, dotyczący liturgicznego połączenia II niedzieli Adwentu z uroczystością Niepokalanego Poczęcia NMP. Prosimy o zapoznanie się z nim i zastosowanie go w praktyce.

6. Przesyłamy:

– Dekret Konferencji Episkopatu dotyczący II niedzieli Adwentu i uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 14.08.2013 r.

21. Niedziela zwykła

1. Serdecznie zapraszamy na Dożynki Diecezjalne, które odbędą się w niedzielę 25 sierpnia w Rzeszowie przy Katedrze. Początek o godz. 11.00. Msza św. o godz. 12.00.

2. Rzeszowskie Porozumienie na Rzecz Trzeźwości zaprasza do uczestnictwa w VI Rzeszowskim Marszu na Rzecz Trzeźwości, który odbędzie się w poniedziałek, 26 sierpnia 2013 r. W programie: o godz. 18.00 Msza św. w kościele św. Krzyża. Następnie o godz. 19.00 marsz ulicami: 3-go Maja i Kościuszki na Rynek.

Prosimy o przypomnienie w ogłoszeniach parafialnych informacji o tym marszu oraz zachęcenie wiernych do udziału. Zapraszamy na Marsz zwłaszcza osoby należące do organizacji, czy grup trzeźwościowych, prorodzinnych i młodzieżowych.

3. Kongregacje katechetyczne przed rozpoczęciem roku szkolnego odbędą się w piątek 30 sierpnia o godz. 13.00 dla kapłanów w Jaśle u OO. Franciszkanów, w sobotę 31 sierpnia o godz. 9.00 dla kapłanów w Domu Diecezjalnym „Tabor”, także w sobotę 31 sierpnia o godz. 9.00 w Katedrze dla katechetów świeckich i sióstr zakonnych. W programie wykład P. Lecha Dokowicza (reżyser): „Katecheza w służbie nowej ewangelizacji”.

4. Zapraszamy na czuwanie modlitewne dla młodzieży, które odbędzie się w piątek 30 sierpnia w Sanktuarium Wniebowzięcia NMP w Lipinkach. Rozpoczęcie o 19:00, zakończenie o 21:00. Plan czuwania: Pantomima, Konferencja, Eucharystia, Adoracja Najświętszego Sakramentu, Świadcstwa młodzieży, Apel Jasnogórski.

5. Przesyłamy list Episkopatu na kolejny Tydzień Wychowania do odczytania na Mszach św. w niedzielę, 1 września. W związku z tym adorację Najśw. Sakramentu można przesunąć na następną niedzielę.

6. W Roku Wiary organizowane jest ogólnopolskie spotkanie parafialnych rad duszpasterskich w Licheniu. W związku z tym prosimy Księży Dziekanów Dekanatów rzeszowskich oraz Boguchwał, Czudec, Tyczyn i Głogów o wyznaczenie po 5 osób z rad duszpasterskich parafii dekanatu na wyjazd na to spotkanie. Wyjazd autobusem 14 września w sobotę o godz. 4.00 rano, autobus będzie podstawiony pod dworcem PKP, powrót 15 września, w niedzielę, późnym wieczorem. Koszt całości ok. 150 zł. od osoby (prosimy o dofinansowanie wyjazdu przez parafie). Zgłoszenia danych osób do Kurii do 4 września.

7. Duszpasterstwo Rodzin ogłasza nabór na Diecezjalne Studium Życia Rodzinnego na rok 2013/2015. Na Studium przyjmowane są osoby w wieku do 35 lat, cieszące się opinią dobrych katolików, mające co najmniej wykształcenie średnie (matura). Studium trwa 2 lata. Zachęcamy do udziału w Studium szczególnie nauczycieli, katechetów, pielęgniarki, lekarzy. Studium przygotowuje do współpracy w zakresie duszpasterstwa rodzin na szczeblu parafialnym. Warunki przyjęcia: matura (ksero świadectwa maturalnego), opinia księdza proboszcza, trzy zdjęcia, życiorys własnoręcznie napisany. Zgłoszenia przyjmuje Diecezjalny Duszpasterstwo Rodzin w poniedziałki od 10.00 do 13.00 i czwartki od 9.00 do 13.00. Szczególnie prosimy o wytypowanie osób z dekanatów: Jasło Wschód i Zachód, Nowy Żmigród, Czudec Strzyżów, Kolbuszowa, Biecz oraz dekanaty Rzeszowskie.

8. Przesyłamy:

- Pismo Kongregacji ds. Duchowieństwa, dotyczące codziennej celebracji Mszy św.;
- List Episkopatu na Tydzień Wychowania;
- Zaproszenie na uroczystości jubileuszowe do OO. Bernardynów w Rzeszowie: 7-12 września.
- „Krąg Biblijny”, zeszyt spotkań 22;
- „Króluj nam Chryste”, gazetka LSO nr 8/2013.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 22.08.2013 r.

22. Niedziela zwykła

1. W niedzielę, 1 września kolejna rocznica wybuchu II wojny światowej. Pamiętajmy o modlitwie za Ojczyznę. W poniedziałek 2 września rozpoczynamy nowy rok szkolny i katechetyczny. Podejmijmy wielkie dzieło wychowania młodego pokolenia we współpracy z rodzicami, nauczycielami i władzami samorządowymi.

2. W sobotę, 7 września 2013 r. w katedrze rzeszowskiej odbędzie się dziękczynienie za rekolekcje wakacyjne „Dzień wspólnoty”. Rozpoczęcie o godz. 10.00. Msza św. o godz. 11.00. Zapraszamy uczestników wakacyjnych rekolekcji, animatorów, zastępowych, pielgrzymów, a księży zapraszamy do koncelebry (prosimy przywieźć albę i cingulum).

3. Ojcowie Bernardyni zapraszają na główne uroczystości z racji Wielkiego Jubileuszu 500-lecia Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej w dniu 12 września o godz. 18.00. Uroczystej Mszy św. w „Ogrodach Bernardyńskich”, połączonej z nałożeniem nowych koron na łaskami słynącą figurę Matki Bożej i Dzieciątka Jezus, będzie przewodniczył ks. abp Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski. Kazanie wygłosi ks. bp Ignacy Dec ze Świdnicy. Kapłani proszeni są o przybycie do auli Jana Pawła II przy bazylice (z albą i białą stulą) najpóźniej 20 minut przed rozpoczęciem Eucharystii. Prosimy również o zorganizowanie pielgrzymek parafialnych.

4. W niedzielę, 8 września, serdecznie zapraszamy na uroczystość odpustową w Sanktuarium Narodzenia NMP w Tarnowcu. Uroczystości towarzyszyć będzie zjazd Sołtysów Województwa Podkarpackiego, Kół Gospodyń Wiejskich i rolników z regionu. Sumie odpustowej o godz. 11.00 będzie przewodniczył Ks. Bp Ordynariusz Jan Wątroba, który dokona aktu zawierzenia rolników diecezji rzeszowskiej Matce Bożej Tarnowieckiej - Pani Rolniczego Trudu. Uroczystości w kościele poprzedzi konferencja naukowa dla rolników i środowisk wiejskich w sali Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnowcu o godz. 9.00, podsumowaniem której będzie skierowanie wniosków do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

5. Ośrodek rekolekcyjny w Lipinkach zaprasza na:

- a) katechezy przedmałżeńskie – 13-15 września 2013 r.,
- b) rekolekcje dla małżeństw i par niesakramentalnych – 27-29 września 2013 r.

Szczegółowe informacje u ks. Łukasza Leśniaka na www.rekolekcjonista.pl lub pod nr tel. 535 099 735 lub e-mail: lukles@o2.pl

6. Przypominamy o ogólnopolskim spotkaniu parafialnych rad duszpasterskich w Licheniu. Księży Dziekanów dekanatów rzeszowskich oraz Boguchwała, Czudec, Tyczyn i Głogów prosimy o zgłoszenie do 4 września do Kurii 5 osób z rad duszpasterskich parafii dekanatu na wyjazd na to spotkanie. Wyjazd autobusem 14 września w sobotę o godz. 4.00 rano (autobus pod

dworcem PKP), powrót 15 września, w niedzielę, późnym wieczorem. Koszt całości ok. 150 zł od osoby.

7. Przesyłamy:

- Komunikat Biskupów z Jasnej Góry;
- Plakat zapraszający na uroczystości u OO. Bernardynów w Rzeszowie;
- Plakat zapraszający na „Dzień wspólnoty” do Katedry;
- „Króluj nam Chryste”, gazetka LSO nr 9/2013;
- Materiały misyjne dla katechetów, cena 12 zł.

Z wyrazami szacunku

Ks. Jerzy Buczek

Kanclerz Kurii

Rzeszów, 29.08.2013 r.

23. Niedziela zwykła

1. W tym roku, w dniach od 12 do 18 września, przeżywać będziemy kolejny Tydzień Wychowania, pod hasłem: „Wszyscy zaczniemy wychowywać”. W związku z tym w najbliższym czasie zostaną do parafii przesłane materiały do wykorzystania duszpasterskiego oraz Słowo Księży Biskupów, które powinno być odczytane w niedzielę 4 września.

W dniach 17-18 września odbędzie się XXIX Ogólnopolska Pielgrzymka Ludzi? Pracy na Jasną Górę

Zapraszamy wszystkich ludzi pracy i ich rodziny, w podziękowaniu za dar bł. Jana Pwła II.

Rozpoczęcie w sobotę 17 września o 19.00 Mszą św. na szczycie, zakończenie w niedzielę uroczystą sumą o godz. 11.00 pod przewodnictwem abpa Sławoja Leszka Głódzia.

2. W Rzeszowie, przy ul. Lwowskiej 132, istnieje jedyny w Polsce Dom Hospicyjny dla Dzieci, który obejmuje opieką nieuleczalnie chore dzieci w okresach zaostrzeń choroby lub wymagających leczenia szpitalnego. Przy Domu Hospicyjnym działają także Gabinet Stomatologii Dziecięcej, Poradnia Chirurgiczna i Urologiczna dla dzieci, Poradnia Pulmonologiczna. Szczególnie cenną pomocą, które Dom oferuje dzieciom niepełnosprawnym jest leczenie stomatologiczne w znieczuleniu ogólnym. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Fundacji <http://hospicjum-podkarpackie.pl>. Bardzo prosimy o przekazanie tej informacji wiernym.

3. Stowarzyszenie Przyjaciół Dróg św. Jakuba w Polsce przygotowuje Szlak św. Jakuba, który będzie wiódł także przez Podkarpacie, w tym naszą diecezję. Na szlaku znajdują się m.in. Malawa – Magdalenka, Rzeszów – Zalesie, Rzeszów – Katedra, Rzeszów – centrum (OO. Bernardyni i Fara), Rzeszów – Przybyśzówka, Iwierzyce (Nockowa), Zagorzyce, Góra Ropczycka, Sędziszów Młp. i Ropczyce. Stowarzyszenie zwróci się do Księża Proboszczów wybranych parafii z prośbą o możliwość oznakowania szlaku na terenie przykościelnym.

7. Przesyłamy:

- Plakat zapraszający na II PODKARPACIE WESELE BEZ TOASTU;
- Prasa misyjną.

Z wyrazami szacunku

Ks. Jerzy Buczek

Kanclerz Kurii

Rzeszów, 05.09.2013 r.

24. Niedziela zwykła

1. W niedzielę, 15 września w Turzy k. Sokołowa Młp. zostanie odprawiona Msza św. nad grobami pomordowanych przez NKWD w 1944. Mszy św. będzie przewodniczył Ks. Biskup Edward Frankowski z Sandomierza. W programie: 13.30 Występ chóru młodzieżowego z Sokołowa i orkiestry wojskowej z Rzeszowa, 14.00 Msza św., po niej apel pamięci i złożenie wieńców oraz występ orkiestry wojskowej.

2. We wtorek, 17 września przeżywać będziemy kolejną rocznicę napaści sowieckiej na Polskę. Z tej racji w kościele św. Krzyża w Rzeszowie o godz. 18.30 zostanie odprawiona Msza św., a po niej nastąpi modlitwne przejście pod Krzyż Ofiar komunizmu. Zachęcamy do udziału i do modlitwy w intencji Ojczyzny we wszystkich parafiach.

3. I Wieczór Modlitwowy w intencji Wspólnot Szkolnych Rzeszowa i Okolicy odbędzie się w III czwartek, 19 września br., w Farze Rzeszowskiej. W programie: 18.30 – adoracja; 19. Msza św. Zapraszamy.

4. W dniach 20-22.09.2013 r. odbędzie się spotkanie młodych organizowane przez KSM – „Złazisko” w Sanktuarium Matki Bożej Królowej Świata – Opiekunki Ludzkich Drog w Sokołowie Młp. Centralne spotkanie w Sanktuarium 22 września o godz. 15.00 – Msza Św. Szczegółowy program na stronie KSM-u.

5. W dniach 21-22 września obędzie się XIX Pielgrzymka Rodzin na Jasną Górę. Zachęcamy, aby w niedzielę, w łączności z pielgrzymami, w parafiach odnowić z małżeństwami przysięgę małżeńską. Prosimy także o promocję i wykorzystanie w pracy duszpasterskiej Karty Praw Rodziny, której 30 rocznicę wydania obchodzimy w tym roku. Przesyłamy do każdej parafii jeden egzemplarz w/w Karty. Można zamówić większą ilość Karty w Wydziale Duszpasterstwa Rodzin. Koszt 1 egzemplarza 1,50 zł.

6. Przypominamy, że pielgrzymka maturzystów na Jasną Górę odbędzie się w tym roku dla maturzystów z powiatu rzeszowskiego w piątek, 27 września, początek o godz. 11.00, zaś dla maturzystów z pozostałych rejonów diecezji w sobotę, 28 września, początek o godz. 10.30. Szczegółowy program znajduje się w Informatorze katechetycznym.

7. W dniach 27-29 września w Domu Rekolekcyjnym bł. Karoliny w Rzeszowie-Przybyszówce organizowane jest szkolenie „Start w KSM”. Zapraszamy młodzież chcącą zakładać oddziały lub działającą w KSM, jak również młodzież chcącą przeżyć czas formacji. Koszt 60 zł. Rozpoczęcie o godz. 17.00, zakończenie w niedzielę obiadem. Należy zabrać ze sobą Pismo Święte. Zgłoszenia Ks. Paweł Tomoń 604 051 775, 17 8512 051 lub Zarząd KSM tel. 17 852 06 03.

8. Zarząd Diecezjalny Instytutu Akcji Katolickiej Diecezji Rzeszowskiej zaprasza Księży Asystentów, prezesów, członków i sympatyków Stowarzyszenia na pielgrzymkę Akcji Katolickiej do Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej u OO. Bernardynów, w sobotę, 28 września. W programie: 10.00 Powitanie i konferencja OO. Bernardynów, 11.00 Msza św., po niej spotkanie przy kawie, a o 12.30 Program słowno-muzyczny „Credo” w wykonaniu Teatru Rapsodycznego z parafii św. Michała Archanioła w Rzeszowie. Dekanalnych Asystentów prosimy o zorganizowanie grup z każdego dekanatu.

9. W dniach 26 do 27 października br. Ojciec Święty Franciszek spotka się na Placu św. Piotra z rodzinami całego świata. Na to spotkanie wraz z biskupem rzeszowskim Janem Wątrobą, przewodniczącym Rady ds. Rodziny KEP, wybierają się rodziny z naszej diecezji. W programie siedmiodniowego wyjazdu – od 23 do 29. października – pobyt m.in. w Budapeszcie, Loreto, San Giovanni Rotondo, na Monte Cassino, u św. Michała na Gargano, u św. Rity i św. Franciszka oraz w Wiedniu. Najważniejszym punktem programu będzie udział w sobotnim czuwaniu z Ojcem św. i w niedzielnej Mszy św. na Placu Św. Piotra. Patronat i koordynację wyjazdu wzięły na siebie Wydział Rodzinny Kurii Diecezjalnej, Radio „Via” i Redakcja „Niedzieli Rzeszowskiej”. Koszt wyjazdu to 420 zł i 115 euro. Szczegółowe informacje i możliwość zapisu u ks. Józefa Kuli, tel. 698 614 178.

10. Duszpasterstwo prawników Diecezji Rzeszowskiej organizuje wyjazd na Ogólnopolski Dzień Skupienia prawników do Częstochowy w sobotę,

5 października. W ramach pielgrzymki Droga Krzyżowa, Msza św. oraz dwa wykłady z zakresu prawa naturalnego. W drodze powrotnej pobyt w Łagiewnikach. Wyjazd z Rzeszowa o 4 rano. Szczegółowe informacje i zapisy u diecezjalnego duszpasterza prawników ks. Józefa Kuli tel. 698 614 178. Prosimy księży Proboszczów o poinformowanie dotyczących i zachęcenie do wyjazdu.

11. Informujemy, że III Diecezjalna Pielgrzymka do Ziemi Świętej odbędzie się w dwóch terminach: 25.01. – 01.02.2014 r. oraz od 08-15.03.2014 r. Pierwsze spotkanie organizacyjne 26.09.2013 r. Zgłoszenia i informacje ks. Janusz Sądel tel. 606 157 353. Przesyłamy foldery.

12. W nawiązaniu do jubileuszu 500-lecia Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej Muzeum Etnograficzne w Rzeszowie, Rynek 6, zaprasza na zwiedzanie wystawy „Bernardyni, zgodnie z regułą”, która prezentuje sukienki MB Rzeszowskiej, ornaty, mszały, przedmioty związane z życiem codziennym zakonników oraz unikatowy obraz „Taniec śmierci”.

13. Przesyłamy:

- Kalendarze misyjne dla parafii (cena na kopercie);
- Karta Praw Rodziny (1 egz. 1.50 zł);
- Folder KSM – Złazisko w Sokołowie Młp.;
- „Wzrastanie”, wrzesień/2013;
- Informacje o pielgrzymce do Ziemi Świętej;
- Zaproszenie na Mszę św. i przemarsz z racji rocznicy napaści sowieckiej 17 września (parafie Rzeszowa).

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 12.09.2013 r.

25. Niedziela zwykła

1. W poniedziałek, 23 września, o godz. 15.00 w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym, przy ul. Witolda 11a, odbędzie się spotkanie diecezjalnych i dekanalnych wizytatorów katechezy.

2. W środę, 25 września, o godz. 15:30 w parafii pw. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie odbędzie się spotkanie Księży Przewodników Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymki.

3. W czwartek, 26 września, o godz. 19.30 w Domu Diecezjalnym „Tabor” odbędzie się spotkanie modlitewne dla chętnych kapłanów, zaangażowanych w nową ewangelizację.

4. W niedzielę, 29 września, we wspomnienie Świętych Archaniołów: Michała, Gabriela i Rafała, prosimy o zorganizowanie zbiórki do puszek na potrzeby Katolickiego Radia „Via”. Zebrane pieniądze prosimy wpłacać w Kurii. Za tydzień do parafii prześlemy Słowo Biskupa Rzeszowskiego do odczytania w czasie ogłoszeń oraz obrazki, które prosimy przekazywać wiernym przy okazji zbiórki. Prosimy Księżę o propagowanie wśród wiernych słuchania Katolickiego Radia Via.

5. W niedzielę, 13 października, będziemy przeżywać XIII Dzień Papieski pod hasłem: „Jan Paweł II – Papież Dialogu”. Przez kolporterów przekazujemy komunikat w tej sprawie, plakat i materiały na zbiórkę.

6. Przypominamy, że Księża Proboszczowie szafarzy nadzwyczajnych Komunii św. powinni do 30 września złożyć w Kurii prośbę o przedłużenie upoważnienia dla szafarzy na kolejny rok. Prośba taka winna zawierać dane szafarzy, którym Ksiądz Biskup ma przedłużyć pozwolenie na pełnienie posługi. Prosimy także o informację o tych szafarzach, którzy z różnych względów przestali pełnić posługę.

7. W minionym tygodniu obywatelska inicjatywa europejska „Jeden z nas” zmierzająca do zaprzestania finansowania ze środków Unii Europejskiej eksperymentów z wykorzystaniem embrionów oraz aborcji w krajach trzeciego świata osiągnęła wymagane ustawowo minimum milion podpisów. Zbieranie głosów trwa jednak nadal do końca października, ze szczególnym uwzględnieniem tygodnia od 22 do 29 września br. Organizatorzy zwracają się z prośbą o zachęcenie wiernych do aktywnego wsparcia inicjatywy poprzez stronę internetową www.jedenznas.pl.

8. Przesyłamy:

- Materiały na Dzień Papieski;
- Gazetkę LSO „Króluj nam Chryste, wrzesień 2013;
- Materiały dla Dekanalnych Ojców Duchownych.

Z wyrazami szacunku
Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 19.09.2013 r.

26. Niedziela zwykła

1. Przesyłamy Słowo Biskupa Rzeszowskiego, dotyczące Radia VIA, do odczytania w najbliższą niedzielę w ramach ogłoszeń. Prosimy o zorganizowanie zbiórki do puszek na Radio Via i przekazanie wiernym obrazków, dostarczonych przez kolporterów. Pieniądze ze zbiórki należy przelać do Kurii.

2. Parafia Matki Bożej Saletyńskiej w Rzeszowie organizuje coroczne „Jericho” w dniach 30 września – 7 października, a w jej ramach całodobową adorację Najświętszego Sakramentu. Zapraszamy wszystkich do wspólnej modlitwy w intencji Kościoła, rodziny, Ojczyzny i pokoju na świecie. Szczegółowy program na stronie WWW: <http://www.lasalette.pl/> i na plakatach.

3. OO. Bernardyni zapraszają na „Seminarium Odnowy Wiary”, które rozpocznie się w środę, 2 października o godz. 19.15. Cykl obejmuje 8 cotygodniowych spotkań, z konferencjami kerygmatycznymi, świadectwami, wspólną modlitwą, rozmowami w grupach. Na seminarium można się zapisać 2 i 9 października.

4. W związku z trwającą wojną w Syrii i bardzo trudną sytuacją uchodźców Episkopat Polski ogłosił w niedzielę, 6 października ogólnopolską modlitwę za Syrię oraz zbiórkę do puszek we wszystkich kościołach jako pomoc dla Syrii. Zebrane kwoty należy przekazać na konto Caritas Diecezji Rzeszowskiej z dopiskiem Syria.

5. Duszpasterstwo Róż Różańcowych dla miasta Rzeszowa zaprasza członków Żywego Różańca rzeszowskich parafii do wspólnej modlitwy i rozważania tajemnic różańcowych podczas triduum od 3 do 5 października w parafii Matki Bożej Różańcowej, przy al. Wyzwolenia w Rzeszowie. Nabożeństwo rozpoczyna się o godz. 17.30. Msza św. z kazaniem o godz. 18.00. Uroczysta suma odpustowa odbędzie się w niedzielę, 6 października, o godz. 11.00.

6. W niedzielę, 6 października zapraszamy na III Rzeszowską Krucjatę Różańcową. W programie: 15.00 – Koronka pod krzyżem Ofiar Komunizmu na Placu Śreniawitów, przemarsz do Bazyliki OO. Bernardynów i o 16.30 Msza św. w intencji Ojczyzny pod przewodnictwem Ks. Biskupa Edwarda Białogłowskiego.

7. W niedzielę, 13 października, będziemy przeżywać XIII Dzień Papieski pod hasłem: „Jan Paweł II – Papież Dialogu”. Przesyłamy List Episkopatu z tej okazji do odczytania na wszystkich Mszach św.

8. Przekazujemy każdej parafii w darze 1 egzemplarz książeczki „Matka Boża w Biblii i dokumentach Kościoła”, wydanej w Roku Wiary przez Parafię Świętej Trójcy w Głogowie Młp. Gdyby parafie (zwłaszcza sanktuaria maryjne) chciały zamówić dodatkowe egzemplarze prosimy o kontakt z drukarnią „Bonus Liber”: e-mail: drukarnia@bonusliber.pl lub 17 852 59 38.

9. O. Stanisław Gołąb, dominikanin z parafii Rzeszów św. Jacka przekazuje w darze modlitewnik „U Dominikanów w Rzeszowie”. Prosimy o przyjęcie i duszpasterskie wykorzystanie.

10. Ruchy działające na rzecz obrony życia przy Diecezjalnym Duszpasterstwie Rodzin zapraszają na spotkanie modlitewne w I sobotę miesiąca do kościoła św. Rodziny w Rzeszowie. W programie: o godz. 11.00 adoracja Najświętszego Sakramentu, o 12.00 Eucharystia z błogosławieństwem dzieci i matek oczekujących potomstwa, o 13.00 wykład pana dra inż. Antoniego Zięby o współczesnych zadaniach katolików w obronie życia.

11. Przesyłamy:

- List Episkopatu na XIII Dzień Papieski;
- Słowo Biskupa Rzeszowskiego w sprawie Radia VIA – do odczytania w czasie ogłoszeń;
- Plakat zapraszający na spotkanie modlitewne rodzin w kościele św. Rodziny w Rzeszowie;
- Zaproszenie i plakat na obchody Światowego Dnia Serca na Rzeszowskim Rynku (Rzeszów i okolice);
- Plakat zapraszający na III Rzeszowską Krucjatę Różańcową (parafie Rzeszowa);
- Plakat zapraszający na „Seminarium Odnowy Wiary” u OO. Bernardynów (parafie Rzeszowa i okolicy);
- Modlitewnik „U Dominikanów w Rzeszowie” i książeczka „Matka Boża w Biblii i dokumentach Kościoła”.
- Plakat na Dzień Papieski;

Dodatkowe Komunikaty Kurii

1. W dniach od 04-06.10.2013 r. w Domu Rekolekcyjnym Bł. Karoliny w Rzeszowie-Przybyszówce odbędą się dni formacyjne dla zastępowych KSM I-go stopnia Zapraszamy do udziału młodzież, która ukończyła 16. rok życia. Koszt 45 zł. Rozpoczęcie w piątek o godz. 17.00, zakończenie w niedzielę obiadem. Zabrać ze sobą Pismo św. oraz śpiwór. Zgłoszenia: Ks. Paweł Tomoń – tel. 17 851 20 51, 604 051 775 lub Zarząd KSM tel. 17 852 06 03.

2. W sobotę, 12 października br., w Watykanie w ramach Międzynarodowego Dnia Maryjnego i w łączności z Rokiem Wiary odbędzie się międzynarodowe czuwanie modlitewne. Jasna Góra znalazła się wśród dziesięciu sanktuariów maryjnych z całego świata, które zaprosił Ojciec Święty do włączenia się w tę modlitwę.

Sobotnie czuwanie, będzie trwać od godz. 18.00 do 22.00. Przewidziane jest połączenie poszczególnych sanktuariów z Watykanem za pomocą łączny tele-

wizyjnych. Oprócz sanktuarium jasnogórskiego do włączenia się w czuwanie zaproszone zostały sanktuaria w Lourdes (Francja), Banneux (Belgia), Nazarecie (Izrael), Buenos Aires (Argentyna), Aparecidzie (Brazylia), Nairobi (Kenia), Akicie (Japonia), Vailankanni (Indie) i Waszyngtonie (USA). Modlitwa będzie trwać równolegle w różnych miejscach świata i w różnych językach.

Dzień później, w niedzielę, 13 października – w 96. rocznicę objawień fatimskich, Ojciec Święty Franciszek ponowi akt poświęcenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi.

Zachęcamy do udziału w tej modlitwie przez telewizję czy radio. W niedzielę prosimy, w łączności z Ojcem, Świętym, powierzyć parafie Niepokalanemu Sercu Maryi.

Ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 26.09.2013 r.

ZMIANY DUSZPASTERSKIE W DIECEZJI RZESZOWSKIEJ 2013

Studia

KUL w Lublinie

Ks. Lucjan Dyka po studiach z muzykologii i klasyki – wikariuszem, duszpasterzem akademickim w Rzeszowie św. Jadwigi i wykładowcą w WSD i Instytucie

Ks. Łukasz Henedzel po studiach z teologii fundamentalnej – sekretarzem Biskupa Rzeszowskiego

Przychodzi **Ks. Rafał Flak** z Rzeszowa św. Michała – studia specjalistyczne z homiletyki

Pampeluna – Hiszpania

Przychodzi **Ks. Paweł Matuszewski** z Gorlic św. Andrzeja Boboli, studia specjalistyczne z prawa

UPJPII w Krakowie

Przychodzi **Ks. Bogusław Jaworski** z Gorlic św. Andrzeja Boboli – studia z duchowości UPJPII w Krakowie z dojazdu

Powrót z zagranicy

USA

Ks. Marek Miarecki z USA – wikariuszem w Gogołowie

Czechy

Ks. Michał Bator z Czech – proboszczem w Cmolasie

Wyjazd do pracy duszpasterskiej za granicę

Austria – Wiedeń

Przychodzi **Ks. Marek Stasiowski** z Gogołowa

Francja – Awinion

Przychodzi **Ks. Paweł Przebięda** z Rzeszowa św. Judy Tadeusza

Przychodzi **Ks. Damian Ożóg** z Niwisk

Ukraina

Ks. Antoni Wiech z Ropczyc św. Barbary

Centrum misyjne w Warszawie – przygotowanie do wyjazdu na misje

Ks. Jacek Kędzior z Lutoryża

Ks. Stanisław Mularz z Rogoźnicy

Placówki Księży Neoprezbiterów

Ks. Michał Domasik z Gorlic św. Jadwigi – wikariuszem w Niwiskach

Ks. Rafał Grzesik ze Smolarzyn – wikariuszem w Czudcu

Ks. Przemysław Jamro z Gorlic Fary – wikariuszem w Rzeszowie Judy Tadeusza

Ks. Paweł Karczmarczyk z Nowej Wsi Zaczerskiej – wikariuszem w Ropczycach św. Barbary

Ks. Rafał Kłos z Bratkowic – wikariuszem w Nockowej

Ks. Krzysztof Książek z Grodziska Strzyżowskiego – wikariuszem w Krygu

Ks. Dominik Leniart z Rzeszowa św. Michała – wikariuszem w Kolbuszowej św. Brata Alberta

Ks. Paweł Martyka z Rzepiennika Suchego – wikariuszem w Czarnej Sędziszowskiej

Ks. Jakub Nagi z Krygu – wikariuszem w Rzeszowie św. Michała
Ks. Paweł Pietraszek z Miłocina – wikariuszem w Medyni Głogowskiej
Ks. Arkadiusz Puzio z Malawy – wikariuszem w Sękowej
Ks. Mateusz Rachwalski z Bystrzycy – wikariuszem w Cmolasie
Ks. Patryk Smoleń z Brzostka – wikariuszem w Niechobrzcu
Ks. Wojciech Środoń z Nowej Wsi Czudeckiej – wikariuszem w Cieklinie
Ks. Mariusz Uryniak z Niebylca – wikariuszem w Jaśle MB Częstochowskiej
Ks. Łukasz Węglowski z Widelki – wikariuszem w Gorlicach św. Andrzeja Boboli

Radio „VIA” – Kuria

Ks. Marek Dyło – wikariuszem w Jaśle Dobrego Pasterza i organizowanie oddziału Radia VIA rejonu jasielskiego
Przychodzi **Ks. Paweł Pietrusiak** z Cmolasu – wicedyrektorem Radia Via, wykłady w WSD i referent diecezjalny ds. ekumenizmu
Przychodzi **Ks. Tomasz Nowak** z Rzeszowa św. Krzyża – redaktorem Radia Via, rzecznik prasowy, strony internetowe, przegląd prasy, korespondent KAI, zamieszkanie jak dotąd

Dekanat Biecz

Biecz Bożego Ciała

Ks. Piotr Kura wikariuszem w Rzeszowie św. Krzyża
Przychodzi **Ks. Robert Bielecki** z Cmolasu

Kryg

Ks. Mariusz Jeż wikariuszem w Lubeni
Przychodzi **Ks. Krzysztof Książek**, neoprezbiter z Grodziska Strzyżowskiego
Ks. Jakub Nagi, neoprezbiter – wikariuszem w Rzeszowie św. Michała

Dekanat Boguchwała

Lutoryż

Ks. Jacek Kędzior – wyjazd na misje (roczne przygotowanie w Centrum Misyjnym)
Przychodzi **Ks. Kamil Sowa** z Godowej

Niechobrz

Ks. Krzysztof Kalamaszek wikariuszem w Rudnej Wielkiej
Przychodzi **Ks. Patryk Smoleń**, neoprezbiter z Brzostka

Rzeszów – św. Józefa (Zwiężczyca)

Ks. Tomasz Rusyn wikariuszem w Gorlicach św. Jadwigi
Przychodzi **Ks. Marek Kotwa** z Rudnej Wielkiej

Dekanat Brzostek

Brzostek

Ks. Patryk Smoleń, neoprezbiter – wikariuszem w Niechobrz

Gogołów

Ks. Marek Stasiowski do pracy duszpasterskiej w Wiedniu (Austria)
Ks. Jacek Tomaszewski w Domu Księży Seniorów – renta zdrowotna
Przychodzi **Ks. Marek Miarecki**, po pracy w USA

Dekanat Czudec

Czudec

Ks. Robert Karaś wikariuszem w Zaczerniu
Przychodzi **Ks. Rafał Grzesik**, neoprezbiter ze Smolarzyn

Nowa Wieś k. Czudca

Ks. Wojciech Środoń, neoprezbiter – wikariuszem w Cieklinie

Niebylec

Ks. Mariusz Uryniak, neoprezbiter – wikariuszem w Jaśle MB Częstochowskiej

Dekanat Dębowiec

Cieklin

Ks. Kamil Kojder wikariuszem w Rzeszowie MB Różańcowej
Przychodzi **Ks. Wojciech Środoń**, neoprezbiter z Nowej Wsi Czudeckiej

Osobnica

Ks. Janusz Wiktor wikariuszem w Warzycach

Przychodzi **Ks. Andrzej Chmiel** z Trzebosi

Przychodzi **Ks. Kazimierz Marek** z Medyni Głogowskiej – pomoc duszpasterska

Dekanat Frysztak

Frysztak

Ks. Wojciech Szostek wyjazd do pracy w Czechach – diecezja Litomierzyce

Przychodzi **Ks. Piotr Gnat** ze Strzyżowa Fary

Ustrobną

Przychodzi jako wikariusz **Ks. Wiesław Kwiatkowski** z Cmolasu

Dekanat Głogów Młp.

Głogów Młp. – św. Józefa

Przychodzi jako wikariusz **Ks. Tomasz Czełuśniak** z Jasła MB Częstochowskiej

Rogoźnica

Ks. Stanisław Mularz – wyjazd na misje (roczne przygotowanie w Centrum Misyjnym)

Nowym proboszczem **Ks. Piotr Jakobik** z Malawy, kapelan więzienia

Rudna Wielka

Ks. Marek Kotwa wikariuszem w Rzeszowie św. Józefa (Zwięzyca)

Przychodzi **Ks. Krzysztof Kalamaszek** z Niechobrza

Widelka

Ks. Łukasz Węglowski, neoprezbiter – wikariuszem w Gorlicach św. Andrzeja Boboli

Zaczernie

Ks. Jerzy Maciąg wikariuszem w Gorlicach – Narodzenia NMP

Przychodzi **Ks. Robert Karaś** z Czudca

Dekanat Gorlice

Gorlice Narodzenia NMP

Ks. Dariusz Konieczny wikariuszem w Rzeszowie św. Judy Tadeusza

Przychodzi **Ks. Andrzej Tokarz** z Medyni Głogowskiej

Przychodzi **Ks. Jerzy Maciąg** z Zaczernia

Ks. Przemysław Jamro, neoprezbiter – wikariuszem w Rzeszowie Judy Tadeusza

Gorlice św. Andrzeja Boboli

Ks. Bogusław Jaworski wikariuszem w Rzeszowie Staroniwa +dojazd na studia

Przychodzi **Ks. Mieczysław Paško** z Ropczyc – Fary

Ks. Paweł Matuszewski studia w Pampelunie (Hiszpania)

Przychodzi **Ks. Łukasz Węglowski**, neoprezbiter z Widelki

Gorlice św. Jadwigi Królowej

Ks. Ryszard Sowa wikariuszem w Sędziszowie Młp. Farze

Przychodzi **Ks. Paweł Gnat** z Rzeszowa św. Jadwigi

Ks. Marcin Szopiński – wicedyrektor Domu Diecezjalnego „Tabor” w Rzeszowie

Przychodzi **Ks. Tomasz Rusyn** z Rzeszowa św. Józefa (Zwięzcyca)

Ks. Michał Domasik, neoprezbiter – wikariuszem w Niwiskach

Sękowa

Ks. Piotr Przypek wikariuszem w Sędziszowie Farze

Przychodzi **Ks. Arkadiusz Puzio**, neoprezbiter z Maławy

Dekanat Jasło – Wschód

Jasło Dobrego Pasterza

Ks. Tomasz Wodzień wikariuszem w Rzeszowie św. Mikołaja

Przychodzi **Ks. Marek Dyło** z Rzeszowa – wikariusz i organizacja oddziału Radia VIA

Jasło Matki Bożej Częstochowskiej

Ks. Tomasz Czełuśniak wikariuszem w Głogowie św. Józefa

Przychodzi **Ks. Mariusz Uryniak**, neoprezbiter z Niebylca

Warzyce

Przychodzi jako wikariusz **Ks. Janusz Wiktor** z Osobnicy

Dekanat Kolbuszowa – Wschód

Cmolas

Ks. Paweł Pietrusiak wicedyrektorem Radia Via, wykładowcą w WSD i referent ds. ekumenizmu

Nowym proboszczem **Ks. Michał Bator** z Czech

Ks. Robert Bielecki wikariuszem w Bieczu Farze

Przychodzi **Ks. Mateusz Rachwalski**, neoprezbiter z z Bystrzycy

Ks. Grzegorz Dąbrowski wikariuszem w Ropczycach św. Michała

Przychodzi **Ks. Przemysław Dudek** z Rzeszowa MB Różańcowej

Ks. Wiesław Kwiatkowski wikariuszem w Ustrobniej

Przychodzi **Ks. Paweł Romanowski** – pomoc duszpasterska

Dekanat Kolbuszowa – Zachód

Kolbuszowa św. Brata Alberta

Ks. Tomasz Mytych wikariuszem w Tyczynie

Przychodzi **Ks. Dominik Leniart**, neoprezbiter z Rzeszowa św. Michała

Niwiska

Ks. Damian Ożóg do Awinionu we Francji

Przychodzi **Ks. Michał Domasik**, neoprezbiter z Gorlic św. Jadwigi

Dekanat Ropczyce

Ropczyce Fara

Ks. Mieczysław Paśko wikariuszem w Gorlicach św. Andrzeja Boboli

Przychodzi **Ks. Mariusz Wawrzynek** z Rzeszowa Chrystusa Króla

Ropczyce św. Anny

Ks. Wojciech Styczyński penitencjarzem w parafii św. Anny i w Ropczycach Farze

Ropczyce św. Barbary

Ks. Antoni Więch do pracy misyjnej na Ukrainie

Przychodzi **Ks. Paweł Karczmarczyk**, neoprezbiter z Nowej Wsi Zaczerskiej

Ropczyce św. Michała Archanioła

Ks. Ryszard Wacek wikariuszem w Malawie

Przychodzi **Ks. Grzegorz Dąbrowski** z Cmolasu

Dekanat Rzeszów – Fara

Miłocin

Ks. Paweł Pietraszek, neoprezbiter – wikariuszem w Medyni Głogowskiej

Rzeszów Bożego Ciała

Ks. Rafał Majerski wikariuszem w Sędziszowie Miłosierdzia Bożego
Przychodzi **Ks. Andrzej Tomczyk** z Sędziszowa Miłosierdzia Bożego

Rzeszów Chrystusa Króla

Ks. Drozd Daniel Dyrektorem Domu Diecezjalnego „Tabor”
Ks. Mariusz Wawrzynek wikariuszem w Ropczycach Farze
Przychodzi **Ks. Grzegorz Wójcik** ze Szpitala Wojewódzkiego nr 2

Rzeszów MB Różańcowej

Ks. Przemysław Dudek wikariuszem w Cmolasie
Przychodzi **Ks. Przemysław Zapór** z Malawy
Ks. Michał Szetela wikariuszem w Rzeszowie św. Jadwigi
Przychodzi **Ks. Kamil Kojder** z Ciekлина

Rzeszów św. Krzyża

Ks. Tomasz Nowak rzecznikiem prasowym, KAI, Radio, strony internetowe,
z zamieszkaniem w parafii
Ks. Piotr Anioł wikariuszem w Strzyżowie Farze
Przychodzi **Ks. Piotr Kura** z Biecza Bożego Ciała

Rektorat Świętej Trójcy i Szpital Wojewódzki nr1

Ks. Jerzy Grudniak penitencjarzem w Sokołowie Młp.
Przychodzi **Ks. Krzysztof Bal** z Nockowej

Dekanat Rzeszów – Katedra

Rzeszów MB Częstochowskiej

Przychodzi **Ks. Stanisław Szczepanik** z Trzciiany

Rzeszów – św. Jadwigi Królowej

Ks. Paweł Gnat w Gorlicach św. Jadwigi
Przychodzi **Ks. Michał Szetela** z Rzeszowa MB Różańcowej
Ks. Mirosław Twardowski – przygotowanie habilitacji DD „Tabor”

Przychodzi **Ks. Lucjan Dyka** z KUL-u, wikariusz, duszpasterz akademicki i wykładowca WSD i Instytut

Rzeszów – św. Michała

Ks. Rafał Flak studia na KUL z homiletyki

Przychodzi **Ks. Jakub Nagi**, neoprezbiter z Krygu

Ks. Andrzej Szpaczyński wikariuszem w Nockowej

Przychodzi **Ks. Krzysztof Stawarz** z Sędziszowa Fary

Ks. Dominik Leniart, neoprezbiter – wikariuszem w Kolbuszowej św. Brata Alberta

Dekanat Rzeszów – Południe

Rzeszów Narodzenia NMP (Staroniwa)

Ks. Krzysztof Budzyń – etat w PCEN i wikariuszem w Budziwoju

Przychodzi **Ks. Bogusław Jaworski** z Gorlic św. Andrzeja Boboli + studia z dojazdu

Rzeszów – św. Judy Tadeusza

Ks. Paweł Przebięda, wyjazd do pracy w Awinionie, Francja

Przychodzi **Ks. Przemysław Jamro**, neoprezbiter z Gorlic Narodzenia NMP

Przychodzi **Ks. Dariusz Konieczny** z Gorlic Narodzenia NMP

Dekanat Rzeszów – Północ

Nowa Wieś K. Zaczernia

Ks. Paweł Karczmarczyk, neoprezbiter – wikariuszem w Ropczycach św. Barbary

Rzeszów – Staromieście

Ks. Ireneusz Folcik – przedłużono na rok – organizacja budowy kościoła na nowym osiedlu

Dekanat Rzeszów – Wschód

Krasne

Ks. Paweł Pratkano wikariuszem w Dobrzechowie

Przychodzi **Ks. Jarosław Stefański** z Nockowej

Malawa

Ks. Przemysław Zapór wikariuszem w Rzeszowie MB Różańcowej

Przychodzi **Ks. Ryszard Wacek** z Ropczyc św. Michała

Ks. Piotr Jakobik proboszczem w Rogoźnicy i nadal kapłanem więzienia

Ks. Arkadiusz Puzio, neoprezbiter – wikariuszem w Sękowej

Rzeszów MM Nieustającej Pomocy (Załęże)

Przychodzi **Ks. Bogusław Bembenik**, kapłanem w Szpitalu Wojewódzkim nr 2

Rzeszów św. J.S. Pelczara

Ks. Mariusz Nowak nadal wikariuszem i organizacja parafii na Osiedlu Kamionka 1 i Kamionka 2

Rzeszów – Słocina

Ks. Paweł Romanowski – pomoc duszpasterska w Cmolasie

Szpital Wojewódzki nr 2

Ks. Grzegorz Wójcik wikariuszem i duszpasterzem akademickim w Rzeszowie Chrystusa Króla

Przychodzi **Ks. Bogusław Bembenik** z Ukrainy

Dekanat Rzeszów – Zachód

Bratkowice

Ks. Rafał Klos, neoprezbiter – wikariuszem w Nockowej

Rzeszów św. Mikołaja

Przychodzi jako wikariusz **Ks. Tomasz Wodzień** z Jasła Dobrego Pasterza

Trzciana

Ks. Stanisław Szczepanik wikariuszem w Rzeszowie Matki Bożej Częstochowskiej

Przychodzi **Ks. Tomasz Bierzyński** z Lubeni

Dekanat Sędziszów Młp.

Bystrzyca

Ks. Mateusz Rachwalski, neoprezbiter – wikariuszem w Cmolasie

Czarna Sędziszowska

Ks. Maciej Nowicki wikariuszem w Godowej

Przychodzi **Ks. Paweł Martyka**, neoprezbiter z Rzepiennika Suchego

Nockowa

Ks. Maciej Chuchła wikariuszem w Rzeszowie MB Śnieżnej (Budziwój)

Przychodzi **Ks. Rafał Kłos**, neoprezbiter z Bratkowic

Ks. Jarosław Stefański wikariuszem w Krasnem

Przychodzi **Ks. Daniel Tomasik** z Rzeszowa MB Śnieżnej (Budziwój)

Ks. Krzysztof Bal kapelanem w Szpitalu Wojewódzkim nr 1 w Rzeszowie

Przychodzi **Ks. Andrzej Szpacyński** z Rzeszowa św. Michała

Sędziszów Młp. Miłosierdzia Bożego

Ks. Andrzej Tomczyk wikariuszem w Rzeszowie Bożego Ciała

Przychodzi **Ks. Rafał Majerski** z Rzeszowa Bożego Ciała

Sędziszów Fara

Ks. Krzysztof Stawarz wikariuszem w Rzeszowie św. Michała

Przychodzi **Ks. Ryszard Sowa** z Gorlic św. Jadwigi

Ks. Jerzy Szurek wikariuszem w Grodzisku Strzyżowskim

Przychodzi **Ks. Piotr Przypek** z Sękowej

Zagorzyce Dolne

Przychodzi jako pomoc duszpasterska **Ks. Edward Niemiec** z Hermanowej

Dekanat Sokołów Młp.

Medynia Głogowska

Ks. Andrzej Tokarz wikariuszem w Gorlicach Farze

Przychodzi **Ks. Paweł Pietraszek** neoprezbiter z Miłocina

Ks. Kazimierz Marek – pomoc duszpasterska w Osobnicy

Sokołów Młp.

Ks. Paweł Ciba wikariuszem w Strzyżowie Farze

Przychodzi **Ks. Łukasz Siwiec** z Dobrzechowa

Trzeboś

Ks. Andrzej Chmiel wikariuszem w Osobnicy

Przychodzi **Ks. Grzegorz Bochnia** ze Strzyżowa Fary

Dekanat Strzyżów

Dobrzeczków

Ks. Łukasz Siwiec wikariuszem w Sokołowie Młp.

Przychodzi **Ks. Paweł Pratko** z Krasnego

Godowa

Ks. Kamil Sowa wikariuszem w Lutoryżu

Przychodzi **Ks. Maciej Nowicki** z Czarnej Sędziszowskiej

Grodzisko Strzyżowskie

Ks. Krzysztof Hyziak wikariuszem w Chmielniku Rzeszowskim

Przychodzi **Ks. Jerzy Szurek** z Sędziszowa Młp. Fary

Ks. Krzysztof Książek, neoprezbiter – wikariuszem w Krygu

Strzyżów Fara

Ks. Grzegorz Bochnia wikariuszem w Trzebosi

Przychodzi **Ks. Paweł Ciba** z Sokołowa Młp.

Ks. Piotr Gnat wikariuszem we Frysztaku

Przychodzi **Ks. Piotr Anioł** z Rzeszowa św. Krzyża

Dekanat Tyczyn

Chmielnik Rzeszowski

Przychodzi jako wikariusz **Ks. Krzysztof Hyziak** z Grodziska Strzyżowskiego

Hermanowa

Ks. Edward Niemiec – pomoc duszpasterska z w Zagorzycach Dolnych

Lubenia

Ks. Tomasz Bierzyński wikariuszem w Trzcianie

Przychodzi **Ks. Mariusz Jeż** z Krygu

Rzeszów MB Śnieżnej

Ks. Daniek Tomasik wikariuszem w Nockowej

Przychodzi **Ks. Maciej Chuchła** z Nockowej

Przychodzi **Ks. Krzysztof Budzyń** – wikariuszem i etat w PCEN

Tyczyn

Przychodzi **Ks. Tomasz Mytych** z Kolbuszowej św. Brata Alberta

FORMACJA STAŁA FORMACJA STAŁA KAPŁANÓW DIECEZJI RZESZOWKIEJ REALIZACJA – 2012/2013

I. NEOPREZBITERZY

wyświęceni: 2012 – 17 księży

miejsce: Dom Rekolekcyjny – CHMIELNIK RZESZOWSKI

PLAN DNIA FORMACYJNEGO

Piątek

18.00 – zjazd – kolacja

19.00 – Nabożeństwo – Nieszpory – konferencja ascetyczna – Sakrament Pokuty

20.30 – Spotkanie z Ks. Biskupem – Apel Jasnogórski

Sobota

7.00 – Poranna modlitwa uwielbienia – Medytacja – śniadanie

9.00 – Konwersatorium – wykład

11.15 – Msza św. Koncelebrowana

12.30 – Obiad – zakończenie spotkania formacyjnego, powrót do parafii

12/13.10.2012

Wdzięczność za 'Dar i Tajemnicę' Kapłaństwa potwierdzona troską o życie wewnętrzne – modlitwa i „entuzjazm apostołski”

Konf. wieczorna: ks. dr Stanisław Kamiński (WSD Rzeszów) – „Osobista troska neoprezbitera o Kapłaństwo jako „skarb i drogocenną perłę”.

Przedstawiciel Kurii Diec.: Ks. dr Krzysztof Budzyń (Wydz. Katech. Kurii Diecezjalnej) – „Praktyczne rady pedagogiczno-katechetyczne dla neoprezbitera rozpoczynającego katechetyczne duszpasterstwo w szkole”.

Poranna medytacja: Ks. dr W. Szurek – „Pogłębiania wiara w sakramentalną obecność Chrystusa w kapłanie wyrażana w osobowym i osobistym dialogu modlitewnym”.

Konwersatorium:

1. Ks. dr hab. Jacency Mastej (Rektor WSD w Rzeszowie, Wyd. Teolog. KUL) – „Wymiary formacji stałej w Kapłaństwie w założeniu i praktyce Kościoła w Roku Wiary”.

2. Ks. mgr Paweł Tomoń (Wydz. Duszpasterstwa Młodzieży Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie) – „Formy i sposoby duszpasterstwa młodzieży w praktyce neoprezbitera”.

Homilia: ks. dr W. Szurek – „W trosce o entuzjazm wiary kapłańskiej na wzór Bł. Honorata Koźmińskiego”.

16/17.11.2012

Troska o przepowiadanie Ewangelii na nowo i z mocą

Konf. wieczorna: ks. dr Stanisław Kamiński (WSD Rzeszów) – „Osobista i osobowa więź z Chrystusem gwarancją gorliwości i wytrwałości ewangelizacyjnej”.

Przedstawiciel Kurii Diec.: Ks. prefekt mgr Jacek Szczęch (WSD Rzeszów) – „Drogi do zdobywania pełnej dojrzałości osobowościowej kapłana”.

Poranna medytacja: Ks. dr W. Szurek – „Brać ‘Księgę Ewangelicznych Przeznaczeń z ręki Przedwiecznego’ i godnie głosić Dobrą Nowinę”.

Konwersatorium:

1. Ks. dr Ireneusz Folcik (Dziekan i proboszcz, prof. WSD Rzeszów) – „Wskazania Verbum Domini dla dobrego przygotowania homilii. Element patriotyzmu w przepowiadaniu homiletycznym.

2. Ks. dr Wiesław Szurek – „Trzy fundamentalne problemy młodego kapłana: Bóg jedynym i ostatecznym odniesieniem; religijny wymiar kapłańskiej posługi każdemu człowiekowi; kapłańskie zagospodarowanie dojrzałej męskości”.

Homila: Ks. dr Wiesław Szurek – „Życie w autentycznym duchu wiary mocą czerpaną z Eucharystii”.

08/09.02.2013

Czuwać nad ‘wyobraźnią miłosierdzia’ w posłudze spowiedniczej i pokutnej

Konf. wieczorna: ks. dr Stanisław Kamiński (WSD Rzeszów) – „Jezus Chrystus wczoraj, dziś i na wieki – w doświadczeniu i świadczeniu Sakramentu Pokuty”.

Przedstawiciel Kurii Diec.: Ks. dyr. mgr Stanisław Słowik (Dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej) – „Kapłańskie czynne miłosierdzie wyrazem i posiewem wiary dojrzałej”.

Poranna medytacja: Ks. dr W. Szurek – „Posługa spowiednicza uobecnianiem szczęścia Sadzawki Betezda”.

Wizyta u podopiecznych i posługujących w Domu Pomocy Caritas w Chmielniku Rzeszowskim.

Konwersatorium: Ks. dr Wacław Sopol (Prof. WSD w Rzeszowie proboszcz Parafii Rudna Wielka) – „Praktykowanie prawdy o Sakramencie Pokuty w Roku Wiary z Katechizmem Kościoła w rękę”.

Homila: ks. dr W. Szurek – „Kapłańskie – pomnażające wiarę opowiadanie Chrystusowi o apostołskich dokonaniach”.

26/27.04.2013

Tajniki posługi katechetyczno-pedagogicznej neoprezbitera – udział w Sympozjum Katechetycznym

Konf. wieczorna: ks. dr Stanisław Kamiński (WSD Rzeszów) – „Katecheza z wiary wyrastająca i do wiary prowadząca”.

Przedstawiciel Kurii Diec.: Ks. dr Wiesław Szurek – „Potrzeba i realizacja stałej formacji kapłańskiej według sugestii Dyrektorium o życiu i posłudze kapłanów z 2013 r.”

Poranna medytacja: Ks. dr W. Szurek – „Kontemplacja Chrystusowych i kapłańskich rąk źródłem dynamizmu i wytrwałości w posłudze katechetycznej”.

Sympozjum katechetyczne

27.04.2013 Dom rekolekcyjny „Tabor” (ul. Połonińska 15)

Program:

9⁰⁰ – Uroczysta Msza św. pod przewodnictwem J.E. ks. bp. Edwarda Białogłowskiego (*kaplica Domu Rekolekcyjnego*)

10¹⁰ – Powitanie gości i uczestników – ks. dr Krzysztof Budzyń

10¹⁵ – Wykład ks. dr Marcin Kołodziej (PWT Wrocław): „Wiara celebrowana w liturgii”.

11⁰⁰ – Przerwa

11³⁰ – Wykład P. dr Małgorzata Kobiałka (KUL JP II): „Liturgia w katechezie”.

12¹⁵ – Możliwość zadawania pytań. Zakończenie.

II. II-X ROK KAPŁAŃSTWA

Księża wyświęceni: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011
– 119 księży

miejsce: Dom Rekolekcyjny – NIECHOBRZ

Grupa 1. Księża wyświęceni: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 – 66 księży

08.10.12

Konf. ascetyczna: O. mgr Wiesław Rafacz (ojciec duch. Kapł. Diecezji Rzeszowskiej) – „Nowa Ewangelizacja w zamierzeniu Kościoła i realizacji wspólnot lokalnych”.

Wykład I: Ks. dr Jerzy Smoleń (KUL Jana Pawła II) – „Psychologia komunikacji w przestrzeniach wiary kapłańskiej”.

Wykład II – konwersatorium: Ks. dr Jerzy Smoleń (KUL Jana Pawła II) – „Psychologia komunikacji w posługiwaniu duszpasterskim”.

Homilia: Ks. Bp Kazimierz Górny Biskup Rzeszowski – „Rola kapłańskiej modlitwy różańcowej w nowej ewangelizacji”.

06.05.13

Konf. ascetyczna: Ks. Prałat Stanisław Zych (Diecezjalny Ojciec Duchowny Kapłanów) – „Troska o kapłańskie ubóstwo wyrazem żywej i dojrzałej wiary”.

Wykład I: Ks. dr Jerzy Smoleń (KUL Jana Pawła II) – „Wolność osobista kapłana jako przejaw dojrzałej osobowości – a uzależnienia medialne”.

Wykład II – konwersatorium:

Ks. dr Marek Winiarski (WSD W Rzeszowie, Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie) – „Zadania i uwarunkowania katechezy w służbie rodziny budowanej na fundamencie sakramentalności małżeństwa”.

Ks. dr Jan Koc (Kustosz Sanktuarium NMP Nieust. Pom. w Nichobrz) – „Uwagi o katechizacji przedmałżeńskiej i przedślubnej.

Homilia: Ks. dr Wiesław Szurek – „Indywidualizm kapłańskiej wiary na przykładzie Apostołów: św. Filipa i Jakuba”.

Grupa 2. Księża wyświęceni: 2003, 2004, 2005, 2006 – 53 księży

15.10.12

Konf. ascetyczna: Ks. dr Paweł Pietrusiak (prof. WSD w Rzeszowie) – „W Roku Wiary – odkryć prorocki i pasterski rys charyzmatu kapłaństwa”.

Wykład I: Ks. dr Jerzy Smoleń (KUL Jana Pawła II) – „Psychologiczne aspekty komunikacji w przestrzeniach wiary kapłańskiej”.

Wykład II – konwersatorium: Ks. dr Jerzy Smoleń (KUL Jana Pawła II) – „Psychologiczne aspekty komunikacji w przestrzeniach wiary w posługiwaniu duszpasterskim”.

Homilia: Ks. dr Wiesław Szurek – „Entuzjizm wiary i apostołstwa według oczekowań ducha karmelitańskiego św. Teresy dziewicy i doktora Kościoła”.

13.05.13

Konf. ascetyczna: Ks. Prałat Stanisław Zych (Diecezjalny Ojciec Duchowny Kapłanów) – „Nie możecie służyć Bogu i mamonie – troska o kapłańskie ubóstwo wyrazem żywej i dojrzałej wiary”.

Wykład I: Ks. dr Władysław Szewczyk (Wydz. Teologiczny w Tarnowie; UKSW w Warszawie – Instytut Rodziny) – „Od prazauwania w rodzinie do zaufania Bogu”.

Wykład II – konwersatorium:

Ks. dr Marek Winiarski (WSD W Rzeszowie, Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie) – „Zadania i uwarunkowania katechezy w służbie rodziny budowanej na fundamencie sakramentalności małżeństwa”.

Ks. dr Jan Koc (Kustosz Sanktuarium NMP Nieustającej Pomocy w Niechobrze) „Uwagi praktyczne o katechizacji przedmałżeńskiej i przedślubnej”.

Homilia: Ks. dr Wiesław Szurek – „Ja nie jestem sam – Mój Ojciec jest ze mną’ – problem samotności kapłańskiej w świetle kapłańskiej wiary żywej”.

III. XI-XV rok KAPŁAŃSTWA

Księży wyświęceni: 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 – 63 księży

miejsce: Dom Rekolekcyjny – NIECHOBRZ

Program zajęć:

9.00 – Nabożeństwo z konferencją i okazją spowiedzi św.

10.00 – Przerwa – kawa

10.30 – 12.00 Wykład I

12.00 – Anioł Pański – Liturgia godzin

13.00 – Obiad

14.00 – 15.30 – Wykład II

15.45 – Msza św. pod przewodnictwem Ks. Biskupa

– zakończenie dnia formacyjnego

22.10.12

Konf. ascetyczna: Ks. dr Paweł Pietrusiak (prof. WSD W Rzeszowie) – „Wierność „dwom Testamentom Chrystusa” – w Roku Wiary odkryć proroki i pasterski rys charyzmatu kapłaństwa”.

Wykład I: Ks. prof dr hab. Kazimierz Święś (KUL Jana Pawła II) – „Religijność młodzieży rozeznawana w perspektywie zadań Roku Wiary”.

Wykład II – konwersatorium: Ks. dr Przemysław Drąg (WSD Rzeszów – Rada ds. Duszpasterstwa Rodzin KEP) – „Przesłanie Kongresu Rodzin Katolickich w Mediolanie (VI 2012) dla duszpasterskiej troski o małżeństwo i rodzinę”.

Homilia: Ks. Bp Ordynariusz Kazimierz Górny – „Entuzjazm wiary i apostołstwa w duchu bł. Jana Pawła II – zdającego egzamin Piotrowy na przełomie tysięcy”.

27.05.12

Konf. ascetyczna: Ks. Prałat Stanisław Zych (Diecezjalny Ojciec Duchowny Kapłanów) – „Troska o kapłańskie ubóstwo wyrazem żywej i dojrzałej wiary – ubogim Kościele dla Ubogich”.

Wykład I: Ks. dr Adam Kubiś (KUL JP II – WSD Rzeszów) – „Starotestamentalne korzenie Eucharystii jako Nowej Paschy”.

Wykład II – konwersatorium:

Formacyjne spotkania – konwersatorium w grupach rocznikowych przygotowujące do egzaminu proboszczowskiego, spełniając zalecenie KPK 521 & 3, oraz postanowienia I Synodu Diecezji Rzeszowskiej i Dekretu Biskupa Rzeszowskiego o egzaminach proboszczowskich (L.dz. 238/2011 z dnia 11.02.2011) z zakresu dyscyplin:

- I. rocznik święceń 2001 – z zakresu Pisma Św.: Ks. Dr Piotr Mierzwa – godz. 13.45-14.30;
– z zakresu teologii dogmatycznej: Ks. Dr Paweł Pietrasiak – godz. 14.30-15.15;
- II. rocznik święceń 2000 – z zakresu teologii moralnej: Ks. Prof. Dr hab. Andrzej Garbarz; godz. 13.45-14.30;
– z zakresu liturgiki homiletyki: Ks. Dr Tomasz Bać – godz. 14.30-15.15;
- III. rocznik święceń 1999 – z zakresu katechetyki: Ks. Dr Krzysztof Budzyń – godz. 13.45-14.30;
– z zakresu teologii pastoralnej: Ks. Dr Dariusz Trojnar – godz. 14.30-15.15;
- IV. rocznik święceń 1998 – z zakresu prawa kanonicznego i administracji parafią: Ks. Dr Przemysław Dług – godz. 13.45-14.30; Ks. Dr Janusz Sądel – prawo administracja parafii; godz. 14.30-15.15.

Homilia: Ks. dr Wiesław Szurek – „Elementy świadomości tożsamości kapłańskiej – na tle rozmowy z Nauczycielem Dobrym”.

IV. EGZAMINY PROBOSZCZOWSKIE

1. 5.11.2012 – wyśw. w 2000 r. – Biblia i Teologia dogmatyczna (20 ks.)
2. 12.11.2012 – wyśw. w 1999 r. – Teologia moralna i liturgika z homiletyką (12 ks.)
3. 19.11.2012 – wyśw. w 1998 r. – Teologia pastoralna i katechetykatyczna (9 ks.)
4. 26.11.2012 – wyśw. w 1997 r. – Prawo kanoniczne i administracja parafii (10 ks.)

V. REJONOWE DNI SKUPIENIA DLA KAPŁANÓW

Adwentowe

01.12.2012 – 10.00 – Sędziszów (OO. Kapucyni)

– 14.00 – Dębowiec (XX Saletyni)

03.12.2012 – 15.00 – Rzeszów – WSD

– 19.00 – Rzeszów – WSD

Wielkopostne

23.02.2013 – 10.00 – Sędziszów (OO Kapucyni)

– 14.00 – Dębowiec (XX Saletyni)

25.02.2013 – 15.00 – Rzeszów – WSD

– 19.00 – Rzeszów – WSD

VI. KAPŁAŃSKIE ADORACJE NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

2012/2013 – w dekanatach – 3 czwartek miesiąca lub termin ustalony przez
Zarząd Dekanatu

VII. DZIEŃ MODLITWY O ŚWIĘTOŚĆ KAPŁAŃSKĄ

08.06.2013 – Sokołów Młp. – Koronacja łaskami słynącego obrazu
Matki Bożej Królowej Świata – Opiekunki Ludzkich Dróg

VIII. REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE

I Seria – 30.06 – 03.07.2013 r.

II Seria – 25-28.08.2013 r.

Rzeszów, 23.07.2013 r.

FORMACJA STAŁA KAPŁANÓW DIECEZJI RZESZOWKIEJ PLAN REALIZACYJNY – 2013/2014

I. NEOPREZBITERZY

wyświęceni: 2013 – 16 księży

miejsce: Dom Rekolekcyjny – CHMIELNIK RZESZOWSKI

PLAN DNIA FORMACYJNEGO

Piątek:

18.00 – zjazd – kolacja

19.00 – Nieszpory – konferencja ascetyczna – Sakrament Pokuty

20.30 – Spotkanie z Ks. Biskupem lub jego przedstawicielem
– Apel Jasnogórski

Sobota:

7.00 – Poranna modlitwa uwielbienia – medytacja – śniadanie

9.00 – Konwersatorium – wykład

11.15 – Msza św. Koncelebrowana

12.30 – Obiad – zakończenie spotkania formacyjnego, powrót do parafii

11/12.10.2013

Wdzięczność za *'Dar i Tajemnicę'* Kapłaństwa potwierdzona troską o życie wewnętrzne – *Tożsamość kapłańska* – modlitwa i entuzjazm apostołski”.

15/16.11.2013

Troska o przepowiadanie Ewangelii na nowo i z mocą – wyraz *duchowości kapłańskiej*.

21/22.02.2014

Czuwać nad *'wyobraźnią miłosierdzia'* w postudze spowiedniczej i pokutnej – *w kierunku formacji stałej*.

25/26.04.2014

Tajniki posługi katechetyczno-pedagogicznej neoprezbitera – udział w Sym-
pozjum Katechetycznym

II. II-X ROK KAPLAŃSTWA

Księża wyświęceni: 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012

– 113 księży

miejsce: Dom Diecezjalny TABOR

Program zajęć:

9.00 – Nabożeństwo z konferencją i okazją spowiedzi św.

10.00 – Przerwa – kawa

10.30 – 12.00 Wykład I

12.00 – Anioł Pański – Liturgia godzin

13.00 – Obiad

14.00 – 15.30 – Wykład II

15.45 – Msza św. pod przewodnictwem Ks. Biskupa

– zakończenie dnia formacyjnego

Grupa 1. Księża wyświęceni: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 – 52 księży

07.10.13

12.05.14

Grupa 2. Księża wyświęceni: 2004, 2005, 2006, 2007 – 61 księży

14.10.13

19.05.14

III. XI-XV ROK KAPLAŃSTWA

Księża wyświęceni: 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 – 68 księży

miejsce: Dom Rekolekcyjny – TABOR

21.10.13

26.05.14

Program zajęć:

9.00 – Nabożeństwo z konferencją i okazją spowiedzi św.

10.00 – Przerwa – kawa

10.30 – 12.00 Wykład I

12.00 – Anioł Pański – Liturgia godzin

13.00 – Obiad

14.00 – 15.30 – Wykład II

15.45 – Msza św. pod przewodnictwem Ks. Biskupa

– zakończenie dnia formacyjnego

IV. EGZAMINY PROBOSZCZOWSKIE

1. 18.11.2013 – księża wyświęceni w 2001 r. – Biblia i Teologia dogmatyczna (13 ks.)
2. 18.11.2013 – księża wyświęceni w 2000 r. – Teologia moralna i liturgika z homiletyką (19 ks.)
3. 18.11.2013 – księża wyświęceni w 1999 r. – Teologia pastoralna i katechetyka (10 ks.)
4. 18.11.2013 – księża wyświęceni w 1998 r. – Prawo kanoniczne i administracja parafii (10 ks.)

V. REJONOWE DNI SKUPIENIA DLA KAPŁANÓW

Adwentowe

- 30.11.2013 – 10.00 – Sędziszów (OO. Kapucyni)
– 14.00 – Dębowiec (XX Saletyni)
02.12.2013 – 15.00 – Rzeszów – Tabor
– 19.00 – Rzeszów – Tabor

Wielkopostne

- 08.03.2014 – 10.00 – Sędziszów (OO. Kapucyni)
– 14.00 – Dębowiec (XX Saletyni)
10.03.2014 – 15.00 – Rzeszów – Tabor
– 19.00 – Rzeszów – Tabor

VI. KAPŁAŃSKIE ADORACJE NAJSWĘIĘTSZEGO SAKRAMENTU

2013/14 – w dekanatach – 3 czwartek miesiąca lub termin ustalony przez Zarząd Dekanatu

VII. DZIEŃ MODLITWY O ŚWIĘTOŚĆ KAPŁAŃSKĄ

1.1.2014 - Rzeszów – Katedra

VIII. REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE

I Seria – 29.06 – 02.07.2014 r.

II Seria – 24-27.08.2014 r.

Rzeszów, 28.08.2013 r.

KAZANIA I KONFERENCJE

Ks. Bp Kazimierz Rycan
Biskup Kielecki

HOMILIA WYGŁOSZONA N PODCZAS MSZY ŚW. Z OKAZJI ZŁOTEGO JUBILEUSZU KAPŁAŃSTWA ABPA EDWARDA NOWAKA Nowy Żmigród, 22.08.2013 r.

Czcigodni Księża Arcybiskupi i Biskupi.
Drodzy Bracia kapłani, Alumni, Siostry Zakonne
Księża Arcybiskupie Edwardzie Jubilacie
Ukochani w Chrystusie Panu Siostry i Bracia

We wspomnienie Błogosławionego Męczennika Księdza Władysława Fin-
dysza rozważamy słowa Jezusa: „*Idźcie i nauczajcie wszystkie narody udzie-
lając im chrztu w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego*”

– Słowa te zaważyły na losach świata. Apostołowie poszli w Imię Trójcy
Świętej.

– Idźcie i głoscie Boga, Stworzyciela nieba i ziemi. Powiedzcie ludziom, że
Bóg Stworzyciel jest Ojcem.

– Idźcie i głoscie Syna Bożego Zbawiciela. Adamie i Ewo, Patriarchowie
i Prorocy, przodkowie Żmigrodu! Bóg Zbawiciel uwolnił nas z niewoli grze-
chu i od śmierci. Zmartwychwstał i my zmartwychwstaniemy.

– Idźcie i głoscie Ducha Świętego, Ducha mocy, Ducha świętości. Moc
Ducha sprawiła, że dwunastu apostołów zawojowało dla Boga cały świat.

Uwielbiamy Cię dziś Trójco Przenajświętsza i gromadzimy się przy oł-
tarzu, by wychwalać Twoje miłosierdzie. Wybierasz kolejnych apostołów
i posyłasz między ludzi. Pięćdziesiąt lat temu posłałeś księdza Edwarda: Idź
i nauczaj w imię moje, udzielaj chrztu, jednaj z Bogiem, składaj ofiarę przebla-
galna głoś słowo Boże.

Księżu Arcybiskupie Edwardzie! Czyje oczy, czyje usta, czyje ręce miał Jezus,
który cię wezwał do kapłaństwa? Czy były to uzbrojone w różaniec ręce, twojej
mamy, którą odwiedziliśmy w dniu twego srebrnego jubileuszu kapłaństwa. Była

radosna i mówiła: „modlę się za was, jak za swojego syna”. Czy były to oczy błogosławionego męczennika księdza Władysława Findysza, katechety, przewodnika duchowego, twego proboszcza, któremu towarzyszyłeś jako ministrant w wyjazdach do odległych kaplic? Wspominamy cię dziś błogosławiony Księżu Władysławie. Pozostań z nami, by chwalić Boga za dar kapłaństwa, za misję pięćdziesięciu lat posługi Arcybiskupa Edwarda w Rzymie w charakterze sekretarza czterech synodów biskupich, sekretarza w Kongregacji Nauki i sekretarza w randze arcybiskupa w Kongregacji Świętych, za jego wierną służbę w sercu Kościoła.

Pofolgujmy nieco wyobraźni. Tak niedawno na kościelnym cmentarzu spotkać można było ks. proboszcza z brewiarzem w rękę lub z różańcem. Pozdrowiał przechodzących ludzi. Kiedy mówił brewiarz pozdrowiał Trójcę Świętą. Kiedy odmawiał różaniec pozdrowiał Maryję słowami Archanioła i rozradowanej z macierzyństwa Elżbiety. Był częścią dużej wioski. Znał wszystkich chorych, znał gospodarzy i ich troski. Znał odprowadzonych na cmentarz. Nikt nie mógł sobie wyobrazić wioski bez kościoła, bez proboszcza chodzącego w sutannie. Kochano go i poważano.

Czy coś się zmieniło dzisiaj? Oczywiście – zmieniły się czasy. Nie jesteśmy zamknięci w ramach swoich wiosek. Mamy dostęp do informacji z całego świata. Kończymy różne szkoły, uniwersytety. Mamy swoje marzenia.

– Czy pozostało coś z tamtych tak nieodległych czasów? Pozostał kościół z wieżą. Pozostała wieczna lampka przed tabernakulum. Pozostał głos dzwonów wzywających na Mszę, na pogrzeb, na świętowanie dnia Pańskiego. Pozostał sługa Boży – kapłan.

Kapłan nie jest przybyszem z odległej planety. Wychował się w rodzinie. Miał braci i siostry. Miał kolegów i koleżanki. Na niego to Bóg zwrócił uwagę i powołał do służby kapłańskiej. Dlaczego tego a nie innego młodzieńca powołał Pan? Nie wiemy.

– Nie wiedział św. Piotr, że porzuci swoją łódź, niewielki majątek i pójdzie za Chrystusem.

– Nie wiedział Mateusz siedzący na cle, że mocniejsze będzie spojrzenie Jezusa, jak dźwięk pieniędzy, jak opłacalny urząd.

– Nie wiedział lekarz Łukasz, że porzuci leczenie chorych a zajmie się głoszeniem królestwa Chrystusowego.

– Nie wiedział św. Paweł, że z gorliwego wyznawcy religii Mojżesza, prześladowającego chrześcijan stanie się apostołem narodów i położy głowę pod mieczem prześladowców.

– Nie wiedział Jan Paweł II, student polonistyki, zdolny aktor teatralny, że poprowadzi go Pan Bóg po swoich ścieżkach.

Do kapłaństwa powołuje Pan Bóg. Kiedy? Jak? Jedni są zakochani w służbie Bożej od dzieciństwa. Inni wyrzynani są z życia niespodziewanie. Jeszcze inni za-

uważają wołanie Pana Boga później. Bóg w powołaniu do kapłaństwa jest tajemniczy. Skłonmy głowę przed tą tajemnicą i dziękujmy Bogu za dar kapłaństwa.

Jezus wybiera i posyła kapłana ze swoim słowem. Idźcie z Moim słowem do świata pełnego słów. Tyle słów w gazetach, tyle słów w audycjach radiowych, tyle słów padających w telewizji. Te słowa poparte są dobrą muzyką. Te słowa poparte są obrazem telewizyjnym. To są słowa, które dają się lubić.

– Ja was posyłam z Moim słowem do rozgadanego i rozbawionego świata.

– Posyłam was z Moim słowem także tam, gdzie wyśmiewają Mnie, Moje słowo, – tam gdzie Mnie lekceważą.

– Posyłam was także do tych, którzy mają uszy, ale nie słyszą, mają oczy ale nie widzą. Jedno wam obiecuję: za tym słowem jestem Ja sam.

– Idąc z tym słowem idźcie ze Mną.

– Przepowiadając to słowo, przepowiadacie Mnie.

– Troszcząc się o to słowo, troszczycie się o Mnie.

– Zaniedbując słowo, zaniedbujecie Mnie.

Te słowa nie są gładkie. Nie wszyscy będą zadowoleni.

– Odrzucają przykazania – głoście przykazania.

– Odrzucają Kościół – głoście o Kościele.

– Odrzucają krzyż – głoście miłosierdzie krzyża.

Dziękujemy z księdzem Arcybiskupem Edwardem za posłannictwo głoszenia słowa.

Jezus wybiera i posyła kapłana do ludzi z ołtarzem. Apostołowie wyszli z wieczernika z poleceniem: „*To czyńcie na moją pamiątkę*”. Poszli i ustawili Jezusowy ołtarz w centrum swojego życia, w centrum miast, miasteczek i wsi. Posyłam was, abyście go umieścili w centrum życia dzieci, młodzieży i małżeństw, w centrum szpitali.

Boicie się może, że jest za dużo stołów, przy których siedzą ludzie? Stoły polityków, stoły biznesmenów, stoły naukowców, stoły koleżeńskie. Idźcie do nich ze stołem ołtarzowym. Takiego stołu nikt im nie zaproponuje. To nic, że pobudowano ołtarze dla pieniądza, dla rozrywki, dla nałogów. Idźcie do wszystkich z Moim ołtarzem, z Moimi sakramentami. Tylko one mogą przemienić świat. Tylko one mogą zbawić człowieka. Ksiądz Arcybiskup Jubilat przez pięćdziesiąt lat ustawiał stół w różnych środowiskach, na różnych kontynentach, w wioskach i miastach – wszędzie, gdzie był posłany.

Jezus posyła kapłanów, aby byli pasterzami. Posyła młodych i starszych. Wiek nie jest najważniejszy. Ważna jest mądrość Chrystusowa. Posyłam was do wszystkich bez wyjątku jako pasterzy mądrych Ewangelią. Posyłam was, byście wskazywali drogę wiodącą do życia. Tyle ścieżek wiodących ku śmierci. Tyle ścieżek wiodących do degradacji. Tyle dróg bez wyjścia. Ja was posyłam, byście wskazywali drogę wiodącą do życia.

Idziecie z misją w pierwszym rzędzie do Polaków. To nasza ojczyzna. To nasze narodowe dziedzictwo. To nasze zadanie. Obecność kapłana w sprawach społecznych i narodowych jest pasterskim obowiązkiem. Jest powinnością wobec ojczyzny. Synowie Polski głoszący słowo Boże, sprawujący sakramenty i ukazujący drogę zbawienia poprzez dekalog są błogosławieństwem dla Polski. Są ratunkiem dla Polski. Są obrońcami Polski przed tymi, którzy chcą ją oddać w niczyje, niechrześcijańskie ręce. Ty błogosławiony Księżę Władysławie, patronie dnia dzisiejszego, męczenniku komunizmu, stawałeś w obronie Ojczyzny i wiary. Jesteś dla nas wzorem. Nie bójmy się fałszywych oskarżeń o uprawianie polityki. Nie bójmy się teczek zakładanych przez wrogów kapłaństwa. Bójmy się zdrady Ojczyzny i Kościoła. Gdy należy mówić i wołać, milczenie będzie zdradą. Żadna formacja polityczna, ani prawicowa, ani lewicowa, nie ma wyłącznego prawa do Polski, chociażby powoływała się na demokrację. Prawo do Polski mają Polacy, także katolicy, do których posłani są kapłani. Nie załamujmy się stanem manipulowanej polskiej demokracji, gdzie zdecydowana mniejszość niewierzących i liberałów ustanawia laickie prawa. Tylko Pan jest wieczny a jego Kościół nie przeminie. Razem z Księdzem Arcybiskupem Edwardem dziękujemy Panu za taką misję, za służbę Ojczyźnie, którą sprawował z watykańskich podwoi.

Czy zapomniałeś o księdzu Jerzym Popiełuszcze? O księdzu Niedzielaku, o kardynale Wyszyńskim pozostającym w więzieniu, o biskupie Czesławie Kaczmarcu z Kielc skazanym na 12 lat więzienia, o błogosławionym męczenniku księdzu Władysławie Findyszu? Co powiesz?

– Dodam, że Jezus swoich powołanych prowadzi pod krzyż. Powiedział przecież: „*Kto chce iść za mną, niech weźmie krzyż swój i niech mnie naśladuje*”.

Księżę Arcybiskupie Edwardzie! Mogłeś obserwować z bliska, jak Jezus zaprowadził pod krzyż swój Jana Pawła II. Taki sławny. Tak znany na całym świecie. Uczony, profesor, kardynał, zdrowy sportowiec, zdobywca gór. Cóż więcej trzeba? Przeszywa go kula zamachowca. Krzyż cierpienia. Osiem operacji w klinice. Krzyż Chrystusowy niesiony z modlitwą na ustach. On sportowiec, nie może zrobić jednego kroku, On aktor – nie może wypowiedzieć jednego słowa. On kochający ludzi - tuż przed śmiercią nie może pobłogosławić oczekujących go na placu przyjaciół Chrystusa. Umiera na oczach świata z krzyżem Jezusa.

W dniu złotego jubileuszu kapłaństwa wraz Księdzem Arcybiskupem Edwardem módlmy się o powołania z naszej diecezji. Polska potrzebuje kapłanów. Udziel nam Panie tej łaski. Amen.

W HOŁDZIE MATCE BOŻEJ RZESZOWSKIEJ
Homilia wygłoszona w Sanktuarium Matki Bożej
Pani Rzeszowa podczas uroczystości rekoronacji
Figury Matki Bożej Rzeszowskiej
Rzeszów, 12 września 2013 r.

Wstęp

Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Biskupie Janie, biskupie rzeszowski wraz z biskupem seniorem Kazimierzem, pierwszym biskupem rzeszowskim i biskupem pomocniczym Edwardem,

Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Arcybiskupie Mieczysławie, metropolito lwowski, obrządku łacińskiego,

Ekscelencje, Księżę biskupie Marianie, biskupie zamojsko-lubaczowski i księżę biskupie Janie biskupie z Kamieńca Podolskiego,

Czcigodni ojcze prowincjale, ojcze gwardianie i kustoszu tego Sanktuarium wraz z całą wspólnotą ojców i braci Bernardynów,

Czcigodni bracia kapłani: diecezjalni i zakonni wszystkich godności i sprawowanych urzędów i pełnionych funkcji,

Drogie siostry zakonne,

Szanowni przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowych, miejskich, powiatowych – z panią wojewodą, marszałkiem i prezydentem miasta na czele,

Szanowni przedstawiciele służb mundurowych: wojska, policji i straży pożarnej,

Drodzy przedstawiciele różnych bractw, zrzeżeń religijnych i grup apostołskich,

Drodzy pielgrzymi, czciciele Matki Bożej Rzeszowskiej,

Umiłowani w Panu bracia i siostry!

Przeżywamy dziś w Rzeszowie historyczne wydarzenie, bardzo ważne dla miasta, dla diecezji rzeszowskiej i dla całej ziemi podkarpackiej – uroczystość rekoronacji Figury Matki Bożej Rzeszowskiej i Dzieciątka Jezus. Na skronie Maryi i Jezusa nałożymy dziś nowe, jubileuszowe korony, poświęcone w ostatni poniedziałek, 9 września br. przez Ojca Świętego Franciszka.

W okolicznościowej homilii, do której przystępujemy, poruszymy trzy główne wątki, związane z następującymi pytaniami: Od kiedy i dlaczego koronujemy obrazy i figury Matki Bożej i Pana Jezusa?; jakie są historyczne odniesienia dzisiejszej uroczystości koronacyjnej?; i jakie jest biblijno-liturgiczne oraz duszpasterskie przesłanie dzisiejszego wydarzenia?

1. Z historii koronacji obrazów i figur Matki Bożej i Jezusa

Zwyczaj ozdabiania koronami lub wieńcami obrazów i figur maryjnych, otaczanych szczególnym kultem, znany był w Kościele już we wczesnym średniowieczu. Kościół dekorując obrazy i figury nawiązywał do idei królewkości Jezusa (Chrystusa jako Króla) a także do Maryi jako Królowej. Inspiracją biblijną do ozdabiania wizerunków Matki Bożej koronami stanowiła wizja Niewiasty z Apokalipsy św. Jana, obleczonej w słońce i przyozdobionej koroną z dwunastu gwiazd. Pierwszego oficjalnego aktu koronacji obrazu Matki Bożej w Kościele dokonał papież Urban VIII w 1631 r. Natomiast pierwsza koronacja obrazu Maryi poza Rzymem miała miejsce w Częstochowie, 8 września 1717 r. Do końca wieku XVIII, w ciągu osiemdziesięciu kilku lat, ukoronowano jeszcze w Pierwszej Rzeczypospolitej, zwłaszcza na ziemiach wschodnich, 29 obrazów, w tym: w roku 1752 – w Leżajsku i 11 lat później, w roku 1763 – tu, w Rzeszowie. W sumie w latach 1717-2000 miało miejsce 197 aktów koronacyjnych. Po drugiej wojnie światowej przeprowadzono w Polsce 135 koronacji, a znaczny wzrost ich liczby po 1966 roku był związany z szerzeniem kultu maryjnego przez kard. Stefana Wyszyńskiego. Warto w tym kontekście wspomnieć, że w roku 1979 przeprowadzono koronację obrazu św. Rodziny w sanktuarium św. Józefa w Kaliszu, co jest uznawane za pierwszy w świecie przypadek koronacji obrazu św. Józefa. Wiele obrazów i figur zostało ukoronowanych przez bł. Jana Pawła II podczas jego podróży apostolskich do Polski.

Celem każdej koronacji obrazu czy figury Matki Bożej jest pogłębienie i poszerzenie naszej czci wobec Maryi, jako naszej Matki i Królowej. Przypomnijmy, że korona na skroniach Maryi wskazuje na Jej królewską godność. Jednakże należy pamiętać, że królowanie w języku ewangelicznym oznacza nie świeckie panowanie i rządzenie, ale pokorną służbę drugim. Przykład takiego królowania przez służbę dał nam sam Chrystus podczas Ostatniej Wieczery, gdy uklęknął przed Apostołami i umywał im nogi, gdy potem z miłości do nas, oddał za nas na krzyżu swoje życie. Podobną postawę prezentowała Maryja. Już podczas zwiastowania nazwała siebie „Służebnicą Pańską”. Całe życie służyła Chrystusowi a dziś służy Kościołowi, służy i pomaga nam, jako nasza Matka i Królowa.

2. Historyczne odniesienia rzeszowskiej koronacji

Przeżywając dzisiaj uroczystość koronacyjną w Rzeszowie, chcemy wskazać na historyczne odniesienia tego aktu. Dokonuje się on w roku 500-lecia objawień Maryi w tym mieście. To tutaj, 15 sierpnia 1513 r., Jakub Ado w swoim ogrodzie na gruszy zobaczył Maryję z Dzieciątkiem, od której usłyszał słowa: „Nie bój się, chcę ja na tym miejscu chwale Syna mojego widzieć i pociechy dodać utrapionym”. Zatem już 500 lat Maryja rozciąga płaszcz swojej opieki nad tym miastem. Jako Królowa służy tym, którzy do Niej tu przychodzą, którzy Ją kochają, dziękują i proszą. O tym że Maryja została pokochana przez to miasto świadczy fakt, że 250 lat później, 8 września 1763 roku, nałożono na Jej skronie pierwsze korony i przez to niejako powiedziano: Maryjo, uznajemy Cię za naszą Matkę i Królową, „bądź z nami w każdy czas, wspieraj i ratuj nas”. Aktu koronacji dokonał wówczas wielki pasterz tamtego czasu arcybiskup Wacław Sierakowski, metropolita lwowski, ten sam, który 11 lat wcześniej, w 1752 r., jako biskup przemyski, ukoronował obraz Matki Bożej Pocieszenia w Leżajsku. Chwała obecnym pasterzom Kościoła rzeszowskiego, chwała Ojcom Bernardynom, że taki czas dwóch wielkich jubileuszy wybrali na nałożenie Maryi i Jezusowi nowych, jubileuszowych koron, by przez ten gest zaprosić Maryję na dalsze lata królowania i doznawania Jej macierzyńskiej opieki w tym mieście, w stolicy Polski Południowo-Wschodniej. Jest ważne, że aktu koronacji dokona dziś ks. arcybiskup Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski, następca pierwszego koronatora, arcybiskupa Wacława Sierakowskiego.

Umiłowani w Panu, wymowny jest nie tylko rok dzisiejszej koronacji: rok 500-lecia od objawień i rok 250-lecia od pierwszej koronacji, ale wymowny jest także dzisiejszy dzień uroczystości, dzień 12 września. To właśnie 330 lat temu, 12 września 1683 roku miała miejsce odsiecz wiedeńska. Ta wiktoria wiedeńska to jedna z piękniejszych i chwalebniejszych kart naszej narodowej historii. Muzułmańscy Turcy na progu czasów nowożytnych dwukrotnie zaatakowali chrześcijańską Europę. Najpierw drogą morską w roku 1571. Pod Lepanto spotkała się na Morzu Śródziemnym potężna flota turecka i o wiele skromniejsza flota chrześcijańska, głównie włoska i hiszpańska. Historycy mówią, że miał wtedy miejsce cud różańcowy. Gdy wojska Wielkiej Ligi Chrześcijańskiej walczyły na morzu z wyznawcami Mahometa, papież Pius V ujrzał w trakcie odmawiania Różańca Maryję osłaniającą niebieskim płaszczem chrześcijańską flotę. W tym samym czasie nad zatoką, w której trwało wielkie starcie pojawiła się nieoczekiwanie gęsta mgła, która pokrzyżowała szyki mahometan. Aby upamiętnić zwycięstwo floty chrześcijańskiej pod Lepanto, wyproszone modlitwą różańcową, papież Pius V wprowadził

w Kościele wspomnienie Najświętszej Maryi Panny Różańcowej i wyznaczył je na dzień 7 października. Po przeszło stu latach Turcy ponownie wyruszyli na podbój chrześcijańskiej Europy, tym razem, drogą lądową, pod wodzą wezyra Kara Mustafy. Ich celem był Rzym i zamienienie Bazyliki św. Piotra na meczet. Droga do Rzymu prowadziła przez Wiedeń. W obliczu wielkiego zagrożenia Papież Innocenty XI wezwał chrześcijan do modlitwy różańcowej. Chrześcijańskie kraje Europy zaczęły tworzyć koalicję. Początkowo król Jan III Sobieski odmówił cesarzowi Leopoldowi przyłączenia się do wojsk cesarskich. Polska bowiem była wyniszczona wojnami, zwłaszcza Potopem Szwedzkim. Gdy jednak na dworze królewskim zjawiał się wysłannik papieża z prośbą: „Królu, ratuj chrześcijaństwo”, król nie odmówił. Wielką rolę w budowie przymierza antytureckiego odegrał kapucyn o. Marek d’Aviano, którego beatyfikował bł. Jan Paweł II w 2003 r. Król nawiedzwszy sanktuarium maryjne na Jasnej Górze i w Piekarach Śląskich, wyruszył pod Wiedeń. Przed bitwą, o godz. 4,00 rano, na Kahlenbergu król uczestniczył w Mszy św. i powiedział do żołnierzy: „Walczymy za Matkę Bożą Częstochowską... musimy ocalić nie tylko Wiedeń, musimy ocalić całe chrześcijaństwo!”. Armia turecka liczyła 140 tysięcy żołnierzy. Siły księcia Karola Lotaryńskiego liczyły 32 tysiące ludzi, fortyfikacji broniło 11 tysięcy, król Sobieski przyprowadził 27 tysięcy żołnierzy z Korony. Trwająca dwa dni bitwa zakończyła się 12 września 1683 r. całkowitym zwycięstwem nad wielokrotnie liczniejszymi Turkami. Sobieski wysłał kuriera z wiadomością do Papieża. Był to najkrótszy list w historii Polski: „Venimus, vidimus, Deus vicit” („Przybyliśmy, zobaczyliśmy, Bóg zwyciężył”). Kolejny raz wtedy okazała się moc modlitwy różańcowej. Dlatego po tym zwycięstwie zostało ustanowione przez papieża Innocentego XI kolejne święto maryjne: święto Najświętszego Imienia Maryi i wyznaczono je – właśnie na dzień 12 września, na rocznicę wiktoria wiedeńskiej.

W trzeciej ostatniej części naszej refleksji pomyślimy jakie jest przesłanie dzisiejszej uroczystości dla miasta Rzeszowa, dla tutejszej diecezji i dla całej naszej Ojczyzny.

3. Przesłanie biblijno-liturgiczne i duszpasterskie rzeszowskiej koronacji

Najpierw wskaźmy na przesłanie biblijno-liturgiczne. W czytanim dziś tekście Księgi Syracydesa otrzymaliśmy zaproszenie przybliżenia się do Maryi: „Jam matka pięknej miłości i bogomyślności, i poznania, i nadziei świętej. We mnie wszelka taska drogi i prawdy, we mnie wszystka nadzieja życia i cnoty. Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy mnie pragniecie, nasyćcie się mo-

imi owocami... Kto mi jest posłuszny, nie dozna wstydu..." (Syr 24,19-22). – a więc przypomnienie, że warto spieszyć do Maryi. W Jej sercu jest nasze miejsce. Ona kocha, Ona czeka i chce nam pomagać. Przychodzimy więc tu do Niej. Pamiętajmy, że tu zawsze czekała na ludzi i nadal będzie nas oczekiwać. Gdy to mówimy, mogą przypomnieć się nam słowa maryjnej pieśni: „Do Twej dążym kaplicy, co z brzegu czeka nas. Wśród wichrów, nawalnicy w pogodny, słotny czas”.

Umiłowani w Panu, w dzisiejszej liturgii spoglądamy na Maryję w scenie zwiastowania. Jest ujmująca, najpierw wychwalona przez samego Boga: „Bądź pozdrowiona Maryjo, jesteś pełna łaski, Pan jest z Tobą” (Łk 1,28) Pan Bóg mówi, że to Ją właśnie wybrał na matkę dla Mesjasza: „Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodzisz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie On wielki i zostanie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca” (Łk 1,30-33); „Duch Święty zstąpi na Ciebie i moc Najwyższego osłoni Cię. Dlatego też Święte, które się narodzi, będzie nazwane Synem Bożym” (Łk 1,35). Przez posłuszne i wielkoduszne „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według Twego słowa” (Łk 1,38), odwieczny Syn Boży przyjął ludzką naturę, zstąpił na ziemię: „Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas” (J 1,14). Nastąpiła nowa era w dziejach świata. Na ziemi zamieszkał Bóg w ludzkiej postaci, najpierw pod sercem Maryi, a potem ujrzała go ziemia w Betlejem. Na końcu, w kwiecie życia, zawisł na krzyżu, przyjął od nas i za nas wyrok śmierci. Wisząc na krzyżu podarował nam swoją Matkę, abyśmy mieli wszyscy wspólną Matkę, która nam nigdy nie umrze i nie zawiedzie.

Maryja ze sceny zwiastowania została utrwalona w Kościele nie tylko na licznych obrazach, ale przede wszystkim – w modlitwie „Zdrowaś Maryjo”. Pozdrawiamy w Niej Maryję słowami anioła ze zwiastowania, a więc słowami pochodzącymi od Boga. Mówimy, że jest łaski pełna, że jest błogosławiona między niewiastami, że owocem Jej życia jest Jezus. A w drugiej części prosimy Maryję, by się modliła za nas grzesznych – teraz i w godzinę naszej śmierci; – „teraz” – gdy jesteśmy udręczeni, czasem schorowani, często przygnieci różnymi krzyżami. Mówimy więc do Maryi: „módl się za nami grzesznymi teraz”, ale także oddajemy się Jej w opiekę, gdy przyjdzie nam opuszczać ten świat – „Święta Maryjo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej”. Kto tak się gorliwie modli za życia, nie musi się bać umierać! Maryja stanie przy jego łożu śmierci i przeprowadzi go do szczęśliwej wieczności.

Siostry i bracia! Wiemy, że tę modlitwę powtarzamy wiele razy w Różańcu świętym. Przed chwilą wspomnieliśmy, że Różaniec ratował wiele razy Eu-

ropę w chwilach wielkich zagrożeń. Dziś trwa Wielka Krucjata Różańcowa na Węgrzech i widać już owoce tej modlitwy. Od ponad dwóch lat trwa także Krucjata Różańcowa za Ojczyznę w Polsce. Jeżeli chcemy ocalić Ojczyznę, trzeba nam mocno i wytrwale przesuwać codziennie paciorki Różańca. Nie ma w Europie wojny militarnej, ale jest wojna gospodarcza i cicha wojna religijna. Wyraźnie widać, że tę wojnę przegrywamy. Już nikt nie wierzy w polską, zieloną wyspę. Sprzedano – położono nam gospodarczo Polskę, a Europę oddajemy powoli Islamowi. Trzeba wziąć do ręki Różaniec, aby znaleźli się ludzie, którzy odbudują Polskę duchowo i gospodarczo, aby znaleźli się ludzie, którzy będą budować jutro Polski na Bożym prawie, by znaleźli się ludzie, którzy powiedzą zdecydowane „nie” wobec aborcji, „nie” wobec legalizacji związków partnerskich, „nie” wobec procederu zapłodnienia „in vitro”; aby znaleźli się ludzie, którzy oprą się naciskom środowisk obcych, lansujących praktyki wrogie wobec Kościoła i Ojczyzny, aby znaleźli się ludzie, którzy odbudują polską rodzinę, polską szkołę, polską służbę zdrowia, polską kulturę, gospodarkę i politykę, aby znaleźli się tacy, którzy poprowadzą naród drogami wiary, sprawiedliwości, pokoju i miłości.

Bardzo nas boli, gdy widzimy jak nasi przywódcy tak mało kochają to, co religijne, co katolickie i co polskie. Bardzo ufamy Maryi i liczymy na Jej pomoc, która nasz naród pokochała i w tylu miejscach się objawiła i pozostała w tylu sanktuariach, także tutaj, w Rzeszowie.

Nie wolno nam zwątpić i zdezerterować w wierze, nadziei i miłości. W scenie zwiastowania są słowa, o których czasem zapominamy. Maryja usłyszała: „Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego” (Łk 1,37). Kard. Stefan Wyszyński, Prymas Tysiąclecia zwierzył się kiedyś, że w czasach naporu komunizmu, były trudne sytuacje w relacjach między Kościołem a państwem, kiedy wydawało się, że niektóre sprawy nie mogą być rozwiązane, a jednak, gdy ludzie się modlili, jakieś rozwiązanie, często dobre dla Kościoła, się znalazło.

Drodzy bracia i siostry! Nie wszyscy mamy możliwość powiedzenia czegoś przez media, wyjazdu do Warszawy na protesty społeczne; nie wszyscy mamy okazję do publicznego wyrażania naszej dezaprobaty wobec czegoś, co się nam nie podoba, co szkodzi Kościołowi i narodowi, ale wszyscy mamy dostęp do Różańca! Wszyscy mamy dostęp do Pana Jezusa, do Matki Bożej! Naszą modlitwą, naszym cichym cierpieniem, naszym szarym, ewangelicznym życiem możemy zmieniać świat na lepszy. Losy świata, losy Ojczyzny, losy Kościoła, nie zależą tak wiele od ludzi, tych z pierwszej półki, tych z pierwszych stron gazet świeckich czy nawet kościelnych, ale w dużej mierze zależą od tych, którzy trwają na modlitwie, którzy trzymają w ręku Różaniec, którzy w cichości cierpią i ofiarują swoje krzyże o zwyciężanie zła dobrem, którzy trzymają się zbawczej dłoni Chrystusa i przychodzą po pomoc do Jego Matki.

Niech dzisiejsza uroczystość zwiąże nas jeszcze silniej z tym miejscem, gdzie Maryja jest i nadal chce być z nami, niech nas umocni w wierze, że Bóg nam będzie błogosławił, gdy będziemy Mu wierni.

Zakończenie

Droży bracia i siostry! Niech zakończeniem naszego rozważania będzie modlitwa do Maryi, którą Ojciec Święty Franciszek zamieścił w zakończeniu swojej ostatniej encykliki: „Lumen fidei” – „Światło wiary”: „Matko, wspomóż naszą wiarę! Otwórz nas na słuchanie Słowa, byśmy rozpoznali głos Boga i Jego wezwanie. Obudź w nas pragnienie, by iść za Nim, wychodząc z naszej ziemi i przyjmując Jego obietnicę. Pomóż nam, abyśmy pozwolili dotknąć się przez Jego miłość, byśmy mogli dotknąć Go wiarą. Pomóż nam w pełni Mu się zawierzyć, wierzyć w Jego miłość, zwłaszcza w chwilach zgryzoty i krzyża, gdy nasza wiara wezwana jest do dojrzewania. Zasiaj w naszej wierze radość Zmartwychwstałego. Przypominaj nam, że ten, kto wierzy, nie jest nigdy sam. Naucz nas patrzeć oczami Jezusa, aby On był światłem na naszej drodze. Niech światło wiary wzrasta w nas coraz bardziej, aż nadejdzie ten dzień bez zmierzchu, którym jest sam Chrystus, Twój Syn, nasz Pan!”. Amen.

ARTYKUŁY

Kardynał Mauro Piacenza
Prefekt Kongregacji ds. Duchowieństwa

PREZENTACJA

nowego wydania *Dyrektorium o posłudze i życiu prezbiterów*
oraz książki *Księża w czasach współczesnych*

Kraków, 16.04.2013 r.

Drodzy Współbracia i Przyjaciele!

Troska o formację i życie naszego duchowieństwa zawsze powinna stać na czele naszych trosk, gdyż – jak jesteśmy tego świadomi – w ten sposób będziemy mogli otoczyć prawdziwą opieką dusze całego świętego Ludu Bożego (*cura animarum*).

To właśnie poprzez dobrze ukształtowanego kapłana, mocnego w wierze, utwierdzonego w duchowości i pobożności, dojrzałego kulturowo, moralnie wiernego i gorliwego duszpastersko, będziemy mogli jako pasterze Kościoła troszczyć się o wspólnotę i o wszystkich ludzi, których Bóg nam powierza.

Głównie pod takim kątem możemy klasycznie zdefiniować „formację formatorów”, którą Kongregacja ds. Duchowieństwa postuluje w nowym wydaniu *Dyrektorium o posłudze i życiu prezbiterów*, przystosowanym i poszerzonym względem wydania z roku 1994, przyjmując, na ile to było możliwe, wielki wkład zarówno nauki bł. Jana Pawła II, jak i Ojca Świętego emeryta Benedykta XVI, podanej szczególnie podczas Roku Kapłańskiego, który pomógł nam wszystkim przemyśleć tożsamość prezbiterów, kładąc na nią odnowiony nacisk.

Zatrzymam się w moim wystąpieniu na trzech podstawowych punktach odpowiadających trzem częściom *Dyrektorium*, które akcentują odpowiednio tożsamość prezbitera, duchowość kapłańską i formację stałą. Końcowy fragment wystąpienia poświęcę książce, która dzisiaj także jest prezentowana: *Księża w epoce nowoczesności*. Jej celem jest pomoc współbraciom w kulturowej i społecznej analizie naszych czasów, w celu uzyskania jak najbardziej słusznej odpowiedzi, przede wszystkim opartej bardziej na wierze niż na planach ludzkich.

Dlaczego *Dyrektorium*! Czyż *Dyrektorium* nie stwarza wrażenia nieaktualnego narzędzia w epoce świadomości i wolności tak alergicznie reagującej na wszelkie formy kierownictwa?

W rzeczywistości, duch w jakim należy przyjąć *Dyrektorium*, powinien być dwojaki: z jednej strony ma ono faktycznie oferować panoramę, szerokie horyzonty, na które należy zawsze kierować spojrzenie, by odkrywać ciągle na nowo kierunek własnej drogi kapłańskiej, nie gubiąc się w tysiącach zaułków, jakie oferuje współczesna kultura; z drugiej strony *Dyrektorium* powinno być przyjęte jakby zasada życia, wsparcie dla całościowego dojrzewania w wolności i wierności osobistej przy zachowaniu właściwych rozróżnień, które ono proponuje. To trochę tak jak w przypadku statutów i reguł różnych instytutów zakonnych, które wskazują zasady życia, a wraz z nimi konkretne ścieżki, jakimi należy chodzić, by dojść do celu. Moglibyśmy zatem powiedzieć, że za starą nazwą kryje się coraz to nowsza rzeczywistość, tak jak nieustannie, w każdym pokoleniu, nowym jest serce ludzkie (zob. Benedykt XVI, *Spe salvi*, 24), które potrzebuje spotkania z Tajemnicą i wychowania przez tę nadprzyrodzoną wspólnotę, jaką jest Kościół.

1. Tożsamość prezbitera

Nie będę tutaj powtarzał całej teologii kapłańskiej, którą przecież dobrze znacie. Chciałbym raczej skoncentrować się na dwóch elementach, które moim skromnym zdaniem, szczególnie w dzisiejszych czasach, zasługują na ogromną uwagę: wymiary eklezjalny i komunijny prezbitera. Ten drugi szczególnie.

1.1. Wymiar eklezjalny

„Chrystus, będąc wiecznym i ciągle nowym początkiem zbawienia, jest pierwotną tajemnicą, z której wywodzi się tajemnica Kościoła – Jego Ciała i Jego Oblubienicy – powołanego przez swojego Oblubieńca, aby był narzędziem odkupienia. Za pośrednictwem dzieła powierzonego apostołom i ich następcom, Chrystus nieustannie ożywia swój Kościół. To w nim posługa prezbiterów znajduje swoje naturalne „miejsce” i pełni swoją „misję” (*Dyrektorium*, 13)

Poza tym naturalnym *locus* kapłan jest po prostu niezrozumiały. Rodzi się w Kościele i dla Kościoła; dokładniej, kapłan rodzi się z Boga, poprzez Kościół, by służyć ludziom włączonym w Kościół i – poprzez niego – w komunii z Bogiem.

Wymiar eklezjalny, będąc dalekim od redukcjonowania się do form autoreferencyjności czy horyzontalizmu, wskazuje na głębokie włączenie posługi kapłańskiej do zbawczego działania Chrystusa w czasie. Jeżeli Kościół odnawia

obecność Chrystusa w dziejach aż do ich wypełnienia, kapłani są narzędziem, aby takie odnowienie miało miejsce, ażeby królestwo Boże nadal było głoszone, miłosierdzie okazywane, a Chleb Życia łamany.

W tym eklezjalnym wymiarze posługi, podstawowym elementem jest udział każdego kapłana w oblubieńczości Chrystusa, o którym *Pastores dabo vobis* mówi: „Sługa i Oblubieniec Kościoła” (3). Tak jak Chrystus miłuje Kościół do tego stopnia, by oddać za niego samego siebie, tak każdy kapłan jest wzywany do uczestnictwa w tym samym Kapłaństwie Chrystusa. Konkretyzacja postawy kapłana oznacza umiłowanie Kościoła – swej oblubienicy – i codzienne, szczodre oddawanie za nią życia.

Oddawanie życia za Kościół mogłoby być jednak abstrakcją, jeżeli Ciało Kościoła nie będzie oznaczało konkretnego Ludu Bożego powierzonego nam, kapłanom. Po upływie pięćdziesięciu lat z górą musimy w definiowaniu Kościoła ostatecznie przezwyciężyć polaryzację między Ciałem Chrystusa a Ludem Bożym. Oba wymiary muszą być ciągle integrowane, ponieważ nie ma „innego” Ciała niż Lud Boży, który On powołuje i gromadzi wokół siebie. Najwyższy dzięki temu nadprzyrodzonemu zwołaniu czyni z tego Ludu Ciało, wspólnotę *sui generis*, jak lubił nazywać je sługa Boży Paweł VI. Ciało to żyje i istnieje właśnie mocą nadprzyrodzonej relacji z Panem nieustannie wzywającym Kościół.

Zatem służenie Kościołowi oznacza współpracę z Bogiem w budowaniu Jego Ciała, w zwoływaniu Jego Ludu, który ma zawsze prawo do usłyszenia orędzia Ewangelii, otrzymania Bożego miłosierdzia i karmienia się Chlebem eucharystycznym. Samo posłuszeństwo prawom i normom Kościoła nie stoi w żaden sposób w sprzeczności z troską o Lud. Wręcz przeciwnie, posłuszeństwo wciela tę troskę w życie z pokorną świadomością, jaką każdy kapłan musi mieć, by nigdy nie być pojedynczym autorem misji lecz prostym narzędziem w większym Ciele, które przyjmuje i udoskonala swoją kreatywnością. Ta natomiast tylko w wierności staje się rzeczywiście urodzajna.

Mocno nam o tym przypomniał papież Franciszek, mówiąc, że: „otrzymane namaszczenie jest dla namaszczania Ludu” (homilia podczas Mszy Krzyżma, 28 marca 2013). Mnie osobiście uderzył przede wszystkim ten obraz, który Ojciec Święty wskazał jako weryfikację naszych celebracji: namaszczenie w radości, z jaką ludzie z nich wychodzą. Jeżeli celebracje były rzeczywiście namaszczeniem, tzn. rzeczywistym głoszeniem dobrej nowiny, w sercach i na twarzach naszych wiernych zakwita autentyczna radość.

Wiemy dobrze, Drodzy Współbracia, jak sama świadomość otrzymania namaszczenia może skłaniać ciągle i codziennie do dawania tego namaszczenia. Jeżeli czasami można spotkać kapłanów, którzy stali się trochę „oschli”, niezdolni do namaszczania, to dlatego, że prawdopodobnie utracili samą świadomość faktu, że zostali namaszczeni. Pierwszym zadaniem pasterzy i odpo-

wiedzialnych za formację początkową i stałą duchowieństwa jest zatem to właśnie: ożywiać ciągle na nowo pamięć o namaszczeniu w przekonaniu, że z niego pochodzi wszelka płodność i zapal misyjny.

Poza tym wiemy, że eklezjalny wymiar posługi niesie w sobie to, co możemy nazwać „uniwersalnością kapłaństwa”. Każdy prezbiter jest w Kościele, lecz także wobec Kościoła, i „należy «w sposób bezpośredni» do Kościoła powszechnego [...]. Fakt inkardynacji nie powinien zamykać kapłana w ciasnej i partykularystycznej mentalności, ale otworzyć go na służbę jednemu Kościołowi Jezusa Chrystusa” (*Dyrektorium*, 15).

Wynika stąd jasno, że właściwa koncepcja eklezjalnego wymiaru posługi otwiera koniecznie na misyjność, która jest nierozłączną częścią bytu kapłana; misyjność, która interpretowana w różnych wymiarach okazuje się dzisiaj jak nigdy przedtem konieczna, jeżeli pragniemy, by nowa ewangelizacja nie pozostała demagogicznym sloganem, lecz stała się konkretną rzeczywistością mężczyzn i kobiet, którzy zbawiennie sprowokowani naszym głoszeniem i naszym świadectwem nawracają się do Chrystusa, zmieniają życie i w ten sposób reorganizują społeczeństwo i piszą na nowo historię.

Każdy kapłan musi mieć pełną świadomość tej misyjnej rzeczywistości swego kapłaństwa i musi przeżywać ją w pełnej zgodzie z Kościołem, który jako Ciało troszczy się o wszystkich ludzi, przypominając, jak stwierdził bł. Jan Paweł II, że nowa ewangelizacja powinna być „nowa w swym zapale, w swych metodach, w swym wyrazie” (przemówienie do Rady Konferencji Episkopatów Ameryki Łacińskiej, 9 marca 1983; zob. także *Dyrektorium*, 21).

To nie przypadek, że nasz błogosławiony papież wymienił na pierwszym miejscu zapal, a dopiero później metody i przejawy ewangelizacji. Poszukiwanie nowych metod i nowych przejawów byłoby bowiem nieużyteczne bez gorliwości - bez tej siły, która pochodzi z Ducha i z namaszczenia, bez tej siły, która ciągle i w sposób nadprzyrodzony się odnawia, zapuszczając korzenie w kapłańskiej tożsamości.

Tak jak to stwierdził wyraźnie Paweł VI w *Evangelii nuntiandi* i Benedykt XVI w motu proprio *Porta fidei*: „Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana” (*Dyrektorium*, 21), a my wszyscy, Drodzy Współbracia Kapłani, wiemy, jak najskrytsze radości posługi są powiązane w gruncie rzeczy z darem wiary dla braci, z autentycznym spotkaniem dusz z Bogiem i z ich powrotem do Boga. Tak właśnie kapłani, oblubieńcy Kościoła, zdobywają doświadczenie w byciu także ojcami duchowymi, nie tylko towarzysząc braciom na drodze wiary, lecz także – i niech Bóg da, aby zawsze tak było – rodząc ich do wiary poprzez świadectwo, katechezę, przepowiadanie i sakramenty.

Żarliwość w sprawie ewangelizacji i wymiar eklezjalny naszej posługi muszą być motywami, które coraz mocniej skłaniają nas do pracy nad naszym

człowieczeństwem, nad naszymi ograniczeniami, nad naszymi czasem upoczywymi brakami. To nie z powodu narcystycznego poszukiwania ascetycznej doskonałości musimy pracować nad sobą, lecz z miłości do Boga i do dusz! Aby nic w nas, w naszym rysie człowieczym, nie przeszkodziło spotkaniu ludzi z Bogiem, hamując miłosierdzie i przyjazną czułość, jaką Pan pragnie okazać swym dzieciom poprzez nasze człowieczeństwo.

W tym właśnie sensie „prezbiterzy czynią mottem swojego życia te płomienne słowa Apostoła: «Dzieci moje, oto ponownie w bólach was rodzę, aż Chrystus w was się ukształtuje!» (Gal 4,19)” (*Dyrektorium*, 24).

W takiej eklezyjalnej optyce musi być nieustannie przyjmowane i interpretowane wykonanie *munus regendi* ze strony kapłanów. Kapłan na wzór Chrystusa jest mocą, która służy, mocą nadprzyrodzoną w służbie nadprzyrodzonego spotkania dusz z Bogiem. To jest prawdziwe *amoris officium* – bezinteresowne poświęcenie dla dobra owczarni, które należy przeżywać z pokorą i spójnością, opierając się nieustannie dwojakiemu, przeciwstawnemu kuszeniu: dominowania nad owczarnią lub tracenia własnego podobieństwa do Chrystusa Głowy i Pasterza. Obydwie pokusy wynikają z interpretacji o charakterze subiektywnym, a nie eklezyjalnym.

Z tego względu wymagana jest ciągła jasność doktrynalna na temat podstawowego rozróżnienia między kapłaństwem powszechnym a kapłaństwem służebnym, przy świadomości, że z jednej strony kapłaństwo służebne jest ukierunkowane na wypełnianie kapłaństwa powszechnego, a z drugiej strony, że tylko przez ofiarę kapłanów, jak naucza *Presbyterorum ordinis*, wierni świeccy mogą na sposób eucharystyczny składać Bogu doskonałą ofiarę z siebie.

1.2. Wymiar komunijny

Gdybyśmy pragnęli wyodrębnić aspekt autentycznej „nowości doktrynalnej” zgłębniony przez Sobór Watykański II w temacie kapłaństwa, moglibyśmy rzeczywiście odnaleźć go w pojęciu „komunii kapłańskiej”, czyli komunii, która łączy prezbitera z Bogiem, czyniąc go w ten sposób częścią Ciała, wewnętrznym i istotnie połączonym z biskupem, którego jest nie tylko wykonawcą, lecz i współpracownikiem.

Pominięcie wewnętrznej i rzeczywistej komunii z Trójcą Przenajświętszą – głównie z Chrystusem Kapłanem – i komunii z Kościołem urzeczywistnianej w łączności hierarchicznej i w celebracji eucharystycznej, nie tylko byłoby trudne, ale po prostu uniemożliwiłoby pełnienie posługi!

Mając na względzie uprawnione i wzbogacające różnice osobowe, charakterologiczne i duchowe, w sprawie odnowy tożsamości kapłańskiej i zapału

misyjnego absolutnie nie można pominąć komunii z Kościołem wszystkich czasów, która wyraża się w konkretnej jedności z prawowitymi przełożonymi, z prezbiterium, do którego się należy, i ze wszystkimi tymi braćmi i siostrami, których Pan stawia nam na drodze posługi kapłańskiej.

W aspekcie komunijnym, który omawiamy i który jest oczywiście połączony z wymiarem eklezjalnym tożsamości kapłańskiej, pragnę podkreślić jedynie to, co jest zawarte w pkt. 40 *Dyrektorium*: „Życie wspólne jest obrazem *apostolica vivendi forma* Jezusa z Jego apostołami. Przez dar świętego celibatu ze względu na królestwo niebieskie Pan uczynił nas w szczególnie sposób członkami swojej rodziny”. W takim sensie, w coraz bardziej zsekularyzowanym społeczeństwie, w którym nie zawsze święty Lud Pana – nawet ten najbliższy – jest „rodziną” dla kapłana, *apostolica vivendi forma* stanowi prawdziwą możliwość radosnego i żywotnego świadectwa, które wzmacnia wierność zadaniom przyjętym podczas święceń kapłańskich, w tym celibatowi, i pozwala na skuteczniejsze dzieło ewangelizacji.

2. Duchowość kapłańska

W zagadnieniu duchowości kapłańskiej, tak jak je przedstawia *Dyrektorium*, centralną sprawą jest zestawienie dwóch pojęć: „nawrócenie” i „ewangelizacja” (wł. *conversione-evangelizzazione*). To dwuczłonowe wyrażenie potwierdza, jak nieodzowną przesłanką dla skutecznego dzieła ewangelizacji jest rzeczywiste zaangażowanie kapłana w wielkie dzieło nieustannego nawracania się, do którego są wzywani wszyscy chrześcijanie. W tym sensie, „wezwanie do nowej ewangelizacji to przede wszystkim wezwanie do nawrócenia” (Jan Paweł II, Santo Domingo, 12 października 1992).

Z takiej przesłanki wyłania się prymat życia duchowego, pojmowanego jako „bycie z Chrystusem na modlitwie”, przy jednoczesnym umiejętnym korzystaniu z wszystkich narzędzi, które oferuje kapłanowi najlepsza tradycja kościelna, a których nigdy nie należy traktować bezdusznie. Przypomniał o tym bardzo wyraźnie papież emeryt Benedykt XVI w homilii podczas Mszy Krzyżma Świętego w 2008 r.: „Nikt nie jest tak blisko swego pana jak sługa, który ma dostęp do najbardziej prywatnej sfery jego życia. W tym sensie «służba» oznacza bliskość, wymaga zażyłości. Z ową zażyłością wiąże się także pewne niebezpieczeństwo, a mianowicie, że *sacrum*, z którym stale się stykamy, stanie się dla nas czymś zwyczajnym. W konsekwencji słabnie bojaźń będąca przejawem czci. Uwarunkowani przez wszystkie przyzwyczajenia, nie dostrzegamy już, jak wielkie, nowe, zdumiewające jest to, że On sam jest obecny, że do nas mówi, nam się daje. Z tym przyzwyczajaniem się do rzeczywistości nadzwyczajnej,

z obojętnością serca musimy walczyć bez ustanku, wciąż na nowo uznając naszą niedoskonałość i łaskę, że On oddaje się w nasze ręce”.

Tak więc modlitwa jest dla kapłana, nie tylko obowiązkiem, któremu należy być posłusznym, lecz prawdziwą *imitatio Christi*: to naśladowanie Chrystusa, który się modli, naśladowanie Kościoła, który się modli, i przeżywanie modlitwy jako nieodwołalnej przestanki komunii.

Pierwszeństwo wymiaru duchowego w życiu kapłana wymaga ciągłego czuwania nad tak zwanym funkcjonalizmem: „Nierzadko obserwuje się, także u niektórych kapłanów, wpływ mentalności, która błędnie zmierza do redukcji posługi kapłańskiej do samych aspektów funkcjonalnych. «Praca» kapłańska, wypełnianie poszczególnych posług i zapewnienie niektórych wyników działania miałyby stanowić całość życia kapłana” (*Dyrektorium*, 55). Kto żyje w ten sposób, z pewnością ryzykuje, jak mówi papież Franciszek, że zobaczy, jak jęlczeje jego olej, a serce gorzknieje. Dlatego też istotny jest jedynie bliski kontakt z Chrystusem - jest on jedynym kontekstem, w którym żyje i dokonuje rozeznania wszelka duszpasterska kreatywność i wszelka chwalebna inicjatywa dążąca jedynie do osobistego i wspólnotowego spotkania ze Zmartwychwstałym, co jest podstawą nowej ewangelizacji.

Z tej właśnie podstawy, wypływa – i to jest drugi istotny element autentycznie duchowego wymiaru kapłańskiego życia – przeżywanie każdej posługi jako rzeczywistej okazji do osobistego uświęcenia i wzmocnienia własnej tożsamości.

Przeciwnie do tego, co się czasami twierdzi, w posłudze kapłańskiej nie ma miejsca na jakąś wcześniejszą tożsamość, która dopiero potem wyraża się w obowiązkach duszpasterskich, lub na jakąś prywatną świętość, która mogłaby się realizować w oderwaniu od nich. Wręcz przeciwnie, właśnie w skromnym, oddanym i codziennym spełnianiu posługi każdy kapłan dostrzega możliwość odnowy i ciągłego budowania własnej tożsamości, a wraz z tym, możliwość postępu na drodze ascezy i uświęcenia. Z każdą odprawioną Mszą Świętą ksiądz staje się bardziej księdzem! Z każdą owcą doprowadzoną do owczarni pasterz jest coraz bardziej pasterzem! Umacnia się w nim własna tożsamość pasterza i coraz bardziej przenika go woń świętości, która nie różni się od dobrej woni Chrystusa i rozchodzi się także na owce.

Ostatnia moja uwaga dotyczy konkretnego wyboru metodologicznego, jakiego dokonuje *Dyrektorium*, wprowadzając refleksję na temat kapłańskiego celibatu w kontekście duchowości (79-82). Dokument ten jest daleki od zredukowania celibatu do wymiaru arbitralnego, subiektywnego, czy też czysto kanonicznego - pragnie naświetlić ten wybór jako najbardziej wymowny znak namaszczenia Ducha i najbardziej skuteczną drogę do uświęcenia osobistego i całego ludu.

3. Ustawiczne kształcenie

Dwa obszary usprawiedliwiają i determinują konieczność formacji stałej: antropologiczny i historyczno-kulturowy.

Pierwszy, antropologiczny, nieustannie każe nam pamiętać, że każdy z nas jest ograniczony i jest grzesznikiem, a zatem nieustannie potrzebuje łaski nadprzyrodzonej i tych naturalnych pomocy, które przyjęcie tej łaski ułatwiają.

Z punktu widzenia historyczno-kulturowego szybkie zmiany, jakie zauważamy wokół, transformacja kulturowa oraz to, co już pięćdziesiąt lat temu *Presbyterorum ordinis* nazwała „gruntownie zmienionymi warunkami” (1), wymagają pokornej świadomości, że formacja nie jest dana raz na zawsze, lecz wymaga ciągłego bycia w drodze, co przekłada się głównie na „zachowanie otwartego serca”, tak typowe dla tego, kto słucha głosu Pana.

Także w wymiarze formacji stałej trzeba zachować prymat nadprzyrodzoności i łaski. Przypomniał nam o tym z wyjątkową mocą papież Franciszek, mówiąc, że: „Boga nie spotykamy właśnie w doświadczeniach swojego «ja» czy wielokrotnych introspekcjach: kursy samopomocy mogą być przydatne w życiu, ale nasze życie kapłańskie, w którym przechodzi się od jednego kursu do drugiego, od jednej metody do drugiej, prowadzi do stawania się pelagianami, do pomniejszania mocy łaski, która jest rozbudzana i wzrasta na tyle, na ile z wiarą wychodzimy, aby dać samych siebie i dać Ewangelię innym, dać nieco posiadanego namaszczenia tym, którzy nie mają zupełnie nic” (Msza Krzyżna Świętego, 28 marca 2013).

Zatem formacja stała jest prawdziwym narzędziem do uświęcenia, jakie Kościół ofiaruje swym prezbiterom i które oni powinni przyjąć jako niezbędne i stałe uzupełnienie własnej podstawowej i pełnej formacji. Formacja stała, tak samo jak formacja początkowa, powinna dotyczyć czterech klasycznych już wymiarów: ludzkiego, duchowego, intelektualnego i duszpasterskiego przy szczególnym uwzględnieniu w naszych czasach pierwszeństwa formacji duchowej, stawiając opór wszelkiej redukcji intelektualistycznej formacji i sprawiając, że propozycja kształcenia wystawiona jest na konkretną próbę skuteczności duszpasterskiej i oddziaływania na lud. Ta próba nie musi jednak prowadzić do zredukowania formacji stałej do „technik” lub „strategii duszpasterskich” – wręcz, przeciwnie, postuluje zdobywanie coraz większych kwalifikacji, by właśnie jasne spojrzenie na tożsamość i misję kapłana mogło przynieść obfite plony wśród ludu.

Poza tym, Drodzy Współbracia odpowiedzialni głównie za formację stałą, pierwszeństwo wymiaru duchowego jest tym, co leży szczególnie na sercu papieżowi Franciszkowi. On wie dobrze, że rzeczywista odnowa Kościoła i skuteczność misyjna w głoszeniu dobrej nowiny muszą rozpocząć się od

odnowy duchowej i od nadania jej rzeczywistego pierwszeństwa. To właśnie szerokie spojrzenie skłoniło mnie do zebrania niektórych z moich znaczących wystąpień z ostatnich dwu lat w książce *Księża w epoce nowoczesności*, którą pragnę dać kapłanom jako narzędzie do analizy, syntezy i właśnie formacji stałej.

Wydaje mi się, że jako szczególnie użyteczne mogę polecić w tym zbiorze *lectio magistralis* wygłoszoną w Wenecji w ubiegłym roku, w listopadzie na temat kontaktów Kościoła z nowoczesnością oraz szeroką historyczną refleksję na temat kapłańskiego celibatu w nauczaniu papieskim ostatnich dwóch wieków wygłoszoną w Ars.

W pierwszym z tych wykładów zaproponowałem jeden z kluczowych tematów: samego zwołania i przeprowadzenia Soboru Watykańskiego II. O ile mamy świadomość, że Sobór jest wydarzeniem nadprzyrodzonym, a jego działaniami kieruje Duch Święty, to nie można nie brać pod uwagę tego, że jednym z powodów, dla których został zwołany, było pragnienie lepszego zrozumienia współczesności i próba wypełnienia tej luki, jaka pojawiła się z upływem lat. Wspomniał o tym jasno papież emeryt Benedykt XVI na swoim ostatnim spotkaniu z rzymskim duchowieństwem, podczas którego stwierdził: „Wiedzieliśmy, że relacja Kościoła z czasami nowożytnymi od samego początku była trochę konfliktowa, począwszy od błędu Kościoła w przypadku Galileusza. Sądzono, że naprawi się ten błędny początek i odnajdzie na nowo jedność między Kościołem a najlepszymi siłami świata, aby ludzkości otworzyć przyszłość, by zapoczątkować prawdziwy postęp” (spotkanie z duchowieństwem diecezji rzymskiej, 14 lutego 2013).

Oczywiście nie proponuję w tekście definitywnych i całościowych rozwiązań, lecz po przeprowadzeniu analizy historycznej, filozoficznej i gnoseologiczno-doświadczałnej na temat tego, czym jest „współczesność”, pragnę zarysować, jak może wyglądać poprawny z nią kontakt Kościoła i kapłana; wychodzę przy tym od oświecającego wydarzenia wcielenia Słowa, w świetle którego chrześcijanin powinien spoglądać na wszelką rzeczywistość. W wielkim skrócie – znajdziecie to w tekście – zostaje wytyczona szlachetna droga spotkania międzyosobowego jako realna droga prowadząca do pokonania sprzeczności ideologicznych. Jest to zastosowanie realizmu chrześcijańskiego przeciw ciągle możliwej redukcji ideologicznej, także wewnątrz życia kościelnego i kapłańskiego.

Kolejny przyczynek, o którym tylko wspomnę i do czytania którego zapraszam Was po przyjacielsku, to historyczna refleksja, lecz także – myślę – głęboko zakorzeniona, na temat piękna, na temat skuteczności duszpasterskiej i nieodzowności celibatu w życiu kapłana. Zostaje on przeze mnie przyjęty i zinterpretowany przede wszystkim jako *imitatio Christi* i konkretna reali-

zacja tego, co wcześniej określiłem za wielką Tradycją kościelną *apostolica vivendi forma*. Nie chodzi tu o bezduszną normę, lecz o wymóg największej Miłości, dla której „kto może zrozumieć, niech rozumie”.

Coraz bardziej konieczne jest, Drodzy Bracia, odzyskanie i pozwolenie na odzyskanie wszystkim kapłanom, którzy są nam powierzeni, dziewiczego ubóstwa, czyli takiej dziewiczości, która stawia wolę Boga nad własną, wyraża się w służbie braciom tak, jakie tego chce Bóg i Kościół, a nie według własnych, subiektywnych kryteriów, dziewiczości, która przyjmuje prawdę objawioną i tworzy teologię zawsze w duchu służby Kościołowi i w końcu – ale co też bardzo istotne – takiej dziewiczości, która oznacza radykalną i całkowitą przynależność do Boga i oddanie posłudze, do jakiej zostaliśmy wezwani dla uświęcenia naszego i braci.

Niech Dziewica Maryja mówiąca „tak”, pełna łaski, towarzyszy drodze *Dyrektorium*, które z taką miłością Kongregacja ds. Duchowieństwa pragnęła uaktualnić, a prosząc trochę bardziej skromnie, niech towarzyszy również książce *Księża w epoce nowoczesności*.

Kraków, 16 kwietnia 2013 r.

Ks. Sławomir Zych – Lublin

Bartosz Walicki – Sokołów Małopolski

Z DZIEJÓW PARAFII W SĘKOWEJ¹

Początki Sękowej sięgają wieku XIV, gdy wieś tę – podobnie jak pobliskie Kryg, Lipinki, Męcina i Siary – ulokowano na prawie magdeburskim. Jako miejsce wybrano teren po wykarczowanym lesie w królewskiej biecej². Jako datę założenia Sękowej wskazuje się rok 1363. Zasadzcą Sękowej był Nickel, syn Bulmara, z pochodzenia Niemiec. Zgodę na założenie wsi wydał król Kazimierz Wielki, a stosowny dokument został podpisany w Bieczu w dniu 22 lutego 1363 r. Wieś otrzymała zarazem nazwę „Sankowy Las”, przekształconą później na „Sankową”, a następnie na „Sękową”³. W okresie staropolskim

¹ Niniejsze opracowanie stanowi zmodyfikowaną wersję artykułu zamieszczonego w publikacji Sękowa. Z kart 650 lat historii wsi. Por. S. Zych, B. Walicki, Z kart historii parafii w Sękowej, w: Sękowa. Z kart 650 lat historii wsi, red. P. Gryglaszewski, Sękowa 2013, s. 129-175.

² K. Pieradzka, *Na szlakach Łemkowszczyzny*, Kraków 1939, s. 95. We wszystkich tytułach oraz cytatach zastosowano pisownię oryginalną.

³ *Zbiór dokumentów małopolskich*, cz. I: *Dokumenty z lat 1257-1420*, wyd. Stanisław Kuraś, Wrocław i in. 1962, s. 131-132.

Sękowa należała do powiatu i starostwa bieckiego w województwie krakowskim. Pod względem przynależności do struktur administracji kościelnej wieś Sękowa zaliczana była do dekanatu bieckiego w archidiakonacie sądeckim diecezji krakowskiej i była podległa oficjałatowi bieckiemu⁴. Sołtys wsi otrzymał zwykłe uposażenie, na które składała się trzecia część dochodów z opłat sądowych i szоста część kmiecznych czynszów oraz prawo do młyna, karczmy, browarów, zakładania stawów rybnych i trzymania rzemieślników⁵. Niekiedy do zwykłych obciążeń finansowych gromady dochodziły i inne. Przykładowo w dniu 18 lutego 1598 r. administrator diecezji krakowskiej kard. Jerzy Radziwiłł przyznał dla kościoła parafialnego w Bieczu dziesięcinę snopową z niektórych dóbr królewskich, w tym ze wsi Sękowa i Siary. Celem tej fundacji było zapewnienie dochodów dla zreorganizowanego kolegium mansonarzy w tejże świątyni⁶.

1. Terytorium, ludność, uposażenie parafii

Parafia w Sękowej, podobnie jak sama wieś, sięga swoją historią drugiej połowy XIV wieku. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z 22 lutego 1363 r.⁷ Fundatorem parafii miał być król Polski Kazimierz Wielki⁸. Jak już wspomniano, w okresie staropolskim należała ona do dekanatu bieckiego w diecezji krakowskiej. Przed rozbiorem należała do archidiakonatu sudeckiego, a następnie, od początku XVIII wieku, do wojnickiego wikariatu rejonowego⁹. W okresie zaborowym weszła w skład diecezji tarnowskiej utworzonej w roku 1783, a erygowanej przez Stolicę Apostolską trzy lata później bullą Piusa VI *In suprema beati Petri cathedra*¹⁰. Potem, w nawiązaniu do bulli papieskiej *Operose adque indefessa* z 24 września 1805 r. trafiła do diecezji przemys-

⁴ J. Szczepaniak, *Katalog prepozytów i plebanów diec. krakowskiej z lat 1749 i 1784 oraz zawisłańskiej części diec. krakowskiej z 1776 r.*, Kraków 2010, s. 206.

⁵ S. Kuraś, *Osadnictwo i zagadnienia wiejskie w Gorlickiem do połowy XVI w.*, w: *Nad rzeką Ropą. Szkice historyczne*, Kraków 1968, red. M. Michalus i in., s. 65-67, 89.

⁶ *Materiały do historii miasta Biecza (1361-1632)*, oprac. F. Bujak, Kraków 1914, s. 148-149.

⁷ B. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, t. IV, Kraków 2002, s. 159.

⁸ Archiwum Archidiecezjalne w Przemyślu [dalej: AAPrz], Księga nr 294, Księga dekanatu bieckiego, s. 26.

⁹ S. Litak, *Atlas Kościoła łacińskiego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku*, Lublin [2006], s. 267.

¹⁰ B. Kumor, *Dziesięć dokumentów związanych z utworzeniem diecezji tarnowskiej*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 1975, t. 30, s. 362; tenże, *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej (1772-1918)*, Kraków 1980, s. 480, 525-526

skiej¹¹. Kolejna zmiana przynależności terytorialnej nastąpiła w listopadzie 1925 r., w związku z reorganizacją struktury Kościoła katolickiego w Polsce. Sękowa razem z całym dekanatem bieckim powróciła wówczas do diecezji tarnowskiej¹². W późniejszym czasie dokonała się też zmiana dekanalna – parafia przeszła z dekanatu bieckiego do nowego dekanatu gorlickiego. Ostatnia zmiana przynależności do struktur terytorialnych Kościoła miała miejsce w roku 1992, gdy parafię tę włączono do nowo utworzonej diecezji rzeszowskiej. Stało się to na mocy bulli Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae Populus* z dnia 25 marca tegoż roku¹³.

W okresie staropolskim parafia sękowska posiadała patronat królewski. Po upadku Rzeczypospolitej patronat przejął cesarz austriacki, a następnie szlachta. W XIX wieku wymieniano już indywidualnych kolatorów. Przykładowo w roku 1862 byli nimi spadkobiercy zmarłego Józefa z Poraja Wybranowskiego. W połowie lat 70. i 80. XIX wieku patronką parafii pozostawała Józefa Szymonowicz. Na przełomie wieków XIX i XX kolatorem był właściciel wsi Władysław Dembowski. Przed wybuchem I wojny światowej i w okresie międzywojennym obowiązki kolatora pełnił jego zięć, Władysław Długosz¹⁴.

Akt lokacyjny Sękowej nadał administratorowi parafii jeden łan ziemi. Drugi łan został przekazany w celu wypasania plebańskich stad i użytkowania pastwisk¹⁵. O majątności plebańskiej drugiej połowy XVIII stulecia mówiła m.in. wizytacja kanoniczna dekanatu bieckiego dokonana w roku 1767. Dom proboszczowski wznosił się na północ od cmentarza kościelnego. Na wschód od świątyni znajdowała się z kolei organistówka. Do inwentarza żywego plebanii zaliczano: parę wołów, jedną krowę i parę starych koni legowanych przez ks. Józefa Szotarskiego. Wykaz sprzętu rolniczego obejmował: „Woz bosa buxowany ryfowany 1. Pług stary z żelazami należącymi y kolcami 1. Bron do włóczki z goździami złych par 2. Sworzeń żelazny 1. Łańcuch żelazny potargany 1. Skrzynka do sieczki z kosą starą 1. Sani prostych dwoje, waga okuta 1. Liter do wożenia snopków para, liter małych para. Kłetek malenkich dwie”¹⁶.

¹¹ Tenże, *Organizacja terytorialna diecezji przemyskiej 1772-1850*, „Nasza Przeszłość”, 1975, t. 43, s. 139; *Diecezja przemyska ob. łącz.*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” [dalej: KDP], 1914, z. 5, s. 197.

¹² Pius XI, *Constitutio Apostolica „Vixdum Poloniae unitas”*, KDP, 1925, z. 11, s. 141.

¹³ J. Kowalczyk, *Dekret*, „Zwiastowanie”, 1992, nr 1, s. 12.

¹⁴ *Schematismus 1862*, Jasło 1861, s. 89; *Schematismus 1876*, Jasło 1875, s. 189; *Schematismus 1885*, Premislae 1884, s. 51; *Schematismus 1914*, Premislae 1913, s. 51; *Schematismus 1925*, Premislae MCMXXV, s. 33.

¹⁵ *Zbiór dokumentów małopolskich*, s. 131-132.

¹⁶ AAPrz, Księga nr 293, Księga dekanatu bieckiego, Acta visitationis decanatus Biecensis 1767 A., s. 21-22.

Sami kapłani użytkowali plebanię. Mieszkali tam zarówno proboszczowie, jak i wikariusze. W dawnych wiekach prócz samego domu plebańskiego proboszczowie dysponowali również zabudowaniami gospodarczymi. Aktualny dom plebański został poddany remontowi generalnemu w roku 2000. Założono również nowe instalacje elektryczne, wodociągowo-kanalizacyjne i grzewcze. W tym samym czasie wyremontowano garaże. Kilka lat później pozostałymi budynkami plebańskimi były: stodoła, dawna stajnia i kurniki. Parafia dysponowała także nowym budynkiem postawionym dla księdza emeryta, ale nie wykończonym i nie zamieszkałym¹⁷.

Parafia to jednak przede wszystkim wspólnota wiernych. Uwagę należy zatem zwrócić na ludność zamieszkującą okręg parafialny w Sękowej. Wedle świadectwa z roku 1767 do sakramentów świętych przystąpiło wówczas 695 osób z Sękowej i Siar¹⁸. Dziewięć lat później liczbę wiernych w parafii sękowskiej szacowano na 1.028 osób¹⁹. W roku 1792 ilość parafian z Sękowej i Siar określano na 907 osób. Po pięciu latach było ich już 1.200. Opis dekanatu bieckiego z roku 1797 zdradza, że na terenie parafii pracowały wówczas trzy akuszerki. Każda z nich została przeszkolona w procedurze udzielania chrztu w nagłych przypadkach. Podobna sytuacja miała miejsce w roku 1800. Cztery lata później zaludnienie parafii wynosiło 1.280 osób²⁰.

Do okręgu parafialnego, prócz samej Sękowej, zaliczano również liczne pobliskie wsie i przysiółki. Jeszcze w roku 1911 w ich gronie wymieniano: Bartne, Banicę, Czarne, Dragaszów, Gładyszów, Jasionki, Krywe, Konieczną, Lipnę, Małastów, Nowicę, Pętą, Przegoninę, Regietów, Ropicę Ruską, Rychwałd, Siary, Skwertne, Smerekowiec, Wołowiec i Zdnię z Ługiem. Liczbę wiernych szacowano wówczas na 2.076 osób, z czego aż 1.030 mieszkało w Sękowej. Razem z nimi żyło 32 Żydów²¹. Na progu obecnego wieku stan osobowy parafii szacowano na 650 rodzin, które liczyły razem 2.700 osób. Przeważająca większość, gdyż aż 90 % z nich realizowała praktyki religijne.

Interesujące może być zestawienie osób przystępujących do niektórych sakramentów oraz zmarłych. Dla zobrazowania tej kwestii posłużyć może po-

¹⁷ Archiwum Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie [dalej: AKDRz], Teczka Parafii Sękowa [dalej: TPS], Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 7-8; AKDRz, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej parafii w Sękowej 27 kwietnia 2007 r., s. 1-2; AKDRz, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2008, s. 1-2.

¹⁸ Tamże, s. 18.

¹⁹ Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie [dalej: AKMK], b. sygn., Descriptio ecclesiarum parochialium et beneficiorum in dioecesi Cracoviensi parte Cisvistulana consistentium cum circumstantiis in tabella normali ab Excelso Gubernio, sub die 2da septembris anni elapsi correctae specificatis factae, anno Domini 1776, s. 55.

²⁰ AAPrz, Księga nr 294, s. 12, 83, 217, 273.

²¹ *Schematismus 1912*, Premislae 1911, s. 62.

równanie statystyczne za lata 1996 i 2003 (były to lata wizytacyjne). W pierwszym z nich ochrzczonych zostało 36 osób. Po raz pierwszy w pełni uczestniczyło w Najświętszej Ofierze 52 dzieci, a w ciągu całego roku szafowano 85.000 Komunii św. Na ślubnym kobiercu stanęło 18 par. Na sękowskim cmentarzu spoczęło zaś 33 zmarłych. W roku 2004 z kolei włączonych do Kościoła zostało 29 osób. Do I Komunii św. przystąpiło wówczas 40 dzieci, a na przestrzeni 12 miesięcy duszpasterze udzielili 92.000 Komunii św. Kapłani pobłogosławili też 15 par nowożeńców. W tym samym czasie odprowadzili na cmentarz 25 zmarłych parafian. Podane informacje pozwalają łatwiej ocenić rozmiary prowadzonego duszpasterstwa i trudności stojące przed kapłanami²².

Ważnym przejawem pobożności i kondycji moralnej wiernych była ich wrażliwość na potrzeby bliźnich, cele charytatywne i religijne. W tym świetle już w XIX stuleciu mieszkańcy Sękowej prezentowali się dość korzystnie. Wedle zachowanych informacji, w latach 1862-1863 parafianie sękowscy przekazali 5 fl na rzecz Ojca Świętego. W roku 1864 złożyli na cele religijne kwotę 4 złr 35 kr. Rok później zebrali kwotę 4 złr na koszty kanonizacji św. Józefa Kuncewicza. W roku 1868 parafianie złożyli na skarb Ojca Świętego kwotę 5 złr, a rok później z okazji sekundy papieża zebrali kwotę 9 złr. W roku 1875 sękowianie przekazali na cele papieskie kwotę 14 złr, a rok później kwotę 15 złr. W roku 1880 przesłali z kolei na misje w Bułgarii 1 złr, a rok później na świętopietrze 5 złr. W roku 1886 proboszcz wraz z parafianami ofiarował 15 złr na restaurację katedry przemyskiej. Osobne donacje w wysokości 50 złr poczynili w tym celu również Józefa Szymonowicz z Sękowej oraz miejscowy proboszcz. W roku 1887 wspomniana Józefa Szymonowicz wsparła dzieło odnowy katedry kolejnym darem w wysokości 50 złr²³.

Hojność wiernych zaznaczała się również i w innych latach. Służyć tu może zestawienie z końca okresu zaborowego, ciężkich lat I wojny światowej i początku okresu międzywojennego. Otóż w roku 1913 proboszcz sękowski ks. Stanisław Horowicz przekazał na świętopietrze 4 korony. W trzyletnim okresie od 1 kwietnia 1914 r. do 31 marca 1917 r. miejscowi wierni złożyli 60 koron na świętopietrze. Z kolei od 1 kwietnia 1917 r. do końca następnego roku parafia sękowska przekazała 125 koron na Bractwo Bonus Pastor (były to składki z drugiej niedzieli po Wielkanocy oraz datki kapłanów). Na cele Związku Mszalnego ofiarowano dobrowolnie wysoką kwotę 1.146 koron.

²² AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej z 21 maja 2004 r., s. 12-13, 16.

²³ „Currenda”, 1864, nr I, s. 1; „Currenda”, 1865, nr VII, s. 4; „Kurenda”, 1866, nr I, s. 5; „Kurenda”, 1868, nr III, s. 6; *Dary na kościoły i budynki plebańskie*, „Kurenda”, 1869, nr IV, s. 5; „Kurenda”, 1876, nr I, s. 7; „Kurenda”, 1877, nr IV, s. 8; „Kurenda”, 1880, nr II, s. 4; „Kurenda Konsystorza biskupiego obrządku łacińskiego”, 1882, nr III, s. 36; „Kurenda”, 1886, nr XI, s. 166-167; „Kurenda”, 1887, nr IV, s. 51.

Sumę 243 koron wpłacono na wsparcie dotkniętych wojną mieszkańców Liwy (była to składka z niedzieli 12 sierpnia 1917 r.). Poza tym kwotę 200 koron stanowiły datki na Komitet Ratunkowy Biskupi²⁴.

2. Instytucje parafialne, pobożne zrzeszenia i zespoły religijne

Niebagatelną rolę w funkcjonowaniu parafii w okresie staropolskim odgrywała szkoła parafialna. Instytucja ta cieszyła się zapewne w Sękowej ciągłością. Księgi kontrybucji duchowieństwa diecezji krakowskiej poświadczają obecność nauczyciela w latach: 1513 (*minister ecclesiae*) oraz 1527 i 1539 (*minister*)²⁵. Wizytacja za rządów bpa Jerzego Radziwiłła wykazała, że dom szkolny znajdował się w złym stanie. W szkole pracował kierownik Walenty Ścibor z Ciężkowic, który pobierał za to klerykaturę – świadczenie pieniężne składane na rzecz szkoły przez chłopów²⁶. Wkrótce jednak, jak ujawniła wizytacja przeprowadzona za biskupa Bernarda Maciejowskiego w roku 1602, wzniesiony został nowy budynek. Kierownik, prócz klerykatury, otrzymywał od proboszcza zapłatę w wysokości 15 groszy kwartalnie oraz dostawał obiad w każdą niedzielę. Dzięki wizytacji za bpa Piotra Tylickiego w roku 1608 wiadomo, iż szkoła znajdowała się w pobliżu cmentarza. Dekret reformacyjny, wydany z kolei z ramienia bpa Marcina Szyszkowskiego podczas wizytacji archidiacona Mikołaja Wąsowicza w latach 1618-1619, nałożył na magistra szkolnego obowiązek trzykrotnego dzwonienia w ciągu dnia na Anioł Pański²⁷. Po włączeniu ziemi gorlickiej do monarchii austriackiej szkoła upadła. W opisie dekanatu bieckiego z roku 1797 zaznaczono: „Schola nulla”. Podobnie było dekadę później i w roku 1812²⁸.

Ukazując charakterystykę wiernych sękowskich, nie sposób pominąć ważnej kwestii aktywności laikatu na polu kościelnym i społecznym. Ta forma pobożności osób świeckich i ich zaangażowania religijnego znana już była w okresie staropolskim. W XVIII wieku prężnie działało tu Bractwo Świętej

²⁴ Wykaz składek na cele religijne po koniec marca 1914 r., KDP, 1917, z. 5, s. 200; Wykaz składek na cele religijne za czas od 1 kwietnia 1914 do 31 marca 1917, KDP, 1917, z. 3-4, s. 68; Wykaz składek na cele religijne, dobroczynne i narodowe od 1 kwietnia 1917 do 31 grudnia 1918, KDP, 1919, z. 1-2, s. 21.

²⁵ E. Wiśniowski, *Materiały do stanu duchowieństwa*, s. 265; tenże, *Parafie w średniowiecznej Polsce*, s. 354.

²⁶ AKMK, Acta visitationis interioris decanatum Pilznensis, Ropciensis, Biecensis, Jaslensis, Mielcensis et Zmigrodensis ad Archidiaconatu Sandecensem pertinentium per R. D. Christophorum Kazimirski Praepositum Tarnoviensem A. D. 1595 expeditae, sygn. AVCap. 4, k. 135.

²⁷ S. Kot, *Szkolnictwo parafialne w Małopolsce XVI-XVIII w.*, Lwów 1912, s. 339.

²⁸ AAPrz, Księga nr 294, s. 83, 333, 383.

Anny. O jego istnieniu mówiła już wizytacja z roku 1767. Przy tej okazji podkreślono zarazem, że św. Anna pozostawała współpatronką kościoła parafialnego, co z pewnością wpływało na jej lokalny kult²⁹.

Okres józefinizmu oznaczał kres tego typu pobożnych zrzeszeń. Na odrodzenie się konfraterni trzeba było czekać do drugiej połowy XIX stulecia. Już schematyzm na rok 1885 wymieniał kilka pobożnych zrzeszeń. Zaliczano do nich Bractwa: Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz Wstrzemięźliwości. W roku 1910 dołączyła do nich konfraternia różańcowa. W roku 1911 funkcjonowały tu już następujące Bractwa: Różańcowe, Najświętszego Serca Pana Jezusa, Wstrzemięźliwości, Przenajświętszego Sakramentu, Świętej Rodziny i Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polskiej. Podobnie było w przededniu I wojny światowej. Mimo trudnych warunków wojennych żadne z tych pobożnych zrzeszeń nie upadło³⁰.

Na początku XX wieku dość aktywna była zwłaszcza konfraternia poświęcona Królowej Korony Polski. Zaprowadzono ją kanonicznie w Sękowej w dniu 28 maja 1911 r. i połączono z działającym wcześniej Związkiem Katolicko-Społecznym Wstępem do tego był szereg nauk wygłoszonych do wiernych podczas nabożeństw majowych. Już w roku założenia zrzeszenie liczyło 550 członków; kierowała nim 12-osobowa Rada Parafialna. Z inicjatywy Bractwa w 1911 r. wybudowano w Siarach okazały, piętrowy dom ludowy, w którym mieściły się: duża sala teatralna, sklep Kółka Rolniczego i kasę systemu Reiffeisena. Funkcjonowała tam kancelaria gminna oraz czytelnia z biblioteką, których księgozbiór szacowano na 300 woluminów. Jednocześnie trwały działania zmierzające do budowy podobnego domu ludowego w samej Sękowej. Związek Katolicko-Społeczny był inicjatorem licznych działań na niwie społecznej i kulturalnej. Przykładowo w lipcu 1910 r., w 500-lecie bitwy pod Grunwaldem, jego członkowie zorganizowali uroczystość rocznicową. W październiku 1910 r. staraniem Związku w parafii sękowskiej zatrzymała się na dwa dni objazdowa wystawa Ligi Przemysłowej. Podobne obchody były organizowane w późniejszych latach. Urządzano ponadto kursy: gospodarsko-weterynaryjne oraz szycia i haftu, wystawiano spektakle. Pozyskano też plac w Sękowej w celu wzniesienia domu ludowego³¹. Niestety, wybuch I wojny światowej zaprzepaścił dokonania Związku Katolicko-Społecznego.

²⁹ AAPrz, Księga nr 293, s. 18, 23.

³⁰ *Schematismus 1885*, s. 51; *Schematismus 1911*, Premislae 1910, s. 61; *Schematismus 1912*, s. 62; *Schematismus 1914*, s. 51; *Schematismus 1917*, Premislae 1916, s. 46.

³¹ *Sprawozdanie z działalności Związku katolicko-społecznego*, KDP, 1911, z. 7-8, s. 346-347; *Sprawozdanie z pracy katolicko-społecznej w diecezji przemyskiej za czas od sierpnia r. 1911, tj. od „Kongresu Maryańskiego”, urządzanego w Przemysłu, do czerwca r. 1914*, KDP, 1914, z. 6, s. 254.

Okres międzywojenny przyniósł ponowny rozkwit organizacji i stowarzyszeń katolickich. Niestety, rychły wybuch II wojny światowej spowodował ich rozwiązanie. W realiach Polski Ludowej zorganizowane zespoły wiernych nie miały szans na istnienie. Aktywność laikatu realizowana była jedynie w ramach Żywego Różańca, nieformalnych grup modlitewnych i Liturgicznej Służby Ołtarza. Po przełomie roku 1989, w nowej rzeczywistości społecznej i politycznej, zrzeszenia kościelne otrzymały swoją nową szansę. W roku 2006 w skład Liturgicznej Służby Ołtarza wchodziło 7 lektorów i 38 ministrantów, w tym 7 nowo mianowanych. W roku 1992 na terenie parafii sękowskiej zawiązana została schola. W roku 2004 skupiała ona 20 osób. Na okres ostatnich lat przypadł też rozwój Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, którego oddział został założony w Sękowej w roku 1994. W roku 2004 liczył on 26 osób. W kolejnych latach powstały również inne zespoły duszpasterskie. Wizytacja dziekańska dokonana 24 lutego 2003 r. ujawniła obecność 20-osobowego oddziału Akcji Katolickiej, 30-osobowego dziecięcego Zespołu Misyjnego i Szkolnego Koła Caritas. Przegląd przedwizytacyjny z roku 2004 r. wymienił także 7 Róż Różańcowych. Grupą o charyzmie dobroczynnym był Zespół Charytatywny Caritas skupiający ogółem dwanaście osób. Zaznaczyła się również obecność 11-osobowej Rady Duszpasterskiej, która do roku 2007 wzrosła ilościowo do 17 osób. Pojawił się także chór skupiający 20 wiernych. *Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej* z 2010 roku wskazał 11 grup i zespołów istniejących przy parafii sękowskiej: LSO, scholę, KSM, Akcję Katolicką, chór parafialny, Grupa Młodzieżowa Owczary, Parafialny Zespół Caritas, Radę Duszpasterską, Różę Różańcową, Stowarzyszenie Dobrej Woli oraz Zespół Misyjny³².

3. Duszpasterze sękowscy

Nad życiem i działalnością sękowskiej wspólnoty parafialnej od samego początku czuwali pracujący tam kapłani. Niestety, dość trudno ustalić dokładną ilość duszpasterzy posługujących w Sękowej. W roku 1565 rezydował tu ks. Piotr z Pustakowa. Odnotowano o nim: „człowiek pożyteczny (...) w zakresie zarządzania (...), tak wiary katolickiej, jak i pilny [w udzielaniu] sakramentów

³² AKDRz, TPS, Sprawozdanie Liturgicznej Służby Ołtarza z 2004 roku; AKDRz, TPS, Sprawozdanie z działalności scholi z 2004 roku; AKDRz, TPS, Sprawozdanie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży z 6 czerwca 2004 r.; AKDRz, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej podczas I Synodu Diecezji Rzeszowskiej w parafii Sękowa 24 lutego 2003 r., s. 3; AKDRz, TPS, Przegląd przedwizytacyjny 2004; AKDRz, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 14-15; AKDRz, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2007, s. 3; *Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej*, Rzeszów 2010, s. 369.

i uczciwego prowadzenia się pleban w sposób godny pochwały³³. Sprawozdania wizytacyjne z lat 1595, 1602 i 1618-1619 przekazały, że życiem lokalnej wspólnoty wiernych kierował wówczas ks. Mikołaj Czapllicki (Czapla) z Cieżkowic. Był to kapłan wyświęcony przez sufragana krakowskiego bpa Jakuba Milewskiego w roku 1585. Parafię sękowską objął z dniem 5 października 1595 r. Trudno określić, kiedy zakończył swoją posługę na tej placówce; na pewno stało się to po roku 1618³⁴. W roku 1636 na stanowisku proboszcza w Sękowej pozostawał ks. Andrzej Rakowicz. Wedle zachowanego wykazu, pracował tu w latach 1632-1650. Po nim, w latach 1655-1663, plebanię zajmował ks. Adam Goralewicz, w latach 1663-1680 ks. Kazimierz Bielecki, a w latach 1680-1703 ks. Marcin Bożek³⁵.

Nie ma natomiast problemów, aby ustalić katalog plebanów sękowskich od początku XVIII stulecia. Wedle zachowanych świadectw w pierwszym ćwierćwieczu tego wieku parafią sękowską zarządzał ks. Jan Zubrzycki (Zubrycki). Był on synem Mikołaja; pochodził z diecezji krakowskiej. Tonsurę i cztery niższe święcenia otrzymał w dniu 13 kwietnia 1686 r. Do subdiakonatu przystąpił 29 marca, a do diakonatu 20 grudnia 1687 r. Święcenia prezbiteratu przyjął dnia 30 maja 1688 r. Pierwszą jego posługą duszpasterską był mansjonariat w kościele kolegiackim w Tarnowie. Ks. Jan Zubrzycki spełniał posługę proboszcza sękowskiego w latach 1703-1731³⁶.

Kolejnym rządcą parafii sękowskiej był ks. Andrzej Kłapsiewicz (*Andreas Kłapsiewicz, Andrzej Kłapszewicz*). Wymieniony został już w najstarszym znanym katalogu parafii i duchowieństwa diecezji krakowskiej znajdującym się w 19. tomie *Liber privilegiorum* katedry wawelskiej, powstałym prawdopodobnie na początku 1749 r. W jego gestii leżał wówczas zarząd wiejskiej parafii w Sękowej. Kapłan ów urodził się w roku 1700 w Zakliczynie. Studiował w Seminarium Zamkowym. Do tonsury i czterech niższych święceń

³³ AKMK, Liber visitationis ecclesiarum in civitate ac Dioecesi Cracoviensi consistentium... Philippi Padniewski Ep. Crac. 1565, sygn. AVCap. 1, k. 154v.

³⁴ AKMK, Acta visitationis exterioris decanatum Pilznensis, Mielcensis, Ropccensis, Biecensis, Jaslensis et Żmigrodensis ad Archidiaconatum Sandecensem pertinentium per R. D. Christophorum Kazimirski Praepositum Tarnoviensem A. D. 1595 expedita, sygn. AVCap. 2, k. 94v; AKMK, Actae visitationis exterioris quatuor decanatum: Jaslensis, Żmigrodensis, Becensis et Voynicensis ex commissione R. D. Bernardi Maciejowski episcopi Cracoviensis ducis Severiensis per R. D. Andream Chrościński protonotarium apostolicum praepositum et decanum Voynicensem conscripta anno Domini 1602, sygn. AVCap. 21, s. 121; AKMK, sygn. AVCap. 37, k. 159.

³⁵ Archiwum Parafii w Sękowej [dalej: APS], Akta Luźne [dalej: AL], Kapłani w parafii Sękowa, mps; *Zbiór dokumentów małopolskich*, s. 131.

³⁶ J. Szczepaniak, *Spis prepozytów i plebanów diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008, s. 318; tenże, *Katalog duchowieństwa diecezjalnego zestawiony na podstawie krakowskich ksiąg święceń (1646-1789)*, t. IV: T-Ż, Kraków 2008, s. 1349.

kapłańskich przystąpił 30 maja 1722 r. Trzy lata później, dnia 26 maja 1725 r., otrzymał subdiakonatu. W dniu 22 września tegoż roku przyjął święcenia diakonatu, a 4 listopada święcenia prezbiteratu. Uzyskał prowizję na wikariusza kościoła parafialnego w Kobylance w dekanacie bieckim. W latach 1730-1733 pełnił obowiązki prebendarza kościoła pw. św. Mikołaja Biskupa w Bieczu. W dniu 31 grudnia 1731 r. otrzymał beneficjum w Sękowej. Na tej placówce duszpasterskiej przebywał aż do dnia 11 kwietnia 1763 r.³⁷

Po ks. Andrzeju Kłapszewiczu parafię sękową objął w zarząd ks. Józef Szotarski. Urodził się on w roku 1707 w Dębianach należących do parafii Stradów. Był synem Stanisława. Studiował w seminarium stradomskim. Tonsurę i cztery niższe święcenia otrzymał w dniu 7 czerwca 1732 r. Do subdiakonatu przystąpił 17 grudnia 1735 r., a do diakonatu 25 lutego 1736 r. Święcenia kapłańskie przyjął w dniu 25 marca 1736 r. Wcześniej, z dniem 7 grudnia 1735 r., uzyskał od kustosa tarnowskiego ks. Andrzeja Ruszkowskiego prowizję na wikariat w parafii Gręboszów w dekanacie opatowskim. Z dniem 10 marca 1741 r. ks. Józef Szotarski objął plebanię w Binarowej położonej w dekanacie bieckim, gdzie przebywał do 21 marca 1772 r. Jego zasługą było m.in. doprowadzenie do renowacji zabytkowego kościoła wzniesionego około roku 1500. Następcą ks. Józefa Szotarskiego w Binarowej był ks. Józef Rafał Sulborski urodzony w roku 1743 w Siedliskach, który został zainstalowany w dniu 11 maja 1772 r. W międzyczasie duchowny z Dębian przejął beneficjum sękowskie. Stało się to dnia 19 września 1763 r. Na parafii tej nie przebywał jednak długo, gdyż tylko do roku 1765³⁸.

Burzliwy czas upadku Rzeczypospolitej i włączenia ziemi bieckiej do monarchii habsburskiej przypadł w Sękowej na okres proboszczowania ks. Jakuba Gąsioreckiego (Gasioreckiego, Gąsiorowskiego). Był on synem Błażeja. Urodził się 26 lipca 1736 r. w Mogilanach. Podjął naukę w Szkołach Władysławowsko-Nowodworskich w Krakowie. Kształcił się w Akademii Krakowskiej. Później, od 5 września 1761 r. do roku 1763 studiował w seminarium stradomskim. Pierwsze święcenia niższe i tonsurę otrzymał w Krakowie 19 września 1761 r. Dwa lata później, dnia 26 lutego 1763 r., przyjął sub-

³⁷ Tenże, *Najstarsze spisy duchowieństwa diecezji krakowskiej*, „Folia Historica Cracoviensia”, 2005, vol. 11, s. 292; Tenże, *Katalog prepozytów i plebanów diec. krakowskiej z lat 1749 i 1784*, s. 206; tenże, *Katalog parafii i duchowieństwa diec. krakowskiej 1748*, Kraków 2006, s. 200; tenże, *Spis prepozytów i plebanów*, s. 318; tenże, *Katalog duchowieństwa diecezjalnego zestawiony na podstawie krakowskich ksiąg święceń (1646-1789)*, t. II: *J-M*, Kraków 2008, s. 475; S. Zych, *Z dziejów Kościoła katolickiego na terenie obecnej diecezji rzeszowskiej. Studia i szkice*, Kolbuszowa 2010, s. 27.

³⁸ J. Szczepaniak, *Spis prepozytów i plebanów*, s. 313, 318; tenże, *Katalog prepozytów i plebanów diec. krakowskiej z lat 1749 i 1784*, s. 18; tenże, *Katalog duchowieństwa diecezjalnego*, t. IV, s. 1144; J. Wszolek, *Binarowa wieś królewska 1348-1948*, Kraków 1998, s. 92.

diakonat, a 19 marca tegoż roku – diakonat. Święcenia prezbiteratu otrzymał 2 kwietnia 1763 r. Pierwszą jego placówką duszpasterską, na którą uzyskał prowizję od ks. Jana Rycińskiego, był wikariat w Starym Sączu. Później ks. Jakub Gąsiorecki pracował na podobnym stanowisku w Tarnowie. Dnia 13 września 1765 r. otrzymał kanoniczną instytucję na parafię sękowską, zaś jego instalacja w tamtejszym kościele miała miejsce 13 dni później. Przez pewien czas pełnił funkcję dziekana dekanatu bieckiego. W październiku 1783 r. kapłan przeniósł się na plebanię w Zagórzanach. Pełnił tam posługę duszpasterską przez następne dziesięć lat. W uznaniu zasług władze kościelne mianowały go kanonikiem honorowym kapituły katedralnej w Tarnowie. W roku 1793 ks. Jakub Gąsiorecki zrezygnował z beneficjum. Powodem tej decyzji była utrata wzroku. Duchowny zmarł w Zagórzanach dnia 14 kwietnia 1802 r.³⁹

W roku 1784 na plebanii sękowskiej zainstalowany został ks. **Feliks Skalkowski**. Urodził się prawdopodobnie we wsi Łukowa około roku 1758. Wedle zachowanych źródeł kształcił się w Tarnowie. Następnie studiował filozofię na Akademii Krakowskiej i teologię w seminarium krakowskim. Święcenia kapłańskie przyjął w roku 1782, zostając jednocześnie włączonym do prezbiterium diecezji krakowskiej. Otrzymał prowizję na wikariat w parafii dukielskiej, gdzie duszpasterzował przez półtora roku. W Sękowej pracował do roku 1813. Jak zapisano, był to człowiek szlachetnych obyczajów, cieszący się życzliwością i szacunkiem wiernych⁴⁰.

Następcą ks. Feliksa Skalkowskiego był ks. **Józef Maciej Olszewski**. Przyszedł on na świat w roku 1785 we wsi Łuzna. Wykształcenie średnie zdobył w Tarnowie. Studia filozoficzne i teologiczne odbył we Lwowie. W roku 1809, w wieku 24 lat, otrzymał sakrament kapłaństwa. Przez pewien czas pracował jako wikariusz w Lipinkach. Pięć lat po święceniach objął zarząd nad Sękową. Obowiązki proboszczowskie spełniał do roku 1831. Później przeniósł się na probostwo w Łączkach. Władza kościelna mianowała go kanonikiem honorowym kapituły przemyskiej, dziekanem bieckim, a następnie dziekanem jasielskim. Zmarł w dniu 8 kwietnia 1852 r.⁴¹

³⁹ AKMK, *Descriptio ecclesiarum*, s. 55; J. Szczepaniak, *Katalog prepozytów i plebanów diec. krakowskiej z lat 1749 i 1784*, s. 206; tenże, *Katalog duchowieństwa zawiślańskiej części diec. krakowskiej (1776–1786)*. Słownik biograficzny, Kraków 2009, s. 31; tenże, *Spis prepozytów i plebanów*, s. 318, 321; tenże, *Katalog duchowieństwa diecezjalnego zestawiony na podstawie krakowskich ksiąg święceń (1646–1789)*, t. IV: T-Ż, Kraków 2008, s. 284; B. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej*, s. 159.

⁴⁰ *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992. Część historyczna*, Tarnów MCMXCII, s. 279; AAPrz, Księga nr 294, s. 35, 54.

⁴¹ *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992*, s. 279; W. Sarna, *Opis powiatu jasielskiego*, Jasło 1908, s. 624; AAPrz, Księga nr 294, s. 372.

Po ks. Józefie Olszewskim do parafii sękowskiej przybył ks. **Marceli Ołpiński**. Kapłan ten urodził się 28 października 1802 r. w Bieczu. Tajniki filozofii i teologii zgłębiał w Seminarium Duchownym we Lwowie. W roku 1826 młodziemiec otrzymał sakrament święceń. Jako neoprezbiter ks. Marceli Ołpiński trafił do Gorlic. Dwa lata później powierzono mu funkcję administratora w Binarowej. Po kolejnych czterech latach decyzją władzy duchowej rozstoczył troskę nad wiernymi w Sękowej. W parafii tej duszpasterzował krótko, gdyż tylko w latach 1832-1833. Kolejną jego placówką duszpasterską były Nowosielce koło Przeworska. Dał się tam poznać jako gorliwy kaznodzieja, nie stroniący od tematów politycznych. Sprzeciwiał się przykładowo pańszczyźnie i płaceniui podatków, zachęcał też chłopów do powstania. Zaraz na początku zrywu narodowego, w dniu 25 lutego 1846 r., został aresztowany przez wojska zaborcze. Na jego plebanii znaleziono bogaty skład broni. W wyniku tego został skazany na 10 lat ciężkiego więzienia w Spielbergu na Morawach. Stamtąd został przeniesiony do jeszcze cięższego więzienia w twierdzy Kufstein koło Saltzburga. Na mocy amnestii w roku 1848 został zwolniony. Początkowo rezydował w Szymbarku bez określonych funkcji duszpasterskich. W roku 1849 pełnił obowiązki administratora w Turzy i wikariusza w Kobylance. Później ponownie osiadł w Szymbarku. W 1851 r. pozostawał rezydentem u oo. Franciszkanów w Przemyślu. W 1852 objął wikariat w Krakowcu, lecz wkrótce powrócił do przemyskich oo. Franciszkanów. W roku 1856 ks. Marceli Ołpiński pracował jako wikariusz w Sądowej Wiszni, a trzy lata później osiadł u Karmelitów w Sąsiadowicach. Zmarł tamże w dniu 23 sierpnia 1870 r.⁴²

Kolejnym proboszczem sękowskim doby zaborowej był ks. **Franciszek Kwiatkiewicz**. Urodził się on w roku 1806. W roku 1833 otrzymał święcenia kapłańskie. Pięć lat później został mianowany proboszczem w Sękowej. Funkcję tę piastował do roku 1842. Następnie przeniósł się na równorzędne stanowisko w parafii Kołaczyce. Zmarł 8 grudnia 1866 r. Probostwo kołaczyckie objął po nim ks. Leopold Strzeżeniecki Tekstoris⁴³.

W roku 1844 na sękowskiej plebanii zainstalowany został ks. **Franciszek Ciągiewicz** (Ciąglewicz). Przyszedł on na świat w roku 1810. W wieku 28 lat został włączony do prezbiterium diecezji przemyskiej. W przeciwieństwie do swych poprzedników pracy duszpasterskiej w Sękowej poświęcił znacznie więcej czasu, gdyż aż trzy dziesięciolecia. Funkcję proboszcza sękowskiego pełnił aż do śmierci w roku 1874⁴⁴.

⁴² *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992*, s. 279; B. Łopuszański, *Udział księży diecezji przemyskiej w konspiracjach galicyjskich w latach 1831-1846*, „*Nasza Przeszłość*”, 1975, t. 43, s. 194; K. Szopa, *Księża bieccy*, Biecz 2008, s. 101.

⁴³ *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992*, s. 279; W. Sarna, s. 561.

⁴⁴ *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992*, s. 279.

Działania ks. Franciszka Cięglewicza na niwie pastoralnej kontynuował ks. Jan Kielar. Urodził się on w roku 1845 w Haczowie. Studia filozoficzno-teologiczne odbył w Seminarium Duchownym w Przemyślu. W roku 1869 przyjął święcenia prezbiteratu. Jako nowo ordynowanego księdza skierowano go do parafii w Niewodnej. W lipcu 1872 r. został przeniesiony do Bieczu, gdzie pracował do marca 1875 r. Po sześciu latach wikariatu ks. Jan Kielar objął parafię w Sękowej. Zachowane świadectwa przekazują informacje o wrażliwości tego kapłana na potrzeby eklezjalne. Przykładowo w roku 1885 proboszcz sękowski złożył kwotę 14 złr na restaurację katedry przemyskiej. W roku 1886 z kolei wsparł restaurację kościoła katedralnego kwotą 50 złr. Rok później ofiarował 1 złr na dzieło dziecięctwa Pana Jezusa. W dziejach Sękowej ks. Jan Kielar zapisał się m.in. jako budowniczy nowego kościoła parafialnego pw. św. Józefa. Kapłan pracował w tej parafii aż do emerytury, na którą przeszedł w roku 1909. Zmarł w okresie I wojny światowej, w roku 1915⁴⁵.

W roku 1909 parafię sękową objął ks. Stanisław Horowicz. Kapłan ten przyszedł na świat w roku 1872 w Zagórzanach. Wykształcenie średnie zdobył w C.K. Gimnazjum w Jaśle, gdzie też w 1893 r. złożył egzamin dojrzałości. Po ukończeniu studiów filozoficzno-teologicznych w Seminarium Duchownym w Przemyślu otrzymał w roku 1897 święcenia kapłańskie. Jako neoprezbiter trafił na wikariat w parafii sokołowskiej. Następnie posługiwał jako kooperator w Pysznicy, skąd w 1902 r. został przeniesiony do Gorlic. Później pracował w Łańcucie, Krasiczynie i Jarosławiu. Ostatni wikariat objął w roku 1907, osiadając w parafii katedralnej w Przemyślu. W Sękowej ks. Stanisław Horowicz spędził trudne lata I wojny światowej. Mimo zagrożenia ze strony inwazji rosyjskiej pozostał ze swoimi parafianami, dzieląc z nimi trudy wojenne. Jako proboszcz sękowski przez pewien czas pełnił obowiązki wicedziekana i dziekana dekanatu bieckiego, a później dziekana dekanatu gorlickiego. W roku 1928 wziął aktywny udział w Pierwszym Synodzie Diecezji Tarnowskiej. Podczas tego przełomowego wydarzenia w dziejach tejże diecezji bp Leon Wałęga powołał go 4 kwietnia 1927 r. na członka Komisji Liturgicznej. W dniu 22 sierpnia 1908 r. został z kolei wybrany przez ojców synodalnych jednym z dziesięciu konsultorów synodalnych na najbliższe dziesięciolecie. W uznaniu zasług na polu duszpasterskim w roku 1931 władza duchowna mianowała ks. Stanisława Horowicza kanonikiem honorowym kapituły tarnowskiej. Kapłan zmarł pięć lat później. Został pochowany na cmentarzu grzebalnym w Sękowej⁴⁶.

⁴⁵ Tamże, s. 279; „Kurenda”, 1885, nr V, s. 69; „Kurenda”, 1886, nr XI, s. 166-167; „Kurenda”, 1887, nr IV, s. 51; K. Szopa, s. 64; tenże, *Dzieje parafii Bożego Ciała w Bieczu w latach 1805-1925*, Biecz 2008, s. 113-114.

⁴⁶ *Pierwszy Synod Diecezji Tarnowskiej*, Tarnów 1928, s. 10, 17, 32; *Schematismus 1925*, s. 31; *Schematismus universi venerabilis Cleri saecularis et regularis Dioecesis Tarnoviensis pro*

Po ks. Stanisławie Horowiczu zarząd nad parafią objął w roku 1936 ks. **Józef Grądział**. Powinności proboszczowskie spełniał przez trudne lata okupacji niemieckiej i wkroczenia wojsk sowieckich. W roku 1946 zrezygnował ze stanowiska proboszcza. Później pracował jako rządcą parafii w Podolu. Zmarł w roku 1949⁴⁷.

Kolejnym kapłanem, który przewodniczył duchowo wspólnocie sękowskiej był **ks. Juliusz Suchy**. Urodził się on w roku 1906 w Kozodrzy. Po złożeniu egzaminu dojrzałości wstąpił do Seminarium Duchownego. W roku 1932 przyjął święcenia kapłańskie. Jego pierwszą placówką duszpasterską był wikariat w Bolesławiu. Rok później rozpoczął pracę w podobnym charakterze w Bieczu. W roku 1936 mianowano go wikariuszem w Łączkach Kucharskich, a w roku 1940 w Borowej koło Mielca. Potem, w roku 1944, otrzymał aplikatę na wikariat w Zasowie, a rok później w parafii pw. św. Mateusza w Mielcu. W roku 1946 otrzymał nominację na wikariusza-adiutora, a następnie proboszcza w Sękowej. Zapisał się m.in. dziełem budowy nowej plebanii. Współbracia w kapłaństwie zapamiętali go jako pełnego humoru i życzliwości. W roku 1966 zrezygnował z pełnienia funkcji proboszcza. W dalszym ciągu pozostał jednak w Sękowej i dopiero po 11 latach przeniósł się do Domu Księży Emerytów w Tarnowie. Zmarł w roku 1987, pochowany został na cmentarzu w Sękowej⁴⁸.

Druga połowa XX wieku upłynęła w parafii sękowskiej pod znakiem duszpastersstwa **ks. Stanisława Dziedzica**. Urodził się on 8 maja 1934 r. w Świecanach jako syn Józefa i Katarzyny Zawila. Jego rodzinną parafią był Biecz (parafia pw. Bożego Ciała). Po zdobyciu wykształcenia podstawowego wstąpił do Liceum Ogólnokształcącego w Bieczu, gdzie w roku 1953 złożył egzamin dojrzałości. Przez kolejne pięć lat studiował filozofię i teologię w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie. Uwieńczył je magisterium z teologii, specjalizując się w Piśmie świętym. W dniu 20 maja 1958 r. przyjął w Tarnowie święcenia diakonatu, a miesiąc później, 29 czerwca, otrzymał święcenia prezbiteratu z rąk bpa Karola Pękali. Pierwszą placówką duszpasterską ks. Stanisława Dziedzica była Kruźłowa, do której został skierowany 15 lipca 1958 r. Sześć lat później, w dniu 2 sierpnia 1964 r., otrzymał aplikatę do Sękowej. Wpierw zajmował miejscowy wikariat, a od 14 grudnia 1966 r. pracował jako proboszcz. Jego dokonania na polu duszpasterskim docenione zostały przez władzę duchowną, która w roku

anno Domini 1927, Tarnoviae 1927, s. 27; Schematismus universi venerabilis Cleri saecularis et regularis Dioecesis Tarnoviensis pro anno Domini 1933, Tarnoviae 1933, s. 60; Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992, s. 279; Księga pamiątkowa 70-lecia Państwowego Gimnazjum imienia Króla Stanisława Leszczyńskiego w Jasle 1868-1938, [Jasło 1938], s. 117; Sprawozdanie Dyrekcji C. K. Gimnazjum w Jasle za rok szkolny 1893, Jasło 1893, s. 16; Wiadomości kościelne, „Gazeta Lwowska”, 1902, nr 90, s. 4; Wiadomości kościelne, „Gazeta Lwowska”, 1907, nr 47, s. 3; Wiadomości dycieczalne, „Echo Przemyskie”, 1909, nr 35, s. 3.

⁴⁷ Schematyzm Diecezji Tarnowskiej na rok 1992, s. 279.

⁴⁸ Tamże, s. 279; K. Szopa, *Księga bieccy*, s. 144-145.

1970 przyznała mu odznaczenie kościelne *Expositorio Canoniale*, a w roku 1983 przywilej noszenia rokiety i mantoletu. W dniu 26 lutego 1993 r. otrzymał godność kapelana honorowego Ojca Świętego. Dodatkowo z dniem 1 października 1995 r. powierzono mu funkcję kapelana Domu Pomocy Społecznej Caritas w Sękowej. Dnia 20 sierpnia 2005 r. ks. Stanisław Dziedzic przeszedł na emeryturę. Pozostał jednak w Sękowej, postępując w dalszym ciągu jako kapłan-senior⁴⁹.

Obecnie parafią w Sękowej administruje ks. Janusz Kurasz. Przyszedł ona na świat 11 sierpnia 1965 r. w Pruchniku. Jego rodzicami byli Aleksander i Józefa Szewc, a rodzinną parafią wieś Kramarzówka. Ukończywszy szkołę podstawową kontynuował naukę w Liceum Zawodowym w Jarosławiu. Po zdaniu matury wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Na uczelni tej odbył 6-letnie studia filozoficzno-teologiczne. Obronił pracę magisterską z liturgiki. W dniu 13 czerwca 1990 r. w Przemyślu bp Ignacy Tokarczuk udzielił mu sakramentu święceń. Droga kapłańska ks. Janusza Kurasza wiodła przez wikariaty na kilku parafiach. Jako neoprezbiter trafił 5 lipca 1990 r. do Zabierzowa. Dwa lata później, 24 sierpnia 1992 r., podjął obowiązki w Osobnicy. Od 26 sierpnia 1994 r. do 23 sierpnia 1997 r. pracował w Czudcu. Następnie spełniał posługę sakramentalną, kaznodziejską i katechetyczną w Kolbuszowej. Z dniem 21 sierpnia 2005 r. został instytuowany na probostwie w Sękowej⁵⁰.

O wiele mniejszy wpływ na życie duchowe i sakramentalne lokalnej wspólnoty w Sękowej od proboszczów mieli inni, pracujący tam kapłani, choć w okresie staropolskim należeli oni do rzadkości⁵¹. Archiwum Parafialne w Sękowej informuje o ks. Michale Złoczyńskim, który pracował tu jako wikariusz od roku 1650 i ks. Marcinie Szufnarowiczu posługującym od roku 1652. Na początku XVIII wieku wikariat zajmować mieli też kolejno ks. Bartłomiej Grudkiewicz i ks. Jakub Sambor, a później również ks. Ignacy Ostrowski, ks. Michał Brudziński, ks. Stanisław Bajor i ks. Tomasz Dębski. Za probostwa ks. Jakuba Gąsioreckiego pomocą służyli: ks. Stefan Pełczyński, ks. Leonard Panczerzyński, ks. Feliks Chryciewicz, ks. Tomasz Miarczyński i ks. Marian Magajewicz. Później w charakterze współpracownika proboszcza kierowani byli do Sękowej również inni duchowni⁵². Instytucja stałego wikariatu w omawianej parafii pojawiła się jednak dopiero po II wojnie światowej.

Począwszy od lat 30. XIX wieku znane są świadectwa o pojawianiu się w Sękowej administratorów. Byli to duszpasterze, którzy dysponowali pełnią

⁴⁹ ADRz, Tabele personalne, Tabela służbowa ks. Stanisława Dziedzica.

⁵⁰ ADRz, Tabele personalne, Tabela służbowa ks. Janusza Kurasza.

⁵¹ E. Wiśniowski, *Materiały do stanu liczebnego duchowieństwa i służby kościelnej w diecezji krakowskiej w pierwszej połowie XVI wieku*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 1969, t. 18, s. 230-231.

⁵² APS, AL, Kapłani w parafii Sękowa.

praw proboszczowskich, ale swoją funkcję spełniali okresowo, niejako zastępczo. Sytuacje takie miały miejsce w przypadku śmierci rządcy parafii, jego długotrwałej choroby bądź wyjazdu. Administratorzy ustępowali ze stanowiska z chwilą objęcia parafii przez nowego proboszcza. Zdarzało się również, że jako administratorzy byli mianowani miejscowi wikariusze.

Niekiedy administratorzy byli jednostkami o wysokiej kondycji moralnej, nawet jeśli nie powierzano im znaczących godności i zaszczytów. Jako przykład wskazać można postać ks. Franciszka Prugara. Kapłan ten urodził się w Trzeźniowie w roku 1802. Był synem Józefa i Anny z Ziemiańskich. Jako chłopiec uczęszczał do gimnazjum w Przemyślu, później studiował filozofię we Lwowie. Następnie zgłębiał tajniki teologii w Seminarium Duchownym w Przemyślu. Posługiwał się językami niemieckim i łacińskim. W roku 1831 otrzymał święcenia kapłańskie. Wedle ustnej tradycji na początku lat 30. XIX wieku duchowny zaangażował się w działalność narodowo-wyzwoleńczą, choć nie są znane żadne dokumenty potwierdzające ów fakt. Będąc neoprezbiterem, ks. Franciszek Prugar trafił do parafii sokołowskiej. Pełnił tam funkcję wikariusza niemal przez dwa lata. Kolejnymi placówkami duszpasterskimi kapłana były: Rumno, Nowosielce i Sękowa. W dniu 3 kwietnia 1837 r. ks. Franciszek Prugar został zainstalowany przez dziekana Andrzeja Tomiczka na plebanii w Górnicy. Pozostał tam aż do śmierci, która nastąpiła w roku 1886. Jako proboszcz górniński duchowny próbował łagodzić zaistniałe konflikty. Było to tym ważniejsze, że połowa XIX stulecia przyniosła różnorakie problemy, do których zaliczyć trzeba m.in. skomplikowaną sytuację polityczną okresu Wiosny Ludów, wzburzone nastroje społeczne związane z rabacją oraz zniesienie pańszczyzny i uwłaszczenie chłopów. Duchownemu nie brakło hojności na rozliczne cele religijne i charytatywne. Przykładowo w roku 1865 osobiście ofiarował kwotę 5 złr na koszty kanonizacji św. Jozafata Kuncewicza. W roku 1878 wsparł finansowo misję w Bułgarii, a po 50 ct przeznaczył na misję w Oriencie i w Afryce. Trzy lata później na misję w Bułgarii przesłał 1 złr. W dziejach parafii górnińskiej zapisał się m.in. zamknięciem dla pochówków cmentarza przykościelnego i założeniem około roku 1837 nowej nekropolii w okolicy kościoła. Innym jego dokonaniem było doprowadzenie do konsekracji świątyni parafialnej 24 lipca 1852 r. W późniejszym czasie proboszcz dbał o doposażanie kościoła i piękno sprawowanej liturgii. Przykładowo w roku 1871 ofiarował na potrzeby świątyni naczynia na oleje święte o wartości 2 złr. Ks. Franciszek Prugar był aktywny także na gruncie duchowym. Reaktywował popularne wśród wiernych Bractwo Szkaplerzne. Założył też nowe konfraternie: Bractwo Różańcowe i Bractwo Wstrzemięźliwości⁵³.

⁵³ „Kurenda”, 1866, nr I, s. 5; „Kurenda”, 1878, nr II, s. 15-16; „Kurenda”, 1881, nr IX, s. 9; *Spis darów pobożnych na Kościoły z roku 1871*, „Kurenda”, 1872, nr V, s. 4; K. Ozóg, *Dzieje parafii Górnicy 1599-1999*, Górnica-Rzeszów 1999, s. 73-75, 83-84, 114, 239-240.

W prowadzonym duszpasterstwie proboszczom sękowskim pomagali niekiedy również i inni kapłani. Potwierdzone jest przykładowo, że na początku ostatniej dekady XVIII stulecia, już w okresie zaborowym, posługę w Sękowej pełnił okresowo **o. Feliks Tomaszewski**. Był to zakonnik z klasztoru oo. Franciszkanów Reformatów w Bieczu, który od lutego 1789 r. do października 1792 r. pracował w charakterze wikariusza w Gorlicach. Wiadomo również, że w tym samym okresie przez dwa tygodnie przebywał także inny zakonnik z tego ośrodka, **o. Stanisław Kwieciński**. Sytuacje takie zdarzyły się i później, w odmiennych warunkach społeczno-politycznych i duszpasterskich. Przykładowo w listopadzie i grudniu 1877 roku pracę parafialną w Sękowej podjął **o. Czesław Guńka**⁵⁴. Duchowni ci nie posiadali jednak zapewne funkcji duszpasterskich powierzonych im przez władzę duchowną, a swoją pracę wykonywali w zastępstwie za niedysponowanych proboszczów i kooperatorów bądź jako pomoc duszpasterską.

4. Stary kościół parafialny

Szczególnym znakiem Kościoła, obecności Bożej na ziemi i wspólnoty wierzących są kościoły. O pierwszej świątyni parafialnej w Sękowej nie wiadomo wiele. Nie zachowała się ona do naszych czasów, a na jej temat niemal milczą znane teksty źródłowe. Niektóre przekazy datują powstanie tego obiektu na rok 1363⁵⁵. Na mocy wspomnianego wyżej, wydanego wówczas w Bieczu przywileju, nastąpiła nie tylko lokacja wsi i uposażenie parafii, ale również fundacja kościoła. Fundatorem świątyni był król Kazimierz Wielki⁵⁶. Trudno natomiast wytłumaczyć, dlaczego nie wymieniła jej *Liber beneficiorum Diocesis Cracoviensis* Jana Długosza.

Z pierwszym kościołem i budową drugiego związane są przekazywane ustnie ludowe podania. Pierwsze próbuje wyjaśnić przyczynę zniknięcia starszej świątyni, którą lokuje w tzw. Pustym Lesie. Winą za to obarcza kobietę, która w tym miejscu zbierała grzyby i jagody. Gdy zgubiła się, wysypała w złości uzbierane leśne owoce i przeklęła kościół. Skutkiem tego było zapadnięcie się jej i świątyni pod ziemię. Jediną pozostałością po budynku kultycznym jest duży dół. Miejscowa tradycja ubarwia ten przekaz dodatkowym elementem.

⁵⁴ J. Pasiecznik, *Kościół i klasztor Franciszkanów-Reformatów w Bieczu (1624-1982)*, Kraków 1984, s. 199, 202.

⁵⁵ Por. Zbiory Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, M. Romanowski, *Zabytkowy kościół pod wezwaniem Świętych Apostołów Filipa i Jakuba w Sękowej*, Rzeszów 2005, s. 16, mps.

⁵⁶ *Zbiór dokumentów małopolskich*, s. 131-132.

Ponoć w rocznicę zapadnięcia się kościoła, które to wydarzenie miało wydarzyć się w okresie Wielkiej Nocy, mieszkający nieopodal ludzie mogli usłyszeć dźwięk bicia dzwonów. Prócz tego w zapadlisku miano znaleźć obrobione kamienie ułożone w kształt chrzcielnicy.

Druga legenda przedstawia niezwykle zjawiska towarzyszące wzniesieniu drugiego kościoła. Początkowo planowano go usytuować na Koźleńcu, w pobliżu szlaku handlowego wiodącego z Gorlic w stronę Węgier. Było to miejsce położone wyżej niż obecny kościół i w ocenie wiernych znacznie lepsze, gdyż bardziej bezpieczne od nurtów przepływającej blisko rzeki. Gdy jednak drewno potrzebne do wzniesienia zostało zgromadzone, zostało w nocy cudownym sposobem przeniesione na inne, znajdujące się niżej miejsce. Mieszkańcy przenieśli budulec z powrotem, ale następnego dnia sytuacja powtórzyła się. Gdy stało się tak trzy razy, parafianie uznali to za znak Opatrzności i rozpoczęli budowę świątyni na wskazanym miejscu⁵⁷.

Ten drugi, gotycki kościół parafialny został wzniesiony z drewna modrzewiowego prawdopodobnie po zniszczeniu bądź rozebraniu poprzedniego. Od tam przez wieki służy lokalnej wspólnocie wiernych. Jego patronami byli od początku Apostołowie: św. Filip i św. Jakub Mniejszy⁵⁸. Z biegiem czasu jako współpatronkę zaczęto wymieniać także św. Annę. Przykładowo w protokole wizytacyjnym z roku 1767 zapisano: „Tituli Ecclesiae Sanctorum Philippi [et] Jacobi Apostolorum, Sanctae Annae (...)”⁵⁹.

Budynek wzniesiono około roku 1520. Od tego czasu jego malownicza sylwetka stanowi nieodłączny element miejscowego krajobrazu i kultury materialnej. Otaczające kościół soboty, pokryte gontem dachy sięgające niemal ziemi oraz niska kwadratowa wieża z kopułką decydują o jego niepowtarzalnym charakterze. Mimo skromnego wnętrza zachwyć może zwłaszcza późnorennesansowy ołtarz główny z obrazem św. Mikołaja, św. Benedykta i św. Antoniego. Wyrazem czci wiernych są też dwa współczesne ołtarze boczne: pierwszy, ufundowany przez myśliwych z obrazem św. Huberta i drugi, poświęcony Matce Bożej. Interesujące są pozostałości polichromii z 1888 r. na południowej ścianie prezbiterium oraz kamienna gotycka chrzcielnica datowana na rok 1522⁶⁰.

Prawdopodobnie kościół stanowiła pierwotnie czworoboczna budowla o niewielkich rozmiarach. Wiadomo również, że świątynie drewniane okresu średniowiecza nie były wyposażone w wieże i nie stosowano przy nich

⁵⁷ M. Romanowski, s. 17-18.

⁵⁸ S. Litak, *Kościół łaciński w Rzeczypospolitej około 1772 roku. Struktury administracyjne*, Lublin 1996, s. 253.

⁵⁹ AAPrz, Księga nr 293, s. 23.

⁶⁰ A. Tyniec, *Szlak Architektury Drewnianej. Województwo Małopolskie*, Kraków 2008, s. 6.

przybudówek. Okna wybite zostały od strony południowej. Do kościoła można było wejść przez dwoje drzwi: główne od zachodu i boczne od południa. W kolejnych dziesięcioleciach nastąpiło powiększenie budynku, co wiązało się głównie z wymogami liturgicznymi i zamierzeniem zaspokojenia potrzeb duszpasterskich. Najpierw budynek przekształcił się w dwuczłonowy, posiadający już nawę i prezbiterium. Nakrywał je jeden wspólny dach. Kolejno dostawiono od strony północnej zakrytą, do której można się było dostać jedynie z prezbiterium⁶¹.

Wiadomo, że już na początku XVI stulecia kościół parafialny dysponował nawą o powierzchni 60,84 m². Świątynie takie były zarazem najczęściej spotykane⁶². W późniejszym czasie budowla była wielokrotnie przekształcana. W XVIII stuleciu wzniesiono wieżę. Do kościoła dostawiono też wysokie podcienia, z których wykształciły się soboty posiadające wielorakie zadania. Dzięki nim sama budowla była zabezpieczona przed opadami atmosferycznymi i innymi zjawiskami pogodowymi. Wierni z dalszych stron i zmierzający tamtędy pielgrzymi mogli tam znaleźć schronienie, a nawet przenocować. Soboty służyły też prywatnemu odprawianiu nabożeństwa Drogi Krzyżowej. W połowie XIX wieku ich ściany pokryła bogata polichromia figuralna⁶³.

Nie jest znany fundator ani projektant świątyni. Brak również danych na temat tożsamości budowniczych. Nie sposób więc stwierdzić, czy stanowiła ona przykład wiejskiego budownictwa amatorskiego, czy do jej wznoszenia zaangażowano cechowych mistrzów ciesielskich. Niektóre przesłanki, m.in. trójbocznie zamknięte prezbiterium, wskazują na pracę zawodowych rzemieślników⁶⁴. Wizytacja diecezji krakowskiej przeprowadzona przez bpa Filipa Padniewskiego w roku 1565 wykazała, że kościół sękowski był dobrze wyposażony. W należyтым stanie znajdowała się chrzcielnica oraz tabernakulum, w którym przechowywano Najświętszy Sakrament i krzyżmo. Plac świątynny otaczało ogrodzenie. Parafia posiadała wymagane księgi liturgiczne. Jako drocenne naczynia wymieniono srebrny kielich i srebrną monstrancję⁶⁵.

Wizytacja dokonana przez prepozyta tarnowskiego ks. Krzysztof Kazimirskiego w roku 1595 zdradziła z kolei, że w kościele znajdowały się 3 ołtarze. Wszystkie były murowane i niekonsekwrowane; posiadały portatyłe. Drewniane

⁶¹ M. Kornecki, *Gotyckie kościoły drewniane na Podhalu*, Kraków 1987, s. 18-22.

⁶² E. Wiśniewski, *Parafie w średniowiecznej Polsce. Struktura i funkcje społeczne*, Lublin 2004, s. 241.

⁶³ R. Brykowski, *Zabytki architektury powiatu gorlickiego*, w: *Nad rzeką Ropą*, s. 497; A. Ziętek-Salwik, *Z darów Twoich, Panie... Prezentacja parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej*, „Niedziela Południowa”, 2000, nr 29, s. I.

⁶⁴ Por. M. Romanowski, s. 19.

⁶⁵ AKMK, sygn. AVCap. I, k. 154v.

tabernakulum było dobrze utrzymane i zamykane⁶⁶. W roku 1602 w ołtarzu bocznym od strony południowej znajdował się obraz św. Mikołaja. Ołtarz północny wyposażony był w wyobrażenie Bożej Rodzicielki. Ołtarz wielki posiadał natomiast obrazy Matki Bożej oraz patronów kościoła. To właśnie w tym ołtarzu umieszczone było tabernakulum, gdzie znajdował się Najświętszy Sakrament. Zakrystia kościelna była zamykana. 2 dzwony – większy i mniejszy – znajdowały się na dzwonnicy⁶⁷. Na belce tępczowej w środku kościoła umieszczona była postać Chrystusa Ukrzyżowanego. Ambona z baldachimem była przystawiona do ściany zakrystii. Świątynia była poza tym wyposażona w konfesjonały. Wspomnieć warto też o malowanym chórze i deskowanym, malowanym suficie⁶⁸.

Dokładny opis wyposażenia kościoła sękowskiego doby staropolskiej przekazała m.in. wspomniana wizytacja z 17 maja 1767 r. Według sporządzonego wówczas inwentarza zasób zakrystii prezentował się dość okazale. Bogaty były zwłaszcza komplet szat liturgicznych. Wyliczono zatem 18 ornatów: 10 białych, 2 czerwone, 2 zielone, 1 fioletowy i 3 czarne (tylko przy nich zaznaczono „wszystkie z stułami y manipularzami”) oraz 5 kap: 2 białe, popielatą, czarną i „nędzową”. Do bielizny liturgicznej zaliczono: 13 różnych alb (w tym 1 nową i 1 starą, przeznaczoną na poprawę innych), 7 humerałów i 2 komże. Inwentarz wykazał obecność 11 różnych welonów, 17 burs, 15 palk, 10 korporałów i 14 puryfikaterzy. Bieliznę ołtarzową tworzyło: 60 starych obrusów i 1 nowy, 4 wielkie ręczniki i 3 małe, a także 9 antepediów i 9 firanek. Kościół dysponował 2 małymi chórągiewkami w dobrym stanie i 4 starymi, dość już zużytymi. Osobno wymieniono chórągiew bracką św. Anny, ale zaznaczono, że jest stara i zniszczona.

Na innym miejscu wspomniano o przedmiotach wykonanych z miedzi, cyny i mosiądzu. Kościół posiadał 2 kociołki miedziane: do aspersioni i do chrzcielnicy oraz mosiężną kadzielnicę. W cynowym naczyniu przechowywano oleje święte. Do światła liturgicznego służyły 2 cynowe lichtarze oraz 2 lampy: cynowa i mosiężna. Doliczano do tego blaszaną łódkę, 7 małych dzwoneczków, miedzianą kropielniczkę i miednicę. Przy tej okazji wymieniono dzwony kościelne, sygnaturkę oraz „pozytyw dużo zepsowany o głosach 7”. Wśród wizerunków wiernych wyróżniały się 2 obrazy do noszenia podczas procesji: malowany św. Anny i rzeźbiony Pana Jezusa, oprawiony w ramy

⁶⁶ AKMK, sygn. AVCap. 2, k. 93v-94v.

⁶⁷ AKMK, sygn. AVCap. 21, s. 119-120.

⁶⁸ AKMK, *Visitatio ecclesiarum in decanatus: Mielecensi, Robczycensi, Strzyżowski, Pilsnensi, Jaslensi, Żmigrodensi, Bieczensi per R. D. Petrum Skidzieński archidiaconum Zawichostensem et Martinum Kłociński praepositum Bieczensem autoritate R. D. Petri Tylicki episcopi Cracoviensi anno Domini 1608 factae*, sygn. AVCap. 26, s. 400.

i wysrebrzony. Na wyposażenie świątyni składały się: atlasowy baldachim, 2 większe krucyfiksy, 3 pasjonaty i figura Zmartwychwstałego. Zasób kościelny obejmował również: bęben w złym stanie, 24 drewniane, wysrebrzone lichtarze, 2 żelaza na opłatki, mały cyrkularz, 30 brackich kap i 2 birety, drewniany pacyfikał, nowy katafalk, wielką kłódkę u drzwi i drugą przy chrzcielnicy, 2 nowo zakupione skarbonki i 2 stare oraz kolejną, z zamkiem, pod dzwonnica, poduszkę pod mszał, 2 sukienki na puszkę, malowany drewniany grób oraz czerwone sukno na stopnie sprawione przez proboszcza.

Inwentarz wymiał także argenteria. Do kosztowności zaliczono zatem srebrną, pozłoconą monstrancję z promieniami i koroną oraz dołączony do niej melchizedech. Wśród naczyń liturgicznych uwagę zwracały 2 srebrne, pozłocone wewnątrz kielichy z patenami. Trzeci kielich ze srebrną pateną wykonany był z miedzi i pozłocony. Innym naczyniem była srebrna puszcza w tabernakulum; przerobiono ją ze starej staraniem ks. Józefa Szotarskiego, a później pozłocono wewnątrz i z zewnątrz. Kolejna mała, pozłocona puszcza ze srebra służyła do noszenia Wiatyku. Srebrnymi przedmiotami liturgicznymi były też: nowy krzyż, para ampułek i 4 korony na wielkim ołtarzu. Wymienione też zostały: niesprecyzowane bliżej 4 wota, 8 nici koralu i 32 drobne nitki. Ponadto na ołtarzu Matki Bożej znajdowały się 2 korony i wotum. Kolejną koronką z promieniami ozdobiono wyobrażenie św. Anny. Inne dary wiernych stanowiły: krzyżyk ze szkiełkiem, wotum kwadratowe z łańcuszkami, 6 wotów kwadratowych oraz 19 paciorków i nici szklanych. Obecność tych wotów świadczyć może o rozbudowanym kuldzie Bożej Rodzicielki. Dość skromnie u schyłku I Rzeczypospolitej prezentował się natomiast w Sękowej księgozbiór liturgiczny. Przy celebracjach posługiwano się 1 nowym i trzema 3 mszałami. Były 2 mszały rekwalne, stary i nowy, zakupiony przez miejscowego proboszcza. Kapłani posługiwali się 1 wielką agendą i 2 małymi. Pozostałymi księgami były: gradaał, psalterz i ewangeliarz⁶⁹.

W pierwszych latach zaborowych stan i wystrój kościoła sękowskiego nie uległy większej zmianie⁷⁰. Według inwentarza z roku 1814 na wyposażenie świątyni składały się: polichromowana ambona, odnowiona chrzcielnica i 3 ołtarze poświęcone odpowiednio: św. Annie oraz Apostołom Filipowi i Jakubowi (ołtarz główny), a także Matce Bożej i św. Mikołajowi (ołtarze boczne). Po pięciu latach wykonano bądź pomalowano istniejący wcześniej chór muzyczny⁷¹. Później, na przestrzeni lat i dziesięcioleci, świątynia wzbogaciła się o nowe aparaty liturgiczne. Przykładowo w połowie lat 60. XIX wieku kolatorka Szymonowiczowa ofiarowała firanki do wielkiego ołtarza o wartości

⁶⁹ AAPrz, Księga nr 293, s. 18-20.

⁷⁰ Por. AAPrz, Księga nr 294, s. 298, 363.

⁷¹ M. Romanowski, s. 20.

25 złr i drugie do tabernakulum za 12 złr. Inną donacją był obraz św. Barbary kosztujący 50 złr, przekazany przez nieznanego z imienia Hebenstreita⁷².

W roku 1870 na zasadzie konkurencji za 100 złr udało się podmurować kościół „ciosowym kamieniem”. Drzewo na restaurację kościoła zapewniła pani Szymonowiczowa, zaś robociznę i środki finansowe – parafianie. Zajęto się także odnowieniem ołtarzy. Na ołtarz główny pan Hebenstreit ofiarował 300 złr, zaś na dwa boczne po 150 złr przekazali Henryk Bielański i Franciszek Haluch. Komplet szat liturgicznych wzbogacił się z kolei o biały ornat za 75 złr fundacji kolatorki Szymonowiczowej i o ornat fioletowy za 61 złr fundacji pani Staroniewiczowej⁷³. Jak przekazało świadectwo z roku 1872, zorganizowano wówczas w Sękowej składkę na pozyskanie środków w celu odmalowania kościoła. Pan Hebenstreit ofiarował dla kościoła 14 lichtarzy o łącznej wartości 120 złr, a także ornat, dwie dałmatyki i trzy alby za 150 złr. Nadto Franciszek Haluch z Siar był fundatorem ornatu i alby za 66 złr⁷⁴.

W roku 1874 jedna z parafianek złożyła ofiarę w wysokości 200 złr z przeznaczeniem na odmalowanie kościoła. Nowym zakupem była szafa w zakrystii i nowe okna. Inwestycje te kosztowały 44 złr, z czego 30 złr przekazała pani Bielańska, a resztę zgromadzono w ramach składek wiernych. Franciszka Haluch darowała lampę o wartości 35 złr, a nieznanzy z imienia Kostial chorągiew kosztującą 80 złr. Sporym wydatkiem, był zakup nowej monstrancji o wartości 135 złr; środki na to pozyskano od: gospodarza Jana Halucha (80 złr), pana Habenstreita (50 złr) i Konstancji Bielańskiej (5 złr)⁷⁵.

W połowie lat 80. XIX wieku drewnianej świątyni w Sękowej groziło niebezpieczeństwo rozbiórki. Wiązało się to ze wzniesieniem nowego budynku sakralnego. Na szczęście ówczesni decydenci opowiedzieli się na remoncie starego kościoła. W dzieło to zaangażował się m.in. Władysław Długosz z Siar. Niektórzy badacze opowiadają się za tezą, że autorem polichromii figuralno-ornamentalnej zdobiącej wewnętrzne ściany był Jan Nepomucen Fabiański z Krakowa, artysta znany m.in. z wykonania malowideł w kościele święcańskim⁷⁶.

Przytoczyć tu warto świadectwo z roku 1886, które w następujący sposób wspominało o zabytkowym kościele: „Pół mili od Gorlic, w stronie południowej, przy gościńcu krajowym, prowadzącym do Węgier, leży w pięknej, górami otoczonej dolinie wioska Sękowa. Przy wjeździe do wioski, obok mostu na rzece, Sękówką zwanej, postawionego, stoi kościółek drewniany, który dawne

⁷² „Kurenda”, 1866, nr IV, s. 5.

⁷³ „Kurenda”, 1871, nr III, s. 32.

⁷⁴ *Spis darów pobożnych na Kościoły z roku 1871*, „Kurenda”, 1872, nr V, s. 7.

⁷⁵ *Ofiary pobożne*, „Kurenda”, 1875, nr VII, s. 3.

⁷⁶ M. Romanowski, s. 21.

pamięta czasy, bo Kazimierza Wielkiego. Kościółek ten, mogący pomieścić w sobie do 300 osób, był na ów czas nadto wystarczającym. Dzisiaj przy wzroście ludności, zwłaszcza z powodu otwartych kopalni oleju skalnego, okazał się tak szczupłym, że zaledwie 1/6 część pomieścić mógł⁷⁷.

Na koniec XIX stulecia datuje się też odkrycie piękna starej świątyni sękowskiej. To wówczas zachwyliła ona znanych malarzy młodopolskich: Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera, Teodora Axentowicza i Włodzimierza Tetmajera, którzy obrali ją za przedmiot swych obrazów. Wielokrotnie widoki kościoła – zdjęcia, rysunki i szkice – zamieszczano w albumach prezentujących lokalny krajobraz i zabytki historyczne⁷⁸. Obiektem zainteresowało się również Grono Konserwatorów Zabytków Galicji Zachodniej. Prócz ogólnych opinii i petycji w sprawie zachowania i odnowienia kościoła zadbało ono również o udzielenie pomocy finansowej. Przykładowo na posiedzeniu w dniu 10 lipca 1905 r. na wniosek konserwatora Tadeusza Stryjeńskiego postanowiono przyznać na ten cel kwotę 200 koron⁷⁹.

Zacytować tu warto opis kościoła z przełomu wieków XIX i XX autorstwa konserwatora Stanisława Tomkowicza: „Kościół parafialny stary, obok plebanii, pozostawiony pomimo zbudowania nowego i używany dotąd, bardzo charakterystyczny i typowy, choć zapewne nie starszy nad wiek XVI. Budynek niewielki, jednonawowy, orientowany, drewniany, nader malowniczy, z dachem bardzo stromym i nisko spadającym. Prezbiterium zamknięte połową wieloboku i nawa szersza od prezbiterium oraz zakrystya od północy, nakryte są jednym dachem gontowym, który wskutek tego nad nawą schodzi niżej, a nad zakrystyą jeszcze niżej. Cały kościół wraz z wieżą frontową obiegają dokoła niezwykle szerokie podścienia (soboty), nakryte dachem równie stromym, który przy zakrystyi stanowi przedłużenie dachu głównego, przy nawie zaś i prezbiterium rozpoczyna się w górze pod samym okapem dachu głównego, u wieży pod daszkiem okapowym górnego piętra i splywa bardzo nisko, wsparty na słupach drewnianych z mieczami, wprawionych dołem w belkę leżącą na ziemi i zakreślającą dokoła ścian linię kilka razy złamaną, stosownie do rzutu poziomego budynku. Pod dachem podścieni widać ściany kościoła, systemu blokowego. Występ dachu samego kościoła wspiera się na prostych kroksztynach drewnianych”⁸⁰.

⁷⁷ *Kronika*, „Wiadomości Katolickie” z 5 XI 1886 r., s. 163.

⁷⁸ A. Tyniec, s. 6; Z. Myczkowski, *Ochrona i zarządzanie zabytkowymi kościołami drewnianymi w Małopolsce wpisanyymi na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO*, w: *Zarządzanie miejscami wpisanyymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*, red. J. Purchla, Kraków 2011, s. 331; R. Brykowski, s. 461.

⁷⁹ *Z protokołów posiedzeń Grona*, w: *Teka Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej*, t. II, Kraków MCMVI, s. 430.

⁸⁰ S. Tomkowicz, *Inwentaryzacja zabytków Galicji zachodniej. Powiat gorlicki*, w: *Teka Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej*, t. I, Kraków MCM, s. 296-297.

Źródło to przekazuje również informacje o wyglądzie wieży kościelnej: „Wieża szeroka na rzucie kwadratu, niewysoka, ma jedno piętro oszalowane deskami pionowymi, a nad niem dach kopulasty na podstawie kwadratu. Nad kopułą wznosi się dość wysoki tambur 6-boczny obity gontami, przedłużony w rodzaj latarni sześciobocznej oszalowanej deskami i zakończony sześcioboczną kopułą. Na środku dachu wyrasta wieżyczka na sygnaturę (Dachreiter) o podstawie kwadratowej”⁸¹. Przeczytać tam można i o samym wnętrzu kościoła: „Wnętrze budynku nie przedstawia ważnych szczegółów architektonicznych, prócz odrzwi drewnianych, prowadzących z prezbiterium do zakrystyi, zamkniętych łukiem podwójnie przegiętym (Eselsrücken) i obwiedzionych okrojem złożonym z kilku wałków, żłobków i śmigi, z dolnem zakończeniem, przypominającym głowice belek z XVI w. Dwa wałki widoczne od strony kościoła przyozdobione są snycerską robotą, jakby sznur naśladowującą. W miejscu, gdzie zaczyna się zaokrąglenie narożników, dodano od zewnątrz płaską snycerską ozdobę, naśladowującą wachlarze. Podobne są jeszcze odrzwia bocznego wejścia do kościoła”⁸².

Już wówczas najstarszy element wyposażenia stanowiła późnogotycka kamienna chrzcielnica. Była ona ustawiona w nawie. Posiadała kształt kielicha. Ośmioboczna, stożkowata noga wznosiła się na ośmiobocznym cokole z wcięciem. Trzon wyposażony był w nodus, który tworzyły ukośnie ściety gzymsy i umieszczona pod nim listewka wałeczkowa. Półkolistą czaszę wieńczyło ośmioboczne zamknięcie z szeroką, płaską listwą. Siedem z ośmiu pół czaszy ozdabiały kształty zwieszających się lili. Ósme zajmowała podzielona na pół tarcza, nad którą, na listwie, wyryto datę 1522. Innym aparatem liturgicznym był dzwon średniej wielkości zawieszony na wieży. Ozdabiała go m.in. płaskorzeźba Chrystusa na krzyżu oraz data 1540. Cenniejsze szaty kościelne stanowiło dziesięć starych ornatów datowanych na XVI wiek bądź początek następnego stulecia. Pozostawały one w dużym stopniu zniszczone. Tylko przy jednym zaznaczono, iż był on „cały zahaftowany w piękny wzór gwoźdźników”.

Wspomnieć też wypada o 3 barokowych ołtarzach. Należały do nich integralnie obrazy z XVI wieku. Były one malowane na drewnie i posiadały złote tła. W wielkim ołtarzu znajdowało się malowidło św. Joachima ze Świętą Rodziną. Jeden z ołtarzy bocznych ozdabiał wizerunek św. Anny. Opisujący go konserwator nie omieszkiał zanotować, że są: „przemalowane po barbarzyńsku i przybrane lichymi drewnianymi sukienkami w płaskorzeźbie”. Inny, również interesujący obraz stanowił przypuszczalnie jedno ze skrzydeł niezachowanego tryptyku. Jego datację także określano na XVI stulecie. Zawieszono go na

⁸¹ Tamże, s. 297.

⁸² Tamże, s. 297-298.

ścianie w zakrystii. Malowidło miało wysokość 1 m i szerokość około 0,5 m. Na złotym tle artysta ukazał w górnej kwaterze postacie św. Mikołaja i św. Stanisława, a w części dolnej św. Wawrzyńca i św. Bartłomieja⁸³.

Podczas I wojny światowej świątynia sękowska została w dużym stopniu zniszczona⁸⁴. Wojska austro-węgierskie zdewastowały budynek, zwłaszcza ściany i dachy, wykorzystując pozyskane w ten sposób drewno do budowy okopów i schronisk strzelniczych. Szczególnie barbarzyńskim działaniem było wykorzystywanie rozebranego drewna na opał. Zdemontowano wówczas całkowicie soboty oraz zakrystię. Rozbiórka spotkała także szalunek dzwonnicy oraz część powały nawy. Równocześnie żołnierze zdjęli deski sufitowe, niszcząc bezpowrotnie polichromię. Jedyną pozostałością ołtarza głównego była jego konstrukcja, a ambony – jej baldachim. Mimo protestu ludności rekwizycja objęła dzwonnicy z 1540 roku w celu przetopienia. W niejasnych okolicznościach zaginęły cenne XVI-wieczne obrazy. Grabież spotkała także cenne ornaty i srebrne naczynia liturgiczne. Dopełnieniem dewastacji i profanacji świątyni było zamienienie jej przez wojska austro-węgierskie na stajnię dla koni⁸⁵. W urzędowym organie diecezji przemyskiej zapisano wówczas znamienne słowa: „Sękowa, kościół stary, niegdyś parafialny, drewniany, zabytek bardzo cenny – zniszczony bardzo zewnątrz i wewnątrz. (...) PP. Konserwatorowie pracują nad odbudową”⁸⁶.

Niestety, do naprawy zaistniałych zniszczeń można było przystąpić dopiero po zakończeniu działań wojennych w latach 1918-1919. Rekonstrukcją i odnowieniem świątyni zajęło się przywołane wyżej Grono Konserwatorów Zabytków Galicji Zachodniej z Krakowa oraz Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości z Warszawy. Działania te koordynował krajowy konserwator zabytków Tadeusz Szydłowski. Odtworzenie objęło m.in.: podcienia, szalunek wieży i poszycie nawy, więźbę dachową, wieżę i jej zadaszenia, a także sufit i południowy portal. Pomimo powrotu do pierwotnej bryty budowli, nie udało się zainstalować utraconej substancji zabytkowej. Zrezygnowano również z przywrócenia podziału wieży na kondygnacje oraz odbudowy wiodących na nią schodów. Niestety, nie wszystkie zamierzenia zostały szybko zrealizowane. Jeszcze w 1935 r. nie zostały zrekonstruowane ołtarze. Mimo remontów w fatalnym stanie znajdował się dach budowli.

Zabiegi renowacyjne, nie zawsze zresztą przeprowadzone w sposób właściwy, podjęte zostały też w okresie powojennym. Powołanym wówczas Społecznym Komitetem Konserwacji Starego Kościółka w Sękowej kierował Sta-

⁸³ Tamże, s. 298-299.

⁸⁴ K. Pieradzka, s. 122.

⁸⁵ A. Tyniec, s. 6; M. Romanowski, s. 22-23.

⁸⁶ *Wykaz kościołów diecezji przemyskiej ob. łac. wskutek wojny całkowicie zniszczonych lub częściowo uszkodzonych*, KDP, 1917, z. 2, s. 45.

nisław Gabriel. Środki finansowe pozyskiwano m.in. dzięki rozprowadzonym cegielkom przedstawiającym wizerunek kościoła (drzeworyt) autorstwa artystki Marii Gabryel-Różyckiej. Wsparcia udzieliło też Ministerstwo Kultury i Sztuki. Nie sposób też nie wspomnieć o hojności wmiernych, turystów i miłośników kościoła. Remont dokonany w latach 1946-1951 objął m.in.: konstrukcję wieży i sobót, wymianę i zabezpieczenia dachu, wymianę północnej podwaliny wieży i progu przy południowym wejściu. Jednocześnie wyrównano teren pod podcieniami i uporządkowano teren przykościelny. Wiązało się to m.in. z usunięciem mułu przyniesionego w trakcie powodzi. We wnętrzu świątyni wymieniono część posadzki i uzupełniono szalunek. W latach 1948-1949 odbudowano ołtarz główny dzięki Piotrowi Kędzierskiemu z Krosna (prace rzeźbiarskie) i Franciszkowi Liszka z Siar (roboty stolarskie). W połowie lat 50. XX wieku na podłogę sobót wylany już był beton, a rekonstrukcja objęła balaski, ambonę i ołtarze boczne. Odnowiony kościół poświęcił biskup tarnowski Karol Pękala wizytujący parafię w Sękowej od 31 maja do 1 czerwca 1955 r. Po tym obrzędzie budynek na powrót został oddany do użytku liturgicznego⁸⁷.

Kolejne renowacje starej świątyni trwały w latach 70. i 80. minionego wieku. W roku 1972 częściowo został wymieniony gont na dachu. Przy tej okazji wzmocniona została więźba dachowa. Ostatnie poważniejsze działania inwestycyjne podjęto w latach 1982-1983. Ich inicjatorem był ówczesny proboszcz ks. Stanisław Dziedzic, a nadzór konserwatorski zapewniła Małgorzata Biedroń pełniąca podówczas funkcję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Nowym Sączu. Remontem zabytku zajęli się cieśle sprowadzeni z Orawy, a dokumentację i kosztorys przygotował Józef Hronowski, który też nadzorował wykonywane prace remontowe. Dotyczyły one wówczas nie tylko samej architektury budowli, m.in. rekonstrukcji belki tęczowej, impregnacji drewna, usunięcia wewnętrznego oszalowania. Wiązały się również ze znajdującymi się w niej zabytkami ruchomymi i otoczeniem. Odtworzono przykładowo kamienny mur wokół kościoła. Konserwacja, wykonana przez Jana Kowalczyka z Pracowni Konserwacji Zabytków w Nowym Sączu, spotkała też ołtarz i polichromię ścienną. Poza tym cała bryła budowli została podniesiona o 25 cm, co miało na celu zabezpieczenie jej przed zalewaniem przez wody pobliskiej rzeki podczas powodzi. Po tym wszystkim kościół został ponownie poświęcony. Dokonał tego 20 sierpnia 1983 r. biskup tarnowski Piotr Bednarczyk⁸⁸. Wedle opisu z roku 2004 ogólny stan świątyni oceniano jako bardzo dobry. Dobrze prezentował się dach, a także stan ścian wewnętrznych i malatury. Pozytywny wynik dało też badanie instalacji wykonane w roku 2002. Okna i drzwi były zabezpieczone kratami⁸⁹.

⁸⁷ M. Romanowski, s. 23-25.

⁸⁸ Tamże, s. 25-26; R. Brykowski, s. 480-481; A. Ziętek-Salwik, s. II.

⁸⁹ AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 4.

Jeszcze w połowie okresu międzywojennego, na mocy orzeczenia Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie z 5 marca 1930 r., stary kościół w Sękowej uznano za zabytek, a miesiąc później wpisano go do rejestru zabytków nieruchomych. Zarówno klasyfikacja zabytków budownictwa i architektury z 1964 r., jak i jej weryfikacja osiem lat później przyznały mu klasę zerową, najwyższą. Decyzję tę uzasadniono faktem, że świątynia stanowi bardzo wartościowy zabytek drewnianej, gotyckiej architektury sakralnej Małopolski, posiadający istotne walory architektoniczne, estetyczne i krajobrazowe. Wspomnieć warto, że z uwagi na bogate zdobnictwo i architekturę 24 kwietnia 1970 r. do rejestru zabytków ruchomych wpisano również ołtarz główny.

Należy tu zaznaczyć, iż liczne działania konserwatorskie, zaangażowanie miejscowych wiernych i troska duszpasterzy zostały wielokrotnie docenione na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Już w roku 1984 parafię sękowską uhonorowano nagrodą im. Bł. Brata Alberta za opiekę nad zabytkami sakralnymi, a zwłaszcza konserwację drewnianego kościoła i cerkwi w Owczarach⁹⁰. Dziesięć lat później świątynia parafialna w Sękowej została uhonorowana przez organizację Europa Nostra z siedzibą w Hadze za wzorowe przeprowadzenie zabiegów konserwacyjnych. Wręczenie okolicznościowego dyplomu i medali „Prix Europa Nostra” nastąpiło w dniu 14 maja 1995 r. w Sękowej⁹¹.

W roku 2003, w dniu 5 lipca, kościół został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO przez Komitet Światowego Dziedzictwa w Paryżu. Uwzględniono przy tym zarówno jego wartość stylową, jak i znaczenie dla ponadregionalnej panoramy kulturowej. Uznano zatem, że w budowlu tej odbijają się charakterystyczne cechy drewnianej architektury sakralnej Podkarpacia. Do wyjątkowych zaliczono jej estetykę architektoniczną i krajobrazową. Przywołać tu warto opinię: „Kościół pw. Apostołów Filipa i Jakuba jest jednym z najcenniejszych i najbardziej malowniczych przykładów architektury sakralnej nie tylko na Przedgórzu Karpackim, ale w całej Polsce. (...) O wyjątkowych wartościach estetycznych kościoła decyduje jego malownicza forma wraz z nowatorskim kształtem nadającym mu indywidualny rys. Efekt potęguje wyjątkowo wysoki i stromy dach kryty gontem, a zwłaszcza zadaszenie podcieni wokół kościoła, sięgające niemal ziemi. Jednocześnie budynek to struktura harmonijnie łącząca wartości konstrukcyjne, przestrzenne i artystyczne z funkcjonalnymi”⁹². Okolicznościowa tablica upamiętniająca historyczne wydarzenie wpisu kościoła na listę UNESCO została uroczyście odsłonięta w dniu 16 maja 2004 r. Obecny był przy

⁹⁰ M. Romanowski, s. 26-27.

⁹¹ *Sękowa. Obiekt na liście UNESCO*, [Kraków 2004], s. [2].

⁹² Z. Myczkowski, s. 331.

tym Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu ds. UNESCO Tomasz Orłowski i Dyrektor Generalny UNESCO Francesco Bandarini⁹³.

Nadmienić trzeba również, że w latach 2009-2011 parafia Sękowa uczestniczyła w dwuletnim projekcie „Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii”. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu ks. Janusza Kurasza. Zorganizowane w ramach tego seminarium oraz warsztaty objazdowe pomogły wytyczyć drogę do popularyzacji świątyni sękowskiej zarówno jako zabytku kultury materialnej, jak i miejsca szczególnego pod względem wartości duchowych. Rządca parafii sękowskiej zaznaczył wówczas, że miejscowy kościół to nie tylko budynek kultyczny, w którym dokonuje się akcja liturgiczna. Pełni on zarazem rolę kulturotwórczą, m.in. poprzez organizowanie tam koncertów, inicjowanie rozmaitych spotkań oraz obsługiwanie ruchu turystycznego⁹⁴.

5. Pozostałe obiekty sakralne

Z biegiem czasu okazało się, że gotycki kościół nie wystarcza do zaspokojenia potrzeb duszpasterskich wiernych sękowskich. W drugiej połowie XIX stulecia zrodziła się zatem myśl wzniesienia nowego budynku kultycznego. Realizacja tego zamierzenia mogła się dokonać dzięki życzliwości kolatorki Józefy Szymonowiczowej, właścicielki dóbr w Sękowej. W dzieło to zaangażował się proboszcz ks. Jan Kielar. Nowy, trzynawowy kościół, typu bazylikowego z transeptem został wybudowany w roku 1884 w stylu neogotyckim. Budowlę wzniesiono z cegły i kamienia według planów węgierskiego architekta Fredego. Wewnątrz można było podziwiać polichromię malarza Wygrzywalskiego ze Lwowa⁹⁵.

Ówczesne świadectwo zawierało następującą opinię: „Kościół, wystawiony w stylu gotyckim, pokryty blachą żelazną cynkowaną, z wieżą smukłą, ozdobną, 50-metrową pokrytą blachą miedzianą, miłe robi wrażenie na widzu i unosi jego myśl gdzieś w sfery wyższe. Cała budowa, w której uderza piękna i dokładna robota kamieniarska, odznacza się niezwykłą lekkością, co jest właśnie zaletą budowli gotyckich. Okien kolorowych dostarczyła sławna fabryka Gajlinga i Spółki z Wiednia; wielki ołtarz, także w stylu gotyckim, tudzież organy i ambonę starannie i sumiennie wykonał pan Janik z Krosna. Wszelkie przybory, jak gotycka monstrancja puszka, lichtarze, baldachim, relikwiarz, kadzielnica,

⁹³ M. Romanowski, s. 27.

⁹⁴ J. Kurasz, *Światowe dziedzictwo UNESCO to wielkie zobowiązanie*, w: *Zarządzanie miejscami*, s. 461-465.

⁹⁵ A. Ziętek-Salwik, s. II; M. Orłowicz, *Ilustrowany przewodnik po Galicyi, Bukowinie, Spżu, Orawie i Śląsku Cieszyńskim*, Lwów 1914, s. 369.

umbrakulum, dwie nowe chorągwie, pajak, lamp nica itd., wszystko gustowne, piękne, zastosowane do stylu gotyckiego, sprowadzono z Wiednia od p. Jana Müllera. Plan kościoła robił słynny architekt z Koszyc, p. Fröde, całą zaś budowę kierował p. Józef Niedźwiedzki, budowniczy z Krakowa, z którego wywiązał się znakomicie jako zdolny i doświadczony znawca sztuki i sumienny kierownik. Sama budowa trwała lat cztery i kosztowała około 100.000 złr w. a.⁹⁶

O samym zamiśle wzniesienia świątyni źródło z roku 1886 zdradzało: „Pomimo niewygód, jakie parafianie podczas odprawianych nabożeństw znosić byli zmuszeni, pomimo dobrobytu właścicieli kopalń i dobrych zarobków ludu, nie było nikogo, ktoby pomyślał o powiększeniu starego kościółka, a tem mniej o wybudowaniu nowej, obszernej świątyni. Owóż sam Wszzechmocny, który wybiera nieraz narzędzia słabe do dzieł swoich wielkich, wybrał i natchnął słabą niewiastę i pobudził do wystawienia świątyni nowej w stylu gotyckim, która swą piękną i imponującą budową zdumiewa wszystkich patrzących na to arcydzieło. Tą zacną niewiastą jest wp. Józefa Szymonowiczowa, właścicielka Sękowy. Przed 5 laty powzięła myśl własnym kosztem, ze szczupłych funduszów, wystawić kościół ku chwale P. Boga i ku duchowemu pożytkowi parafian Sękowskich. Była nawet zdecydowaną, całą na to łożyć Sękowę, jeśliby tego zasłała potrzeba. Pan przyjął jej ofiarę i nawet bez tego uszczerbku Sękowy stanął śliczny kościół, któregooby się stołeczne nie zawstydziło miasto. Tem większa należy się Jej cześć, że zaraz w początkach znaleźli się złośliwi ludzie, którzy szyderstwami i intrygami chcieli ją odwieść od powziętego zamiaru. Nie zaginęło jednak z poduszczenia szatańskiego to, co się z natchnienia bożego poczęło. W przeciągu 4 lat na pięknem, obok gościńca położonem miejscu stanął piękny dom Boży, który będzie ozdobą całej podkarpackiej okolicy i niezatartym pomnikiem w dalekie wieki dla zacnej kolatorki. Ci, co niegdyś przechodząc lub przejeżdżając koło rozpoczętej budowy szyderczo powtarzali: «porwała się, jak z motyka na słońce» – dzisiaj spuszczać oczy ku ziemi, przechodzą w milczeniu»⁹⁷.

Patronka parafii ufundowała też 3 ołtarze. Główny poświęcono św. Józefowi, ustawiając na nim figurę tego Świętego z Dzieciątkiem oraz rzeźby św. Piotra i św. Pawła we wnękach i wyposażając go w obraz Najświętszej Maryi Panny i św. Anny. Dzięki ołtarzom bocznym uczczone zostały: Przenajświętsze Serce Pana Jezusa oraz Matka Boża Nieustającej Pomocy. Niektóre elementy wyposażenia, m.in. witraże, pochodzą z donacji rodziny Długoszków. Świątynia została uroczystie konsekrowana w dniu 12 października 1886 r. Dokonał tego biskup przemyski Łukasz Ostoja Solecki. Nadano jej jednocześnie tytuł św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny⁹⁸.

⁹⁶ *Kronika*, „Wiadomości Katolickie” z 5 XI 1886 r., s. 163-164.

⁹⁷ Tamże, s. 163.

⁹⁸ A. Ziętek-Salwik, s. II; *Schematismus 1891*, s. 64.

Szczegółowa relacja z uroczystości konsekracji informowała: „Po ukończeniu budowy udała się w. pani Józefa Szymonowicz do Przemyśla z unizoną prośbą do najprz. ks. Biskupa przemyskiego Łukasza, by przybył do Sękowy kościół pokonsekrować. Jakoż dostojny Pasterz, oceniając tak wielką i niezwykłą ofiarę fundatorki, z wielkim zadowoleniem wyznaczył dzień 12 października na poświęcenie kościoła. (...) Przy bramie, postawionej na moście w Sękowej, miejscowy pleban ks. Józef Kielar, który w tem zbożnym dziele budowy kościoła przeżywały i gorący brał udział, nie zrażając się żadnymi trudnościami, oczekiwiał przybycia dost. Gościa na czele 3.000 procesy i wielkiej liczby księży. Pochodnie, zbite w jedną masę, zbliżające się powoli, oznajmiły tę radosną chwilę. Gdy ks. Biskup przybył do bramy, powitał Go wspomniany pleban (...). Nazajutrz, d. 12 października, po odprawieniu w starym kościele przez ks. Biskupa o godz. 7 Mszy św., udał się z procesją do kościoła nowego, ze 300 kroków od starego oddalonego i rozpoczęła się zaraz długa i wzniosła ceremonia konsekracji. Ta trwała od godz. 8 do ½ do 12. Poczem rozpoczęła się Suma, którą celebrował ks. prałat Juliusz Paszyński, proboszcz z Jasła, w czasie której złotousty ks. Karol Fiszer, proboszcz z Tarnowca pięknie wygłosił kazanie, podnosząc zasługi zacnej fundatorki kościoła i tłumacząc znaczenie pojedynczych części kościoła i sprzętów, czem do też wszystkich słuchaczy pobudził. Po Sumie niezmiernie ks. Biskup odprawił *cum Sanctissimo* procesją, po której udzielił jeszcze Sakramentu Bierzmowania. Lud, podniesiony na duchu tak wzniosłą ceremonią i tak pięknem i z serca płynącym słowem Bożym, wrócił do swych domów, czując się szczęśliwym, że był świadkiem i uczestnikiem tak wzniosłego nabożeństwa, zaś liczne duchowieństwo ze swym Pasterzem na czele i obywatele podejmowała przeczarna fundatorka we swoim dworku z prawdziwie polską gościnnością. (...)⁹⁹”

Kościół parafialny został wyposażony w neogotycką ambonę i kamienną chrzcielnicę z końca XIX wieku. Nad portalem głównych drzwi umieszczony został napis upamiętniający fundatorkę świątyni: „Z Daru Twego Panie Składa Ofiarę Józefa Szymonowiczowa”. Dodać wypada, że zwłoki tej kolatorki zostały pochowane w grobowcu pod ołtarzem. Wnętrze kościoła ozdabia od wewnątrz bogata polichromia w stylu neogotyckim. W okna zostały wprawione witraże zaprojektowane przez Stefana Matejkę. Była to donacja Władysława Długosza i jego żony Kamili. Szczególnym elementem wyposażenia jest malowidło na ścianie prezbiterium ukazujące Najświętszą Maryję Pannę wśród miejscowego ludu. Obraz ten, powstały w 1914 r., namalował Feliks Wygrzywański. Na kościelnej wieży zawieszony został dzwon z 1885 r.¹⁰⁰

W ostatnim roku XIX wieku wymieniano tylko jeden zabytkowy przedmiot pozostający na wyposażeniu tej świątyni. Był to gotycki kielich przeniesiony

⁹⁹ *Kronika*, „Wiadomości Katolickie” z 5 XI 1886 r., s. 164.

¹⁰⁰ M. Romanowski, s. 28.

tam ze starego kościoła. Naczynie to pozostawało nieużywane. Sporządzony wówczas opis głosił: „Wys. 0,22 m, noga miedziana, złożona z 6 zaokrąglonych liści, z ornamentem roślinnym rytym; z guza wystrzela 6 stylizowanych małych kielichów kwiatowych; czarka zdaje się srebrna, u dołu obłożona 6-ma płatkami srebrnymi w ornament roślinny wyciskany zdobnymi. Wyżej obiega czarkę ryty minuskułami gotyckimi, trudnemi do odczytania”¹⁰¹.

Kościół parafialny został uszkodzony podczas walk toczonych w I wojnie światowej oraz stacjonowania wojsk. Na szczęście zniszczenia nie były wielkie i pozwoliły na szybką naprawę zaistniałych szkód¹⁰². W okresie powojennym zabiegi renowacyjne objęły m.in. odnowienie malatury kościoła. Miało to miejsce w roku 1951. Również i w ostatnich latach podjęto szereg zabiegów remontowych przy świątyni parafialnej. W roku 1996 wykonane zostało odwodnienie budynku. W roku 2001 w prezbiterium zainstalowano nową posadzkę. Rok później wykonano z kolei generalny przegląd instalacji elektrycznej, urządzeń odgromnikowych i nagłaśniających oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego¹⁰³.

W roku 2004 stan świątyni i jego obejście oceniono jako dobre. Zaznaczono jednocześnie, że wymagane jest odnowienie polichromii i ołtarza. Podkreślono, że plac kościelny otacza metalowe ogrodzenie. Wokół wysadzono świerki i sosny. Sam plac ozdabiał kwietniki. Dla wygody wiernych ułożono chodnik z płytek betonowych. W roku 2006 założona została instalacja ogrzewania nadmuchiowego, co było spełnieniem wytyczeń wizytacyjnych z roku 2004, które zalecały udrożnienie wentylacji budynku. Rok później wysiłek inwestycyjny parafii skupił się na konserwacji malowideł ściennych. Następnie, po odnowieniu polichromii, przyszedł czas na konserwację ambony i ołtarzy. W 2004 r. ocenie poddano także zakrytą kościoła i wyposażenie świątyni w aparaty liturgiczne. Umeblowanie zakrytą uznano wówczas za zadowalające. Stanowiły je kredens i duża szafa. Spośród naczyń liturgicznych wymieniono: 2 monstrancje, 5 złoconych puszek na komunikanty i 5 kielichów mszalnych. Zestaw szat liturgicznych obejmował: 38 ornatów, 39 stul, 5 kap, 4 dalmatyki, 55 alb i 43 komże. Do tego doliczono 34 komże ministranckie i 81 kapturków. Na białą ołtarzową składało się 10 obrusów. Skromnie prezentował się księgozbiór liturgiczny, tworzony przez 4 mszały i 2 komplety lekcjonarzy¹⁰⁴.

¹⁰¹ S. Tomkiewicz, s. 296.

¹⁰² *Wykaz kościołów diecezji przemyskiej ob. łac.*, s. 45.

¹⁰³ AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 2-3; AKDRZ, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2003, s. 4.

¹⁰⁴ AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 3; AKDRZ, TPS, Przegląd przedwizytacyjny 2004; AKDRZ, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2007, s. 4; AKDRZ, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2008, s. 4.

Miejscowa wspólnota wierzących korzysta też z kościoła filialnego w Owczarach (dawnym Rychwałdzie). Jest to zaadaptowana do potrzeb liturgicznych zabytkowa cerkiew grekokatolicka pw. Opieki Najświętszej Maryi Panny. Powstała ona w roku 1653, jako druga po pierwszej tego typu świątyni z około 1420 r. Zakrystia cerkwi pochodzi prawdopodobnie z roku 1701, o czym świadczą data umieszczona na odrzwiach. Kilkadziesiąt lat później, w roku 1783, dostawiono do niej wieżę. Dokonali tego majstrowie ze słowackiej Łemkowszczyzny: Teodor Rusinko i Dimitr Dekowekin, zapisując datę i swoją tożsamość na belkach konstrukcyjnych. Na przestrzeni wieków świątynia ta była wielokrotnie odnawiana, m.in. w latach: 1880, 1886, 1911, 1926 i 1938. W XIX wieku przy obiekcie wzniesione zostały mury: ogrodzenie, bramka i bramka-dzwonnica¹⁰⁵.

Cerkiew stanowi przykład najlepszych i najlepiej zachowanych obiektów tego typu w Polsce. Jest reprezentantem budownictwa zachodniołemkowskiego. Jest orientowana, szalowana, posiada konstrukcję zrębową. Nawę i prezbiterium zamykają dwukrotnie łamane uskokowo kopuły namiotowe, które ozdabiają arkady. Początkowo cerkiew była trójdzielna i posiadała kwadratową nawę. W późniejszym czasie nawa została przedłużona o babiniec. Kolejnymi zmianami było dobudowanie obecnego prezbiterium oraz dostawienie zakrystii. Wieża posiada konstrukcję słupową i wyposażona jest w pozorną izbicę. Helm nawiązuje do kopuł nawy. Wewnętrzne ściany świątyni ozdabia polichromia figuralna wykonana w roku 1938; motywem tego było upamiętnienie przypadającego wówczas 950-lecia chrztu Rusi¹⁰⁶.

Szczególnym elementem wystroju jest barokowy ikonostas. Pochodzi on z pierwszej cerkwi i datowany jest na XV wiek, a jego wyposażenie wykonano w roku 1712. Dodać tu należy, iż świątynia i jej wyposażenie ocalały dzięki proboszczowi ks. Juliuszowi Suchemu, który duszpasterzował w Sękowej po przesiedleńczej Akcji „Wisła”. Jego stanowcza postawa zapobiegła ograbieniu cerkwi przez złodziei i pseudoturystów. W roku 1985 zakończono kilkuletni remont kapitalny świątyni. Pokrycie dachowe zmieniono wówczas z blaszanego na gontowe, a górne części kopuł zabezpieczono blachą miedzianą. Innymi zabiegami restauracyjnymi było odnowienie malowideł ściennych, ikon i ikonostas. Obecnie cerkwią administruje parafia sękowska, jakkolwiek niekiedy korzystają z niej również wierni grekokatolicy. Zabezpieczenie cerkwi stanowią alarmy przeciwpożarowy i przeciwwłamaniowy¹⁰⁷.

Wspomnieć należy o dwóch kaplicach grobowych znajdujących się na cmentarzu grzebalnym w Sękowej. Pierwsza stanowi miejsce wiecznego spo-

¹⁰⁵ R. Brykowski, s. 496; P. Subik, *Beskid Niski. Przewodnik*, Krosno 2000, s. 124.

¹⁰⁶ M. Romanowski, s. 15, 29-30.

¹⁰⁷ AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 4c; A. Ziętek-Salwik, s. II.

czynku zwłok osób z rodziny Długoszków. Mauzoleum to zostało stylizowane na greckich świątyniach antycznych. Budowla została wzniesiona przed wybuchem II wojny światowej, w roku 1935. Jej podstawę – nawiązującą do starożytnej *krepidomy* – wykonano z ciosanych bloków piaskowca. Górna część kaplicy otoczono 18 kolumnami w stylu doryckim, podtrzymującymi belkowanie. Na fasadzie zauważalny jest trójkątny fronton. W jego wewnętrznym polu (*tympanonie*) zastosowano kompozycję rzeźbiarską (*relief*) Pana Jezusa z rozłożonymi szeroko rękoma na sześcioma kobietami klęczącymi u stóp Zbawiciela. Fronton zwieńczony został krzyżem, który obejmuje kobieca postać. Świątynia zamknięta została absydą. Na jej zewnętrznej ścianie umieszczony został wizerunek Chrystusa na krzyżu. Kaplica otoczona została ogrodzeniem. Obecnie stanowi ona najokazalszy obiekt na sękowieckiej nekropolii. W roku 1990 kaplica została wyremontowana. Z uwagi na fakt, że obecnie nie żyje ani jeden przedstawiciel rodziny Długoszków, jej podziemia zostały zamurowane. Motywem tego działania było pragnienie uchronienia obiektu przed włamaniem oraz penetracją i profanacją sarkofagów. Druga kaplica należała do rodzin Kostyałów i Gabrielów. Jest ona znacznie skromniejsza. Wzniesiono ją w stylu neogotyckim. Jako budulec posłużyła cegła. Czas jej budowy przypada na rok 1896. Fundatorem był miejscowy przemysłowiec naftowy Franciszek Kostyal¹⁰⁸.

Do miejsc świętych na terenie parafii należy też cmentarz parafialny o powierzchni 2 ha. W roku 1998 wybudowano wokół niego kamienne ogrodzenie. W roku 2004 zaznaczono, że od czasu poprzedniej wizytacji kanonicznej wykonany został remont kaplicy cmentarnej. Ułożono też na nim alejki z kostki betonowej. Oprócz tego przeprowadzony został remont czterdziestu starych nagrobków. W centralnym punkcie nekropolii ustawiono natomiast figurę Chrystusa Zmartwychwstałego. Ogólnie cmentarz oceniany jest jako bardzo zadbane i estetycznie urządzone. Groby zmarłych wiernych są dobrze utrzymane i zadbane. W roku 2002 odnowiono pomniki nagrobne zmarłych kapłanów. Innymi miejscami poświęconymi Panu Bogu i Jego świętym są kapliczki. Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego z roku 2004 wymienił 10 takich obiektów na terenie parafii sękowskiej. 3 z nich były poświęcone Pana Jezusowi. 4 kolejnymi wierni oddawali cześć Najświętszej Maryi Pannie. 2 kapliczki związane były z osobą św. Jana Nepomucena. Ostatni taki znak wiary stanowił posąg Miłosierdzia Bożego w Siarach. Było to wotum przygotowane na Wielki Jubileusz Chrześcijaństwa w roku 2000. 2 z tych kapliczek opiekował się proboszcz. Pozostałe otaczali troską parafianie¹⁰⁹.

¹⁰⁸ AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 4b; *Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej 1993*, Rzeszów 1993, s. 130; M. Romanowski, s. 30-31.

¹⁰⁹ AKDRZ, TPS, Formularz wizytacji dziekańskiej 2003, s. 4; AKDRZ, TPS, Protokół z przeglądu przedwizytacyjnego 2004, s. 3-6.

ZMARLI KAPŁANI

KAZANIE NA EKSPORCIE ŚP. KS. PRAŁATA ADAMA NOWAKA Strzyżów, 17.06.2013 r.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.

Ekscelencjo, Przewielebny Ks. Biskupie Ordynariuszu Kazimierzu, czcigodni bracia w kapłaństwie według godności i urzędów, przewielebne siostry zakonne, czcigodna rodzino śp. ks. prałata Adama, drodzy bracia i siostry w Chrystusie Panu.

Śmierć, pogrzeb osoby bliskiej, krewnej, znajomej to najlepsza katecheza, nauka o ludzkiej przemijalności, odchodzeniu z tego świata.

W większości dzisiejszy człowiek jest bardzo zabiegany, spieszący się, nie mający czasu.

Henryk Sienkiewicz w powieści „Qvo Vadis” ukazał nam, jak św. Piotrowi opuszczającemu Rzym wraz z młodzieńcem Nazariuszem na drodze Apijskiej, biegnącej ku równinom Kampanii, objawił się Chrystus. Wówczas św. Piotr postawił pytanie: „Qvo Vadis, Domine?” Dokąd idziesz Panie ?

Fakt śmierci stawia nam pytanie dokąd idziemy, gdzie się spieszymy? W codziennej gonitwie zapominamy, że zdążamy do wieczności.

Śmierć mówi nam: Stop, zatrzymaj się, daj odpowiedź dokąd idziesz i czy dobrze idziesz i z kim idziesz? A z kim przez całe swoje życie szedł śp. ks. prałat Adam?

Bardzo lubimy śpiewać pieśń „Barkę”.

„Pan kiedyś stanął na brzegiem szukał ludzi gotowych pójść za Nim”. Kiedy w 1945 r. zakończyła się druga wojna światowa w tak trudnym okresie dla Polski, Pan w pewnej chwili życia 20-letniego młodzieńca Adama przyszedł do niego i stanął nad brzegiem jego myśli, pragnień i planów na przyszłość. Przyszedł do niego i spoglądając mu w oczy i w serce powiedział jedno zdanie: „Pójdź za mną”. Nic mu Chrystus nie obiecywał, nie pokazywał wspaniałych dróg ani nagród. Mówił tylko jedno zdanie: „Pójdź za mną”. Zostawił barkę swoich zwątpień, pytań, niepewności, strachu i dał Mu odpowiedź słowami proroka Izajasza: „O to ja, pošlij mnie”. Od tej chwili Chrystus Pan szedł nie za nim, nie szedł przed nim, ale szedł obok niego, nie po to, aby go podtrzymać,

gdy upadnie, nie po to aby ochronić, gdy ktoś rzuci kamień, ale po to by potwóżyć to jedno zdanie: „Pójdź za mną”. I kiedy Chrystus poprzez święcenia udzielone przez posługę bpa Franciszka Bardę w katedrze przemyskiej w 1950 r. dał mu udział w Swoim kapłaństwie, posłał go do pracy na bardzo często wzburzonych falach ludzkiego morza „by łowić serca słów Bożych prawdą”.

Prorok Izajasz powołany przez Boga odpowiada Bogu: „Oto ja pošlij mnie”. W czasie święceń kapłańskich wypełniają się słowa proroka „gdyż pójdziesz dokądkolwiek cię pošlę”.

Jako wikariusz śp. ks. Adam był pošlany do Chmielnika Rzeszowskiego, do Sokołowa Małopolskiego, do Rudnika Nad Sanem. Jako proboszcz został pošlany do Ujeznej, w której pracował 8 lat i do Strzyżowa, gdzie funkcję i obowiązki proboszcza tej parafii wypełniał przez 32 lata. Przez 14 lat pełnił urząd dziekana dekanatu strzyżowskiego. Probostwo w Strzyżowie śp. ks. prałat objął w 1968 r. Od strony politycznej był to czas dla Kościoła i Ojczyzny bardzo trudny, a zaplecze gospodarczo-ekonomiczne parafii, kościoła i budynków parafialnych wymagało sporo nakładu pracy. Starsze pokolenie, znające osobowość i temperament śp. ks. prałata wie, iż przy pomocy życzliwych parafian, którzy pracowali na różnych stanowiskach, zdołał wiele z tych trudności ekonomiczno-gospodarczych pokonać.

Pogrzeb kapłana to nie tylko prośba do Miłosiernego Boga o wieczne zbawienie dla zmarłego, ale także dziękczynienie zanoszone do Boga za dar Chrystusowego kapłaństwa. Błogosławiony Jan Paweł II powiedział, że kapłaństwo jest „darem i tajemnicą”, dar darmo dany, dany szczególnie dla innych, dar służby społeczności. Tajemnicy tej nigdy człowiek nie pojmie, nie zrozumie. Gdyby dzisiaj, niektórzy zrozumieli czym jest kapłaństwo to mniej byłoby deptania godności kapłańskiej.

Ks. Franciszek Grudniok w książce pt. „Być kapłanem” porównuje kapłaństwo do mostu. Most łączy dwa brzegi. Kapłan jest również mostem, który przez swoją posługę łączy dwa brzegi, brzeg ziemskiego życia z brzegiem wieczności. Obojętnie, jaki będzie to most czy nowy i dobry, czy stary i podziurawiony, ale spełnia swoje zadanie. Tak podobnie jest z kapłanem. Niezależnie, jaki jest to kapłan, młody czy sędziwy wiekiem, święty czy mniej święty, ale zawsze łączy dwa brzegi, pomaga innym dostać się na drugi brzeg życia. Po moście codziennie przejeżdżają samochody, przechodzą ludzie, deptają go i czasem niektórzy pluja na niego, ale mimo tego on dopóki stoi spełnia swoje zadanie. Śp. ks. prałat tym mostem, łącznikiem między ziemią a niebem był przez 60 lat – licząc jego sprawność umysłową.

Przez 60 lat ks. prałat sprawował liturgię Mszy św.

Liturgia to słowo greckie, oznaczające szczególnie dla starożytnych greków budowę statku, czyli wykonywanie dzieła przez ludzi i dla ludzi. Wykonujemy

jednak dzieła zniszczalne, przemijające. Chrystus w Wielki Czwartek sam wykonał dzieło dla ludzi – dzieło niezniszczalne, wieczne – dzieło Mszy św., jakim jest Eucharystia. I to dzieło Boże przez tyle lat sprawował śp. ks. Nowak. Za co Bogu niech będą dzięki.

Przypomnijmy jedno ze zdarzeń z życia śp. ks. Prałata. Mianowicie, gdy nie był już odpowiedzialny za swoje zachowanie i czyny, to pewnej nocy wybrał się drogą w kierunku Żarnowej. Patrol policji poznał Go na Górze Żarnowskiej i zapytał się gdzie idzie? – odpowiedź brzmiała: „Idę do mamy”.

Kiedy człowiek jako dziecko doświadczy miłości, ciepła i przeżyje pięknie swoje dzieciństwo chce do tego piękna i ciepła rodzinnego ciągle wracać.

Kto obserwuje przyrodę szczególnie na wiosnę i w jesieni to między innymi może zauważyć jak ptaki odlatują w jesieni do ciepłych krajów.

Ciepłe kraje tworzą ludzie. Miłość ogrzewa świat, miłość wyznacza bliskość.

Kiedy robi się zimno, ptaki odlatują do ciepłych krajów. Gdzie jest ten kraj? Dom rodzinny kojarzy się z ciepłem. Jest miejscem powrotu dzieci do rodziców.

Śp. ks. prałat, bardzo często mówił o swoim domu rodzinnym, o rodzicach, szczególnie wracał do wspomnień w piękny dzień, jakim jest wigilia Bożego Narodzenia. Gdy Jego rodzice odeszli do wieczności to odwiedzał ich groby na cmentarzu w Krośnie. Wiedział, „że próg domu rodzinnego i groby rodziców to Ojczyzna jego”.

Szanował swoich rodziców, ale także szanował rodziców kapłanów katechetów, którzy pracowali z nim w tej parafii. Zwyczajem śp. ks. prałata było to, że po przyjeździe nowego ks. wikariusza do parafii w najbliższym czasie odwiedzał rodziców tegoż księdza.

Całe nasze życie to zdążanie, odlot do ciepłego kraju. Gdzie jest ten kraj? – to niebo to ten dom, gdzie Kochający Ojciec czeka na nas, to dom gdzie Kochająca Matka Najświętsza czeka na nas.

W pieśni pogrzebowej na ostatnie pożegnanie śpiewamy: „Niech cię przegarnie Chrystus uwielbiony, On wezwał ciebie do Królestwa światła. Niech na spotkanie w progach Ojca domu po ciebie wyjdzie litościwa Matka”. Niech po śp. ks. prałata wyjdzie Ta Matka, którą czcił w tym kościele strzyżowskim i ta jego ziemską matką Marią z d. Hejnar wraz swoim mężem Antonim którzy przekazali mu życie i umacniali wiarę.

Św. Jan Ewangelista opisuje w swojej Dobrej Nowinie, jak Maria Magdalena po śmierci Chrystusa poszła do grobu w pierwszy dzień szabat. Było jeszcze ciemno, gdy zastała pusty grób, stała przed nim i płakała. Anioł rzekł wtedy do niej: „Niewiasto czemu płaczesz? „Zabrano Pana i nie wiem gdzie go położono”. Gdy to powiedziała, odwróciła się i ujrzała stojącego Jezusa,

ale nie wiedziała, że to Pan. Rzekł do niej Jezus: „Niewiasto czemu płaczesz, Kogo szukasz?” A ona myśląc, że to ogrodnik, odpowiedziała: „Panie, jeśli go przeniósł powiedz, gdzie go położyłeś, a ja Go wezmę”. Jezus rzekł do niej: „Mario!” A ona obróciwszy się powiedziała: „RABBUNI” to znaczy Nauczycielu!

Jutro złożymy ciało śp. ks. Adama na cmentarzu św. Michała w Strzyżowie, na którym będzie czekał na powtórne przyjście Pana. Wierzymy, że zmarłych wstały Pan skieruje do Niego słowa: „Ks. Adamie!”, a on obróciwszy się powie: „Rabbuni, mój Zbawicielu!”. Amen.

Ks. Stanisław Piątek

ŚP. KS. KANONIK STANISŁAW KURYŁO

Urodził się dnia 01.01.1931 r. w miejscowości i parafii Siedleczka, jako syn Karola i Katarzyny Szyndler. Po maturze zdobytej w roku 1950, w Liceum Ogólnokształcącym w Przemyślu wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Po studiach i formacji seminaryjnej w latach 1950-1956, dnia 10.05.1956 r. przyjął święcenia kapłańskie w katedrze w Przemyślu.

Pracował w parafiach na stanowisku wikariusza: Drochobyczka (27.08.1956 – 01.10.1956); Wesola k. Dynowa (02.10.1956 – 19.01.1958); Wola Zarzycka (20.01.1958 – 31.07.1959); Dukla (01.08.1959 – 30.07.1961); Przybyszówka (31.07.1961 – 31.07.1963); Straszylde (01.08.1963 – 31.07.1965); Strzyżów (01.08.1965 – 01.09.1968). Posługę proboszcza pełnił w parafiach: Ujezna (02.09.1968 – 24.09.1979); Bratkowice (25.09.1979 – 30.07.1993). W parafii Rzeszów – Podwyższenia Krzyża Św. w latach 31.07.1993 – 27.08.2004 pełnił posługę kapłana Szpitala MSW w Rzeszowie. Ostatnie lata kapłańskiego życia (28.08.2004 – 08.08.2013) jako emeryt spędził w Domu Księży Seniorów w Rzeszowie – Słocinie. Zmarł w Rzeszowie dnia 08.08.2013 r. Pogrzeb odbył się dnia 10.08.2013 r. w Siedleczce k. Kańczugi i tam został pochowany.

+

RIP

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIE ZA POSŁUGĘ BISKUPA KAZIMIERZA GÓRNEGO I BISKUPA DIECEZJI RZESZOWSKIEJ

Słowo Biskupa Rzeszowskiego na zakończenie posługi I Biskupa Diecezji Rzeszowskiej	3
Słowo wprowadzenia ks. dra Jerzego Buczka podczas Mszy św. dziękczynnej za 21 lat posługi I Biskupa Rzeszowskiego Kazimierza Górnego, Rzeszów katedra 14 lipca 2013 r.	5
Kazanie bpa Edwarda Białogłowskiego podczas Mszy św. dziękczynnej za 21 lat posługi I Biskupa Rzeszowskiego Kazimierza Górnego, Rzeszów katedra – 14.07.2013 r.	6
Słowo Podziękowania bpa seniora Kazimierza Górnego wygłoszone w katedrze rzeszowskiej na zakończenie Mszy św. dziękczynnej za 21 lat posługi w Diecezji Rzeszowskiej, Rzeszów, 07.07.2013 r.	10

INGRES BISKUPA RZESZOWSKIEGO JANA WĄTROBY DO KATEDRY RZESZOWSKIEJ 20 LIPCA 2013

Słowo Biskupa Rzeszowskiego Jana Wątroby z okazji ingresu do Katedry Rzeszowskiej	13
Komentarz liturgiczny	15
Słowo administratora apostolskiego diecezji rzeszowskiej bpa Kazimierza Górnego wygłoszone na powitanie nowego Biskupa Diecezjalnego Bpa Jana Wątroby z okazji ingresu do katedry rzeszowskiej w dniu 20.07.2013 r.	20
Homilia Biskupa Rzeszowskiego Jana Wątroby podczas Mszy św. z okazji Ingresu do katedry rzeszowskiej w dniu 20.07.2013	21
Słowo gratulacji metropolity przemyskiego i przewodniczącego KEP abpa Józefa Michalika	26

Słowo gratulacji bpa Edwarda Białogłowskiego	27
Przemówienie marszałka województwa podkarpackiego Władysława Ortyła na ingresie bpa Jana Wątroby Biskupa Rzeszowskiego	28
Słowo gratulacji Haliny Szydełko Prezesa Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej	30

KOŚCIÓŁ W ŚWIECIE

„Migranci i uchodźcy: ku lepszemu światu”. Orędzie na 100. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy	31
Codzienne sprawowanie Mszy świętej również pod nieobecność wiernych.	35

KOŚCIÓŁ W POLSCE

Deklaracja Arcybiskupa Większego Światosława Szewczuka, Metropolity Kijowsko-Halickiego Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego, Arcybiskupa Józefa Michalika, Metropolity Przemyskiego obrz. łac., Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, Arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego, Metropolity Lwowskiego obrz. łac., Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy, Arcybiskupa Jana Martyniaka, Metropolity Przemysko-Warszawskiego, Kościoła bizantyńsko-ukraińskiego	39
Ojciec – świadek wiary i trzeźwości. Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na sierpień – miesiąc abstynencji	43
Wychowywać do wartości. List Pastorski Episkopatu Polski z okazji III Tygodnia Wychowania 15-21 września 2013 roku	47
Komunikat z 362. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, Wieliczka – Kraków, 23.06.2013 r.	51
Komunikat w sprawie włączenia imienia św. Józefa do modlitw eucharystycznych	53
Komunikat biskupów diecezjalnych z Jasnej Góry, Jasna Góra, 26 sierpnia 2013 r.	54
Komunikat Komisji Wychowania Katolickiego KEP w sprawie przygotowania do sakramentów	55
Jan Paweł II – Papież dialogu. List Episkopatu Polski na XXVII Niedzielę zwykłą zapowiadający obchody XIII Dnia Papieskiego – 13 października 2013 r.	56

KOŚCIÓŁ DIECEZJALNY

Sekretariat Stanu. Sekcja Pierwsza – Sprawy ogólne.....	61
Słowo dyrektora sekcji polskiej „Pomoc Kościołowi w ucisku”	62
Zaproszenie Biskupa Rzeszowskiego do udziału w XXXVI Pieszej Pielgrzymce Rzeszowskiej na Jasną Górę	63
Apel o modlitwę i post w intencji pokoju w Syrii i na świecie	64
Słowo Biskupa Rzeszowskiego poświęcone działalności Katolickiego Radia „VIA”	64

KOMUNIKATY

Komunikaty Kurii Diecezjalnej:

15. Niedziela zwykła	67
16. Niedziela zwykła	67
17. Niedziela zwykła	69
18. Niedziela zwykła	71
20. Niedziela zwykła	72
21. Niedziela zwykła	73
22. Niedziela zwykła	75
23. Niedziela zwykła	76
24. Niedziela zwykła	77
25. Niedziela zwykła	79
26. Niedziela zwykła	81
Zmiany duszpasterskie w diecezji rzeszowskiej 2013	83
Formacja stała. Formacja stała kapłanów diecezji rzeszowskiej realizacja – 2012/2013	95
Formacja stała kapłanów diecezji rzeszowskiej plan realizacyjny – 2013/2014	102

KAZANIA I KONFERENCJE

Homilia wygłoszona podczas Mszy św. z okazji złotego jubileuszu kapłaństwa abpa Edwarda Nowaka, Nowy Żmigród, 22.08.2013 r. (<i>Ks. bp Kazimierz Ryczan, Biskup Kielecki</i>).....	105
W hołdzie Matce Bożej Rzeszowskiej. Homilia wygłoszona w Sanktuarium Matki Bożej Pani Rzeszowa podczas uroczystości rekonstrukcji Figury Matki Bożej Rzeszowskiej, Rzeszów, 12 września 2013 r. (<i>Bp Ignacy Dec Biskup Świdnicki</i>).....	109

ARTYKUŁY

- Prezentacja nowego wydania *Dyrektorium o posłudze i życiu prezbiterów* oraz książki *Księża w czasach współczesnych*, Kraków, 16.04.2013 r. (*Kardynał Mauro Piacenza Prefekt Kongregacji ds. Duchowieństwa*) 117
- Z dziejów parafii w Sękowej (*ks. Sławomir Zych – Lublin, Bartosz Walicki – Sokółów Małopolski*) 126

ZMARLI KAPŁANI

- Kazanie na eksporcje śp. ks. prałata Adama Nowaka, Strzyżów, 17.06.2013 r. (*ks. Stanisław Piątek*)..... 159
- Sp. ks. kanonik Stanisław Kuryło 162

ISSN 1426-1790